

คู่มือ^ก
การปฏิบัตรราชการ
ลักษณะจาร

เล่ม ๔

គុណីត
ការព្យិបតេរាជការ
សាយខាងទេ
លេខ ៥

คำนำ

การทำหน้าที่ตรวจสอบและสืบสวนสอบสวนของกรมเจ้าหน้าที่ฯ เป็นการช่วยเหลือผู้บัญชาการทหารบก ในการควบคุม กำกับดูแลหน่วย ตลอดจนกำลังพล ให้ปฏิบัติราชการและปฏิบัติตามด้วยความสุจริต ถูกต้อง และยุติธรรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลโดยรวมของกองทัพภาคทั่วไป และ/หรือทางอ้อมต่อไป

อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดในเรื่องจำนวนเจ้าหน้าที่ฯ งบประมาณ และเวลา ทำให้การทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร กล่าวคือ การตรวจสอบราชการกว่าจะครบรอบตรวจหน่วยเดิมประมาณ ๓ ปีขึ้นไป ส่วนการสืบสวนสอบสวนก็มีความล่าช้า เพราะต้องทำลายกรณีพร้อมกัน

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจาจัดทำขึ้นเพื่อให้ความรู้ในการตรวจสอบราชการ และการสืบสวนสอบสวนแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกรายดับ ตั้งแต่ระดับเจ้าหน้าที่ ฝ่ายกิจการพิเศษ ฝ่ายอำนวยการ จนถึงผู้บังคับบัญชา เพื่อใช้ในการทำงานหรือควบคุมกำกับดูแล ซึ่งจะช่วยบรรเทาข้อจำกัดของกรมเจ้าหน้าที่ฯ ได้ด้วยจัดทำเป็น ๔ เล่ม ได้แก่

เล่ม ๑ การตรวจกิจการทั่วไป ในเรื่องสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ และ ๔ สายสื่อสาร และสายพาลาริการ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓ สายพาลาริการ และสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๕

เล่ม ๒ การตรวจกิจการทั่วไป ในเรื่องการบริการกำลังพล การรักษาความปลอดภัย และการเลี้ยงดูทหาร ยานพาหนะในและนอกอัตรา อาวุธประจำกาย ประจำหน่วย และเครื่องควบคุมการยิง และมาตรการประหดพลังงาน

เล่ม ๓ การตรวจการจัดทำ หลักการจัดทำพัสดุ และ ขั้นตอนจัดทำ พระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วย การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เล่ม ๔ เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน ในเรื่องกฎหมายที่ควรรู้ และการตรวจกิจการทั่วไป ในเรื่องกิจการเรือนจำทหาร กิจการสายงานสัสดี

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจา
การตรวจสอบการจัดทำ

ทั้งนี้เนื้อหาทั้งการตรวจกิจการทั่วไปและการตรวจการจัดทำ ประกอบด้วยเรื่องที่ตรวจ หัวข้อและรายการที่ตรวจของเรื่องนั้น ๆ พร้อมกับอ้างอิงหลักฐานและเนื้อหาไว้ด้วยกัน เพิ่มเติมด้วยข้อบกพร่องที่พบบ่อย เพื่อให้หน่วยเพิ่มความระมัดระวังในรายการนั้น ๆ ยิ่งขึ้น

กรมเจ้าท่ารบก หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจาเป็นประโยชน์และอำนวยความสะดวกทั้งแก่ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจทั่วไป ได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ และอ้างอิง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการ เป็นไปได้ด้วยความถูกต้องแม่นยำ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน หากมีข้อควรแก้ไข หรือ ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กรมเจ้าท่ารบก ยินดีน้อมรับ เพื่อนำไปปรับปรุงในโอกาสต่อไป

กรมเจ้าท่ารบก
พฤษจิกายน ๒๕๖๔

สารบัญ

หน้า

คำนำ

กล่าวทั่วไป

การเตรียมการรับตรวจ

๓

การตรวจเรื่องจำทหาร

๑๑

การตรวจสายงานสัสดี

๔๓

การสืบสวนสอบสวน

๖๙

การปฏิบัติเมื่อห้ากรະทำหรือเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา

๕๓

พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗

๑๒๓

บันทึกข้อตกลงระหว่างกรະทรวงกลาโหมกับกรະทรวงมหาดไทย

๒๖๗

โครงสร้างระบบการตรวจเลือกและระบบบัญชีเอกสารตรวจเลือก

๒๘๗

แบบพิมพ์สายงานสัสดี

๒๙๑

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานจาร
การตรวจสอบการจัดทำ

กล่าวทั่วไป

๑. ประวัติความเป็นมา

กิจการเจఈทารบก : เริ่มขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้ทรงจัดตั้ง “เจఈทพบก” ขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ร.ศ.๑๒๒ (พ.ศ.๒๔๕๖) และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราภรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับตำแหน่ง “เจఈทพบก” มีหน้าที่ตรวจสอบการทหารทว่าไป และพระองค์ ทรงดำรงตำแหน่งนี้ตลอดมาจนเสด็จ เถิงถวายราชสมบัติ เฉลิมพระปรมาภิไธยว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาวชิราภรณ์ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปี ร.ศ.๑๒๙ (พ.ศ.๒๔๕๗) ซึ่งนับได้ว่าทรงเป็นเจఈทพบกเป็นพระองค์แรก และนับได้ว่าพระองค์ท่าน เป็นต้นกำเนิดของกิจการเจఈทารบก กล่าวโดยสรุปเจఈทารบกสืบมาตราบจนทกวันนี้

๒. วิสัยทัศน์

กรมจเรททหารบก เป็นหน่วยหลักของกองทัพบกมีความเป็นเลิศในการตรวจสอบการและสืบสวนสอบสวน สามารถรองรับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการให้กับหน่วยทหารและกำลังพลของกองทัพบก โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส สุจริต ยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารและประชาชน

๓. ภารกิจ

๓.๑ ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการ สืบสวนและสอบสวน ในเรื่องที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพและราชการของหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก

๓.๒ สืบสวนสอบสวน และพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ และการร้องเรียนที่เกี่ยวกับราชการ หรือทหาร หรือข้าราชการกองทัพบก

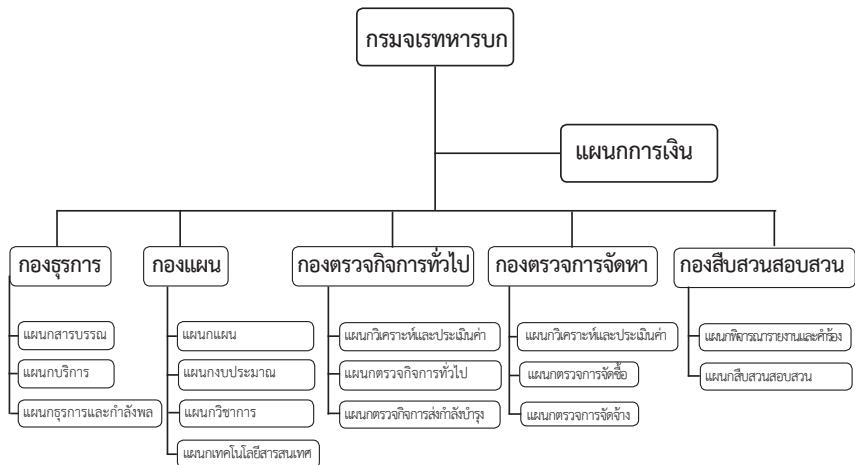

๔. ภารกิจແຄลงໃໝ່

๔.๑ ดำเนินการการตรวจราชการเพื่อให้การปฏิบัติงานหน่วยเป็นไปด้วยความถูกต้อง ประ helyด มีประสิทธิภาพ และสมประโยชน์ต่อทางราชการ

๔.๒ ดำเนินการสืบสวนสอบสวนด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง เสนอผู้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้องและทันเวลา

๔.๓ พัฒนาบุคลากรในสายงานเจรจา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความสามารถ ในหน้าที่ที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีคุณธรรม และอุดมการณ์

๕. การจัด

๖. นโยบายของผู้บังคับบัญชา : ยึดถือตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการตรวจในหน้าที่นายทหารเจรจา พ.ศ. ๒๕๕๒ และสนองตอบต่อเจตนารมณ์ และการสั่งการของ ผบ.ทบ. ดังนี้

๖.๑ การปฏิบัติงานในหน่วยทุกระดับของ ทบ. ต้องยึดถือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และสายการบังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด

๖.๒ การรักษาคลังอาวุธยุทโธปกรณ์ หน่วยที่มีคลังอาวุธให้ ผบ.หน่วย ตรวจสอบ
ระดับรังสี ดูแลคลังฯ ที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คลังกระสุน และวัตถุระเบิด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย รวมถึงการป้องนับตัว
บำรุง ยุทธโปกรณ์ภายนอกหน่วยให้มีสภาพที่ดี พร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจ และไม่มี
การร่วงไฟ ซึ่งจะต้องไม่เกิดขึ้นใน ทบ. หากมีข้อบกพร่องและมีการสูญหาย เจ้า
หน้าที่ที่รับผิดชอบ รวมทั้งผู้บังคับบัญชาตามลำดับขั้น จะต้องรับผิดชอบทางวินัย
ทางคดีอาญา และทางคดีแพ่ง

๖.๓ ให้ผู้บังคับหน่วยการขันให้กำลังพลตรวจสอบสมุดประวัติของตนเอง ให้เรียบร้อย ทันสมัย เพื่อสิทธิของกำลังพล รวมทั้งคุณแลสิทธิต่าง ๆ ที่กำลังพลจะได้รับ กรณีที่การดำเนินการด้านสิทธิกำลังพลล่าช้าให้แจ้งกำลังพลได้รับทราบโดยเร็ว เพื่อป้องกันการร้องเรียน

๖.๔ ให้ผู้บังคับหน่วยได้มีการพัฒนาปรับปรุงหน่วยของตนเอง ให้สมกับเป็นหน่วยทหารที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี เพื่อให้เป็นที่ยอมรับจากส่วนราชการอื่น และประชาชน

๖.๔ ให้หน่วยที่มีคลังสิ่งอุปกรณ์อยู่ในความรับผิดชอบได้มีการบริหารจัดการภายในคลังสิ่งอุปกรณ์ให้เรียบร้อยโดยจัดทำรายการการส่งคืนสิ่งอุปกรณ์รวมทั้งสำรวจ ตรวจสอบสิ่งอุปกรณ์ได้ไม่ได้ใช้งาน หมดอายุ และไม่จำเป็นต้องจัดหากำเพิ่มเติม ให้งดเว้นการจัดหา และสิ่งอุปกรณ์ได้ที่ขาดแคลนก็ให้ดำเนินการเข้าวงรอบการจัดหากำหาทดแทนใหม่

๖.๖ หน่วยที่ได้รับการประเมินผลการตรวจอยู่ในระดับต่ำในปีที่ผ่านมา จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงโดยด่วน การตรวจทุกหน่วยจะต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐

๖.๗ ให้หน่วยของ ทบ. นำมาตรการประหยัดใน ทบ. มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก

๖.๔ การจัดทำสิ่งอุปกรณ์และยุทโธปกรณ์ ให้คำนึงถึงความต้องการในการใช้งานของหน่วยใช้ ทั้งด้านชนิดและจำนวนที่สอดคล้องกับความจำเป็นและความสินเปลืองในการใช้งาน การจัดซื้อจัดจ้างท้องเป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม เกิดประโยชน์ต่อองค์กรโดยย่างแท้จริง

๖.๕ การตรวจเลือกทหารกองเกินเข้าเป็นทหารกองประจำการ และการปลดทหารกองประจำการ ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้วยความถูกต้อง ยุติธรรม และ โปร่งใส

๖.๖ ให้ผู้บังคับหน่วยทุกระดับดำเนินการช่วยเหลือดูแลสวัสดิการของกำลังพลขึ้นผู้้อยและดำเนินการด้านสิทธิ์กำลังพลอย่างจริงจัง เพื่อให้คุณภาพชีวิตของกำลังพล และครอบครัวดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

๖.๗ การบริหารกองทุนชุมชนของ ทบ. เป็นไปด้วยความโปร่งใส และเกิดประโยชน์ต่อกำลังพลอย่างแท้จริง

๖.๘ การบริหารจัดการ สป.๕ ต้องมีการหมุนเวียนนำมาใช้ และลดจำนวนที่คงไว้ที่หน่วยลง เพื่อลดภาระการดูแลรักษาของหน่วยใช้ และสามารถนำร่องสู่มูลฐานส่วนที่มีความเร่งด่วนต่อไปใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อไป

การเตรียมการรับตรวจ

การเตรียมการรับตรวจ ขั้นตอนปฏิบัติก่อนการตรวจ

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๑ การปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้นำตรวจและผู้รับตรวจเตรียมเอกสารมอบให้ผู้ตรวจดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ๑. หัวข้อการตรวจที่ จบ. ส่งให้ครั้งหลังสุด จำนวน ๒ ชุด พร้อมลงรายละเอียดตามที่ จบ. กำหนด ๒. ข้อมูลที่ต้องการทราบประกอบการรับตรวจน้ำตามอนุพนวกที่ จบ. กำหนด ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการตรวจในหน้าที่นายทหารเรพ.ศ. ๒๕๕๒ ลง ๑๐ ก.ย. ๕๒ ข้อ ๑๒, ๑๒.๑ และ ๑๒.๒ ข้อ ๑๒ การแจ้งให้หน่วยรับการตรวจทราบ ก่อนออกทำการตรวจให้กรรมเจఈทหารบกหรือหน่วยที่ลั่นการตรวจ แจ้งเรื่องและกำหนดเวลาในการตรวจ การเตรียมการรับตรวจ และคำขอต่างๆ ที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวกในการตรวจ หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เห็นว่ามีความสำคัญให้หน่วยรับตรวจทราบ ๑๒.๑ หนังสือแจ้งกำหนดเวลาในการตรวจทั่วไปควรส่งให้หน่วยรับตรวจทราบล่วงหน้าเพื่อเตรียมการก่อนการตรวจไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ๑๒.๒ หนังสือแจ้งกำหนดเวลาในการตรวจพิเศษ จะแจ้งให้ทราบล่วงหน้า หรือจะให้นายทหารเรที่เป็นหัวหน้าชุดตรวจนำไปเสนอต่อผู้บังคับหน่วยที่รับตรวจก็ได้

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒ บันทึกผลการตรวจสอบ จบ. ครั้ง หลังสุด	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสำเนาเอกสารบันทึกผลการตรวจสอบครั้งหลังสุดของนายทหาราจ เทบ.๑๐๕-๐๐๙ ตรวจสอบรายงานการแก้ไขข้อบกพร่องของหน่วยให้ผู้บังคับบัญชาทราบและลั่งการของผู้บังคับบัญชา ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการตรวจสอบในหน้าที่นายทหาราจ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลง ๑๐ ก.ย. ๕๒ ข้อ ๑๕.๒ ข้อ ๑๕.๒ ผู้รับตรวจสอบ เมื่อได้รับบันทึกผลการตรวจสอบแล้ว ให้แก้ไขข้อบกพร่องที่อยู่ในอำนาจของตนทันทีโดยไม่ต้องรอให้ผู้บังคับบัญชาลั่งการ สำหรับเรื่องที่เกินขีดความสามารถ และ/หรือนอกเหนืออำนาจของตนที่จะแก้ไขได้เอง ให้รายงานหน่วยเหนือเพื่อดำเนินการต่อไป และให้เก็บบันทึกผลการตรวจสอบและการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องไว้เป็นหลักฐานในการรับตรวจสอบต่อไป ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด ไม่จัดทำสำเนาบันทึกผลการตรวจสอบ จบ. ครั้งหลังสุดและรายงานการแก้ไขข้อบกพร่องแบบไว้กับข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลของเรื่องที่ทำการตรวจสอบตาม อจย., อสอ. และนักอัตรารายงานอนุมัติที่ จบ.กำหนด รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่แจ้งหน่วยรับตรวจสอบให้จัดเตรียมไว้ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการตรวจสอบในหน้าที่นายทหาราจ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลง ๑๐ ก.ย. ๕๒ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๒ การแจ้งให้หน่วยรับการตรวจสอบ ก่อนออกทำการตรวจสอบให้กรมเจ้าท่าบกหรือหน่วยที่ลั่งการตรวจสอบ แจ้งเรื่องและกำหนดเวลาในการตรวจสอบการเตรียมการรับตรวจสอบ และคำขอต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการ
๓ การจัดทำข้อมูลที่ต้องการทราบ ประกอบการรับตรวจสอบ	

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๔ การเตรียมเอกสารรับตรวจ	<p>○ อำนวยความสะดวกในการตรวจสอบ หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เห็นว่ามีความสำคัญให้หน่วยรับตรวจทราบ</p> <p>◆ คำสั่งกองทัพบก เรื่อง การตรวจในหน้าที่นายทหารประจำปีที่ทำการตรวจ</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การลงนามรับรองเอกสารไม่มีภัยต้องครบถ้วน ๒. ไม่มีบัญชีรายละเอียดยานยนต์ งดใช้การ • ตรวจคดแฟ้มเอกสารหลักฐานต่าง ๆ และระเบียบคำสั่งที่เกี่ยวข้องตามที่ จบ. กำหนด มีการแยกประเภทเป็นระเบียบเรียบร้อยครบถ้วน • ตรวจดู อย.y./อฉก. และ อสอ. ของหน่วยรับตรวจ <p>◆ คำสั่งกองทัพบก เรื่อง การตรวจในหน้าที่นายทหารประจำปีที่ทำการตรวจ</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ จัดแฟ้มเอกสารรับตรวจไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ตรวจดูเจ้าหน้าที่ผู้รับตรวจ ผู้นำตรวจ ครบถ้วนเหมาะสม และมีความรู้ในเรื่องที่ตรวจ • ตรวจดูกิจการจัดยานพาหนะนำตรวจพร้อมผลขับเพียงพอและเหมาะสม <p>◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการตรวจในหน้าที่นายทหารเรือ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลง ๑๐ ก.ย. ๕๒ ข้อ ๑๒</p>
๕ การจัดผู้รับตรวจ, ผู้นำตรวจ และยานพาหนะนำตรวจ	

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๖ การจัดสถานที่รับตรวจ	<p>ข้อ ๑๒ การแจ้งให้หน่วยรับการตรวจทราบ ก่อนออกทำการตรวจให้กรมเจ้าท่าบกหรือหน่วยที่ลั่นการตรวจ แจ้งเรื่องและกำหนดเวลาในการตรวจ การเตรียมการรับตรวจ และคำขอต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวกในการตรวจ หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เห็นว่า มีความสำคัญให้หน่วยรับตรวจทราบ</p> <p>◆ คำสั่งกองทัพบก เรื่อง การตรวจในหน้าที่นายท่าราชเรประจำปีที่ทำการตรวจ</p> <p>■ ลิ๊งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ผู้รับตรวจไม่ครบถ้วนและไม่มีความรู้ในเรื่องที่รับตรวจ</p> <ul style="list-style-type: none">ตรวจดูสถานที่รับตรวจเหมาะสม มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน การถ่ายเทของอากาศดีตรวจดูการจัดลิ๊งอำนวยความสะดวกให้กับชุดตรวจของ จบ. เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง สำหรับการแจ้งก่อน การตรวจ การดำเนินการตรวจ และสรุปผลการตรวจ <p>◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการตรวจในหน้าที่ นายท่าราชเร พ.ศ. ๒๕๕๒ ลง ๑๐ ก.ย. ๕๒ ข้อ ๑๒</p> <p>ข้อ ๑๒ การแจ้งให้หน่วยรับการตรวจทราบ ก่อนออกทำการตรวจให้กรมเจ้าท่าบกหรือหน่วยที่ลั่นการตรวจ แจ้งเรื่องและกำหนดเวลาในการตรวจ การเตรียมการรับตรวจ และคำขอต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการ</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>อำนวยความสะดวกในการตรวจ หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เห็นว่า มีความสำคัญให้หน่วยรับตรวจสอบทราบ</p> <p>◆ คำสั่งกองทัพบก เรื่อง การตรวจในหน้าที่นายทหารเจ ประจำปีที่ทำการตรวจ</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด</p> <p>๑. สถานที่รับตรวจคับแอบและจดโต๊ะผู้ตรวจใกล้กันมากเกินไป</p> <p>๒. แสงสว่างไม่เพียงพอ อุณหภูมิภายในห้องไม่ เหมาะสม</p>

การตรวจเรื่องจำทหาร

การตรวจเรื่องจำทหาร

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
<p>๑. การรับ-ส่งหน้าที่</p> <p>๑.๑ หลักฐานการรับ-ส่งหน้าที่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบคำสั่ง กองทัพบกที่ปรับย้ายข้าราชการ, หลักฐานการรับ-ส่งหน้าที่ของผู้บังคับกองเรือนจำ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบหลักฐานการรับ-ส่งหน้าที่ของ ผบ.หน่วย และเจ้าหน้าที่เมื่อมีการย้าย เลื่อน ลด ปลด บรรจุหน่วย ได้จัดให้มีการรับ-ส่งหน้าที่ หรือไม่ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการรับ-ส่งหน้าที่ในเวลา ย้าย เลื่อน ลด ปลด และบรรจุ พ.ศ. ๒๕๔๐ ลง ๑๘ ก.ย. ๔๐ ข้อ ๗ และ ๑๑ ข้อ ๗ เมื่อมีคำสั่งย้ายข้าราชการหรือให้ข้าราชการออกจากราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาจัดให้มีการรับ-ส่งหน้าที่กันโดยเร็ว โดยให้เริ่มออกเดินทางไปรับ-ส่งหน้าที่ซึ่งกันและกัน ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งอย่างเป็นทางการ ต่อจากนั้นให้ทำการรับ-ส่งหน้าที่ตอกันให้เสร็จตามกำหนดเวลา ดังนี้ ข้าราชการที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับหมวด หรือเทียบเท่าลงไป ภายใน ๒ วัน ข้าราชการที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองร้อย หรือเทียบเท่าภายใน ๓ วัน

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>ข้าราชการที่มีตำแหน่งตั้งแต่ ผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับการกรม หรือเทียบเท่า ภายใน ๕ วัน</p> <p>ข้าราชการที่มีตำแหน่งตั้งแต่ ผู้บัญชาการกองพล ขึ้นไป หรือเทียบเท่า ภายใน ๗ วัน</p> <p>เว้นแต่ผู้ครองตำแหน่งดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่คลัง ซึ่งรับผิดชอบบัญชีพัสดุ และพัสดุในคลังโดยตรงจึงให้ยืดเวลาในการรับ-ส่งหน้าที่ออกใบไปได้ไม่เกิน ๑๕ วัน ถ้ารายได้มีความจำเป็นจะต้องใช้เวลาในการรับ-ส่งหน้าที่เกินกำหนด ในข้อนี้ ก็ให้รายงานขออนุมัติผู้ลั่ง้ายเป็นรายๆ ไป</p> <p>ข้อ ๑๑ การปฏิบัติต่อเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับ-ส่งหน้าที่</p> <p>๑๑.๑ ให้ผู้ส่งจัดทำบัญชีส่งหน้าที่เฉพาะในกองบังคับการหรือเฉพาะในส่วนที่ตนรับผิดชอบโดยตรง เช่น บัญชีกำลังพล บัญชีอาวุธ บัญชีการเงิน บัญชีลิสต์อุปกรณ์ตามสายยุทธบริการต่าง ๆ และบัญชีอื่น ๆ เฉพาะที่จำเป็นตามจำนวนซึ่งเป็นจริงในวันที่รับ-ส่งหน้าที่ สำหรับเงินผู้ลั่งที่มีอำนาจลั่งการเบิกจ่ายเงินกับผู้มีหน้าที่รักษาเงินต้องทำบัญชีรับ-ส่ง และตรวจสอบเงินในบัญชีด้วย</p> <p>๑๑.๒ เมื่อได้ตรวจรับถูกต้องแล้วให้ผู้ส่งและผู้รับบันทึกไว้ท้ายบัญชี ส่งหน้าที่ว่าได้ตรวจรับถูกต้องแล้ว และลงชื่อผู้รับไว้ แต่ถ้ามีการคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีนั้นและลงชื่อ ผู้รับ ผู้ส่งกับเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้อง แล้วรับส่งกันให้เสร็จไปชั้นหนึ่งก่อน ต่อจากนั้นผู้รับต้องรับรายงานให้ผู้บังคับบัญชาโดยตรงทราบโดยเร็ว</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๑.๒ การรายงานการรับ-ส่งหน้าที่	<p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่พบหลักฐานการรับ-ส่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งกลัง และเจ้าหน้าที่คลัง</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบหนังสือรายงานการรับ-ส่งหน้าที่ ตามสายการบังคับบัญชา <p>◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการรับ-ส่งหน้าที่ในเวลา ย้าย เลื่อน ลด ปลด และบรรจุ พ.ศ. ๒๕๔๐ ลง ๑๘ ก.ย. ๔๐ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๒ บัญชีรับ-ส่งหน้าที่ ให้ทำเป็น ๓ ชุด เก็บไว้ ณ ที่ทำการเป็นหลักฐาน ๑ ชุด ผู้ส่งเก็บรักษาไว้ ๑ ชุด อีก ๑ ชุด ผู้รับนำเสนอบัญชีบังคับบัญชา โดยตรงทราบภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่รับ-ส่งหน้าที่แล้วเสร็จ เช่น การรับ-ส่งหน้าที่ในระดับ นาที.ทบ. เมื่อผู้รับได้รับหน้าที่ใหม่แล้ว ให้เสนอรายงานถึง ทบ. ผ่าน กพ.ทบ. ภายใน ๗ วัน พร้อมทั้งแนบบัญชี กำลังพล บัญชีเงิน บัญชีลิ่งอุปกรณ์สายต่อ ฯ หรือบัญชีอื่น ๆ ที่จำเป็น เมื่อ พบ.ทบ. ทราบแล้ว ให้แยกบัญชีต่าง ๆ ให้หน่วยที่เกี่ยวข้อง คือ สบ.ทบ., กง.ทบ., และ กบ.ทบ. ตรวจสอบความถูกต้องและเก็บเป็นหลักฐานไว้ต่อไป</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ผู้ส่งเป็นผู้รายงานหรือ ผู้ส่งและผู้รับร่วมกันเป็นผู้รายงานที่ถูกต้อง คือ ผู้รับเป็นผู้รายงาน</p>
๒. การบังคับบัญชา และการควบคุม	
๒.๑ การปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่เรื่องจำ	

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๑.๑ การตรวจสอบเรื่องจำ	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกผลการตรวจ หรือคำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำหน่าย พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๐ และ ๑๐.๑ <p>ข้อ ๑๐ ผู้บัญชาการเรื่องจำหน่ายอำนาจและหน้าที่ดังนี้</p> <p>๑๐.๑ ตรวจการเรื่องจำหน่ายน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจเรื่องจำหน่าย ผู้บัญชาการเรื่องจำหน่าย</p>
๒.๑.๒ ระเบียบการเลี้ยงอาหารและการจ่ายเบี้ยเลี้ยงผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบคุณภาพของอาหารและหลักฐานการจ่ายเงิน ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำหน่าย พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๐ และ ๑๐.๒ <p>ข้อ ๑๐ ผู้บัญชาการเรื่องจำหน่ายอำนาจและหน้าที่ดังนี้</p> <p>๑๐.๒ เป็นผู้วางระเบียบการเลี้ยงอาหาร และการจ่ายเบี้ยเลี้ยงแก่ผู้ต้องขัง</p>
๒.๑.๓ การปรับปรุงพัฒนาเรื่องจำ	<ul style="list-style-type: none"> ดูสภาพภูมิทัศน์ของเรื่องจำ, เรื่องขัง, ห้องน้ำ, ห้องล้วม โรงเลี้ยง และพื้นที่โดยรอบ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำหน่าย พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๐ และ ๑๐.๔ <p>ข้อ ๑๐ ผู้บัญชาการเรื่องจำหน่ายอำนาจและหน้าที่ดังนี้</p> <p>๑๐.๔ ปรับปรุงพัฒนาเรื่องจำ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน</p>
๒.๑.๔ การบันทึกการตรวจเยี่ยมของผู้บังคับบัญชา	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสมุดตรวจเยี่ยม ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำหน่าย พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๒๗ ข้อ ๑๒๔ <p>ข้อ ๑๒๔ เรื่องจำหน่ายจัดให้มีสมุดบันทึกสำหรับผู้บังคับบัญชาที่มาตรวจเยี่ยม และสมุดบันทึกการตรวจสอบนามัย</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๑.๕ การจัดทำประวัติอาชญากรของผู้ต้องขังคดีอาญา	<p>และการสุขาภิบาลของผู้ต้องขังสำหรับแพทย์ที่มาตรวจตลอดจนลงบัญชีลิ๊งของของหน่วย</p> <p>■ ลิ๊งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษไม่มีสมุดตรวจเยี่ยม</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบแฟ้มประวัติอาชญากรของผู้ต้องขังคดีอาญาที่นายทหารลีบสวนสอบสวนจัดทำ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๒ และ ๑๒.๓ ข้อ ๑๒ นายทหารลีบสวนสอบสวนมีหน้าที่ดังนี้ <p>๑๒.๓ จัดทำประวัติอาชญากรของผู้ต้องขังคดีอาญาเกี่ยวกับอาชญากรรม (ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้) หรือให้การสนับสนุนเรือนจำทหารเกี่ยวกับการถ่ายภาพผู้ต้องขัง</p> <p>■ ลิ๊งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษไม่มีสำเนาแฟ้มประวัติอาชญากร</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบรายงานประวัติอาชญากรของผู้ต้องขังคดีอาญา ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๓ และ ๑๓.๔ ข้อ ๑๓ ผู้บังคับเรือนจำ มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้ <p>๑๓.๔ รายงานข้อมูลประวัติอาชญากรของผู้ต้องขังที่นายทหารลีบสวนสอบสวนได้ดำเนินการถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ตามข้อ ๑๒.๓ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำทราบ</p> <p>■ ลิ๊งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษไม่จัดทำรายงานประวัติอาชญากรตามข้อ ๒.๑.๕ ให้ พบ.เรือนจำทราบ</p>
๒.๑.๖ การรายงานข้อมูลประวัติอาชญากร	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบรายงานประวัติอาชญากรของผู้ต้องขังคดีอาญา ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๓ และ ๑๓.๔ ๑๓.๔ รายงานข้อมูลประวัติอาชญากรของผู้ต้องขังที่นายทหารลีบสวนสอบสวนได้ดำเนินการถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ตามข้อ ๑๒.๓ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำทราบ

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๑.๙ ระเบียบ ปฏิบัติประจำของ เรือนจำ	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบดูระเบียบปฏิบัติประจำที่หน่วยจัดทำขึ้น ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๓ ข้อ ๑๓ และ ๑๓.๓ ข้อ ๑๓ ผู้บังคับเรือนจำ มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้ ๑๓.๓ มีอำนาจจาวงระเบียบปฏิบัติประจำเกี่ยวกับ การกำหนดหน้าที่เรียน, การปักครอง, การควบคุม ระเบียบวินัยทหาร, เจ้าพนักงานเรือนจำ และผู้ต้องขังที่อยู่ ในบังคับบัญชาให้เป็นอย่างเหมาะสมกับเรือนจำนั้น ๆ
๒.๑.๙ ตาราง ปฏิบัติงานประจำวัน หรือประจำสัปดาห์	<ul style="list-style-type: none"> ดูตารางการปฏิบัติประจำวัน หรือประจำสัปดาห์ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๓ ข้อ ๑๓ และ ๑๓.๗ ข้อ ๑๓ ผู้บังคับเรือนจำ มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้ ๑๓.๗ กำหนดตารางการปฏิบัติงานประจำวัน หรือ ประจำสัปดาห์ให้แก่ผู้ต้องขังและผู้คุมปฏิบัติ
๒.๑.๙ การ ดำเนินการกรณีผู้ต้อง ขังเสียชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบหลักฐานการขันสูตรศพ และการรายงานด่วน ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๓ ข้อ ๑๓ และ ๑๓.๑๔ ข้อ ๑๓ ผู้บังคับเรือนจำ มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้ ๑๓.๑๔ ถ้าผู้ต้องขังเสียชีวิตในเรือนจำ ต้องให้แพทย์ จัดการขันสูตรศพ และทำใบสำเนาคู่กู้ไว้แล้วรีบรายงานด่วนต่อ ผู้บังคับบัญชา
๒.๑.๑๐ การ อบรมชี้แจง	<ul style="list-style-type: none"> ดูสมุดบันทึกการอบรมชี้แจง ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๓ ข้อ ๑๕, ๑๕.๒ และ ๑๕.๓

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๑.๑๑ การตรวจสอบเครื่องใช้ และของต้องห้าม	<p>ข้อ ๑๕ หัวหน้าผู้คุมหรือนายทหารเวรประจำเรือนจำ มีหน้าที่ดังนี้</p> <p>๑๕.๒ อบรมชี้แจงผู้คุม และผู้ต้องขังก่อนออกไปปฏิบัติงานทุกครั้ง</p> <p>๑๕.๓ อบรมชี้แจงข้อห้าม และข้อปฏิบัติให้ผู้ต้องขังทราบอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง</p> <p>■ สิ่งที่ห้ามปฏิบัติผิด ไม่จัดทำสมุดบันทึกการอบรมชี้แจง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ตรวจคุณภาพการตรวจค้นลินชิง ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๖ และ ๑๖.๙.๑ <p>ข้อ ๑๖ ลิบ vere มีหน้าที่ดังนี้</p> <p>๑๖.๙.๑ ตรวจค้นลินชิงของต้องห้ามที่ตัวผู้ต้องขัง</p> <p>■ สิ่งที่ห้ามปฏิบัติผิด ไม่จัดทำสมุดบันทึกการตรวจค้นลินชิง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ตรวจคุณภาพการแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้บังคับเรือนจำ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๒๔ <p>ข้อ ๒๔ เมื่อผู้บังคับเรือนจำ รอบผู้บังคับเรือนจำ และผู้ช่วยผู้บังคับเรือนจำไม่มีอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ผู้บัญชาการเรือนจำ แต่งตั้งนายทหารลัญญาบัตรเหล่าททหารสารวัตรที่เห็นสมควร เป็นผู้รักษาการแทน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดูแลมุदรายงานของลิบ vere เรือนจำ ◆ ระเบียบ กองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๖ และ ๑๖.๔ <p>ข้อ ๑๖ ลิบ vere เรือนจำ มีหน้าที่ดังนี้</p> <p>ข้อ ๑๖.๔ รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับเรือนจำในช่วงเข้าที่ผู้บังคับเรือนจำมาปฏิบัติงาน</p>
๒.๑.๑๒ การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนผู้บังคับเรือนจำ	<p>ข้อ ๒๕ เมื่อผู้บังคับเรือนจำ รอบผู้บังคับเรือนจำ และผู้ช่วยผู้บังคับเรือนจำไม่มีอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ผู้บัญชาการเรือนจำ แต่งตั้งนายทหารลัญญาบัตรเหล่าททหารสารวัตรที่เห็นสมควร เป็นผู้รักษาการแทน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดูแลมุดรายงานของลิบ vere เรือนจำ ◆ ระเบียบ กองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๖ และ ๑๖.๔ <p>ข้อ ๑๖ ลิบ vere เรือนจำ มีหน้าที่ดังนี้</p> <p>ข้อ ๑๖.๔ รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับเรือนจำในช่วงเข้าที่ผู้บังคับเรือนจำมาปฏิบัติงาน</p>
๒.๑.๑๓ การรายงานเหตุการณ์ประจำวัน	<p>ข้อ ๒๕ เมื่อผู้บังคับเรือนจำ รอบผู้บังคับเรือนจำ และผู้ช่วยผู้บังคับเรือนจำไม่มีอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ผู้บัญชาการเรือนจำ แต่งตั้งนายทหารลัญญาบัตรเหล่าททหารสารวัตรที่เห็นสมควร เป็นผู้รักษาการแทน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดูแลมุดรายงานของลิบ vere เรือนจำ ◆ ระเบียบ กองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๖ และ ๑๖.๔ <p>ข้อ ๑๖ ลิบ vere เรือนจำ มีหน้าที่ดังนี้</p> <p>ข้อ ๑๖.๔ รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับเรือนจำในช่วงเข้าที่ผู้บังคับเรือนจำมาปฏิบัติงาน</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๒ งานทะเบียนเรือนจำ	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบแฟ้มประวัติผู้ต้องขัง และแบบพิมพ์ลายนิ้วมือ
๒.๒.๑ การจัดทำประวัติ ผู้ต้องขัง และพิมพ์ลายนิ้วมือ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๔ ข้อ ๒๖ และ ๒๖.๑ <p>ข้อ ๒๖ งานทะเบียนเรือนจำ ให้ดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <p>๒๖.๑ จัดทำประวัติของผู้ต้องขังอย่างละเอียด พร้อมกับพิมพ์ลายนิ้วมือเก็บไว้สองฉบับ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ลิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด จัดทำแฟ้มประวัติและพิมพ์ลายนิ้วมือไม่ครบถ้วน <ul style="list-style-type: none"> • ตรวจสอบรายงานผลติดยอดผู้ต้องขังรอบเดือน และรอบ ๖ เดือน <ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๔ ข้อ ๒๖ และ ๒๖.๓ <p>ข้อ ๒๖ งานทะเบียนเรือนจำ ให้ดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <p>๒๖.๓ รายงานผลติดยอดผู้ต้องขังให้สำนักงานฝ่ายการสาธารณูปการทราบ และรอบ ๖ เดือน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ลิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด รายงานไม่ถูกต้อง <ul style="list-style-type: none"> • ตรวจสอบรายงานการล่งสอดชี้มูลยอดผู้ต้องขังให้ สห.ทบ.
๒.๒.๒ การรายงานผลติดยอดผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียบกองทัพ ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๘ ข้อ ๓๙ <p>ข้อ ๓๙ ให้หน่วยเรือนจำของกองทัพบก ส่งสอดชี้มูลยอดผู้ต้องขังทันทีทางวินัย, คดีอาญา และคดียาเสพติด (ตามแบบฟอร์มที่กรรมการสาธารณูปการกำหนด) ให้กรรมการสาธารณูปการทราบทุกวันรอบ ๑ เดือน ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๓ การรักษาความปลอดภัย ๒.๓.๑ การจัดเจ้าหน้าที่เฝารามดูแลผู้ต้องขัง และการรักษาความปลอดภัยผู้ต้องขัง	<p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด ไม่รายงานให้ สห.ทบ. ทราบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบคำสั่งแต่งตั้งเฝารามและสมุดเฝาระจ้วน ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๕ ข้อ ๒๗ <p>ข้อ ๒๗ การรักษาความปลอดภัยของเรือนจำ ให้ปฏิบัติตั้งนี้</p> <p>๒๗.๑ จัดยามรักษาการณ์ที่ประตุทางเข้าเรือนจำตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง</p> <p>๒๗.๒ จัดลิบเวรรักษาการณ์ภายในเรือนจำ และเรือนขังตลอด ๒๔ ชั่วโมง</p> <p>๒๗.๓ จัดยามในสามัญเข้ายามดูแลผู้ต้องขังในเวลากลางคืน ตั้งแต่เวลา ๑๘๐๐-๐๖๐๐</p> <p>๒๗.๔ จัดยามในตรวจคุณภาพตามกำหนดเวลา ๑๘๐๐-๐๖๐๐</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด จัดเฝารามไม่ครบถ้วน กำหนดดูแลความปลอดภัยไม่ทั่วถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบแผนป้องกันอัคคีภัยและอุปกรณ์ดับเพลิง ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการป้องกันอัคคีภัยและการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๐๓ ลง ๑ ก.ค. ๐๓ ข้อ ๗.๖
๒.๓.๒ การจัดทำแผนการป้องกันอัคคีภัย	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบแผนป้องกันอัคคีภัยและอุปกรณ์ดับเพลิง ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการป้องกันอัคคีภัยและการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๐๓ ลง ๑ ก.ค. ๐๓ ข้อ ๗.๖

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>ข้อ ๗.๕ แผนการขันย้ายสิ่งของ ทุกหน่วยจะต้องจัดเตรียมแผนการขันย้ายสิ่งของภายในอาคารสถานที่ของหน่วยนั้นๆ ไว้แต่เนื่องๆ แผนการนี้ ควรจะมีช่องทางออกทุกช่องที่ติดตั้งเครื่องอุปกรณ์ในการดับเพลิง ทางออกฉุกเฉินของเจ้าหน้าที่แต่ละส่วนของอาคารสถานที่นั้น ๆ ลำดับความสำคัญของการขันย้ายก่อนหลังตลอดจนเจ้าหน้าที่ในการขันย้ายเป็นต้น แผนการขันย้ายนี้ควรจะติดไว้แต่ละอาคารสถานที่ ณ ที่ซึ่งสามารถเห็นได้โดยทั่วถัน</p> <p>ข้อ ๗.๖ แผนการป้องกันอัคคีภัย และการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย ทุกหน่วยจะต้องมีแผนป้องกันอัคคีภัย และการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย ตามความเหมาะสมกับสภาพและสิ่งแวดล้อมของหน่วยนั้น ๆ ก่อนการวางแผนป้องกันอัคคีภัย ควรจะให้มีการสำรวจอาคารสถานที่และลิ่งต่าง ๆ ในบริเวณที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วย การสำรวจก็เพื่อหารายละเอียดในเรื่องปริมาตรของอาคาร เพื่อจัดหาเครื่องดับเพลิงให้พอเพียง ตำบลสำคัญ ๆ ที่จะต้องป้องกันสิ่งที่ก่อให้เกิดเพลิงใหม่ ๆ ฯลฯ เมื่อสำรวจแล้วก็กำหนดเป็นแผนป้องกันอัคคีภัย และการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้น ในแผนนี้ควรจะมีหัวข้อดังนี้ การกำหนดเจ้าหน้าที่ด่าน ๆ ประจำวัน เพื่อปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย แผนการขันย้ายสิ่งของต่าง ๆ การกำหนดสัญญาณอัคคีภัย นำเข้าในการดับเพลิง ทิศทางลมตามฤดูกาล ฯลฯ เป็นต้น</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>แผนการป้องกันอัคคีภัยและการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัยนี้ นายทหารซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการเพื่อทำการดับเพลิงของหน่วย เป็นผู้กระทำ เสนอต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณาดำเนินการ และสมควรแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่เสมอ และแผนนี้ควรจะได้มีการประสานการปฏิบัติกับหน่วยดับเพลิงสาธารณชน และส่วนราชการข้างเคียงอย่างใกล้ชิด เพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อหน่วยจะทำแผนป้องกันอัคคีภัยของหน่วยแล้ว ให้หน่วยสำเนาส่งหน่วยเห็นอทราบด้วย</p>
ผู้ต้องขึ้น ๒.๔.๑ การ ตรวจเอกสารก่อนรับ ตัวผู้ต้องขึ้น	<p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด การติดตั้งอุกรณ์ดับเพลิงล่อแหลมต่อการใช้เป็นอาวุธให้กับนักโทษ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจดูเอกสารรับตัวผู้ต้องขึ้นทางอาญา (หมายศาล) และทางวินัย (กร.๔) ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่า เวiyการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๖ ข้อ ๒๘ ปี๘ ๒๘.๑ ข้อ ๒๘ เมื่อเจ้าพนักงานเรือนจำได้รับตัวผู้ต้องขึ้นไว้แล้วให้ปฏิบัติตั้งนี้ ข้อ ๒๘.๑ ตรวจเอกสาร เช่น หมายข้อของศาลทหาร, หมายข้อของผู้อำนวยการสั่งลงโทษ หรือเอกสารในการสั่งลงทันทีทางวินัย “จำขัง” ของผู้บังคับบัญชาของผู้ต้องขึ้น ว่า ถูกต้องหรือไม่ สำหรับทันที “ขัง” ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. ๒๔๗๖ หรือผู้ต้องโทษหากซึ่งหรือกักขังแทนค่าปรับจะรับไว้ในเรือนจำทหารไม่ได้ ต้องควบคุมตัวไว้ที่อื่น เช่น กองรักษาการณ์หรือที่ควบคุมของหน่วยเท่านั้น ● ตรวจดูสมุดบันทึกการตรวจสอบของ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่า ด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๖ ข้อ ๒๘ และ ๒๘.๒
๒.๔.๒ การ ตรวจลิ้งของผู้ต้องขึ้น	

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๕ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง	<p>ข้อ ๒๙ เมื่อเจ้าพนักงานเรื่องจำได้รับตัวผู้ต้องขังไว้แล้วให้ปฏิบัติตั้งนี้</p> <p>๒๙.๑ ต้องทำการตรวจลิ่งของที่ตัวผู้ต้องขัง ว่า มีลิ่งของต้องห้ามหรือไม่ เช่น สุรา, ยาเสพติด, เครื่องอุปกรณ์ในการเล่นการพนัน, อุปกรณ์ในการหลบหนี, ศาสตราจารุ, วัตถุระเบิด, น้ำมันเชื้อเพลิง, สัตว์มีชีวิต, ลิ่งของที่นำเข้ามาเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนซื้อขายเป็นการค้ากำไรและอื่น ๆ ที่มิได้เป็นการผิดกฎหมาย</p> <p>■ สิ่งที่ห้ามนำปฏิบัติผิด ไม่จัดทำสมุดบันทึกการตรวจลิ่งของผู้ต้องขัง</p>
๒.๕.๑ การตรวจสอบประวัติภัยหลังผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจดูบันทึกการตรวจประวัติผู้ต้องขัง ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำหน่าย พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๗ ข้อ ๒๙ <p>ข้อ ๒๙ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง หมายถึงกระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคลโดยการศึกษาวิเคราะห์ประวัติภัยหลัง, บุคคลิกลักษณะและสภาพทั่วไปของผู้ต้องขัง รวมทั้งประวัติการกระทำความผิดและสาเหตุแห่งการกระทำความผิด</p> <p>■ สิ่งที่ห้ามนำปฏิบัติผิด ลงรายละเอียดประวัติไม่ครบถ้วน</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจดูสถานที่ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำหน่าย พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๗ ข้อ ๓๓ และ ๓๓.๑
๒.๕.๒ สถานที่แกร็บผู้ต้องขังใหม่	

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๕.๓ การสัมภาษณ์สอบประวัติผู้ต้องขึ้นใหม่	<p>ข้อ ๓๓ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขึ้นให้ผู้บังคับเรือนจำปฏิบัติตามนี้</p> <p>๓๓.๑ จัดให้มีสถานที่แกร็บผู้ต้องขึ้นเข้าใหม่ไว้เฉพาะเพื่อการอบรม ปฐมนิเทศ และจำแนกลักษณะผู้ต้องขึ้นก่อนส่งตัวปฏิบัติ</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่มีการสัมภาษณ์สอบประวัติผู้ต้องขึ้นใหม่</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกการสัมภาษณ์สอบประวัติผู้ต้องขึ้นใหม่ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๗ ข้อ ๓๓ และ ๓๓.๔ <p>ข้อ ๓๓ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขึ้น ให้ผู้บังคับ เรือนจำปฏิบัติตามนี้</p> <p>ข้อ ๓๓.๔ ต้องสัมภาษณ์สอบประวัติผู้ต้องขึ้นใหม่ทุกราย แล้วสรุปข้อมูลเพื่อนำเสนอ</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบประวัติผู้ต้องขึ้นและบันทึกรายละเอียดการติดตามพฤติกรรม ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๗ ข้อ ๓๓, ๓๓.๔ และ ๓๓.๖ <p>ข้อ ๓๓ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขึ้นให้ผู้บังคับเรือนจำปฏิบัติตามนี้</p> <p>๓๓.๕ จัดเก็บข้อมูลผู้ต้องขึ้นไว้ในทะเบียนประวัติพร้อมข้อมูลอื่น ๆ เป็นรายบุคคล</p> <p>๓๓.๖ ดำเนินการควบคุมผู้ต้องขึ้น โดยจัดกลุ่มผู้ต้องขึ้นทุกราย ตลอดจนติดตามพฤติกรรมผู้ต้องข้ออย่างต่อเนื่องและบันทึกรายละเอียดเพื่อประโยชน์ต่อการควบคุม</p>
๒.๖ การแยกผู้ต้องขึ้น	

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๖.๑ การแยกขัง	<ul style="list-style-type: none"> ต้องควบคุมผู้ต้องขัง/สอบถามเจ้าหน้าที่ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๗ ข้อ ๓๐, หมวด ๘ ข้อ ๓๔ และ ๓๕ <p>ข้อ ๓๐ การแยกผู้ต้องขัง หรือการแยกขัง เป็นล้วนหนึ่ง ของการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง หมายถึงการแยกผู้ต้องขัง ไว้ตามเพศ, อายุ, ประเภทและลักษณะแห่งการกระทำความผิดซึ่งเมื่อดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังแล้ว ควรให้มีการแยกขังผู้ต้องขังแต่ละประเภท</p> <p>ข้อ ๓๔ ผู้ต้องขัง ให้ทำการแยกผู้ต้องขังออกเป็น ประเภทต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>๓๔.๑ คนต้องขังระหว่างสอบสวนหรือคนต้องขังระหว่างพิจารณาคดีของศาลและคนฝาก</p> <p>๓๔.๒ คนต้องขังที่ถูกผูกบังคับบัญชาลั่ง ลงทันท์จำขัง ในความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. ๒๕๗๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>๓๔.๓ นักโทษ</p> <p>ข้อ ๓๕ ให้แบ่งผู้ต้องขัง เน้นนักโทษออกเป็น นายทหาร สัญญาบัตร กับนายทหารประทวน, พลทหารประจำการ, ทหารกองประจำการ และบุคคลอื่น</p> <p>■ ลิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสถานที่ไม่เพียงพอ</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบเรือนขัง/ห้องควบคุมผู้ต้องขัง ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๘ ข้อ ๓๖ และ ๓๗
๒.๖.๒ ห้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบเรือนขัง/ห้องควบคุมผู้ต้องขัง ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๘ ข้อ ๓๖ และ ๓๗

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๗ การควบคุมผู้ต้องขึ้น	<p>ข้อ ๓๖ ให้จัดแบ่งห้องข้อกเป็นส่วน ๆ โดยมีลิ้งกีดกันหรือขอบเขตอันแน่นอนแสดงส่วนแบ่งนั้น ๆ เพื่อแยกประเภทผู้ต้องขึ้นเท่าที่จะทำได้</p> <p>ข้อ ๓๗ ผู้ต้องขึ้นทูลสูงให้แยกคุณขังจากผู้ต้องขังชายและเมื่อมีสภาพเป็นนักโทษแล้วให้ล่องไปคุณขังยังเรือนจำฝ่ายพลเรือน</p> <p>■ สิ่งที่ห้ามปฏิบัติผิด ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสถานที่ไม่เพียงพอ</p>
๒.๗.๑ การนำผู้ต้องขึ้นเข้าและออกจากรีือนขัง	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบการปฏิบัติและสอบถาม ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑๒ ข้อ ๕๑ <p>ข้อ ๕๑ ให้นำผู้ต้องขึ้นเข้าเรือนขังเวลา ๑๘๐๐ และนำออกจากรีือนขังเวลา ๐๖๐๐</p>
๒.๗.๒ การตรวจสอบของต้องห้ามก่อนนำออกและกลับเข้าเรือนจำ	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบการปฏิบัติและสอบถาม ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑๒ ข้อ ๕๒ <p>ข้อ ๕๒ ผู้คุมต้องตรวจสอบของต้องห้ามที่ตัวผู้ต้องขังก่อนเสมอ ทุกครั้งก่อนที่จะนำออกไปนอกเรือนจำ หรือกลับเข้าเรือนจำ</p>
๒.๗.๓ การควบคุมผู้ต้องขึ้นไปทำงานนอกเรือนจำ	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบทึกการจัดผู้คุม และการควบคุมผู้ต้องขึ้น ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑๒ ข้อ ๕๓

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
<p>๒.๗.๔ แผนการป้องกันและระงับเหตุกรณีผู้ต้องขัง ทะเลาะวิวาท หรือ ก่อความไม่สงบหรือก่อจลาจล</p>	<p>ข้อ ๕๓ การควบคุมผู้ต้องขังไปทำงานนอกเรือนจำต้องจัดผู้คุมหนึ่งคนต่อผู้ต้องขังไม่เกินห้าคน</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบแผนเพชญ์เหตุ และคำสั่งการซักซ้อม ◆ ประเมินกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๑๒ ข้อ ๕๕, ๕๖, ๕๗ และ ๕๘ <p>ข้อ ๕๕ การควบคุมผู้ต้องขังก่อเหตุทะเลาะวิวาท ให้ปฏิบัติ ดังนี้</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๑ แจ้งเหตุต่อผู้บังคับเรือนจำทันที</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๒ ผู้บังคับเรือนจำร่วมเจ้าหน้าที่รักษาการณ์</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๓ รับแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่รักษาการณ์</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๔ แยกผู้ต้องขังที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท โดยควบคุมตัวไว้ตามสถานที่ที่เรือนจำกำหนด</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๕ ควบคุมผู้ต้องขังที่ไม่เกี่ยวข้องไว้บริเวณที่ควบคุมโดยเฉพาะ</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๖ สอบถามสาเหตุการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้น</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๗ พิจารณาลงทันทีทางวินัย และ/หรือดำเนินการตามกฎหมาย ตามลักษณะหรือประเภทของการกระทำความผิด</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๘ หากมีผู้ต้องขังบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิต ให้พิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย</p> <p style="padding-left: 2em;">๕๕.๙ รับรายงานให้ผู้บัญชาการเรือนจำทราบทันที</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>ข้อ ๕๖ การควบคุมผู้ต้องขังก่อความไม่สงบ หรือ ก่อการจลาจล ให้ปฏิบัติตามนี้</p> <p>๕๖.๑ แจ้งเหตุต่อผู้บังคับเรือนจำทันที</p> <p>๕๖.๒ ผู้บังคับเรือนจำ กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ และจัดวางกำลัง เจ้าพนักงานเรือนจำ ในการเข้าระงับเหตุ และ/หรือควบคุม สถานการณ์โดยเร็ว</p> <p>๕๖.๓ รับแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่รักษาการณ์</p> <p>๕๖.๔ ควบคุมผู้ต้องขังที่ไม่เกี่ยวข้องไว้ที่ควบคุมโดยเฉพาะ</p> <p>๕๖.๕ หากกำลังเจ้าหน้าที่เรือนจำไม่เพียงพอ และ/หรือไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ให้ประสานงาน กับหน่วยในพื้นที่หรือ หน่วยใกล้เคียง เพื่อขอรับการสนับสนุนกำลังเข้าร่วมระงับเหตุ</p> <p>๕๖.๖ สอดส่วนสาเหตุการก่อความไม่สงบ หรือก่อการจลาจลที่เกิดขึ้น</p> <p>๕๖.๗ พิจารณาลงทันทีทางวินัย และ/หรือ ดำเนินการตามกฎหมาย ตามลักษณะหรือประเภท ของการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี</p> <p>๕๖.๘ รับรายงานให้ผู้บัญชาการเรือนจำทราบ ทันที</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>ข้อ ๕๗ เมื่อผู้ต้องขึ้น牋หนี้ให้ปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>๕.๗.๑ แจ้งเหตุต่อผู้บังคับเรือนจำทันที</p> <p>๕.๗.๒ ผู้บังคับเรือนจำร่วมรวมเจ้าพนักงานเรือนจำตามผู้ต้องขึ้นโดยเร็ว</p> <p>๕.๗.๓ รับแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่รักษาการณ์</p> <p>๕.๗.๔ สลับสวนข้อเท็จจริงขันตัน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาติดตามผู้ต้องขึ้น牋หนี้</p> <p>๕.๗.๕ ประสานงานกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุพร้อมล่ำข้อมูลประวัติและรูปถ่ายของผู้ต้องขึ้น เพื่อออกหมายจับและช่วยติดตามตัวให้ต่อไป</p> <p>๕.๗.๖ ขอความร่วมมืออนุญาต้นสังกัดของผู้ต้องขึ้นในการช่วยติดตามตัว</p> <p>๕.๗.๗ รับรายงานให้ผู้บัญชาการเรือนจำทราบทันที</p> <p>๕.๗.๘ เมื่อได้ตัวผู้ต้องขึ้นที่牋หนี้แล้ว ให้ดำเนินการสอบสวนและพิจารณาลงทันทีทางวินัย/หรือดำเนินการตามกฎหมาย ตามลักษณะหรือประเภทของการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี</p> <p>ข้อ ๕๙ ให้เรือนจำจัดทำแผนหรือมาตรการ และการปฏิบัติในการป้องกัน การระงับเหตุ และการควบคุมเพิ่มเติม ตาม ข้อ ๕๕ ถึงข้อ ๕๗ ได้ตามความจำเป็น หรือตามที่เห็นสมควร</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๙ การปล่อยตัว ๒.๙.๑ การขอคำสั่งปล่อยตัว	<p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ บางหน่วยยังไม่ได้จัดทำ หรือจัดทำไม่เรียบร้อย</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบเอกสารการรายงานและคำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ ก่อนการปล่อยตัว ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๔ ข้อ ๒๖.๔ และ หมวด ๒๓ ข้อ ๑๐๖ ข้อ ๒๖.๔ เตรียมจัดทำหลักฐานในการปล่อย เมื่อ นักโทษคนใดจะต้องปล่อยตัวให้พ้นโทษให้ผู้บังคับเรือนจำ เสนอรายงานต่อผู้บัญชาการเรือนจำ เพื่อขอคำสั่งปล่อยตัว ก่อนถึงกำหนดวันปล่อยตัวเจ็ดวัน ข้อ ๑๐๖ ผู้บังคับเรือนจำต้องทำรายงานต่อผู้บัญชาการเรือนจำ เพื่อขอคำสั่งปล่อยตัวนักโทษให้พ้นโทษก่อนถึงกำหนดวันปล่อย ๗ วัน และผู้บัญชาการเรือนจำ ต้องจัด นายทหารลัญญาบัตรไปตรวจสอบก่อนการปล่อยตัวทุกรั้ง <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่มีรายงานการตรวจสอบผู้ต้องขังของผู้ได้รับการแต่งตั้ง</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบประกาศ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๒๓ ข้อ ๑๐๗ ข้อ ๑๐๗ ผู้บังคับเรือนจำต้องจัดทำบัญชีเสนอปล่อยนักโทษ (ทบ. ๑๐๔-๐๑๖) จำนวน ๒ ฉบับ เสนอต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ๑ ฉบับ และปิดประกาศไว้ที่เรือนจำ ๑ ฉบับ เพื่อให้นักโทษที่จะถูกปล่อยตัวได้ทราบกำหนดวันปล่อย <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่ปิดประกาศให้ผู้ต้องขังทราบ</p>
๒.๙.๒ การปิดประกาศวันปล่อยตัว	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบประกาศ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๒๓ ข้อ ๑๐๗ ข้อ ๑๐๗ ผู้บังคับเรือนจำต้องจัดทำบัญชีเสนอปล่อยนักโทษ (ทบ. ๑๐๔-๐๑๖) จำนวน ๒ ฉบับ เสนอต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ๑ ฉบับ และปิดประกาศไว้ที่เรือนจำ ๑ ฉบับ เพื่อให้นักโทษที่จะถูกปล่อยตัวได้ทราบกำหนดวันปล่อย

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๙.๓ การแจ้งต้นสังกัดผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบเอกสารแจ้งต้นสังกัด ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๒๓ ข้อ ๑๑๐ ข้อ ๑๑๐ ให้ผู้บังคับเรือนจำ แจ้งหน่วยต้นสังกัดของผู้ต้องขังทราบ แล้วเลาเมื่อจะมีการปล่อยตัว เพื่อจัดเจ้าหน้าที่มารับตัวต่อไป ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด แจ้งทางโทรศัพท์ไม่มีหลักฐานการแจ้ง
๓. สิทธิในการลับพลของผู้ต้องขัง	
๓.๑ การเสื่อนชั้นนักโทษ	
๓.๑.๑ การเลื่อนชั้นตามระยะเวลา	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบเอกสารการเลื่อนชั้นนักโทษ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๙ ข้อ ๔๒ ข้อ ๔๒ การเลื่อนชั้นให้กระทำเมื่อถึงเดือน มิ.ย. และ ธ.ค. โดยนักโทษจะต้องได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน นับตั้งแต่วันที่ศาลพิพากษาคดีถึงที่สุด ในกรณีมีเหตุพิเศษ จะเลื่อนชั้นก่อนเวลาปกติได้ ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด การรายงานล่าช้าทำให้นักโทษเสียสิทธิ
๓.๑.๒ การดำเนินการเลื่อนชั้น	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบคำสั่งการเลื่อนชั้นนักโทษ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๙ ข้อ ๔๓

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๓.๑.๓ การรายงานยอดผู้ต้องขึ้น เลื่อนหรือลดขั้น	<p>ข้อ ๔๓ การเลื่อนหรือลดขั้นให้กระทำได้คราวละขั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ โดยให้ผู้บัญชาการเรื่องจ้างตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาเลื่อนหรือลดขั้นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่มีรายงานของคณะกรรมการประกอบคำสั่งการเลื่อนหรือลดขั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบรายงานการเลื่อนหรือลดขั้นนักโทษ ไปยัง สห.ทบ. ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจ้างทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๙ ข้อ ๔๔ <p>ข้อ ๔๔ ให้หน่วยเรื่องจ้างของกองทัพบกรายงานยอดผู้ต้องขึ้นเลื่อนหรือลดขั้นให้กรรมการสารวัตรทหารบกทราบ</p>
๓.๒ การรับทุกข์ ๓.๒.๑ การเปิดโอกาสร้องทุกข์	<p>• ตรวจสอบเอกสารและช่องทางการร้องทุกข์</p> <p>◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจ้างทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๓.๑๖ และ หมวด ๒๕ ข้อ ๑๑๒</p> <p>ข้อ ๑๓.๑๖ เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขึ้นร้องทุกข์ได้โดยสะดวก ข้อ ๑๑๒ การร้องทุกข์จะกระทำด้วยวาจา หรือยื่นเป็นหนังสือก็ได้และต้องลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ไว้เป็นสำคัญ สำหรับการร้องทุกข์ด้วยวาจาให้เจ้าหน้าที่เรื่องจ้างบันทึกคำร้องทุกขันไว้</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่มีอุปกรณ์สำหรับการร้องทุกข์ เช่น กระดาษ, ปากกา และตู้รับเรื่อง</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๓.๒.๒ การปฏิบัติเมื่อผู้ต้องขังร้องทุกข์หรือภัย	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบหลักฐานการดำเนินการ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๒๕ ข้อ ๑๑ <p>ข้อ ๑๑๖ เมื่อผู้บังคับเรือนจำได้รับหนังสือร้องทุกข์ หรือเรื่องราว หรือภัย ในข้อ ๑๑๕ ไว้แล้ว หากไม่ใช่เป็นกรณีดังกล่าวในข้อ ๑๑๗ ให้เปิดอ่านตรวจดูข้อความ และปฏิบัติตั้งนี้</p> <p style="padding-left: 2em;">๑๑๖.๑ สอบส่วนข้อเท็จจริง</p> <p style="padding-left: 2em;">๑๑๖.๒ แก้ไข หรือช่วยเหลือตามคำร้องขอตามควรแก่กรณี</p> <p style="padding-left: 2em;">๑๑๖.๓ เสนอผู้บัญชาการเรือนจำพร้อมกับรายงานที่แจ้งการปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบัญชีแยกจ่าย และตรวจสอบสิ่งของ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๖๖ <p>ข้อ ๖๖ ให้จ่ายเครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้ต้องขัง ดังนี้</p> <p style="padding-left: 2em;">๖๖.๑ เลือดแบบเดียวกับเลือดชั้นในของทหารกองประจำการ และการเก็บข้าลันแบบการเก็บกีพา จำนวน ๒ ชุด โดยให้ใช้สีกากีแกรมเขียว</p> <p style="padding-left: 2em;">๖๖.๒ ผ้าอาบน้ำ ๑ ผืน, ผ้าห่มนอน ๑ ผืน, หมอน ๑ ใบ, เสื้อหรือผ้าปูที่นอนหนึ่งผืน เช่นเดียวกับทหารกองประจำการ สำหรับมุ่งหนึ่งหลังให้พิจารณาจ่ายให้ในโอกาสอันสมควร</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด จัดทำใบเบิกแต้มไม่ได้รับการแจ้งจ่าย</p>
๓.๓ เครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบัญชีแยกจ่าย และตรวจสอบสิ่งของ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๖๖ <p>ข้อ ๖๖ ให้จ่ายเครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้ต้องขัง ดังนี้</p> <p style="padding-left: 2em;">๖๖.๑ เลือดแบบเดียวกับเลือดชั้นในของทหารกองประจำการ และการเก็บข้าลันแบบการเก็บกีพา จำนวน ๒ ชุด โดยให้ใช้สีกากีแกรมเขียว</p> <p style="padding-left: 2em;">๖๖.๒ ผ้าอาบน้ำ ๑ ผืน, ผ้าห่มนอน ๑ ผืน, หมอน ๑ ใบ, เสื้อหรือผ้าปูที่นอนหนึ่งผืน เช่นเดียวกับทหารกองประจำการ สำหรับมุ่งหนึ่งหลังให้พิจารณาจ่ายให้ในโอกาสอันสมควร</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด จัดทำใบเบิกแต้มไม่ได้รับการแจ้งจ่าย</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๓.๔ การเยี่ยมผู้ด้อยบัญชี	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกการเยี่ยมกำหนดการเยี่ยม ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑๙ ข้อ ๙๐ <p>ข้อ ๙๐ การเยี่ยมผู้ด้อยบัญชี ให้เยี่ยมได้เฉพาะวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา ๑๒๐๐ ถึง ๑๕๐๐ ตามสถานที่ที่เรื่องจัดให้ และขณะเยี่ยมต้องมีเจ้าหน้าที่กำกับดูแลอยู่ตลอดเวลาเยี่ยม เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ผู้บังคับเรือนจำอนุญาตให้เยี่ยมในวันและเวลาอื่นได้ตามที่เห็นสมควร</p> ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ หน่วยกำหนดวันเยี่ยมไม่เป็นไปตามระเบียบ
๓.๔.๑ การกำหนดวันและเวลาเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกการเยี่ยมของญาติ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑๙ ข้อ ๙๔ <p>ข้อ ๙๔ เจ้าพนักงานเรื่องจำ ต้องตรวจสิ่งของที่ญาตินำมาเยี่ยมทุกครั้งก่อนให้ผู้ด้อยบัญชีรับไป ถ้าเป็นของต้องห้ามให้ยึดไว้แล้วรายงานผู้บังคับเรือนจำทราบ</p> ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่บันทึกสิ่งของที่ญาตินำมาเยี่ยม
๓.๔.๒ การตรวจสอบลิ้งของที่ญาติมาเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกการเยี่ยมของญาติ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑๙ ข้อ ๑๖.๘ และ ๑๖.๘.๕ <p>ข้อ ๑๖.๘ ในวันหยุดราชการระหว่างเวลา ๑๒๐๐-๑๕๐๐ ซึ่งเป็นเวลาเยี่ยมญาติให้ปฏิบัติตั้งนี้</p>
๓.๔.๓ การบันทึกหลักฐานการเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกการเยี่ยมของญาติ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรื่องจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๓ ข้อ ๑๖.๘ และ ๑๖.๘.๕

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
<p>๓.๕ การเลี้ยงอาหาร</p> <p>๓.๕.๑ การประกอบเลี้ยง</p> <p>๓.๕.๒ การเบิกและหักค่าประกอบเลี้ยง</p>	<p>๑๖.๘.๔ ต้องให้ญาติลงบันทึกหลักฐานในสมุดก่อนการเยี่ยมทุกครั้ง</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด บันทึกรายละเอียดการเยี่ยมของญาติไม่ครบถ้วน</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบรายการอาหารประจำวัน ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑๕ ข้อ ๗๒ <p>ข้อ ๗๒ ให้เรือนจำณฑลทหารบก, เรือนจำจังหวัดทหารบก และเรือนจำกรมกองทหารจัดให้มีการประกอบเลี้ยงอาหารแก่ผู้ต้องขังวันละ ๓ มื้อ แบ่งออกเป็นมื้อเช้า, กลางวัน และเย็น โดยการหักค่าประกอบเลี้ยงอาหารตามที่ กห. กำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบหลักฐานการเบิก-จ่ายเงิน ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑๕ ข้อ ๗๓ <p>ข้อ ๗๓ การเบิกเงินค่าประกอบเลี้ยงอาหารผู้ต้องขัง สำหรับนายทหารสัญญาบัตร, นายทหารประทวน และพลอาสาสมัคร ให้เรือนจำณฑลทหารบก, เรือนจำจังหวัดทหารบก และเรือนจำกรมกองทหาร เป็นผู้เบิกให้ ส่วนทหารกองประจำการ ให้หน่วยต้นลังกัดเป็นผู้เบิกให้และนำส่งเงินค่าประกอบเลี้ยงอาหารให้กับหน่วยเรือนจำ ส่วนที่เหลือให้จ่ายคืนผู้ต้องขัง</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๓.๔.๓ การตรวจสอบอาหารก่อนรับประทาน	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบน้ำที่ทำการตรวจสอบอาหาร ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๑๕ ข้อ ๗๖ ข้อ ๗๖ ให้เจ้าหน้าที่แพทย์ตรวจสอบที่ผู้ต้องขังจะรับประทานอาหารก่อน ถ้าไม่สามารถตรวจสอบได้ ให้จัดเจ้าพนักงานเรือนจำเป็นผู้ตรวจสอบ ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่แต่งตั้งผู้ตรวจสอบอาหารก่อนรับประทาน
๓.๔.๔ คุณค่าทางโภชนาการ, ปริมาณสภาพโรงครัว และอุปกรณ์ในการประกอบเลี้ยงฯ	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบโรงเรือน, โรงประกอบเลี้ยงและสังเกตการณ์ระหว่างรับประทานอาหาร ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเลี้ยงดูทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๕ ข้อ ๓๒ ข้อ ๓๒ การเลี้ยงดูทหารต้องโดยใช้ปัจจัยตามระเบียบนี้โดยอนุโลม
๔. การสุขาภิบาลเรือนจำ	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบสุขาภิบาลเรือนจำ และอาคารสถานที่
๔.๑ สภาพอาคารเรือนชั้ง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ คำสั่งกองทัพบก ที่ ๑๖๗/๒๕๔๘ เรื่องชี้แจงการปฏิบัติการสุขาภิบาลในที่ตั้งปกติ ลง ๒๒ มี.ค. ๔๘ ข้อ ๑.๓ ข้อ ๑.๓ ผู้บังคับบัญชาทหารตั้งแต่ พบ.ร้อย.ลงมาต้องร่วมมือกับเจ้าหน้าที่แพทย์ มีหน้าที่อบรมชี้แจงทหารในบังคับบัญชาของตน ให้รู้และเข้าใจเรื่องการสุขาภิบาลและสุขาสารส่วนบุคคล พร้อมทั้งควบคุมการปฏิบัติของหน่วยทหารอย่างใกล้ชิดด้วย

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๔.๒ สภาพห้องน้ำห้องส้วม	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๖๔ ข้อ ๖๔ แพทย์ต้องทำการตรวจเรือนจำเกี่ยวกับการอนามัยของผู้ต้องขัง และการสุขาภิบาลของเรือนจำ ไม่น้อยกว่าเดือนละ ๒ ครั้ง ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่มีแพทย์มาตรวจการสุขาภิบาลของเรือนจำ <ul style="list-style-type: none"> • ตรวจดูห้องน้ำ-ห้องส้วม ◆ คำสั่งกองทัพบก (คำชี้แจง) ที่ ๑๖๗/๒๕๕๘ เรื่อง ชี้แจงการปฏิบัติการสุขาภิบาลในที่ดังปกติ ลง ๒๒ มี.ค. ๕๙ ข้อ ๓ ก. และ ๔ ก. ข้อ ๓ ก. มีเวร์ทำความสะอาดส้วมทุกวัน ข้อ ๔ ก. มีเวร์ทำความสะอาดทุกวัน โดยเฉพาะที่ยืนถ่าย ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ห้องน้ำ-ห้องส้วมไม่สะอาด
๔. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง	
๔.๑ การอนามัยผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> • ตรวจดูบันทึกผลการตรวจ
๔.๑.๑ การตรวจผู้ต้องขังก่อนแยกประเภท	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และ ๒๙.๓ ข้อ ๒๙ เมื่อเจ้าพนักงานเรือนจำได้รับตัวผู้ต้องขังไปแล้ว ให้ปฏิบัติดังนี้ ๒๙.๓ ติดต่อให้แพทย์มาทำการตรวจอนามัยผู้ต้องขังก่อนแยกประเภทผู้ต้องขัง เพื่อทำการควบคุม

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๔.๑.๒ การตรวจสอบนามัยประจำเดือน	<p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิด ไม่มีแพทย์ทำการตรวจผู้ต้องขังก่อนแยกประเภท</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกผลการตรวจ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑๔ ข้อ ๖๔ ข้อ ๖๔ แพทย์ต้องทำการตรวจเรือนจำเกี่ยวกับการอนามัยของผู้ต้องขัง และการสุขาภิบาลของเรือนจำ ไม่น้อยกว่าเดือนละ ๒ ครั้ง <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิด ไม่มีแพทย์ทำการตรวจสอบนามัยผู้ต้องขัง</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกผลการตรวจนามัยและสุขาภิบาลสำหรับแพทย์ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๒๗ ข้อ ๑๒๔ ข้อ ๑๒๔ เรือนจำต้องจัดให้มีสมุดบันทึกสำหรับผู้บังคับบัญชาที่มาตรวจเยี่ยม และสมุดบันทึกการตรวจนามัยและการสุขาภิบาลของผู้ต้องขังสำหรับแพทย์ที่มาตรวจตลอดจนสมุดบัญชีสิ่งของของหน่วย <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิด ไม่มีสมุดบันทึกการตรวจนามัยผู้ต้องขังสำหรับแพทย์</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสภาพโดยทั่วไปภายในเรือนจำ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๓ และ ๑๓.๘ ข้อ ๑๓ ผู้บังคับเรือนจำมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้
๔.๑.๓ การบันทึกผลการตรวจนามัย	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกผลการตรวจนามัยและสุขาภิบาลสำหรับแพทย์ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๒๗ ข้อ ๑๒๔ ข้อ ๑๒๔ เรือนจำต้องจัดให้มีสมุดบันทึกสำหรับผู้บัญชาที่มาตรวจเยี่ยม และสมุดบันทึกการตรวจนามัยและการสุขาภิบาลของผู้ต้องขังสำหรับแพทย์ที่มาตรวจตลอดจนสมุดบัญชีสิ่งของของหน่วย <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิด ไม่มีสมุดบันทึกการตรวจนามัยผู้ต้องขังสำหรับแพทย์</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกผลการตรวจนามัยและสุขาภิบาลสำหรับแพทย์ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๒๗ ข้อ ๑๒๔ ข้อ ๑๒๔ เรือนจำต้องจัดให้มีสมุดบันทึกสำหรับผู้บัญชาที่มาตรวจเยี่ยม และสมุดบันทึกการตรวจนามัยและการสุขาภิบาลของผู้ต้องขังสำหรับแพทย์ที่มาตรวจตลอดจนสมุดบัญชีสิ่งของของหน่วย <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิด ไม่มีสมุดบันทึกการตรวจนามัยผู้ต้องขังสำหรับแพทย์</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกผลการตรวจนามัยและสุขาภิบาลสำหรับแพทย์ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๒๗ ข้อ ๑๒๔ ข้อ ๑๒๔ เรือนจำต้องจัดให้มีสมุดบันทึกสำหรับผู้บัญชาที่มาตรวจเยี่ยม และสมุดบันทึกการตรวจนามัยและการสุขาภิบาลของผู้ต้องขังสำหรับแพทย์ที่มาตรวจตลอดจนสมุดบัญชีสิ่งของของหน่วย
๔.๑.๔ การดูแลอนามัยผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสภาพโดยทั่วไปภายในเรือนจำ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๓ ข้อ ๑๓ และ ๑๓.๘ ข้อ ๑๓ ผู้บังคับเรือนจำมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๕.๑.๕ สถานพยาบาลผู้ต้องขัง	<p>๑๓.๙ ควบคุมดูแลอนามัยของผู้ต้องขัง ตลอดจน การสุขาภิบาลภายในเรือนจำให้เป็นไปตามคำแนะนำของแพทย์</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบห้องปฐมพยาบาล และสอบถามเจ้าหน้าที่เรือนจำ ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๖๗ <p>ข้อ ๖๗ เรือนจำณฑลทหารบก, จังหวัดทหารบก และ กรมกองทหาร จะต้องจัดให้มีสถานพยาบาลเป็นที่ทำการรักษาพยาบาลผู้ต้องขัง ถ้าไม่สามารถจัดได้ จะจัดขึ้นในสถานพยาบาลของหน่วยทหารที่ใกล้เคียงกันได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบดูถูกและประจაดู ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๖๘ <p>ข้อ ๖๘ เมื่อผู้ต้องขังป่วยเล็กน้อย ให้จัดหายาที่มีอยู่ ให้กับผู้ต้องขัง สำหรับผู้ต้องขังที่ป่วยหนัก ให้รายงานขออนุมัติผู้บัญชาการเรือนจำ เพื่อนำไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลทหาร โดยจัดผู้ควบคุมดูแลไป</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบบันทึกผลการตรวจสารเสพติด ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๗๐ <p>ข้อ ๗๐ ผู้ต้องขังที่ติดยาเสพติด หรือสูงสัยว่าติดยาเสพติด เมื่อเรียนจำได้รับดัวไว้แล้ว ให้ตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ ถ้าตรวจพบสารเสพติดให้ทำการบำบัดรักษา และ ทำการแยกขัง โดยห้ามเยี่ยมใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าติดยาเสพติด ถึงขั้นร้ายแรง และอาละวาด ต้องขออนุมัติผู้บัญชาการเรือนจำติดรวม</p> <p>■ ลิ้งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่มีการตรวจสารเสพติด</p>
๕.๑.๖ ตู้ยาและเครื่องมือ ปฐมพยาบาลขั้นต้น	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบดูถูกและประจაดู ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๖๘ <p>ข้อ ๖๘ เมื่อผู้ต้องขังป่วยเล็กน้อย ให้จัดหายาที่มีอยู่ ให้กับผู้ต้องขัง สำหรับผู้ต้องขังที่ป่วยหนัก ให้รายงานขออนุมัติผู้บัญชาการเรือนจำ เพื่อนำไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลทหาร โดยจัดผู้ควบคุมดูแลไป</p> <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบดูถูกและประจაดู ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๗๐ <p>ข้อ ๗๐ ผู้ต้องขังที่ติดยาเสพติด หรือสูงสัยว่าติดยาเสพติด เมื่อเรียนจำได้รับดัวไว้แล้ว ให้ตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ ถ้าตรวจพบสารเสพติดให้ทำการบำบัดรักษา และ ทำการแยกขัง โดยห้ามเยี่ยมใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าติดยาเสพติด ถึงขั้นร้ายแรง และอาละวาด ต้องขออนุมัติผู้บัญชาการเรือนจำติดรวม</p> <p>■ ลิ้งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่มีการตรวจสารเสพติด</p>
๕.๑.๗ การตรวจสารเสพติด และ การบำบัดผู้ติดยาเสพติด	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบดูถูกและประจაดู ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๑๔ ข้อ ๗๐ <p>ข้อ ๗๐ ผู้ต้องขังที่ติดยาเสพติด หรือสูงสัยว่าติดยาเสพติด เมื่อเรียนจำได้รับดัวไว้แล้ว ให้ตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ ถ้าตรวจพบสารเสพติดให้ทำการบำบัดรักษา และ ทำการแยกขัง โดยห้ามเยี่ยมใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าติดยาเสพติด ถึงขั้นร้ายแรง และอาละวาด ต้องขออนุมัติผู้บัญชาการเรือนจำติดรวม</p> <p>■ ลิ้งที่หน่วยปฏิบัติพิเศษ ไม่มีการตรวจสารเสพติด</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๕.๑.๙ การ แยกผู้ต้องขึ้นที่ป่วยเป็น โรคต้องห้าม	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบการแยกผู้ต้องขึ้น ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๘ ข้อ ๓๖ ข้อ ๓๖ ให้จัดแบ่งห้องขังออกเป็นส่วน ๆ โดยมีลิ่งกีดกัน หรือขอบเขตอันแน่นอนแสดงส่วนแบ่งนั้น ๆ เพื่อแยก ประเภทผู้ต้องขึ้นเท่าที่จะทำได้
๕.๒ การฟื้นฟูจิตใจ	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสมุดบันทึกการอบรมชี้แจง ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๒๑ ข้อ ๑๐๔ และ ๑๐.๔.๑ ข้อ ๑๐.๔ การฟื้นฟูจิตใจผู้ต้องขึ้น ให้ปฏิบัติดังนี้ ๑๐.๔.๑ จัดให้มีการฝึกและอบรมผู้ต้องขึ้นอยู่ เป็นประจำ
๕.๒.๑ การ ฝึกและอบรมผู้ต้องขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบคำสั่งการอบรมหรือสมุดบันทึก ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๒๑ ข้อ ๑๐๔ และ ๑๐.๔.๒ ข้อ ๑๐๔ การฟื้นฟูจิตใจผู้ต้องขึ้น ให้ปฏิบัติดังนี้ ๑๐.๔.๒ เชิญอนุค่าสนานอาจารย์ของหน่วย มาอบรม คีลธรรมให้กับผู้ต้องขึ้นเป็นประจำทุกเดือน หากเดือนใด ไม่มีการอบรมคีลธรรม ก็ให้นิมนต์พระสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาเทศนาหรือบรรยายธรรมแทน
๕.๒.๒ การ อบรมคีลธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๒๑ ข้อ ๑๐๔ และ ๑๐.๔.๓
๕.๒.๓ การ จัดสถานที่สำหรับการ ประกอบพิธีทางศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๒๑ ข้อ ๑๐๔ และ ๑๐.๔.๓

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๔.๓ การฝึก วิชาชีพ	<p>ข้อ ๑๐๔ การฟันฝูjtิใจผู้ต้องขัง ให้ปฏิบัติตั้งนี้ ๑๐๔.๓ ให้ความสำคัญแก่ผู้ต้องขังที่นับถือ ศาสนาอื่นนอกเหนือจากศาสนาพุทธ โดยอำนวยความสะดวก สะดวกให้ประกอบพิธีทางศาสนาได้ตามสมควร</p> <ul style="list-style-type: none">ตรวจสอบสถานที่ฝึก, หลักฐานการฝึกอบรม และการ ขอรับการสนับสนุนวิทยากร◆ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเรือนจำทหาร พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๒๒ ข้อ ๑๐๔, ๑๐๔.๑ และ ๑๐๔.๒ <p>ข้อ ๑๐๕ การฝึกวิชาชีพให้ผู้บังคับเรือนจำ ปฏิบัติตั้งนี้ ๑๐๕.๑ พิจารณาผู้ต้องขังเพื่อเข้าฝึกวิชาชีพ โดย คำนึงถึงอายุ เพศ และความสามารถ ความถันดของ ผู้ต้องขังเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา</p> <p>๑๐๕.๒ ประสานขอรับการสนับสนุนวิทยากร จากส่วนราชการหรือเอกชนเพื่อให้ความรู้และทักษะในการ พัฒนาวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการนำไปใช้ได้จริงเมื่อพ้นโทษ และให้ทำการฝึกอบรมอย่างน้อยลัปดาห์ละ ๑ ครั้ง</p>

การตรวจสอบงานสัสดี

ការទវាការសាយការណ៍ទេ

រាយការ	ការប្រើប្រាស់អំពី/អត្ថបន្ទាន់ខាងកិច្ច
<u>១. ខ័ណ្ឌតនាការ</u> <u>ពេរិយមការកំណត់រាយការ</u> <u>ទវាការលើកទាហរ</u> <u>កងកែនខោកកង</u> <u>ប្រជាធិបតេយ្យ</u>	<p>១.១ ការត្រួតពិនិត្យបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែន</p> <p>● ត្រួតពិនិត្យ - បញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែននូវរាយការណ៍ទេ (បញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែន) ដែលត្រួតពិនិត្យថាបានបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែនខ្លួន។ បញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែនត្រួតពិនិត្យថាបានបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែនខ្លួន។</p> <p>- ការត្រួតពិនិត្យបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែន ត្រួតពិនិត្យថាបានបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែនខ្លួន។</p> <p>◆ ការត្រួតពិនិត្យបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែន ត្រួតពិនិត្យថាបានបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែនខ្លួន។</p> <p>១.២ ការត្រួតពិនិត្យបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែន</p> <p>៥.៣ មើលឈាមទំនាក់ទំនងបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែន ត្រួតពិនិត្យថាបានបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែនខ្លួន។</p> <p>៥.៤ មើលឈាមទំនាក់ទំនងបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែន ត្រួតពិនិត្យថាបានបញ្ជីរាយការលើកទាហរកងកែនខ្លួន។</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
<p>๑.๒ การจัดทำบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้า กองประจำการ (แบบ สด.๑๖)</p> <ul style="list-style-type: none"> - บัญชีค้นหลักเลี้ยงขัดขืน - บัญชีค้นที่ขาดการตรวจสอบเลือก 	<p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด ๑. คัดบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ไม่ครบถ้วนตามที่อำเภอส่งบัญชีรายชื่อบุคคลที่ได้ลงทะเบียนทหารกองเกิน (แบบ สด.๗) มาให้ ๒. การบันทึกในช่องต่าง ๆ ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>● ตรวจสอบ - บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ทุกประเภท <ul style="list-style-type: none"> - คัดรายชื่อทหารกองเกินที่ยังคงมีรายชื่อค้างอยู่ในบัญชีคนหลักเลี้ยงขัดขืนของปีก่อน ครบถ้วนหรือไม่ (ตัวรายชื่อผู้ที่อายุ๓๐ ปีบริบูรณ์) <ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มรายชื่อคนหลักเลี้ยงขัดขืนที่หมดเหตุผ่อนผันจากบัญชีค้นผ่อนพ้นของปีก่อน และคนหลักเลี้ยงขัดขืนที่อำเภอรายงานมาใหม่ครบถ้วนหรือไม่ - เพิ่มรายชื่อทหารกองเกินที่เป็นคนจำพวกที่ ๓ ครั้งที่ ๑ หรือ ๒ จากบัญชีคนคนหลักเลี้ยงขัดขืนของปีก่อนครบถ้วนหรือไม่ - คัดรายชื่อทหารกองเกินที่ยังคงมีรายชื่อค้างอยู่ในบัญชีคนที่ขาดการตรวจสอบของปีก่อนครบถ้วนหรือไม่ (ตัวรายชื่อผู้ที่อายุ๓๐ ปีบริบูรณ์ออก) <ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มรายชื่อคนที่ขาดการตรวจสอบเลือกฯ และคนที่ไม่มาตามหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๓๔) ที่หมดเหตุผ่อนผันจากบัญชีค้นผ่อนพ้นของปีก่อนครบถ้วนหรือไม่ - เพิ่มรายชื่อคนที่ไม่มาตามหมายเรียกฯ (แบบ สด.๓๕) จากบัญชีค้นที่พ้นจากฐานะยกเว้นผ่อนผัน และบัญชีค้นที่อยู่ในกำหนดเรียกรับรวมด้วยของปีก่อน ครบถ้วนหรือไม่ </p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
- บัญชีคนที่อยู่ในกำหนดเรียกธรรมดា	- คัดรายชื่อทหารกองเกินซึ่งมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ตามบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ครบถ้วนหรือไม่
- บัญชีคนที่พ้นจากฐานะยกเว้นผ่อนผัน	- คัดรายชื่อทหารกองเกินที่ยังคงมีรายชื่อค้างอยู่ในคนที่พ้นจากฐานะยกเว้นผ่อนผันของปีก่อนครบถ้วนหรือไม่ (ตัดรายชื่อผู้ที่อายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์)
- การส่งบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ฉบับจังหวัดไปให้อำเภอ	- เพิ่มรายชื่อทหารกองเกินที่ไม่มารับหมายเรียกฯ (แบบ สด.๓๕) ตามมาตรา ๒๕ จาบัญชีคนที่พ้นจากฐานะยกเว้นผ่อนผัน และบัญชีคนที่อยู่ในกำหนดเรียกธรรมดา ของปีก่อนครบถ้วนหรือไม่ - เพิ่มรายชื่อทหารกองเกินที่เป็นคนจำพวกที่ ๓ ครั้งที่ ๑ หรือ ๒ จาบัญชีคนที่อยู่ในกำหนดเรียกธรรมดา, บัญชีคนที่พ้นจากฐานะยกเว้นผ่อนผัน และบัญชีคนผ่อนผันของปีก่อน ครบถ้วนหรือไม่ - เพิ่มรายชื่อทหารกองเกินที่หมดเหตุผ่อนผันจากบัญชีคนผ่อนผันของปีก่อนครบถ้วนหรือไม่ - เพิ่มรายชื่อทหารกองเกินที่มีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ที่ลงบัญชีตกค้าง ครบถ้วนตามบัญชีรายรายชื่อคนที่ลงบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๒) ที่อำเภอส่วนภารถ้วนหรือไม่ - เพิ่มรายชื่อทหารกองเกินที่หมดเหตุผ่อนผันประจำต่าง ๆ เช่น ตามมาตรา ๒๗ (๒) ตามมาตรา ๑๔ (๕) ฯลฯ ครบถ้วนหรือไม่ - คัดรายชื่อทหารกองเกินที่ยังคงมีรายชื่อค้างอยู่ในบัญชีคนผ่อนผันของปีก่อน (ตัดผู้ที่หมดเหตุผ่อนผันออก) ครบถ้วนหรือไม่ - เพิ่มรายชื่อผู้ที่ได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ ใหม่ ครบถ้วนหรือไม่ - การส่งบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ฉบับจังหวัด ไปให้อำเภอภายในเดือน มิ.ย. หรือไม่

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
<ul style="list-style-type: none"> - การบันทึกบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) เป็นไปตามระเบียบหรือไม่ เช่น การยกรายชื่อมีการขึ้นรายชื่อเดิมหรือไม่ การบันทึกซองหมายเหตุ ครบถ้วนหรือไม่ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การบันทึกบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) เป็นไปตามระเบียบหรือไม่ เช่น การยกรายชื่อมีการขึ้นรายชื่อเดิมหรือไม่ การบันทึกซองหมายเหตุ ครบถ้วนหรือไม่ เป็นต้น <p>◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๓/๒๕๖๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ ในสภากาชาด ส.ศ. ๒๕๖๙</p> <p>ตอนที่ ๓ การเรียกคนเข้ากองประจำการ ข้อ ๑, ๓, ๓.๒, ๓.๓</p> <p>ข้อ ๑ ผู้ที่อยู่ในกำหนดเรียกมาตราวจเลือกเป็นทหารกองประจำการ คือ</p> <p>๑.๑ ทหารกองเกินซึ่งมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ ในปีที่เข้ากองประจำการ ถ้าไม่พึงจึงให้เรียกทหารกองเกินซึ่งมีอายุถัดจากอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ จึ้นไปตามลำดับ</p> <p>๑.๒ ทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ซึ่ง</p> <p>๑.๒.๑ ยังไม่เคยเข้ารับ การตรวจเลือก</p> <p>๑.๒.๒ หลีกเลี่ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามมาตรา ๓๓</p> <p>๑.๒.๓ พ้นจากฐานะยกเว้นหรือผ่อนผ้น</p> <p>๑.๒.๔ จะได้รับการผ่อนผ้นมาตรา ๒๙</p> <p>๑.๒.๕ คณะกรรมการตรวจเลือกจัดเข้าเป็นคนจำพวกที่ ๓</p> <p>ข้อ ๓ การเตรียมการเรียก</p> <p>๓.๑ ให้สัสดีจังหวัดคัดบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ตามผนวก ก แยกเป็นอำเภอ (หรือวันทำการตรวจเลือก ในกรณีที่อำเภอใดจะต้องแบ่งการตรวจเลือกออกเป็นหลายวัน) ดังนี้</p> <p>๓.๑.๑ บุคคลตามข้อ ๑.๑ คัดจากบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) สำหรับที่จะเรียก ในปีถัดไป ในบัญชีคนที่อยู่ในกำหนดเรียกครमดาจำนวน ๑ ชุด เป็นส่วนของจังหวัด</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	๓.๒.๒ บุคคลตามข้อ ๑.๒ ให้คัดจากบัญชีที่หารของเกิน เข้ากองประจำการซึ่งได้ทำการตรวจสอบแล้วในปีนั้น ลงในบัญชี คนที่พ้นจากฐานะยกเว้นผ่อนผันในเดือนพฤษภาคมทุกปี
	๓.๒.๓ สำหรับบัญชีคนที่ขาดการตรวจเลือก ให้คัดรายชื่อ จากบัญชีคนที่ขาดการตรวจเลือกของปีก่อนและรายชื่อคนที่ขาดการ ตรวจเลือกในบัญชีคนที่อยู่ในกำหนดเรียกรหรรมา และในบัญชีคนที่พ้น จากฐานะยกเว้นผ่อนผันทุกคน ในเดือนพฤษภาคมทุกปีและบันทึกด้วย หมึกแดงให้ทราบว่า ขาดปีในช่องหมายเหตุด้วย
	๓.๒.๔ บัญชีคนหลักเสียยังขัดขืน เมื่อนายอำเภอส่งตัวคนที่ ขาดการตรวจเลือกให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีและศาลพิพากษาคดี ถึงที่สุดว่ามีความผิด ให้ยกรายชื่อจากบัญชีคนที่ขาดการตรวจเลือกไป เก็บไว้ในบัญชีคนหลักเสียยังขัดขืน ในกรณีที่ไม่ได้ส่งตัวเข้า กองประจำ การในปีนั้น
	๓.๒.๕ บัญชีคนผ่อนผัน ให้คัดจากบัญชีเรียกถอนผ่อนผันที่ ยังอยู่ในกำหนดผ่อนผันทั้งหมดตามลำดับก่อนหลังที่ขอผ่อนผัน และ อยู่หรรมาที่รับการผ่อนผันใหม่คดต่อท้ายในบัญชีนี้ ให้บันทึกไว้ด้วย ดินสอดำให้ทราบว่า ผ่อนผันอะไรไว้ให้ทราบเรื่องในช่องหมายเหตุด้วย
	๓.๒.๖ ให้จัดทำบัญชีควบคุมบัญชีเรียกหนี้หารของเกินเข้า กองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ตามผนวก ๖ ปิดไว้ปกหน้าด้านในของ ปกเก็บบัญชีเรียกฯ แต่ละอำเภอ (หรือวันทำการตรวจเลือก ในกรณีที่ อำเภอใดจะต้องแบ่งการตรวจเลือกออกเป็นหลายวัน) และแก้ไขดอด จำนวนไว้ให้ถูกต้องอยู่เสมอ
	๓.๓ ในเดือนมิถุนายนทุกปี ให้สัดสี่จังหวัดดำเนินการส่งบัญชี เรียกหนี้หารของเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ซึ่งเป็นส่วนของ จังหวัดไปยังอำเภอ เพื่อให้สัดสี่อำเภอตรวจสอบกับบัญชีที่หารของเกิน (แบบ สด.๑) เมื่อถูกต้องแล้ว คัดรายชื่อลงในบัญชีเรียกหนี้หารของเกิน เข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) เป็นส่วนของอำเภอ จำนวน ๑ ชุด

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>ให้มีรายชื่อและข้อความตรงกัน เสร็จแล้วส่งบัญชีเรียกทหารกองเกิน เข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ส่วนของจังหวัดคืนภายในเดือน สิงหาคม พร้อมกับรายงานสิ่งที่คลาดเคลื่อนให้ทราบ ห้ามแก้ไขเพิ่ม เติมบัญชีเรียกฯ ส่วนของจังหวัด และให้สัดสิ่งที่จังหวัดสอบแก้ไขสิ่งที่ คลาดเคลื่อนไว้ให้ถูกต้องตรงกัน</p> <p>ตอนที่ ๓ การเรียกคนเข้ากองประจำการ ผนวก ก คำชี้แจงการเขียน บัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด ๑. จัดทำรายชื่อทหารกองเกินที่จะต้องเข้ารับการตรวจเลือกฯ ในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ประเภทต่าง ๆ มีรายชื่อไม่ครบถ้วน <p style="text-align: right;">๒. การบันทึกบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ไม่ถูกต้อง</p> <p>๑.๓ การรายงาน และลงวันรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๓๕)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจสอบ - หนังสือรายงานการรับหมายเรียกฯ (แบบ สด.๓๕) ของ อำเภอ มีการรายงานคนจำพวกที่ ๓ ครั้งที่ ๑ หรือ ๒ และคนผ่อนผัน หรือไม่ <p style="text-align: right;">- การลงวันรับหมายเรียกฯ (แบบ สด.๓๕) ในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ถูกต้องครบถ้วนตามที่อำเภอรายงานมาหรือไม่</p> <p>◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๑๗๓/๒๕๒๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ ในสภากาชาด พ.ศ. ๒๕๒๙ ตอนที่ ๓ การเรียกคนเข้ากองประจำการ ข้อ ๔, ๔.๖ และ ผนวก ก คำชี้แจง การลงบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ข้อ ๑๐</p> <p>ข้อ ๔ วิธีเรียก</p> <p>๔.๖ เมื่อสัดสิ่งที่รับหมายเรียกได้ดำเนินการส่งบัญชีเรียกทหารกองเกิน เข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ส่วนของจังหวัดคืนแล้ว ให้ส่งบัญชีเรียกฯ ผู้ที่รับหมายเรียก ตามผนวก ๗ ไปให้สัดสิ่งที่จังหวัดทราบภายใน วันที่ ๑๐ ของเดือนใหม่ สำหรับผู้ที่รับหมายเรียกในเดือนมีนาคมให้ส่งก่อนวันทำการตรวจเลือกของอำเภอ</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	แผนก ก คำชี้แจง การลงทะเบียนเรียกทหารของเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖)
	ข้อ ๑๐ ช่อง “ได้รับหมายเมื่อใด หรือไม่ได้รับเพาะเหตุใด” ให้ปฏิบัติตั้งนี้
	๑๐.๑ การปฏิบัติก่อนวันตรวจเลือก
๑.๔ การจัดทำบัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (แบบ สด.๑๔)	๑๐.๑.๑ คนที่ได้รับหมายแล้ว ลงวันที่ เดือน (ย่อ) พ.ศ. (ย่อ) ที่รับหมายด้วยหนังสือแดง เช่น “รับหมาย ๑๐ ก.ย. ๒๗” ■ สิ่งที่ห่วยปฏิบัติผิด ไม่รายงานในรับหมายฯ (แบบ สด.๓๕) ของคนผ่อนผันหรือ คนจำพวกที่ ๓ ครั้งที่ ๑ หรือ ๒ <ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจสอบ - บัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (แบบ สด.๑๔) ครั้งสุดท้าย ว่ามียอดจำนวนทหารของเกิน ที่จะเรียกได้ตรง หรือมากน้อยกว่ากัน จำนวนทหารของเกินในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ไม่เกิน ๕๐ คน หรือไม่ - ได้จัดทำตามระยะเวลาและหลักเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๙๗/๒๕๒๘ ให้ใช้คำแนะนำทำการปฏิบัติหน้าที่ ในสายงานสัดสี่ พ.ศ. ๒๕๒๘ ตอนที่ ๓ การเรียกคนเข้ากองประจำการ ข้อ ๕ และ ๕.๑
	ข้อ ๕ จำนวนคนที่จะเรียกเข้ารับราชการทหารของประจำการ
	๕.๑ ให้สัดสี่จังหวัดตรวจนับยอดจำนวนทหารของเกินที่จะเรียก ได้ตามข้อ ๑ แล้วจัดทำบัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (แบบ สด.๑๔) ตาม คำชี้แจงการลงทะเบียน ตามแผนก ด ท้ายนี้ส่งต่อมนฑลทหารบก จำนวน ๑ ฉบับ พร้อมกับบัญชีกำหนด วัน เวลาและสถานที่ทำการตรวจเลือก ในจังหวัดนั้น ตามแผนก ๑ จำนวน ๔ ฉบับ และส่งในนามผู้ว่าราชการ จังหวัดถึง ผู้บัญชาการมณฑลทหารบก ซึ่งจังหวัดนั้นขึ้นอยู่ จำนวน ๑ ฉบับ เพื่อเฉลี่ยจำนวนทหารของเกินที่ถูกเรียกในจังหวัดต่าง ๆ โดย กำหนดระยะเวลาและหลักเกณฑ์การจัดทำ ดังนี้
	๕.๑.๑ ครั้งที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ของทุกปี (ตัดยอดคนเดือน พฤษภาคม)

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๑.๔ การจัดทำบัญชีเทียบจำนวนคนที่จะกะเรียก (แบบ สด.๑๕)	<p>๕.๑.๒ ครั้งที่ ๒ ภายในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ของทุกปี (ตัดยอดคงเดือน พฤศจิกายน)</p> <p>๕.๑.๓ ครั้งที่ ๓ เมื่อมณฑลทหารบก ได้รับยอดแบ่งเฉลี่ยความต้องการ ทหารกองประจำการ จากกองทัพภาคแล้ว ให้มณฑลทหารบกแจ้งสัดดิจังหวัดจัดทำบัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (แบบ สด.๑๔) ส่งให้มณฑลทหารบก เพื่อดำเนินการแบ่งเฉลี่ยความต้องการทหารกองประจำการของแต่ละจังหวัดต่อไป</p> <p>๕.๑.๔ ครั้งสุดท้าย เมื่อจังหวัดได้รับยอดแบ่งเฉลี่ยความต้องการทหาร กองประจำการ จากมณฑลทหารบกแล้วหากมียอดจำนวนทหารกองเกินเพิ่มขึ้นหรือลดลงเกินกว่า ๕๐ คน ให้ดำเนินการจัดทำบัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (แบบ สด.๑๕) ใหม่ และจึงดำเนินการแบ่งเฉลี่ยภาระในจังหวัดต่อไปบัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (แบบ สด.๑๔) ครั้งสุดท้ายนี้ ให้สัดดิจังหวัดส่งให้มณฑลทหารบก ทราบด้วย</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิธ ๑. การจัดทำบัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้(แบบ สด.๑๕) มียอดทหารกองเกินไม่ตรงกับตามบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖)</p> <p>๒. จัดทำไม่เป็นไปตามระยะเวลาและหลักเกณฑ์ที่กำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจดู - บัญชีเทียบจำนวนคนที่จะกะเรียก (แบบ สด.๑๕) กับบัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (แบบ สด.๑๔) ครั้งสุดท้าย มียอดตรงกันหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - แบ่งเฉลี่ยยอดความต้องการทหารกองประจำการแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละใกล้เคียงกันหรือไม่ - มีจำนวนคนที่ส่งหมายไม่ได้แต่ พ.ศ. ก่อน และคนผ่อนผัน ในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ตรงกับการบันทึกในช่องหมายเหตุในบัญชีเทียบจำนวนคนที่จะกะเรียก (แบบ สด.๑๕) หรือไม่

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๓/๒๕๖๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสัสดี พ.ศ. ๒๕๒๙ ตอนที่ ๓ การเรียกคนเข้ากองประจำการ ข้อ ๔, ๔.๔ และ ผนวก ถ คำชี้แจงการเขียนบัญชีเทียบจำนวนคนที่จะเรียก (แบบ สด.๑๕) ข้อ ๑</p> <p>ข้อ ๔ จำนวนคนที่จะเรียกข้ารับราชการทหารกองประจำการ ๔.๔ เมื่อจังหวัดได้รับแจ้งจำนวนคนที่ขอเรียกจากฝ่ายที่ต้องการคนแล้ว ให้สัสดีจังหวัดทำการแบ่งเฉลี่ยจำนวนคนที่ถูกเรียกนั้น เป็นอำเภอ ตามส่วนที่มีคนมากหรือน้อย ตามข้อ ๔.๖ ถ้าอำเภอใดต้องเรียกทหารกองเกินมาเข้ารับการตรวจเลือกหอยวัน ก็ให้ทำการแบ่งเฉลี่ยแยกเป็นวัน ๆ ตามส่วนที่มีคนมากหรือน้อยโดยนัยเดียวกัน และวัดทำบัญชีเทียบจำนวนคนที่จะจะเรียก (แบบ สด.๑๕) ตามผนวก ถ ส่งต่อฝ่ายการสัสดีมณฑลทหารบก หรือฝ่ายการสัสดีจังหวัดทหารบกซึ่งขึ้นตรงต่อกองทัพภาค ๔ ฉบับ ส่งในนามผู้ว่าราชการจังหวัดถึงผู้บังคับบัญชาการมณฑลทหารบกหรือผู้บังคับการจังหวัดทหารบกที่ขอเรียก ๑ ฉบับ</p> <p>ผนวก ถ คำชี้แจงการเขียนบัญชีเทียบจำนวนคนที่จะจะเรียก (แบบ สด.๑๕) ข้อ ๑๕ ของ “หมายเหตุ” ลงเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องชี้แจงให้ทราบ เช่น</p> <p>๑๔.๑ กรณีมีคนที่ส่งหมายเรียกไม่ได้แต่ พ.ศ. ก่อน และคนผ่อนผันซึ่งไม่ต้องอาภารณาแบ่งเฉลี่ยให้หมายเหตุเป็นอำเภอหรือเขตหรือ กิ่งอำเภอหรือวันนั้น ๆ ว่า “จำนวนคนที่จะเรียกได้ในช่องรวมนี้ เป็นคนส่งหมายเรียกไม่ได้แต่ พ.ศ. ก่อน.... คน และคนผ่อนผัน..... คน รวม.... คน ไม่ต้องอาภารณาแบ่งเฉลี่ย</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด ๑. จัดบัญชีเทียบจำนวนคนที่จะจะเรียก (แบบ สด.๑๕) มียอดไม่ตรงกันกับบัญชีจำนวนคนที่จะจะเรียกได้ (แบบ สด.๑๕) ครั้งสุดท้าย</p> <p>๒. แบ่งเฉลี่ยยอดความต้องการทหารกองประจำการแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละไม่ใกล้เคียงกัน</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๑.๖ การยกเว้น	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจดู - การขอยกเว้นในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖)
๑.๖.๑ การขอยกเว้นตามมาตรา ๑๔ (๓) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่าง การฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรที่กระทรวง กลาโหม กำหนดตาม กฎหมายว่าด้วย การส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจดู – หนังสือของกระทรวงกลาโหมถึงจังหวัด มีหรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๗๓/๒๕๕๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสัสดี พ.ศ. ๒๕๕๙ <p>ตอนที่ ๔ การยกเว้นและผ่อนผัน ข้อ ๒, ๒.๓, ๓ และ ๓.๔</p> <p>ข้อ ๒ บุคคลที่มีสิทธิยกเว้น จำแนกได้ดังนี้</p> <p>๒.๓ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฏหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร</p> <p>๒.๓ การขอยกเว้น ให้ปฏิบัติได้ดังนี้</p> <p>๓.๔ บุคคลตามข้อ ๒.๓ ให้กรรมการรักษาดินแดนหรือโรงเรียน เตรียมทหารแล้วแต่กรณีเสนอรายชื่อต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึง กระทรวงกลาโหม เพื่อแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารของ ผู้ขอยกเว้นทราบ</p>
๑.๖.๒ การขอยกเว้นตามมาตรา ๑๔ (๔) การขอยกเว้นครู	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจดู - มีชื่อในรายการสอนเป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือไม่ - การออกใบสำคัญยกเว้นครู (แบบ สด.๓๗) ถูกต้องหรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๗๓/๒๕๕๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสัสดี พ.ศ. ๒๕๕๙ ตอนที่ ๔ การยกเว้นและผ่อนผัน ข้อ ๒, ๒.๕, ๓, และ ๓.๕ <p>ข้อ ๒ บุคคลที่มีสิทธิยกเว้น จำแนกได้ดังนี้</p> <p>๒.๕ ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้ลงทะเบียนที่ทางกองเกินไว้ แต่ยกเว้นไม่เรียนมาตรวจสอบเลือกเข้ารับราชการ ทหารกองประจำการในยามปกติ ได้แก่ ครูในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ และมีคุณลักษณะดังนี้</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>๒.๕.๑ เป็นครูประจำทำการสอนนักเรียน นิสิต หรือ นักศึกษา ไม่น้อยกว่าสิบห้าคนเป็นปกติ และในจำนวนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนนี้นักเรียนนี้ยกเว้นครูได้คันเดียวหรือเป็นครูสอนประจำเฉพาะวิชาซึ่งทำการสอนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนเป็นปกติ และในจำนวนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนนี้ก็ยกเว้นครูได้คันเดียวเช่นเดียวกัน</p> <p>๒.๕.๒ มีเวลาสอนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่าสิบแปดชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ลงมา หรือไม่น้อยกว่าสิบห้าชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา</p> <p>๒.๕.๓ ผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้</p> <p>ข้อ ๓ การขอยกเว้น ให้ปฏิบัติได้ดังนี้</p> <p>๓.๑ บุคคลตามข้อ ๒.๕ เมื่อจังหวัดได้รับบัญชีรายชื่อขอยกเว้น จากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ให้สัสดี จังหวัดตรวจสอบหลักฐานเกี่ยวกับคุณสมบัติและรายชื่อตามบัญชีรายชื่อทหารกองเงินและثارกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ถูกต้อง เล้าเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญยกเว้นครู (แบบ สด.๓๗) ตาม พนวก ๖ ส่งมอบให้ผู้ขอยกเว้นสำหรับครูซึ่งทำการสอนอยู่ในหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ออกใบสำคัญยกเว้นครูให้ในกรณีที่ผู้ขอยกเว้นมีภูมิลำเนาท่าרוอยู่ ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อขอยกเว้น ตรวจสอบภูมิลำเนาของผู้ขอยกเว้นให้ถูกต้องตรงกันเสียก่อน แล้วจึง ออกใบสำคัญยกเว้นครูมอบให้ไป</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด การขอยกเว้นต่าง ๆ มีหลักฐานไม่ถูกต้อง ครบถ้วน</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๑.๗ การผ่อนผัน ๑ . ๗ . ๑ การขอผ่อนผันตาม มาตรา ๒๗ (๒) ศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ (กรณีทุน ก.พ.)	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจดู - การขอผ่อนผันในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ● ตรวจดู - มีหนังสือจาก ก.พ. ถึงจังหวัดหรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๗๓/๒๕๖๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ ในสายงานสัสดี พ.ศ. ๒๕๖๙ ตอนที่ ๔ การยกเว้นและผ่อนผัน ข้อ ๔, ๔.๒ และ ๔.๒.๑ ข้อ ๔ การขอผ่อนผันไม่เข้ารับการตรวจเลือกตามมาตรา ๒๗ ให้ปฏิบัติตั้งนี้ <p>๔.๒ บุคคลตามมาตรา ๒๗ (๒)</p> <p>๔.๒.๑ นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยอยู่ในความปกครองทั้งฝ่ายวิชาการ และความประพฤติของผู้ดูแล นักเรียนไทยของรัฐบาลไทยสำหรับประเทศไทยนั้น ๆ เมื่อสำนักงาน ก.พ. ได้ขอผ่อนผันต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ให้สัดสีจังหวัดและสัดสีอำเภอ ดำเนินการทำองเดียวกับข้อ ๔.๒ และดำเนินการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ออกหนังสือผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๑๖) ตามผนวก ง เพื่อมอบให้เจ้าัวไว้เป็นหลักฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจดู - มีหนังสือรับรองหลักสูตรที่เป็นภาษาของประเทศที่ทหาร กองเกินไปศึกษาอยู่ พร้อมกับมีหนังสือแปลการรับรองหลักสูตร และลงนามผู้แปลหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือแปลการรับรองหลักสูตรมีข้อความว่าไปศึกษาอยู่ ประเทศอะไร และระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่เมื่อใด ถึงเมื่อใด หรือไม่ - มีหนังสือรับรองจากสถานทูต หรือสถานกงสุลไทยในประเทศไทยนั้น ๆ หรือไม่ - การออกหนังสือผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๑๖) ว่าออกถูกต้องตามระยะเวลาที่ขอผ่อนผันหรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๗๓/๒๕๖๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ ในสายงานสัสดี พ.ศ. ๒๕๖๙ ตอนที่ ๔ การยกเว้นและผ่อนผัน ข้อ ๔, ๔.๒ และ ๔.๒.๒
๑ . ๗ . ๒ การขอผ่อนผันตาม มาตรา ๒๗ (๒) ศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ (กรณีทุน ส่วนตัว) รายการ	<ul style="list-style-type: none"> ● หนังสือแปลการรับรองหลักสูตรที่เป็นภาษาของประเทศที่ทหาร กองเกินไปศึกษาอยู่ พร้อมกับมีหนังสือแปลการรับรองหลักสูตร และลงนามผู้แปลหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือแปลการรับรองหลักสูตรมีข้อความว่าไปศึกษาอยู่ ประเทศอะไร และระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่เมื่อใด ถึงเมื่อใด หรือไม่ - มีหนังสือรับรองจากสถานทูต หรือสถานกงสุลไทยในประเทศไทยนั้น ๆ หรือไม่ - การออกหนังสือผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๑๖) ว่าออกถูกต้องตามระยะเวลาที่ขอผ่อนผันหรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๗๓/๒๕๖๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ ในสายงานสัสดี พ.ศ. ๒๕๖๙ ตอนที่ ๔ การยกเว้นและผ่อนผัน ข้อ ๔, ๔.๒ และ ๔.๒.๒

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	๔.๒.๒ นักเรียนซึ่งออกใบประกาศวิชา ณ ต่างประเทศ โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทย (ทุนส่วนตัวและไม่ได้อยู่ในความปกครองดูแลของ ก.พ.) ให้สัดศึกษา เกือบดำเนินการดังนี้
	๔.๒.๒.๑ ให้นักเรียนผู้ประสบคุขของผ่อนผัน หรือบิดามารดาหรือผู้ปกครองยื่นคำร้องขอผ่อนผันต่อนายอำเภอภูมิลำเนาหารเพื่อดำเนินการสอบสวนซึ่งจะต้องปรากฏสาระสำคัญและหลักฐานดังนี้ - ผู้ขอรับการผ่อนผันใบประกาศวิชาจะไร้สำเนักศึกษาประเทคโนโลยี
	- วิชาที่ใบประกาศมีหลักสูตรกี่ปี (มีหลักฐานของสำเนักศึกษาแสดงประกอบ ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศให้แปลเป็นภาษาไทยกำกับ และลงชื่อ ตำแหน่งผู้แปลด้วย) - ประสงค์ของผ่อนผันการตรวจเลือกทหารกีปี - สำเนาใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด. ๙) และสำเนาหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๓๕) ถ้ามี - สำเนาทะเบียนบ้าน เมื่อจังหวัดได้รับเรื่องราวขอผ่อนผันนี้แล้วให้พิจารณาว่า กรณีเป็นการหลีกเลี่ยงการเข้ารับราชการทหารหรือไม่ ถ้าเป็นที่เชื่อได้ว่าไม่มีเจตนาจะหลีกเลี่ยงก็ให้สัดศึกษาจังหวัดดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๑
๑ . ๗ . ๓ การขอผ่อนผันตาม มาตรฐาน ๒๙ (๓)	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจสอบ – หนังสือของสถานศึกษาถึงจังหวัด มีหรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๗๓/๒๕๖๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสัดศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๘ ตอนที่ ๔ การยกเว้นและผ่อนผัน ข้อ ๕ และ ๕.๒ <p>ข้อ ๕ การผ่อนผันไม่ส่งเข้ากองประจำการในคราวที่มีคืนพอกปฏิบัติดังนี้</p> <p>๕.๒ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับหนังสือของผ่อนผันให้แก่บุคคลตามมาตรฐาน ๒๙ (๓) จากมหาวิทยาลัย สถาบัน โรงพยาบาล วิทยาลัย กรมหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง การรถไฟแห่งประเทศไทย การสื่อสาร</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๑.๙ การย้ายภูมิลำเนาทรัพย์สินที่อยู่อาศัยในจังหวัดเดียวกัน	<p>แห่งประเทศไทย หรือทบวงมหาวิทยาลัย (วิทยาลัยเอกชน) แล้วแต่กรณี ให้สัสดีจังหวัดตรวจสอบกับบัญชีรายชื่อท่าทางกองเกินและท่าทางกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) เมื่อถูกต้องตรงกันและมีสิทธิที่จะได้รับการผ่อนผันตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ให้ขึ้นรายชื่อในบัญชีเรียกท่าทางกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ที่มีอยู่ด้วยหมึกแดง ยกรายชื่อไปเพิ่มในบัญชีเรียกฯ ประเภทคนผ่อนผัน</p> <p>■ สิ่งที่ห้ามนำปฏิบัติผิด การขอผ่อนผันต่าง ๆ มีหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจดู - การขอย้ายภูมิลำเนาท่าทางในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) <p>● ตรวจดู - ให้ตรวจดูหนังสือจากอำเภอถึงจังหวัดว่าได้สอบสวนปากคำดังนี้หรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> ~ ย้ายมาประกอบอาชีพได้มีหลักฐานการประกอบอาชีพ และหลักฐานการเสียภาษีอากรหรือหลักฐานการบรรจุเข้าทำงาน หรือหนังสือรับรองการเป็นพนักงานบริษัทห้างร้านต่าง ๆ หรือหลักฐานการบรรจุเข้ารับราชการหรือไม่ ~ เข้ามาอยู่ในบ้านจริงเมื่อใด และย้ายทะเบียนบ้านมาเมื่อใด ~ มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าของกรรมสิทธิ์ในบ้านหลังดังกล่าวอย่างไร ~ บุคคลในครอบครัวที่เคยอยู่ภูมิลำเนาเดิมมีย้ายมาด้วยกัน ใครบ้าง และมีความเกี่ยวข้องด้วยอย่างไร ~ บุคคลในครอบครัวที่ยังคงอยู่ภูมิลำเนาเดิมมีหรือไม่ ใครบ้าง และมีความเกี่ยวข้องด้วยอย่างไร ~ หากไม่ย้ายภูมิลำเนาท่าทาง จะมีผลเสียต่อตนเองหรือการประกอบอาชีพอย่างไร ~ กรณีย้ายมาศึกษาต่อ มีหนังสือรับรองของสถาบันในพื้นที่ที่ศึกษามาแสดงด้วยหรือไม่

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>- มีการจำหน่ายบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) สำหรับเดิม และเพื่อซื้อใน将来ใหม่ หรือไม่</p> <p>■คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๑๗/๙๕๙๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสสติ พ.ศ. ๒๕๒๙</p> <p>ตอนที่ ๗ การปลด จำหน่าย และย้ายภูมิลำเนาทหาร ข้อ ๕ และ ๕.๑.๕ ข้อ ๕ การย้ายภูมิลำเนาทหาร</p> <p>๕.๑.๕ สัดส่วนของซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ เมื่อได้รับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้ทำการสอบสวนว่าผู้ย้ายเข้าหลักเกณฑ์ที่จะย้ายภูมิลำเนาทหารตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง หรือไม่ ในกรณีของย้ายเข้ามาประกอบอาชีพเป็นประจำหรือไม่ที่อยู่เป็นหลักฐาน ให้มีหลักฐานประกอบและสอบสวนให้ได้ความว่า</p> <p>การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง</p> <p>๕.๑.๕.๑ มาประกอบอาชีพได มีหลักฐานการประกอบอาชีพและหลักฐานการเสียภาษีอากรหรือหลักฐานการบรรจุเข้าทำงานหรือหนังสือรับรองการเป็นพนักงานบริษัทห้างร้านต่าง ๆ หรือหลักฐานการบรรจุเข้ารับราชการ</p> <p>๕.๑.๕.๒ เข้ามายื่นบ้านจริงเมื่อใด และย้ายทะเบียนบ้านมาเมื่อใด มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าของกรรมสิทธิ์ในบ้านหลังดังกล่าวอย่างไร</p> <p>๕.๑.๕.๓ บุคคลในครอบครัวที่เคยอยู่ภูมิลำเนาเดิมมีย้ายมาด้วยกัน ใครบ้าง และมีความเกี่ยวข้องด้วยอย่างไร</p> <p>๕.๑.๕.๔ บุคคลในครอบครัวที่ยังคงอยู่ภูมิลำเนาเดิมมีหรือไม่ ใครบ้าง และมีความเกี่ยวข้องด้วยอย่างไร</p> <p>๕.๑.๕.๕ หากไม่มีย้ายภูมิลำเนาทหาร จะมีผลเสียต่อตนเองหรือการประกอบอาชีพอย่างไร</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๑.๔.๒ กรณี ย้ายออกไปจังหวัด อื่น	<p>๕.๑.๕.๖ กรณีย้ายไปศึกษาต่อ ในหนังสือรับรองของ สถาบันในพื้นที่ที่ศึกษามาแสดงด้วยถ้าเป็นที่เชื่อถือได้ให้แจ้งไปยังนาย อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมทราบ เมื่อได้รับตอบยืนยัน เป็นการถูกต้อง จึงให้รับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหารและรับลงบัญชี ทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ไว้ กับออกใบปรับ (แบบ สด.๑๐) มอบให้เจ้า ตัวไว้เป็นหลักฐานแล้วแจ้งจังหวัดทราบ สำหรับผู้ที่อยู่ในกำหนดเรียก เข้ากองประจำการก็ให้เพิ่มบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) และออกหมายเรียกมอบให้ตัวรับไป</p> <p>สัดดิจังหวัดเมื่อได้รับแจ้งรับหนังสือแจ้งการย้ายภูมิลำเนาจาก อำเภอ ให้ตรวจสอบจำนวนรายชื่อในบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) อำเภอเดิม และเพิ่มรายชื่อ^๑ ในอำเภอใหม่</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจ - ให้ตรวจสอบหนังสือจากอำเภอถึงจังหวัดว่าได้สอบสวน ปากคำเข่นเตี้ยวกับกรณีย้ายภัยในจังหวัดเดียวกัน หรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - มีการส่งหนังสือแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด. ๑๒) ไปให้จังหวัดภูมิลำเนาทหารใหม่หรือไม่ - มีการจำนวนรายในบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหาร กองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) หรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๙๗๓/๒๕๕๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ ในสภากาชาด พ.ศ. ๒๕๒๙ ตอนที่ ๗ การปลด จำหน่าย และย้ายภูมิลำเนาทหาร ข้อ ๕, ๕.๑.๔ และ ๕.๑.๕ ข้อ ๕ การย้ายภูมิลำเนาทหาร ๕.๑.๔ จัดทำหนังสือแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด.๑๗) ตามผนวก ๗ หักโอนไปยังจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ ถ้าเป็นบุคคล ที่อยู่ในกำหนดเรียกเข้ากองประจำการ หรือได้รับการยกเว้นผ่อนผัน ก็ หมายเหตุให้ภูมิลำเนาทหารใหม่ทราบเรื่องแล้วแต่กรณีกับแจ้งให้

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๑.๔.๓ กรณี ย้ายจากจังหวัดอื่น เข้ามา	<p>กระทรวง ทบวง กรม ที่ เจ้าสังกัดส่งยกเว้นผ่อนผันทราบ เพื่อดำเนินการ ขยายเว้น ผ่อนผันไปยังภูมิลำเนาท่าทางใหม่ต่อไป</p> <p>๕.๑.๕ (เช่นเดียวกันกับกรณีย้ายภายนในจังหวัดเดียวกัน)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจสอบ - มีการส่งหนังสือแจ้งการย้ายภูมิลำเนาท่าทาง (แบบ สด.๑๒) จากจังหวัดภูมิลำเนาท่าทางเดิมหรือไม่ - มีการเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อท่าทางกองเกินและท่าทางกอง หนุนประเพณีที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) หรือไม่ ◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๗/๙๘๙๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ ในสายงานสัสสดี พ.ศ. ๒๕๒๙ ตอนที่ ๗ การปลด จำหน่าย และย้าย ภูมิลำเนาท่าทาง ข้อ ๕ และ ๕.๑.๖ ข้อ ๕ การย้ายภูมิลำเนาท่าทาง ๕.๑.๖ สัสดีจังหวัดภูมิลำเนาท่าทางใหม่ เมื่อได้รับแจ้งการรับโอน จากอำเภอและรับหนังสือแจ้งการย้ายภูมิลำเนา (แบบ สด.๑๒) จาก จังหวัดภูมิลำเนาเดิมแล้วตรวจสอบเพิ่มรายชื่อลงในบัญชีรายชื่อท่าทาง กองเกินและท่าทางกองหนุนประเพณีที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ถ้าเป็นผู้ที่อยู่ ในกำหนดเรียกเข้ากองประจำการให้เพิ่มบัญชีเรียกท่าทางกองเกินเข้า กองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด <ul style="list-style-type: none"> ๑. สอบสวนบันทึก (ปค.๑๔) ไม่ครบถ้วน ๒. มีหลักฐานการย้ายภูมิลำเนาท่าทางไม่ <p style="text-align: center;">ครบถ้วน</p> <p>๓. ไม่เพิ่มหรือจำหน่ายรายชื่อในบัญชีรายชื่อ^{ท่าทางกองเกินและท่าทางกองหนุนประเพณีที่ ๒ (แบบ สด.๒๗)}</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
<u>๒. ขั้นตอนหลังการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้า กองประจำการ</u> <u>๒.๑ การสอบสวนบog จำหน่ายไม่ดำเนินคดี และการยกเรื่องดำเนินคดี ทหารกองเกินที่ไม่มาเข้ารับการตรวจเลือกฯ</u>	<p>● ตรวจดู - หนังสือจังหวัดถึงอำเภอสั่งสอบสวนบog จำหน่ายทหารกองเกินที่ไม่มาเข้ารับหมายเรียกตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง, ไม่มาเข้ารับการตรวจเลือกฯ ตามหมายเรียกฯ (แบบ สค.๓๕) หรือหลบหนีไปก่อนจับสลากดตามมาตรา ๒๗ และคนแจ้งป่วยในวันตรวจเลือกฯ มีรายชื่อครบรถ้วนหรือไม่</p> <p>- หนังสือของอำเภอถึงจังหวัดในการสอบสวนบog จำหน่ายไม่ดำเนินคดี ภายใน พ.ค. หรือไม่ และในกรณีต่าง ๆ มีหลักฐานถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> △ กรณีป่วย หรือแจ้งป่วยในวันตรวจเลือก มีใบรับรองแพทย์ และมีหนังสือจากจังหวัดไปตรวจสอบใบบัตรองแพทย์จากสถานพยาบาล หรือไม่ และมีหนังสือสถานพยาบาลรับรองใบบัตรองแพทย์ ด้วยว่าออกให้จริงหรือไม่ △ กรณีศalaพิพากษาให้จำคุกและถูกควบคุมตัวอยู่เรือนจำ มีหนังสือรับรอง จากเรือนจำว่าถูกควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำหรือไม่ △ กรณีถูกควบคุมตัวอยู่กับพนักงานสอบสวน มีหนังสือการควบคุมตัวจากพนักงานสอบสวน หรือไม่ △ กรณีที่พนักงานสอบสวนใช้อำนาจศาลในการควบคุมตัว มีหนังสืออนุมัติจากศาลหรือไม่ △ กรณีต้องไปบำบัดเนื่องจากเป็นผู้เสพสารเสพติด มีคำสั่งจากศาลให้ไปบำบัดหรือไม่ หรือมีหนังสือรับรองจากสถานที่ไปบำบัด หรือไม่ △ กรณีเรือนจำปล่อยตัว และอยู่ระหว่างคุมประพฤติ มีหนังสือการคุมประพฤติจากเรือนจำหรือไม่

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>△ กรณีตาย มีใบมรณบัตรหรือไม่</p> <p>△ กรณีถูกเข้ากองประจำการ มีทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) หรือไม่</p> <p>- หนังสือของอำเภอที่พนักงานสอบสวนในการดำเนินคดี เมื่อหักคนที่สอบสวนบอกว่าไม่ดำเนินคดีแล้ว คงเหลือส่งดำเนินคดีครบถ้วนถูกต้องตามที่จังหวัดสั่งการหรือไม่</p> <p>◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๗/๒๕๖๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสัสดี พ.ศ. ๒๕๖๘</p> <p>ตอนที่ ๕ การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ ข้อ ๙</p> <p>ข้อ ๙ การปฏิบัติเมื่อเสร็จการตรวจเลือกแล้ว ให้สัสดีจังหวัดคัดรายชื่อ คนที่ต้องจำหน่ายด้วยเหตุต่าง ๆ ในคราวตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการซึ่งยังไม่มีหลักฐานที่จะจำหน่ายได้ เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ อำเภอดำเนินการสอบสวนบอกว่าไม่ดำเนินคดีแล้ว เนื่องจากไม่ได้รับแจ้งจาก จังหวัด ให้เจ้าหน้าที่สัสดีอำเภอดำเนินการสอบสวนในลักษณะที่ต้อง จำหน่าย และบันทึกบัญชีเรียกทรัพย์ของกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ของอำเภอไว้ให้ทราบเรื่องเสร็จแล้วเสนอรายละเอียดผลการ สอบสวนจำหน่ายต่อจังหวัด ตามผนวก ๑ ภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน เมื่อจังหวัดได้รับทราบการสอบสวนบอกว่าไม่แล้ว ให้สัสดีจังหวัด บันทึกบัญชีเรียกทรัพย์ของกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) ไว้ให้ ทราบเรื่อง</p> <p>ตอนที่ ๓ การเรียกคนเข้ากองประจำการ ข้อ ๔.๗</p> <p>ข้อ ๔.๗ ผู้ที่ไม่มาเข้ารับการตรวจเลือกด้วยเหตุใด ๆ ก็ได้ ให้สัสดีอำเภอ ตรวจสอบคดี บัญชีรายชื่อทั้งหมดจากบัญชีเรียกทรัพย์ของกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) เสนอนายอำเภอเพื่อส่งให้พนักงานสอบสวน ดำเนินคดีตามฐานความผิดภายใต้กฎหมายเดือนพฤษภาคมทุกปีเสร็จแล้วให้ สำเนารายงานให้หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง (กองการสัสดี) ทราบในโอกาสแรกทันที</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๗ การจัดทำบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๙)	<p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด ๑. หลักฐานการสอบสวนบอกจำหน่ายไม่ดำเนินคดี ไม่ถูกต้องครบถ้วน</p> <p>๒. อำเภอส่งดำเนินคดีไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>● ตรวจสอบ - บัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๙) มีคนส่งเข้ากองประจำการครบถ้วนตามบัญชีจำนวนคนที่จะกะเรียก (แบบ สด. ๑๕) หรือบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) หรือไม่</p> <p>◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๑๗๓/๙๔๒๘ เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสสศ. พ.ศ. ๒๕๒๙</p> <p>ตอนที่ ๕ การตรวจสอบคนเข้ากองประจำการ ผู้ว่าฯ คำชี้แจง การลงบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๙) (๓๐) บัญชีรายชื่อคนเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๙) นี้ ให้สัดสีจังหวัดทำขึ้น ๒ ฉบับ สำหรับมอบให้ฝ่ายรับคน ๑ ฉบับ สัดสีจังหวัดเก็บเป็นหลักฐานไว้ ๑ ฉบับ ในกรณีที่ส่งคนเข้ากองประจำการແนกหหารือ ทหารอากาศ หรือการส่งทหารข้ามเขตและการขึ้นทะเบียนแทน ให้ทำสำเนาเพิ่มอีก ๑ ฉบับ ส่งให้ จทบ. พื้นที่ภูมิลำเนาทหารด้วย ฉบับที่มอบให้ฝ่ายรับคน สัดสีจังหวัดต้องลงชื่อตัวแหนงไว้ท้ายบัญชี</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติผิด การจัดทำบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๙) มีรายชื่อไม่ครบถ้วน</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๓ การสอบสวน บอกจำหน่ายไม่ ดำเนินคดีและการ ยกเรื่องดำเนินคดี ทหารกองเกินที่ไม่ มาตามหมายนัดฯ (แบบ สด.๔๐)	<p>● ตรวจสอบ - หนังสือจังหวัดถึงอำเภอสั่งสอบสวนบอกจำหน่ายทหารกองเกินที่ไม่มารายงานตัวตามหมายนัดเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๔๐) ของนายอำเภอตามมาตรา ๓๔ มีรายชื่อครบทั้งหมดที่ไม่มารายงานตัวเข้ากองฯ ในบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๙) หรือไม่</p>
๒.๓.๑ หนังสือจังหวัดถึง อำเภอสั่งสอบสวน บอกจำหน่ายทหาร กองเกินที่ไม่มา รายงานตัวตาม มาตรา ๓๔ มีราย ชื่อครบทั้งหมดที่ ไม่มารายงานตัว เข้ากองฯ ในบัญชี คนที่ส่งเข้ากอง ประจำการ (แบบ สด.๑๙)	<p>● ตรวจสอบ - หนังสือของอำเภอถึงจังหวัดในการสอบสวนบอกจำหน่ายไม่ดำเนินคดีตามมาตรา ๓๔ ในการถีต่าง ๆ มีหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง (หลักฐานการสอบสวนบอกจำหน่ายไม่ดำเนินคดีจะเหมือนกับข้อ ๒.๑)</p>
๒.๓.๒ หนังสือของอำเภอ ถึงจังหวัดในการ สอบสวนบอก จำหน่ายไม่ดำเนิน คดีตามมาตรา ๓๔	<p>- หนังสือของอำเภอถึงพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีตามมาตรา ๓๔ ว่าเมื่อหักคนที่สอบสวนบอกจำหน่ายไม่ดำเนินคดีแล้ว คงเหลือส่งดำเนินคดีครบถ้วนตามที่จังหวัดส่งการหรือไม่</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
๒.๔ บัญชี ตรวจสอบคนเข้า ออกประจำ (แบบ สด.๑๗)	<p>◆ พ.ร.บ. รับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๘๙ มาตรา ๓๔</p> <p>มาตรา ๓๔ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการผู้ใด จักต้องเริ่มเข้ารับราชการทหาร กองประจำการเมื่อใด ให้นายอำเภอห้องท้องที่รับเข้าตรวจเลือกเป็นผู้กำหนด และให้นายอำเภอออกหมายนัด เพื่อให้ทหารกองเกินผู้นั้นมา ณ ที่อำเภอห้องท้องที่ตามที่ได้กำหนดไว้หนึ่นเพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ถ้าทหารกองเกินผู้นั้นไม่มาตามนัด ให้ถือว่าหลีกเลี่ยงขัดขืน</p> <p>มาตรา ๔๕ บุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไประบการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยง หรือขัดขืนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือ ผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสามปี</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติ หลักฐานการสอบสวนบอกจำหน่ายไม่ดำเนินคดี ไม่ถูกต้องครบถ้วน</p> <p>● ตรวจดู - บัญชีตรวจสอบคนเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๗) ว่า จัดทำถูกต้องตามผลการตรวจเลือกฯ ในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) หรือไม่</p> <p style="text-align: center;">- จัดทำภายในเดือน มิ.ย. หรือไม่</p> <p>◆ คำสั่ง ทบ. ที่ ๒๙/๒๕๑๗ เรื่อง การดำเนินการเรียกและการตรวจเลือกทหารกองเกิน เข้ารับราชการทหารกองประจำการ</p>

รายการ	การปฏิบัติ/หลักฐานอ้างอิง
	<p>ตอนที่ ๓ การปฏิบัติภายหลังการตรวจเลือก ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๖ การจัดทำบัญชีตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๓๗) ให้สัสดีจังหวัดที่ประจำทำการอยู่ ณ จังหวัดที่ทำการตรวจเลือกร่วม ยอดจำนวนคนในบัญชีเรียงทบทารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) ลงในบัญชีตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๓๗) ตาม คำชี้แจง (ผนวก ๓๗) ท้ายนี้ เสนอต่อสัสดี มหาบ. หรือสัสดี จบ. (จบ. ที่ขึ้นตรงต่อ ทภ.) ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา แล้วให้สัสดี มหาบ. สัสดี จบ. ดัง กล่าว เสนอตามสายการบังคับบัญชาจนถึง ทบ.ภายนอก มิ.ย. ของทุกปี โดยให้ส่งก่อนการส่งบัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (แบบ สด.๑๕) ของปี ใหม่ ตามที่กล่าวในข้อ ๓</p> <p>■ สิ่งที่หน่วยปฏิบัติพิธ ๑. จัดทำบัญชีตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๓๗) ไม่เป็นไปตามผลการตรวจเลือกฯ ในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖)</p> <p>๒. จัดทำไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด</p>

คู่มือการปฏิบัติราชการส่ายงานเจร
การตรวจสอบการจัดทำ

การสืบสวนสอบสวน
ในหน้าที่นายทหารเจร

การสืบสวนสอบสวน

การดำเนินการสืบสวนสอบสวนของกรมสรรพากรนั้นจะดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการ สืบสวนสอบสวนในหน้าที่นายทหารเจ พ.ศ. ๒๕๐๖ ก่อตัวโดยสรุป

การสืบสวน คือ การแสวงหาข้อเท็จจริงในเรื่องที่มีการกล่าวหาว่ามีมูลความจริงหรือไม่ สามารถกระทำได้ก่อนและภายหลังที่มีการกระทำการความผิดเกิดขึ้น กระทำได้อย่างกว้างขวางทั้งในทางลับและเปิดเผย โดยทั่วไปจะกระทำโดยการสอบถามพูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือกับผู้ที่คาดว่าจะทราบเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ผู้บังคับบัญชาสามารถลั่งการต่อไปได้อย่างถูกต้องตามรูปเรื่อง

การสอบสวน คือ การรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร และวัตถุพยาน และการดำเนินการหั่นลายเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในการดำเนินการต่อไป โดยต้องดำเนินการโดยเปิดเผยและต้องใช้หลักเกณฑ์การปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยอนุโลม

อำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน

๑. พระราชบัญญัติการจัดระเบียบกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดหน้าที่กองทัพบก ไว้ดังนี้

มาตรา ๑๙ กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจ หน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กรมราชองครักษ์ กองทัพไทย กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เป็นนิติบุคคล

๒. พระราชบัญญัติฯ แบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดหน้าที่กรมสรรพากรไว้ ดังนี้

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจาตรวจสอบการจัดทำ

กรมเจ้าท่า

มีหน้าที่

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบราชการ การสืบสวนและสอบสวนในเรื่องที่เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพและราชการของหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก

(ข) สืบสวนสอบสวนและพิจารณาเรื่องร้องทุกข์และการร้องเรียนที่เกี่ยวกับราชการหรือทหารหรือข้าราชการของกองทัพบก

มีเจ้ากรมเจ้าท่าบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓. คำสั่ง ทบ. ที่ ๓๑๙/๒๕๕๗ ลง ๑ ต.ค. ๕๗ เรื่องการมอบอำนาจสั่งการในนาม ผบ.ทบ.

๑๐.๑ สำหรับหน่วยต่างๆ ทำการสำรวจหรือตรวจสอบทรัพย์สิน อาคาร เรือนโรงและยุทธหอปกรณ์ตามที่ต้องการทราบ

๑๐.๒ สำหรับหน่วยต่างๆ ดำเนินการสืบสวนสอบสวนและรายงานผลมาให้ทราบในเรื่องที่เกี่ยวกับผลการตรวจสอบ การร้องทุกข์และการร้องเรียนที่จะเกิดความเสียหายต่อหน่วยและ ทบ. ต่อไป

๑๐.๓ ให้ จก.จบ. มีอำนาจลงนามรับคำสั่ง ผบ.ทบ. ในเรื่องคำสั่งตรวจสอบหน้าที่นายทหารประจำปี

๔. คำชี้แจงกองทัพบกเรื่องหน้าที่สอบสวน ลง ๓๑ ต.ค. ๒๕๙๖

กรมเจ้าท่าบก ตามระเบียบกองทัพบกกำหนดให้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนแล้วรายงานในเรื่องที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพและการประหยัดของหน่วยต่าง ๆ ทั่วทั้งกองทัพบกนั้น หมายความว่า กรมเจ้าท่าบกมีหน้าที่สืบสวนสอบสวน ภารกิจและตรวจสอบเฉพาะ แต่การปฏิบัติราชการของหน่วยต่าง ๆ เช่น การปักครองบังคับบัญชา การอำนวยความสุขแก่ทหาร การใช้จ่ายเงิน รวมทั้งการซื้อยา พัสดุของหลวง การก่อสร้างอาคารสถานที่ราชการ การใช้สิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ประปา, ไฟฟ้า, กระดาษ, น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น และการปฏิบัติราชการของหน่วยการเงิน ทั้งนี้ ในความมุ่งหมายว่าหน่วยต่าง ๆ ได้ปฏิบัติราชการไปตามระเบียบแบบแผนและความมุ่งหมายของผู้บังคับบัญชา ซึ่งได้กำหนดไว้ประการใดหรือไม่ นอกเหนื่อนี้ยังมีหน้าที่สืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับ การร้องเรียน หรือร้องทุกข์ของบุคคล หรือหน่วยราชการ ในกองทัพบกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายหรือความไม่ชอบธรรมต่าง ๆ รวมทั้งการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ในเรื่องการตรงต่อเวลา การใช้เวลาราชการประจำ กองทัพบก กิจส่วนตัว เป็นต้น และรายงานผลการสืบสวนสอบสวนต่อผู้บัญชาการทหารบกเพื่อพิจารณาลั่งการต่อไป กรมเจ้าท่าบกไม่มีหน้าที่บังคับบัญชาหน่วยราชการใด, แต่มีอำนาจที่จะเข้ามายield หรือเรียกผู้เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ให้มาชี้แจง หรือสอบสวนเกี่ยวกับภารกิจและบันทึกเป็นหลักฐาน กับอาจเรียก ยืดอายุดหลักฐานพยานในกรณีเหล่านี้ได้

เมื่อถึงหน่วยที่จะทำการสืบสวนสอบสวนให้ นายทหารหรือผู้สอบสวนรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาของหน่วย เพื่อแจ้งให้ทราบถึงภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ให้มาทำการสอบสวน

การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ คือ การที่ผู้ได้บังคับบัญชากล่าวหาว่า ผู้บังคับบัญชากระทำการแก่ตนด้วยการอันไม่เป็นธรรม หรือผิดกฎหมาย หรือแบบธรรมเนียมทหาร เป็นเหตุให้ตนมีได้รับประโภชน์ หรือลิทธิตามที่ควรจะได้รับจากการกระทำการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ หมวด ๕ กล่าวโดยสรุป

๑. ผู้ที่จะร้องทุกข์ได้ต้องเป็นทหารเท่านั้น
๒. เนื้อความของการร้องทุกข์มีอยู่ด้วยกัน ๒ อย่าง คือ
 - อย่างหนึ่งเป็นการกล่าวหาว่า ผู้บังคับบัญชาของผู้ร้องทุกข์ได้กระทำการแก่ผู้ร้องทุกข์โดยไม่ยุติธรรม หรือโดยผิดกฎหมาย หรือโดยผิดแบบธรรมเนียมทหาร
 - อีกอย่างหนึ่งเป็นการขอความช่วยเหลือ เนื่องจากผู้ร้องทุกข์มีได้รับผลประโยชน์หรือลิทธิตามที่ควรจะได้รับในราชการ

พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารดังกล่าวได้กำหนดข้อปฏิบัติและข้อห้าม สำหรับการร้องทุกข์ไว้ดังนี้

ข้อปฏิบัติ

๑. การร้องทุกข์กระทำได้สำหรับคนolsonเท่านั้น (มาตรา ๒๓)
๒. การร้องทุกข์จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ได้หากจะกล่าวโทษผู้ใด ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นโดยตรง แต่หากผู้ร้องไม่ทราบว่าได้รับความเดือดร้อนจากผู้ใดแน่ ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน (มาตรา ๒๖)
 - ๓. เมื่อได้ร้องทุกข์ไปเกิน ๑๕ วัน และยังไม่ได้รับแจ้งประการใด หรือความเดือดร้อนยังไม่ได้รับการแก้ไข ก็ให้ร้องทุกข์ใหม่ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นที่สูงสุดถัดขึ้นไปเป็นลำดับอีก และการร้องทุกข์นี้ให้แจ้งรายละเอียดการร้องทุกข์ครั้งก่อนไปด้วย (มาตรา ๒๘)

๔. ผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องร้องทุกข์ต้องรีบไปส่วนและจัดการแก้ไขความเดือดร้อน หรือชี้แจงให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ หากเพิกเฉยให้ถือว่าเป็นความผิดวินัยทาง (มาตรา ๒๙)

๕. หากผู้ร้องทุกข์ได้รับคำชี้แจงแล้วยังไม่หมดข้อสงสัย ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชา ขั้นหนึ่งขึ้นไปได้ แต่ต้องระบุว่าได้เคยร้องทุกข์ต่อผู้ใดแล้วได้รับคำชี้แจงอย่างไรแล้วด้วย (มาตรา ๓๐)

ข้อห้าม

๑. ห้ามมิให้ร้องทุกข์แทนผู้อื่น (มาตรา ๒๓)
๒. ห้ามมิให้ลงชื่อร่วมกันหรือร้องทุกข์พร้อมกันหลายคน (มาตรา ๒๓)
๓. ห้ามมิให้ประชุมเพื่อหารือเรื่องจะร้องทุกข์ (มาตรา ๒๓)
๔. ห้ามมิให้ร้องทุกข์ในเวลาเข้าแวงหรือขณะที่ทำหน้าที่ราชการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เวลาเป็นเวรยาม (มาตรา ๒๔)

๕. ห้ามมิให้ร้องทุกข์ก่อนเวลาล่วงไปแล้ว ๒๔ ชม. นับตั้งแต่มีเหตุจะต้องร้องทุกข์เกิดขึ้น (มาตรา ๒๔)

๖. ห้ามมิให้ร้องทุกข์ผู้บังคับบัญชาลงทันทีแรกที่แรงเกินไป ถ้าหากผู้บังคับบัญชาผันมิได้ลงทันทีก็เป็นอำนาจที่จะกระทำได้ตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. ว่าด้วยวินัยทาง (มาตรา ๑๐)

การปฏิบัติเมื่อได้รับเรื่องทุกข์ ถ้าเห็นว่าการร้องทุกข์นั้นเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดแล้ว จึงตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อรายงานผู้บังคับบัญชาลำดับขั้นต่อไป

การร้องเรียน

การร้องเรียนมีคำอธิบายอยู่ในระเบียบกองทัพบกว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนในหน้าที่นายทหารเร พ.ศ. ๒๕๐๖ ว่า “การร้องเรียน” หมายถึง การที่บุคคลหรือส่วนราชการได้เสนอเรื่องราวว่ามีผู้ที่ลังกัดส่วนราชการของกองทัพบก ได้กระทำการอันมิชอบหรือความเสียหายอย่างโดยย่างหนึ่งนั้น”

จากความหมายนี้จึงเห็นว่า ผู้ร้องเป็นผู้ไม่ได้รับความเสียหาย แต่เป็นบุคคลหรือส่วนราชการที่ได้ทราบว่ามีผู้ที่ลังกัดในหน่วยราชการของกองทัพบกได้กระทำการอันมิชอบหรือจะเกิดเสียหายอย่างโดยย่างหนึ่ง จึงได้ร้องเรียนหรือกล่าวหาว่ามีการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้น และผู้ร้องเรียนจะเป็นบุคคลใดหรือส่วนราชการใดก็ได้

การปฏิบัติเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียน คือ ต้องตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเลียก่อนว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียของทางราชการหรือไม่ หากนั้นต้องตรวจสอบว่า ผู้ร้องเรียนมีตัวตนอยู่จริงหรือไม่ หลังจากตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นเรื่องที่ผู้ร้องเรียนมีตัวตนจริง และเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทางราชการ ให้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทำการสอบสวนเพื่อรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นให้ทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

บัตรสนเทห์

บัตรสนเทห์ คือ ข้อกล่าวหาที่ผู้เขียนไม่ใช่ขอจิง เช่น ไข้นามว่าจาก “ผู้หัวงดีต่องกองทัพบก” หรือ “ข้าราชการผู้น้อย” หรือ “รักชาติ” บางคนจึงนำเอาบัตรสนเทห์ไปปนกับการร้องทุกข์ และบางคนก็นำเอาไปปนกับเรื่องร้องเรียน แต่เนื่องจากไม่สามารถชี้ชัดได้ว่า ผู้กระทำบัตรสนเทห์เป็นใคร ดังนั้นจึงต้องถือว่า บัตรสนเทห์เป็นหนังสือร้องเรียนประเภทที่ไม่ปรากฏตัวผู้ร้องนั่นเอง

ความเป็นมาของบัตรสนเทห์

สมัยสังคมเมืองโบราณ ในสมัยนั้นบัตรสนเทห์น่าจะมีมาก เพราะทางราชการได้ให้ความสนใจเรื่องบัตรสนเทห์อย่างกว้างขวาง เห็นได้จากกองทัพบกได้ตราระเบียบเรื่องการลึบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามข้อกล่าวหาขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติของหน่วยปกติและหน่วยในสนา�ตามระเบียบกองทัพบกและกองทัพบกสนา� ที่ (ปกติ) ๓/๖๒๓๓ ที่ สนาม ๓๐๔/๑ เรื่องการลึบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำกล่าวหา ลง ๙ ก.ค. ๒๕๘๘ ซึ่งมีเนื้อความสรุปได้ดังนี้

จดหมาย หรือบัตรสนเทห์อันเกี่ยวกับการกล่าวหาราชการนั้นให้ถือว่าเป็นเอกสารลับในทางราชการ การลับต้องกระทำโดยปกปิดอย่างไร้แพร่หลายได้ เมื่อหน่วยต้นสังกัดของผู้ถูกกล่าวหาได้รับเอกสารดังกล่าวแล้ว ให้รับดำเนินการโดยด่วนที่สุดเพื่อให้ทันเหตุการณ์

ถ้าเป็นกรณีที่แจ่มแจ้งมีหลักฐานแน่นอน แต่เริ่มต้นหรือได้หลักฐานพอสมควรจากการลึบสวนโดยทางลับตามวิธีที่กล่าวมาแล้ว จึงให้ตั้งกรรมการขึ้นคณะกรรมการชั่วคราวที่นั่งประกอบด้วยข้าราชการขั้นสัญญาบัตรอ่อนน้อย ๓ นาย ซึ่งอาจเป็นข้าราชการต่างหน่วยกับผู้ถูกกล่าวหาหรือในหน่วยเดียวกัน แต่ไม่มีกรณีพิเศษถึงกับได้

ในรายงานสรุปของคณะกรรมการจะต้องแสดงความเห็นโดยความยุติธรรมว่า ผู้ใดถูกพิจารณาเพียงใด ควรนำคดีขึ้นสู่ศาล หรือควรลงทันทีทางปกครองสถานใด หรือควรรับเรื่องเลี้ยง เพื่อเป็นแนวทางพิจารณาของผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะได้วินิจฉัยโดยเด็ดขาดอีกชั้นหนึ่ง

สำหรับการพิจารณาเกี่ยวกับบัตรสนเทห์ของคณะกรรมการรัฐมนตรีนั้น ได้มีมติคณะรัฐมนตรีที่รายชื่อบันทึกไว้ได้ให้หน่วยงานของทางราชการถือเป็นแนวทางปฏิบัติ กล่าวคือ

๑. มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว.๑๔๘/๒๕๐๒ ลง ๑๙ พ.ย. ๒๕๐๒ ให้ยกเลิกไม่พิจารณาบัตรสนเทห์ เพราะเห็นว่า

๑.๑ เปิดโอกาสให้กลั่นแกล้งกัน

๑.๒ ล้วนเปลี่ยนค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวน

๑.๓ เสียกำลังเจ้าหน้าที่ในการที่ต้องไปทำการสืบสวน

๑.๔ ทำให้เจ้าหน้าที่เสียกำลังใจในการปฏิบัติงาน

๑.๕ เจ้าหน้าที่ไม่กล้าปฏิบัติงานโดยเด็ดขาด เพราะกลัวถูกกล่าวหาตามบัตรสนเท็ท เว้นแต่บัตรสนเท็ทรายได้ที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปราบภัยขัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอน จึงควรรับพิจารณาเฉพาะเรื่องเฉพาะราย

๒. มติคณะกรรมการตี เมื่อ ๒๒ ธ.ค. ๔๙ กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการ และการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่า กระทำผิดวินัยตามหนังสือ สม. ที่ (ฉบับ กท. เลขรับ ๑๙๘๐/๔๙) ลง ๑๒ ม.ค. ๔๗ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบัตรสนเท็ท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องราวกล่าวโทษข้าราชการในเบื้องต้น ให้ถือเป็นความลับทางราชการ หากเป็นบัตรสนเท็ทให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปราบภัยขัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น

๒.๒ ล้วนดำเนินการเรื่องราวกล่าวโทษข้าราชการ โดยปิดชื่อผู้ร้องหรือดำเนินบัตรสนเท็ท ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวโทษทำการสืบสวนทางลับว่ามีมูลความจริงเพียงใดหรือไม่ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจะยุติเรื่องได้ทันนี้ให้รับดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับเรื่องราวทราบ

๒.๓ ให้ผู้บังคับบัญชาที่เป็นผู้ได้รับเรื่องราวต่าง ๆ แจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบในทางลับ หลังจากที่ได้รับเรื่องราวของทุกข์ และภายหลังการสืบสวนในเวลาอันสมควร

๒.๔ ถ้าปรากฏว่ามีความจริงอันเป็นกรณีความผิดทางกฎหมายบ้านเมืองให้ดำเนินคดีทางอาญา ถ้าปรากฏมีมูลความจริงเป็นกรณีความผิดทางวินัย ให้

ดำเนินการสอบสวน หรือตั้งกรรมการสอบสวนไปตามพระราชนักุณฑิระเบียบ ข้าราชการพลเรือน

๒.๕ ให้ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลยพินิจลั่นการที่สมควรเพื่อคุ้มครองผู้ร้องพยาน
และบุคคลที่ให้ข้อมูลในการสืบสวนสอบสวน อย่าให้ต้องรับภัยหรือความไม่ชอบธรรม
ซึ่งอาจเนื่องมาจากการร้องเรียน การเป็นพยาน หรือการให้ข้อมูลนั้น

๒.๖ ในการดำเนินการตามขั้นตอนสืบสวนในทางลับเพื่อหาข้อเท็จจริง
หากเจ้าหน้าที่ผู้สืบสวนในทางลับได้กระทำการใดก็ตามที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่า
สินให้หมดแทนแก่ผู้เสียหายตามหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบเมื่อ
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๓. ต่อมาสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๔.๓๓/ว ๖๘๑๒ ลง
๒๒ พ.ย. ๔๙ แจ้งให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ทราบ และให้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อ ๒๒ ธ.ค. ๔๑ นอกจากนั้นยังได้กำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ
เพิ่มเติมขึ้นมาอีก กล่าวคือ

๓.๑ ในเบื้องต้นให้ถือว่าเป็นความลับของทางราชการ หากเป็นบัตร
สนเทห์ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมประภูมิชัดแจ้ง ตลอดจนซึ่ง
พยานบุคคลแน่นอน

๓.๒ ล่งสำเนาเรื่องโดยปกปิดซึ่งผู้ร้องให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องดำเนินการในทางลับ

๓.๓ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานเจ้าของเรื่องแจ้งให้ผู้ร้องกับสำนักงาน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบในทางลับ หลังจากได้รับเรื่องและภายหลังการสืบสวน
ไม่เกิน ๑๕ วัน โดยหากปรากฏว่ามีความจริงอันเป็นกรณีความผิดกฎหมาย
บ้านเมืองให้ดำเนินคดีอาญา กรณีความผิดวินัยให้ดำเนินการสอบสวน หรือตั้งคณะกรรมการ
กรรมการสอบสวนตามระเบียบของทางราชการ

๓.๔ ให้มีการคุ้มครองผู้ร้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยประสานขอความร่วมมือให้ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้มีการพิจารณาดำเนินการเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องดังนี้

๓.๔.๑ กรณีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศไทย เห็นควรลุ่งเรื่องให้สภากาชาดมั่นคงแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไป

๓.๔.๒ กรณีที่อาจมีผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยของผู้ร้อง เห็นควรสรุปสาระสำคัญตามคำร้องเฉพาะที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องจะสามารถนำไปพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ โดยไม่นำส่งเอกสารคำร้องต้นฉบับ รวมทั้งหากมีความจำเป็นเห็นควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การคุ้มครองผู้ร้องเป็นพิเศษรายกรณีด้วย ทั้งนี้ หากหน่วยงานเจ้าของเรื่องประสานร้องขอทราบข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมให้พิจารณาเป็นรายกรณี

๓.๔.๓ กรณีที่อาจเกี่ยวข้องกับคดีหรือทำให้เป็นคดีความได้ เห็นควรแจ้งรายละเอียดเฉพาะที่หน่วยงานเจ้าของเรื่อง จะสามารถนำไปพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ โดยอาจมีการปกปิดข้อมูลตามคำร้องของส่วนด้วยก็ได้ ทั้งนี้ หากหน่วยงานเจ้าของเรื่องประสานร้องขอทราบข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมให้พิจารณาเป็นรายกรณี

๓.๔.๔ กรณีที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เห็นควรลุ่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการที่สูงหรือเหนือกว่าส่วนราชการต้นสังกัดของผู้กล่าวร้อง และลุ่งเรื่องให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการลับสวนหรือสอบสวนเรื่องร้องเรียนของส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นเป็นการเฉพาะด้วย

๓.๕ หากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ขั้นตอน และวิธีการดังกล่าว ให้ถือว่าล้มเหลวการปฏิบัติหน้าที่หรือประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้ราชการเสียหาย เห็นควรให้มีการดำเนินการทางวินัย

ปกติเนื้อความที่ปรากฏในบันทึกนี้ส่วนใหญ่เป็นการกล่าวหาว่าข้าราชการได้ปฏิบัติราชการโดยมิชอบด้วยกฎหมายบ้าง มิชอบด้วยแบบธรรมเนียมทั่วไป อย่างไรก็ตามสามารถแยกบันทึกนี้ได้เป็น ๒ ประเภท

ประเภทที่ ๑ บัตรสนเทห์นั้นเป็นความจริง บัตรสนเทห์ก็ันบว่าเป็นข่าวสารอย่างหนึ่ง ซึ่งรายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาขึ้นสูงให้ทราบถึงความทุกข์ ความยาก ยากจนที่ข่มเหง หรือการคดโกงที่ช่อนเร้นอยู่ในที่ใกล้ๆ ใกล้ตา ทำให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบสามารถยับยั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ให้ลุกลามต่อไป หรือถ้าความเสียหายยังไม่ทันได้บังเกิดก็ได้มีโอกาสป้องกันมิให้เกิดขึ้น ถ้าตัดบทไม่รับฟังบัตรสนเทห์เสียเลย ก็เท่ากับปิดหูปิดตาไม่ยอมรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในหน่วยทหารต่าง ๆ

ประเภทที่ ๒ บัตรสนเทห์นั้นไม่เป็นความจริง นอกจากจะเสียเงินเสียเวลาในการดับคณะกรรมการไปสอบสวนหาข้อเท็จจริงแล้ว บัตรสนเทห์นั้นย่อมทำลายกำลังใจคนที่ทำงาน ทำให้เกิดความระแวงสงสัย ทำให้เสียชวัญ ในลักษณะเช่นนี้ถือได้ว่า บัตรสนเทห์เป็นเครื่องมือในการบ่อนทำลายหน่วยทหารที่ได้ผลเกินความคาดหมาย เมื่อเทียบกับมูลค่าในการผลิตบัตรสนเทห์ต่ำมาก เพียงแต่กระดาษ ๑ แผ่น ซองจดหมาย ๑ ซอง กับอาการแสดงปี ๓ บาท เท่านั้น

ส่วนแนวทางที่กองลีบสวนสอบสวนปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน คือ แบ่งบัตรสนเทห์ที่ส่งมายังกรมเจ้าหน้าที่เป็น ๓ ประเภท

ประเภทที่ ๑ บัตรสนเทห์ชนิดที่มีแต่ข้อกล่าวหา ไม่ได้ให้รายละเอียดใด มากด้วยเลย กรมเจ้าหน้าที่จะเสนอไปยังผู้บังคับหน่วย (หน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบก) ทราบตามสายการบังคับบัญชา โดยถือว่าเป็นข่าวสารอย่างหนึ่งที่ผู้บังคับหน่วยควรจะได้ทราบ

ประเภทที่ ๒ บัตรสนเทห์ที่ระบุข้อกล่าวหาและยังได้อ้างหลักฐานมาบางส่วน กรมเจ้าหน้าที่จะเสนอไปยังผู้บังคับหน่วยพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นควรแล้วเจ้งผลดำเนินการมาให้กรมเจ้าหน้าที่ทราบ

ประเภทที่ ๓ บัตรสนเทห์ที่ระบุข้อกล่าวหาและระบุพยานหลักฐานต่าง ๆ อย่างชัดเจนเป็นแนวทางที่สามารถหาข้อเท็จจริงได้ กรมเจ้าหน้าที่จะส่งเจ้าหน้าที่ทำการตรวจพิเศษเพื่อทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น หากไม่มีมูลความจริงก็จะยุติเรื่อง

หากมีมูลความจริงก็จะรายงานผลตรวจสอบพิเศษเรียน ผบ.ทบ. (ผ่าน กพ.ทบ.) เพื่อขออนุมัติทำการสอบสวนเป็นกรณีไป

๔. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดการเรื่องราว ร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลง ๒๑ พ.ย. ๕๒ ได้แจ้งให้ส่วนราชการ ต่าง ๆ ทราบและปฏิบัติ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องและควรรู้ ดังนี้

โดยที่ มาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้บุคคลมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และ ได้รับการแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันรวดเร็ว สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการในการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ เพื่อประโยชน์และ เยี่ยวยาความเดือดร้อนของประชาชน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๑๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรี จึงว่างระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๓ การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน ระเบียบนี้ เว้นแต่การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนหรือกระบวนการทางกฎหมาย ให้ส่วนราชการที่รับคำร้องทุกข์แนะนำให้ผู้ร้องทุกข์ ไปดำเนิน ตามขั้นตอนหรือ กระบวนการดังกล่าว

การร้องทุกข์ตามระเบียบนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้ร้องทุกข์ตามกฎหมายอื่น ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ คำร้องทุกข์ ” หมายความว่าคำร้องทุกข์ที่ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นหรือส่งต่อเจ้าหน้าที่ ณ ส่วนราชการตามระเบียบนี้ และหมายความถึงคำร้องทุกข์ที่ยื่นแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องทุกข์เดิม โดยมีประเด็นหรือข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ด้วย

“ ผู้ร้องทุกข์ ” หมายความรวมถึงผู้ที่ได้รับมอบฉันทะให้ร้องทุกข์แทน และผู้จัดการแทนผู้ร้องทุกข์ด้วย

“ ส่วนราชการ ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการ ฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ

การเตรียมการก่อนทำการสืบสวนสอบสวน

การเตรียมการ สิ่งสำคัญที่นายทหารจะเรหอเจ้าหน้าที่สอบสวนจะต้องพิจารณาและปฏิบัติก่อนทำการสืบสวนสอบสวนนับแต่ได้รับคำสั่งก็คือ ภารกิจที่ได้รับมอบ การวางแผนความคิดสืบสวนสอบสวน การเตรียมหลักฐานการหารือกับผู้บังคับบัญชา และการรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยที่จะทำการสืบสวนสอบสวน

เมื่อนายทหารจะได้รับทราบคำสั่งมอบภารกิจในการสืบสวนสอบสวนจะเป็นคำสั่งลายลักษณ์อักษร หรือคำสั่งด้วยวาระจากตัวมาม โดยปกติจะแจ้งให้ทราบเรื่องราวความมุ่งหมาย กำหนดตัวนายทหารที่จะไปทำการสืบสวนสอบสวน ให้ศึกษาพิจารณาคำสั่งพร้อมกับเรื่องราวและเอกสารที่แนบมาด้วยกระจ่างแจ้ง เพื่อทราบความมุ่งหมายและการกิจ พร้อมทั้งรายละเอียดแห่งข้อกล่าวหา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนความคิด และกำหนดประเด็นที่จะทำการสืบสวนสอบสวน และเสนอแนวคิดดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ความเห็นชอบในขั้นตอนต่อไป

เมื่อนายทหารจะได้รับความเห็นชอบในการใช้แนวความคิดจากผู้บังคับบัญชาแล้ว ให้รวบรวมจัดทำหลักฐานต่าง ๆ และเตรียมการเกี่ยวกับพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ ในข้อสำคัญต่อไปนี้ คือ

๑. พยานบุคคล

๑.๑ กำหนดตัวพยาน ซึ่งจะสอบถามปากคำตามลำดับก่อนหลัง พร้อมทั้งเรียงลำดับเรื่องและประเด็นไว้ด้วย

๑.๒ ทำบัญชีรายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งคาดหมายว่าจะสามารถให้คำให้การที่สำคัญและเป็นประโยชน์แก่การสอบสวนเรื่องนั้น

๑.๓ กำหนดเรื่องราวหรือประเด็นที่จะสอบสวนเพิ่มเติมพยานปากที่ยังไม่ได้ให้การสำหรับเรื่องที่ได้รับการสืบสวนสอบสวนมาก่อนแล้ว

๒. พยานเอกสาร

กำหนดให้ได้นำซึ่งหลักฐานที่สำคัญและจำเป็นอันจะช่วยให้ได้ข้อเท็จจริง แน่นอนและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้แก่หลักฐานเหล่านี้ เป็นต้น

๒.๑ เอกสารโดยต้องระบุว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหา

๒.๒ เอกสารต่าง ๆ เช่น บัญชีสัญญาหรือรายงานของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒.๓ รายงานการสืบสวนสอบสวนหรือการตรวจสอบครั้งก่อน ๆ

๒.๔ บันทึกประชุมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการสืบสวนสอบสวนนั้น

๒.๕ หลักฐานต่าง ๆ จากแหล่งภายนอกหน่วยทหาร

เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ดังกล่าวให้นายทหารผู้ทำการสืบสวนสอบสวน ศึกษาพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อจะได้กำหนดคำตามได้อย่างสมบูรณ์ และอาจใช้เป็นหลักฐานประกอบรายงานในบางกรณี

๓. พยานวัตถุ

กำหนดให้ได้นำซึ่งวัตถุที่มีประโยชน์ ในการพิจารณาประกอบหรือยืนยันข้อเท็จจริงให้แน่นอนและชัดเจน เช่น ภาพถ่าย แผนที่ ตัวอย่างหรือวัตถุพยานอื่น ๆ

หลักการซักถามผู้เสียหายหรือพยาน

๑. การซักถามปากคำเมื่อใด ควรรับซักถามโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ เพราะพยานสามารถจำเหตุการณ์ได้ดี และยังไม่มีความรู้สึกนึกคิดที่จะบิดเบือนรูปคดีเพื่อแต่งเติมข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่น

๒. การเตรียมการล่วงหน้า ก่อนลงมือซักถามปากคำพยาน ควรเตรียมข้อเท็จจริงที่หาได้แล้วให้พร้อม และเตรียมการจะประเด็นข้อซักถามให้เรียบร้อยโดยพิจารณาว่า พยานปากได้รู้เห็นเหตุการณ์ตอนใด ควรจะได้ข้อเท็จจริงจากพยานตอนใด มีอะไรนั้นอาจพลั้งเพลอประเด็นลำคัญบางตอนไปเลี่ยก็ได้

๓. แสดงความเป็นกันเอง ระยะก่อนเริ่มลงมือสอบสวนพยาน ควรถือโอกาสสนทนากับพยาน สอดถามสารทุกข์ สุขดีบแสดงเป็นกันเองเลียก่อน หากเริ่มสอบข้อเท็จจริงในทันทีพยานอาจเกิดอารมณ์ตึงเครียด ไม่เต็มใจ เปิดเผยข้อเท็จจริงได้

๔. คุมพยานให้การในประเด็น บางคนให้การเลยถิดนอกเรื่องราว ควรจะต้องคงอยู่ล้อมให้เข้าประเด็นอยู่เสมอ

๕. พยานขัดกัน คำให้การของพยานต่าง ๆ จะต้องสอดคล้องตรงกันกับปากยื่น ๆ และจะต้องเน้นใน ข้อเท็จจริงอันสำคัญของคดีเสมอไป

๖. อย่าถามนำพยาน การถามโดยเชิงให้คำตอบเลีย弄จะทำให้ข้อเท็จจริงเสียไปและอาจตั้งรูปคดีผิดพลาด

๗. ควรตั้งปัญหาให้ตอบทีละข้อ ถ้าป้อนคำถามซ้อนขึ้นมาหลาย ๆ ข้อพร้อมกันจะทำให้พยานลับสน

๘. ควรตั้งปัญหาซักถามที่เข้าใจง่าย ไม่ใช้ถ้อยคำซับซ้อนกำกับเข้าใจยาก

๙. พยานประเภทตอบไม่รู้ไม่เห็น บุคคลไร้การศึกษา บุคคลเหล่านี้มักจะคิดว่า การເອົາຕັ້ງເຂົ້າມາຜູກພັນຄີເປັນເຮືອງທາຖຸຂີໄສ່ຕັ້ງ ຈຶ່ງໄມ່ຄ່ອຍເຕັ້ມໃຈໃຫ້ປາກຄຳຕ່ອງຜູ້ຊັກຄາມ ຈຶ່ງຕ້ອງປັນຄຳຄາມໃນທຳນອງຄະຍົນຄະຍອເປັນພິເສດ ແລະໃຊ້ຄຳຄາມສັກດອຍ່າໃຫ້ທາທາງຕອບວ່າໄມ່ເຫັນ ໂນ່າທັບທັງ ๆ ທີ່ຮູ້ເຫັນอยู่

๑๐. ประเภทเฉയเมยต่อผู้สอบสวน พวກนີ້ຂອບດອບເລື່ອງ ໃນຕໍ່ຮອງປະເທົ່ານີ້ທີ່ຕ້ອງການ ควรເຮົາອາຮັນໃຫ້ດອບຂ້ອງຊັກຄາມໃຫ້ລະເອີຍດ ໂດຍໃຫ້ເຂົາເກີດຄວາມການຄຸນໃຈໃນການທີ່ເຂົ້າໃຫ້ข้อเท็จจริงຄວາມຮະຕັນພຍານໂດຍວິທີເນັ້ນໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຂອງເທົ່າຈົງທີ່ເຂົາເດືອນເຫັນມາ

๑๑. ประเภทຂໍເຫຼັມເມຍາ ຜວຍເປີຍອີ່ມາກ ບາງຄັ້ງຈາກໄດ້ຂ້ອງເທົ່າຈົງຈາກຄຸນມາດີກວ່າພຍານຮຽມດາກີໄດ້

๑๒. ประเภทช่างพูด ควรดักคครอบรั้ดให้เข้าประเด็นอยู่เสมอ อย่าปล่อยให้พูดเพ้อเจ้อนอกประเด็น

๑๓. ประเภทตรงไปตรงมา โดยให้ความร่วมมือตอบข้อซักถามตรงไปตรงมาเป็นประโยชน์แก่รูปคดี ควรชี้แจงให้พยานทราบว่าเป็นหน้าที่ของผู้สอบสวนที่จะต้องค้นคว้าหาข้อเท็จจริงของคดีที่ต้องซักใช้ໄล่เลียง และให้พยานให้เหตุผลประกอบบางประการ ก็เพื่อความแจ่มชัดของรูปคดีหากได้มีเจตนาลบหลู่ดูถูกพยานไม่

๑๔. ประเภทกล่าวเท็จ หากเห็นว่าพยานให้ถ้อยคำที่เห็นได้ชัดว่าเป็น ความเท็จ ควรปล่อยให้พยานโกรกจนจบเรื่อง นักกล่าวเท็จมักแสดงท่าทางสะทกสะท้าน ประหม่า หรือแสดงความรู้สึกอกในขณะพูดไม่จริง เช่น จับเก้าอี้แน่น หูแดง เหงื่อแตก กลืนน้ำลายบ่อยๆ และริมฝีปากแห้ง

๑๕. ประเภทดื่นเด้นและขี้腊าคลัว ผู้ซักถามปากคำจะต้องพยายามผูกมิตร และแสดงความเป็นกันเองให้มากและปลอบใจด้วยว่า ผู้ซักถามจะปกปิดคำให้การไว เป็นความลับ ไม่เปิดเผยแพร่่งพระรา

หลักการดำเนินการตามปากคำผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

๑. การเตรียมข้อเท็จจริง ก่อนที่จะทำการสอบสวนซักถามปากคำผู้ต้องหา ผู้สอบสวนจะต้องทำความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงตามรูปคดีนั้นเสียก่อนให้มากเท่าที่จะมากได้ นอกจากนี้จากประวัติและความเป็นมาของผู้ต้องหา ข้อแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการสอบสวนเพื่อให้ผู้ต้องหาเกิดความรู้สึกว่า ผู้สอบสวนรู้รายละเอียดกับคดีนั้นมาก ก็จะไม่กล้ากล่าวเท็จได้น่าย

๒. จำนวนผู้ซักถามปากคำ โดยปกติควรมีผู้ซักถามเพียงคนเดียว และควรอยู่ตามลำพังกับผู้สอบสวน ผู้ต้องหาจะเปิดเผยความจริงได้มาก เช่น เพื่อนฝูงที่บอกความลับแก่กันก็หาได้พูดจากต่อหน้าผู้อื่นไม่ ถ้าจำเป็นจะต้องมีผู้ซักถามมากกว่า ๑ คน ก็ควรมีอย่างมากไม่เกิน ๒ คน ระวังการขัดจังหวะกันเองให้มาก และไม่ควรคุยกันถึงรูปคดีต่อหน้าผู้ต้องหา เพราะผู้ต้องหาอาจนำมาใช้เป็นหลักฐานในการต่อสู้คดีได้

๓. การจัดเก้าอี้นั่ง สำหรับผู้ต้องหาไม่ความมีพนักเท้าแขน ควรจัดเก้าอี้ที่มีพนักพิงด้วยตรงเพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหามีโอกาสพักอารมณ์ ส่วนผู้ซักถามควรฟังห่างผู้ต้องหาระยะ ๒ - ๓ ฟุต ไม่มีสิ่งกำบังระหว่างกัน ควรนั่งให้สายตาทั้ง ๒ ฝ่ายอยู่ในระดับเดียวกัน เพื่อจะได้เห็นความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประสาทและความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของผู้ต้องหาได้สนับสนุน เมื่อซักถามปากคำดำเนินไปเข้ารูปอย่างแล้ว ควรเลื่อนเก้าอี้ให้ชิดตัวผู้ต้องหาเข้าไปอีก

๔. การจดบันทึกปากคำ ในขั้นแรกไม่ควรนำเอกสารกระดาษและเครื่องเขียนมาวางให้เห็น ภายหลังได้สอบถามเมื่อรู้ความจริง จึงค่อยนำมาเขียนมาและจดบันทึกปากคำทันที เพราะการจดบันทึกตั้งแต่แรกทันทีนั้นทำให้ผู้ต้องหากลับใจไม่ให้ความจริงได้ง่าย การบันทึกปากคำควรดำเนินการภายหลังที่ถามปากคำผู้ต้องหางจนลืมกระแสความแล้ว

๕. ท่าทีของผู้ถูกซักถาม ผู้ถูกซักถาม (ผู้สอบสวน) ควรแสดงท่าทีให้ปรากฏแก่ผู้ต้องหาว่าตนต้องการซักถามจะต้องนั่งอยู่กับที่ไม่เดินวนไปมาในห้อง ทึบเสียงเพื่อให้ผู้ต้องหานอนใจอยู่ในตัวผู้ซักถามตลอดเวลา และไม่ควรแสดงกริยาอาการรู้สึกหมื่นดูแคลนผู้ต้องหาน้ำที่กระทำพิດอาญาที่เลวร้าย เพื่อให้ผู้ต้องหาก็เกิดความอบอุ่นใจเมื่อได้เปิดเผยความจริงเกี่ยวกับคดีนั้นต่อผู้ซักถาม

๖. การแต่งกายของผู้ซักถาม ผู้สอบสวนต้องแต่งกายให้เรียบร้อย สร้าง形象 และเป็นที่น่าเกรงขาม

๗. การใช้เครื่องพันธนาการ ไม่ควรใส่เครื่องพันธนาการขณะสอบปากคำ เพราะจะทำให้เกิดผลเสียทางจิตวิทยา แต่ต้องระมัดระวังในการจัดระบบควบคุมผู้ต้องห้าไว้ดูให้ดี คือ อย่าให้หลบหนีหรือทำอันตรายต่อผู้ซักถามปากคำได้ ควรจัดวางยางไวนอกห้องสอบสวนเพื่อป้องกันเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นได้

๙. หลีกเลี่ยงคำพูดบางอย่าง หลีกเลี่ยงไม่ใช่คำพูดที่ก่อความหวาดหวั่นต่อผู้ต้องหา เช่น คำว่า “ฆ่าคนตาย” ควรพูดว่า “ยิง” หรือ “แทง” คำว่า “ไม่ยกควรพูดว่า “เอาไป” คำว่า “รับสารภาพ” ควรพูดว่า “บอกความจริง” คำว่า “กำลังพูดเท็จ” ควรพูดว่า “ยังไม่ให้ความจริง” เป็นต้น

๙. ควรระเว้นการสูบบุหรี่ ระหว่างชักถามไม่ควรสูบบุหรี่ ถ้าจำเป็นต้องสูบบุหรี่ควรสูบให้น้อย แต่ควรยืนให้ผู้ต้องหาสูบด้วยเพื่อกรณีต้อง

๑๐. ใช้คำตามที่เหมาะสม ควรเลือกใช้คำตามด้วยภาษาพูดที่เหมาะสมกับ
ฐานะของผู้ต้องหา เช่น คนไร้การศึกษาความด้วยคำง่ายๆ หรือภาษาที่รู้ในหมู่พวกร
เช่น คำที่ใช้ในหมู่ร้ายหรือหมู่โจรสู้ก็ควรใช้ทำนองเดียวกันเพื่อให้เห็นว่า
เรารู้สึkinsวิธีการกระทำผิดของเขาย่างแท้จริงแต่ทว่าการใช้ต้องระมัดระวัง มิให้
ผู้ต้องหาขาดความเคารพในตัวผู้ซักถามได้

๑๓. การแสดงความเห็นอกเห็นใจ เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ได้เรื่องราว่าผู้ต้องการทำให้ผู้ต้องหารู้สึกถึงเจตนาดีของผู้สอบสวน โดยเฉพาะผู้ต้องหาระบุผลเป็นครั้งแรก กระทำการพิจารณาจากบันดาลโหะและกระทำการพิจารณาจากความเจ็บแ痛 เป็นประเภทที่จะต้องแสดงความเห็นใจเป็นพิเศษ

๑๒. การบอกรู้ต้องทราบถึงความหนักเบาของโภช ถ้าเบาควรบอกรวบกวนโภชทัณฑ์เล็กน้อย ไม่ควรรุนแรง เมื่อผู้ต้องหานี้เป็นโภชเบาก็จะมีใจเล่าเหตุการณ์ได้มากขึ้น ล้วนๆ โภชหนักก็ควรหลีกเลี่ยงการพูดเรื่องโภชกับผู้ต้องหานะครับ

๑๓. การยกย่องและเยินยอผู้ต้องหา ควรใช้ถ้อยคำสุภาพและระมัดระวังใช้คำเยินยอที่เป็นจริงจะทำให้ขาดคันความจริงได้มากขึ้น

๑๔. เมื่อผู้ต้องหากล่าวเท็จ ก็ไม่ควรแสดงอาการโกรธ ดุดา หรือใช้ถ้อยคำประหังผู้ต้องหา ควรช่อนปฏิกริยาไว้และกลับไปวิธีพูดว่า “รู้แล้วว่าไม่ตอบตรงตามความจริง” เป็นต้น

๑๕. การใช้เครื่องจับเท็จ ควรใช้มีอ่อนเป็นเนื้องจากไม่สามารถหาข้อเท็จจริงตามปกติได้

๑๖. การถามผู้ต้องหาที่จับได้ในขณะเกิดเหตุ โดยปกติผู้ต้องหาที่จับได้ในทันทีที่กระทำการดังมักจะมีอาการตื่นตกใจและแพลอลสติ ควรรับซักถามในทันที เพราะจะได้รับคำสารภาพที่ง่ายขึ้น เนื่องจากผู้ต้องหานี้ไม่มีเวลาคิดหากำกัด

๑๗. ข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกยังไม่รู้ข้อเท็จจริงใด ๆ ของคดี และผู้ถูกไม่แนใจอย่างน่ามาพูดกับผู้ต้องหาว่ารู้ความจริงมากอย่างน้อยยังนี้ อาจผิดพลาด ทำให้ผู้ต้องหานี้ใจว่าผู้ถูกปากคำไม่รู้และยังไม่ได้ขอเท็จจริงมัดตัวเขาได้

การจดถ้อยคำพยานบุคคล

เมื่อการซักถามล้วนสุดลงควรแจ้งให้พยานทราบไว้ว่าตนจะต้องลงชื่อต่อท้ายคำให้การที่ได้ให้การไปแล้ว หากจำเป็นอาจให้นักข่าวเลขจดตามคำบอกของพยานก็ได้ โดยผู้สอบสวนอย่านำเรื่องให้ต่อเนื่องกันตามหัวข้อที่ได้เตรียมไว้ ข้อสำคัญที่สุดก็คือ ผู้สอบสวนจะต้องไม่จดบันทึกคำให้การเพิ่มเติมข้อความให้ต่างไปจากคำให้การของพยาน

เมื่อได้จดบันทึกคำให้การไว้แล้ว ให้อ่านคำให้การให้พยานฟัง หรืออ่านพยานอ่านหนังสือได้ก็ให้อ่านเองก็ได้ และให้พยานลงชื่อไว้ในคำให้การ และผู้สอบสวนก็ลงชื่อกำกับไว้ด้วย ถ้าการสอบสวนต้องสอบสวนหลายหน้ากระดาษก็ควรให้ผู้ให้การลงชื่อย่อย ๆ ไว้ในหน้ากระดาษนั้นทุกหน้า ทั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของผู้สอบสวนว่าไม่ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเขียนคำให้การใหม่

พยานบางคนอาจปฏิเสธไม่ยอมลงชื่อในคำให้การ ผู้สอบสวนจะต้องบันทึกข้อเท็จจริงดังกล่าวไว้ เว้นแต่จะมีข้อถกเถียงกันว่า ข้อความที่ผู้สอบสวนจดไว้ไม่ถูกต้อง และพยานขอให้แก้ไข แต่ผู้สอบสวนไม่ยอมแก้ไขให้ พยานจึงไม่ยอมเซ็นชื่อในคำให้การ จึงควรขอเดือนักงานสอบสวนว่า ท่านต้องดำเนินการตามที่พยานร้องขอ เพราะพยานมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อคำให้การของเขาระยะอาจจะต้องเบิกความที่ศาลต่อไปอีก

ในกรณีที่พยานไม่ยอมให้จดจำให้การนั้น พนักงานสอบสวนอธิบายให้พยาน พงว่า คำให้การที่จดไว้นั้น ผู้สอบสวนจะจดเฉพาะข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเท่าที่พยาน สามารถจำได้หรือไม่เกิดการเลียหายแก่พยาน ถ้อยคำที่อาจเกิดการเลียหายแก่พยาน ผู้สอบสวนควรจะเตือนหรือขี้แจงให้ทราบถึงผลร้ายที่อาจเกิดขึ้น หากพยานยังคง ยืนยันจะให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวก็ให้จดบันทึกไว้ในคำให้การของพยาน

รายงานการสืบสวนสอบสวน

เมื่อได้ดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้นายทหารจเร ผู้ดำเนินการจัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรจำนวนการสืบสวนสอบสวน รวมทั้งรายงานของนายทหารจเรโดยปกติถือเป็นเอกสารประเภทปกปิด แต่ถ้านายทหารจเรผู้ดำเนินการพิจารณาเห็นว่า จำนวนสืบสวนสอบสวนเรื่องนั้นควรกำหนดเป็นเอกสารลับชั้นได ให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ รายงานการสืบสวนสอบสวนจัดทำขึ้นด้วยความมุ่งหมายที่จะให้ผู้บังคับบัญชาได ทราบข้อเท็จจริงดังนี้

ก. ข้อเท็จจริงและหลักฐาน ในเรื่องที่ล้วนให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนนั้นโดย ญาติ พร้อมด้วยความเห็นว่า ผู้ใด เรื่องใดมีความผิดพลาดบกพร่องหมายจะ หมายจะ อย่างไรหรือไม่

ข. พฤติกรรมพร้อมด้วยสาเหตุแห่งความผิดพลาดบกพร่อง หรือความไม่ หมายจะในเรื่องนั้น ๆ โดยญาติ ต้องขัดเจน

แบบรายงานการสืบสวนสอบสวน

แบบรายงานการสืบสวนสอบสวนมีลักษณะแบบหนังสือราชการ ส่วนเนื้อเรื่อง เพื่อสะดวกแก่การพิจารณาให้แบ่งข้อความออกเป็นตอน ๆ คือ

๑. คำสั่ง ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาทำແໜ່ງໄດລງ ວັນ ເດືອນ ປີ ໄດ້
๒. ພ່ຽມທີ່ໄດ້ຮັບคำສັ່ງ ໃຫ້ໜ່ວຍໃຫ້ການສືບສວນສອບສວນ
๓. ເຮືອງທີ່ລັ້ງໄຫ້ລືບສວນສອບສວນ ລັ້ງໄຫ້ລືບສວນສອບສວນເຮືອງໄດ້ ມີຄວາມ
ອຍ່າງໄວໃຫ້ແຍກເປັນຂ້າງ

๔. ຜລກາຮສອບສວນ

๔.๑ ກາຮສືບສວນ ໄດ້ຄວາມອຍ່າງໄວ

๔.๒ ກາຮຕຽຈສອບໜັກຈຸານ ໃຫ້ທຳການຕຽຈສອບໜັກຈຸານວະໄຮບ້າງ
ປາກູພລອຍ່າງໄວ

๔.๓ ຄຳໃຫ້ກາຮຂອງຜູ້ສອບສວນ ໃຫ້ກ່າວໄດ້ຍ່ອເນພາະສາຮະສຳຄັ້ງ

๔.๔ ສຽງຂອໍເທິງຈິງໂດຍຍ່ອ

ປຶດທ້າຍດ້ວຍຄວາມເຫັນຂອງນາຍທ່າງຈະເຮືອຜູ້ສອບສວນໃຫ້ແສດງວ່າດາມພຍານ
ໜັກຈຸານດັກລ່າວນັ້ນ ນາຍທ່າງຈະເຮືອຜູ້ສອບສວນມີຄວາມເຫັນອຍ່າງໄວ ເພຣະເຫຼຸດ ແລະ
ໃຫ້ເສັນວ່າຕາມຄວາມເຫັນທີ່ສຽງເປັນຂໍອຸດືແລ້ວນັ້ນສົມຄວບປົງບົດຕ້ອຍ່າງໄຮບ້າງ ທາກ
ຈະເປັນຕົ້ນແກ້ໄຂເພີ່ມຕົມທີ່ກໍາທັນແບບອະນຸມານີ້ມີຄວາມເຫັນໄດ້ ອຍ່າງໄດ້ກີໃຫ້ເສັນອ
ໄປດ້ວຍ

ກາຮປົງບົດຕ້ອຍ ຈບ. ໄປສອບສວນທີ່ໜ່ວຍທ່າງ

๑. ກາຮປົງບົດຕ້ອຍນາຍທ່າງຈະ

ໃນສ່ວນຂອງນາຍທ່າງຈະເຮືອໄປທຳການສອບສວນຈະມີກາຮດໍາເນີນກາຮດັ່ງນີ້ ເມື່ອ¹
ເດີນທາງໄປສົ່ງໜ່ວຍ ນາຍທ່າງຈະເຈະຕ້ອງໄປຮ່າງເນັດວ່າຜູ້ບັນດາບັນຫຼາຍໜ່ວຍທີ່ຈະຮັບ
ກາຮລືບສວນສອບສວນກ່ອນທຳການສອບສວນ ແລະຈະເສັນອຳນັ້ນເພື່ອໃຫ້ໜ່ວຍທີ່ຮັບກາຮ
ສອບສວນໄດ້ທ່ານ ທີ່ຈະຈັດທຳເປັນຫັນລືອຈາກ ຈກ.ຈບ. ຄົງ ພບ. ໜ່ວຍ ທີ່ຈະມີ
ຂໍອຄວາມຮະບຸຄົງ ຍົກ ຂົວ ແລະດຳແໜ່ງນາຍທ່າງຈະເຮືອທີ່ເປັນຫັວໜ້າແລະຈຳນວນ ຜູ້ຮ່ວມຄະນະ
ເຮືອທີ່ຈະທຳການສືບສວນສອບສວນ ເຊັ່ນ ເກື່ອງກັບເຮືອກາຮເພີ່ມ ກິຈການພລາຊືກ ທີ່
ກາຮບົງຈ່າຍສຽງພາວຸທະນາ ເປັນດັ່ງ ກາຮທີ່ຈະສອບສວນບຸຄຄລິ ທີ່ໃຫ້ ເມື່ອໄດ້ ນາຍທ່າງ

จารุญี่ที่เป็นหัวหน้าที่จะได้แจ้งให้ทราบในโอกาสอันควร การขอความร่วมมือตามที่นายทหารเจ้า ผู้ที่เป็นหัวหน้าจะแจ้งให้ทราบ และขอความสำคัญอื่นๆ (หากมีความจำเป็น)

๒. การปฏิบัติระหว่างดำเนินการลีบสวนสอบสวน

ในระหว่างการสอบสวน นายทหารเจริญความจำเป็นที่จะต้องรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการลีบสวนสอบสวน ทั้งนี้เพื่อให้ผลการสอบสวนเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรมสำหรับคู่กรณีหรือหน่วยที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ หากเรื่องใดนายทหารจะเรพิจารณาแล้วเห็นว่า จำต้องได้เอกสารหลักฐานบางประการจากผู้ถูกกล่าวหา หรือจากเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อประกอบสำนวนการลีบสวนสอบสวน จำต้องยึดหรืออายัดหลักฐานด้วย ไว้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการต่อไป และหรือผู้ถูกกล่าวหาน่าจะได้กระทำการผิดอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อส่วนรวม หรือเป็นการละเมิดกฎหมาย ในกรณีนี้นายทหารจะทำหนังสือเรียก ยึด หรืออายัดหลักฐานด้วย จากผู้บังคับบัญชาของหน่วยนั้น หรือแจ้งความเสียหายร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยนั้นทราบแล้วแต่กรณี

๓. การปฏิบัติของหน่วยที่รับการสอบสวน

เมื่อนายทหารใจได้เดินทางไปถึงหน่วยและรายงานให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยนั่นได้ทราบว่าจะมาทำการสอบสวนในเรื่องใด พร้อมแสดงคำลั่งจาก จก.บ. ถึงผู้บังคับหน่วยเพื่อทราบแล้ว หน่วยที่รับการสอบสวนจะต้องจัดสถานที่ให้กับนายทหารเจเพื่อใช้ในการสอบสวนในเรื่องนั้นๆ ตามความเหมาะสม และจะต้องให้ความร่วมมือกับนายทหารเจที่ร้องขอในการตรวจสอบพยานหลักฐานต่างๆ หากนายทหารเจมีความจำเป็นที่จะต้องยืดหรืออายัดหลักฐานต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ และนายทหารเจได้ทำหนังสือเรียกยืดหรืออายัดหลักฐานต่างๆ จากผู้บังคับบัญชาของหน่วยนั้นแล้ว หน่วยที่รับการสอบสวนจะต้องให้ความร่วมมือในการล่ำมฉบับเอกสารหลักฐานตามที่นายทหารเจร้องขอโดยเร็ว หรือการประสานการร้องขอเกี่ยวกับการที่จะต้องทำการสอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นกำลังพลของหน่วยเมื่อได้รับการร้องขอจากนายทหารเจแล้ว จะต้องดำเนินการล่ำตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องให้กับนายทหารเจเพื่อทำการสอบสวน โดยมิใช้ชั่ต่อไป

๔. การปฏิบัติของผู้ถูกสอบสวน

นายทหารจะแจ้งรายชื่อบุคคลที่จะต้องทำการสอบสวนให้หน่วยรับการสอบสวนได้ทราบ เพื่อแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ปากคำกับนายทหารจะเริ่มการปฏิบัติของผู้ถูกสอบสวนนั้นจะต้องเตรียมการรวบรวมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ และหรือเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ถูกกล่าวหาหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะทำการสอบสวนในเรื่องนั้นฯ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์กับตัวของผู้ถูกสอบสวนตามพยานหลักฐานที่นายทหารจะได้แจ้งให้ทราบในระหว่างการสอบสวน ซึ่งผู้ถูกสอบสวนควรที่จะต้องให้ข้อเท็จจริงในเรื่องความจริงที่เกิดขึ้น เพื่อผู้บังคับบัญชาจะได้พิจารณาอย่างถูกต้องและให้ความเป็นธรรมกับบุคคลนั้นฯ ในระหว่างการสอบสวน ห้ามเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดเข้าไปในสถานที่ทำการสืบสวนสอบสวนเป็นอันขาด เนื่องจากการสอบสวนของนายทหารจะเป็นการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่า ผู้ถูกสอบสวนได้กระทำความผิดหรือไม่ และความผิดนั้นมีมูลความผิดคดีอาญาหรือความผิดทางวินัยทหาร และหรือความผิดนั้นทำให้ทางราชการได้รับความเสียหายอันมีมูลความผิดทางละเมิดหรือไม่ เพื่อผู้บังคับบัญชาจะได้สั่งการโดยถูกต้องต่อไป

(ระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนในหน้าที่นายทหาร же พ.ศ. ๒๕๐๖)

การปฏิบัติเมื่อทหารกระทำผิดหรือเป็น^๑
ผู้ต้องหาในคดีอาญา

การปฏิบัติเมื่อทหารกระทำผิดหรือเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา

เดิม เมื่อทหารกระทำความผิดหรือตอกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา จะมีข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นหลักปฏิบัติของฝ่ายทหาร ฝ่ายปกครอง และตำรวจ ในการระงับยังเหตุร้ายที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นการส่งเสริมความสามัคคีระหว่างกัน ต่อมาเมื่อมีการโอนกรรมตำรวจจากกระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจนั่งแท่น รวมทั้งได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตำรวจนั่งแท่น ทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง และกฎหมายวิธิพิจารณาความอาญา จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อตกลงดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพลั่นคอมและกฎหมายในปัจจุบัน โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีที่หารถูกทางว่ากระทำความผิดอาญา

พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดคดีอาญา เนื่องจากบัดนี้มีการโอนกรมตำรวจจากกระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจน้ำแห่งชาติ และมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับตำรวจน้ำ ทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง และวิธิพิจารณาความอาญาใหม่แล้ว ประกอบกับข้อตกลงบางข้อไม่สอดคล้องกับการดำเนินกระบวนการยุติธรรมในเวลาปัจจุบัน มิใช่ภาวะสมศราม จึงสมควรปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพลัษณะ และกฎหมายโดยเฉพาะประมวลกฎหมายวิธิพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย อีกทั้งควรกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติให้ชัดเจน สะดวกต่อผู้ปฏิบัติ และสามารถดำเนินการได้รวดเร็ว ไม่เสียหายต่อรูปคดี โดยคำนึงถึงหลักความสามัคคี ปรองดอง และหลักการประสานงานระหว่างตำรวจ ทหาร กับพนักงานฝ่ายปกครองในการร่วมมือและอำนวยความสะดวกเพื่อป้องปราบ ป้องกัน หรือรับเหตุวิวาทมิให้ลุกalam ต่อไป อันจะช่วยรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้ประการหนึ่ง ขณะเดียวกันก็คำนึงถึงแบบธรรมเนียมของแต่ละฝ่าย ตลอดจนความจำเป็นขององค์กรในการดูแลรักษาสถานที่ ยานพาหนะ และอาวุธยุทโธปกรณ์ของตนให้ปลอดภัย และป้องรักษาแลบุคลากรให้อยู่ในวินัยและได้รับการปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ คือ เป็นธรรมตามควรแก่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องมิให้กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือฝ่าฝืนกฎหมายที่มิเพื่อคุ้มครองบุคคลทั่วไปโดยเสมอ กันอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรี จึงทรงพระบรมราชโองการลงนามในพระบรมราชโองการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกทำร้ายระหว่างการทำความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๔๙๘

๓.๒ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๔๙๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗

๓.๓ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๙๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒

๓.๔ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๙๘ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

๓.๕ ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๙๘ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

บรรดานักตกลง ข้อบังคับ ระเบียน หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ แล้วในระเบียนนี้ หรือขัดแย้งกับระเบียนนี้ให้ใช้ระเบียนนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียนนี้

“เขตที่ตั้งทหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่หรือบริเวณซึ่งมีหน่วยทหารตั้งอยู่

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกทหารว่ากระทำการผิดอาญา

“ตำรวจ” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียน ข้าราชการตำรวจน

“ทหาร” หมายความว่า ข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียน ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียนข้าราชการทหาร

“พนักงานฝ่ายปกครอง” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งมิใช่ตำรวจและทหาร แต่มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตามประมวลกฎหมายวิธิพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น

“ลึกลือสาร” หมายความรวมถึง จดหมาย โทรศัพท์ โทรเลข โทรสาร โทรพิมพ์ วิทยุ และการติดต่อสื่อสารล่วงข้อความทางอิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิด

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียนนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงาน กรณีทหารถูกทางว่ากระทำการผิดกฎหมาย

ข้อ ๖ องค์ประกอบของคณะกรรมการ

ให้มีคณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกทางว่ากระทำการผิดกฎหมายนี้ ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	เป็นประธานกรรมการ
(๒) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	เป็นรองประธานกรรมการ
(๓) ปลัดกระทรวงกลาโหม	เป็นกรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ
(๖) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้บัญชาการเหล่าทัพที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดมอบหมาย	เป็นกรรมการ
(๗) รองอัยการสูงสุดคนหนึ่งตามที่อัยการสูงสุดมอบหมาย	เป็นกรรมการ
(๘) ข้าราชการตำรวจดับผู้บัญชาการขึ้นไปคนหนึ่งตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมอบหมาย	เป็นกรรมการ
(๙) อธิบดีกรมการปกครอง	เป็นกรรมการ
(๑๐) เจ้ากรมพระธรรมนูญ	เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๗ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) วางแผนการป้องกัน แก้ไข วินิจฉัย ลั้งการหรือให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ผู้เลี้ยงหายที่ต้องร้องเรียนเมื่อมีปัญหานาทางปฏิบัติอันเกิดจากการใช้ระเบียบนี้ ในกรณีที่เห็นว่าปัญหาได้เป็นเรื่องสำคัญอันควรได้รับคำวินิจฉัยหรือลั้งการให้มีผล เป็นการทั่วไป ให้เสนอรายรุ่มนตรีเพื่อพิจารณา

(๒) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือ ขั้นตอนหรือรายละเอียดในการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกกล่าวหาว่ากระทำการผิดอาญา ตลอดจนข้อกำหนดว่าด้วยการประพฤติปฏิบัติตามของทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยของลังกawi ข้อกำหนดดังกล่าวให้มีผลเมื่อประกาศในราชกิจจานเบิก

(๓) เสนอนายกรัฐมนตรีให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเบื้องต้น คำสั่ง
หรือข้อบังคับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหัวว่ากระทำ
ความผิดอาญา

(๔) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายให้บุคคลใดช่วยในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

บุคคลได้เห็นว่าตนหรือสมาชิกในครอบครัวของตนได้รับความเลี้ยงดู หรือความไม่เป็นธรรม เนื่องจากการที่ห้าม พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ อ้างการปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือละเลยการปฏิบัติตามระเบียบนี้ บุคคลนั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายเพื่อแนะนำ วินิจฉัยหรือสั่งการได้ตามหลักกฎหมายและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๒

การประสานงานระหว่างทหารกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

ข้อ ๘ การประสานงานก่อนเกิดเหตุ

ให้ผู้บังคับบัญชาของทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ส่งเสริม และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายมีความสามัคคีระหว่างกัน และพยายามป้องกันหรือ ระงับความขัดแย้งเพื่อมิให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้น โดยเฉพาะในบริเวณนอกราชที่ ตั้งทหารในการนี้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนอาจขอให้ฝ่ายทหารจัดส่งสารวัตร ทหารหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไปร่วมรักษาความสงบเรียบร้อยในบางสถานที่ หรือ บางโอกาสเพื่อป้องปารามหรือป้องกันเหตุร้ายได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๙ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนขอความร่วมมือจากทหาร

ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนำเสนอว่า ทหารจะกระทำ ความผิดอาญา ใช้อิทธิพลในทางมิชอบ ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนหรือจะ มีการก่อเหตุวิวัฒน์อกเขตที่ตั้งทหาร ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยฝ่ายทหารทั้งหมด หรือมีทหารร่วมมือด้วย ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนักเดือนห้ามปราบไป ตามอำนาจหน้าที่ ถ้าเกรงว่าจะไม่เป็นผล ให้แจ้งเหตุแก่ฝ่ายทหารโดยด่วนเพื่อขอ ความร่วมมือในการสอดส่องตรวจสอบ ระเบียบยัง หรือป้องกันมิให้มีเหตุร้ายเกิดขึ้น

เมื่อมีการร้องขอหรือแจ้งเหตุดังกล่าว ให้ฝ่ายทหารให้ความร่วมมือ ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจน้ำหนักที่เพื่อ ระงับเหตุต้องส่วนครึ่งแบบ ส่วนจะนำอาวุธไปด้วยหรือไม่ ให้อยู่ในดุลยพินิจของ ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นหัวหน้าหน่วยของฝ่ายนั้นๆ แต่ไม่ให้เข้าอาวุธ เว้นแต่จะมีความ จำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ หัวหน้าชุดของแต่ละฝ่ายที่จะควบคุมไปต้องเป็นข้าราชการ นายทหาร หรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ห้ามมิให้ทหาร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจนมิได้รับคำสั่งไปยังสถานที่นั้นเองเป็นอันขาด

ข้อ ๑๐ ทหารขอความร่วมมือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

เมื่อฝ่ายทหารจับกุมตัวทหารที่ถูกหัวว่ากระทำการผิดวินัยทหารหรือกระทำความผิดอาญาได้ และประสงค์จะใช้สถานที่ ลึกลื้อสาร หรือยานพาหนะของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เพื่อการสอบสวนหรือดำเนินการในส่วนของทหาร ให้ขอความร่วมมือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๑๑ หน่วยประสานงาน

การร้องขอ การขอความร่วมมือหรือการแจ้งเหตุใด ๆ ต่อฝ่ายทหาร ตามระเบียบนี้ นอกจากการประสานงานกับผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดของทหารผู้เกี่ยวข้องหรือหน่วยทหารในเขตที่ดังทหารซึ่งใกล้ที่สุดกับบริเวณที่เกิดเหตุ หรือเชื่อว่าจะเกิดเหตุโดยใช้ลึกลื้อสารแล้ว พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจอาจประสานโดยใช้ลึกลื้อสารกับหน่วยทหารอื่นในพื้นที่ได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๑๒ การรายงานคดี

ในกรณีที่นายทหารขึ้นลัญญาบัตรประจำการหรือข้าราชการกลาโหม พลเรือนชั้นลัญญาบัตรต้องหัวว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่ความผิดลหุโทษ ความผิดประเภทที่พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ หรือคดีที่เสริฐลันหรือรังบไปในขั้นพนักงานสอบสวนแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรายงานคดีตามลำดับถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ได้รับมอบหมาย เพื่อแจ้งให้กระทรวงกลาโหมทราบ

หมวด ๓

การจับกุม การควบคุม และการรับตัวทหารไปควบคุม

ข้อ ๑๓ การจับกุมทหาร

ในกรณีมีคำสั่งหรือหมายของศาลให้จับทหารผู้ใด ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของทหารผู้นั้นทราบในโอกาสแรก เว้นแต่เป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่กฎหมายให้จับได้โดยไม่ต้องมีหมาย หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่า ทหารผู้นั้นจะหลบหนีการจับกุมตามหมาย

ในการจับกุมทหารผู้ใด ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้ทหารผู้นั้นไปยังที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หากไม่ยอมไปขัดขวางหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี ให้จับกุมได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ โดยอาจร้องขอให้สารวัตรทหารช่วยควบคุมตัวผู้นั้นไปส่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้ หากทหารมีจำนวนมาก ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจรับแจ้งให้ฝ่ายทหารทราบโดยเร็ว เพื่อมาช่วยระงับเหตุและร่วมมือในการจับกุมทหารผู้กระทำผิดไปดำเนินคดี

ในการจับกุมตามวรรคหนึ่ง หากทหารผู้นั้นสวมเครื่องแบบอยู่ ให้ปฏิบัติตามข้อ ๑๔ โดยอนุโลม และหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องพันธนาการ เว้นแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และมิให้ใช้อาวุธระหว่างการจับกุมโดยไม่จำเป็น

ถ้าเป็นกรณีทหารและตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครองกำลังก่อการวิวาทกัน ให้รับรายงานผู้บังคับบัญชาของแต่ละฝ่ายทราบทันที และให้ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องรับออกไปประจำเหตุโดยเร็ว ส่วนการดำเนินการ ขั้นต่อไปให้ปฏิบัติตามความในวรรคก่อน

ข้อ ๑๕ การควบคุมตัวทหาร

การควบคุมตัวทหารที่ถูกหาว่ากระทำการผิดกฎหมายและถูกจับกุม ตัวไปยังที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าทหารที่ถูกจับกุมและควบคุมตัวสวมเครื่องแบบ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการดังนี้

(๑) แนะนำให้ทหารผู้นั้นทราบถึงเงื่อนไขของเครื่องแบบทหาร และขอให้พิจารณาว่าจะถอดเครื่องแบบหรือไม่

(๒) ถ้าทหารไม่ยอมถอดเครื่องแบบ ให้แจ้งฝ่ายทหารทราบ เพื่อจัดส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมาแนะนำให้ถอดเครื่องแบบแล้วดำเนินการตามวรรคแรก หาก

ฝ่ายทหารไม่มากภายในระยะเวลาอันสั้นควรหรือระยะเวลาที่กำหนด หรือดำเนินการได้ แล้วไม่เป็นผล ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจปฏิบัติตามวาระแรกได้ และบันทึกเหตุผลไว้ แล้วแจ้งเหตุนั้นให้ฝ่ายทหารทราบ

ข้อ ๑๕ การปล่อยชั่วคราว

การปล่อยชั่วคราวหรือการพิจารณาคำขอประกันทรัพย์ต้องหาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๙ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการนี้เข่นเดียวกับผู้ต้องหาทั่วไป

ข้อ ๑๖ การรับตัวหار

เมื่อควบคุมตัวหารไว้ตามข้อ ๑๔ แล้ว ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งการจับกุมให้ฝ่ายทหารที่เป็นผู้บังคับบัญชาของหารผู้นั้นทราบทางลิ้งสื่อสาร หรือหนังสือโดยไม่ซักข้า และให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) หากฝ่ายทหารแจ้งว่าไม่ประสงค์จะรับตัวผู้ต้องหานั้นไป หรือไม่มาขอรับตัวภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานสอบสวนควบคุมตัวและดำเนินการไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ฝ่ายทหารอาจแจ้งขอรับตัวมาภายหลังจากนั้นได้ ในกรณีเข่นนี้ให้ดำเนินการตาม (๒)

(๒) หากฝ่ายทหารแจ้งว่าประสงค์จะรับตัวผู้ต้องหานั้นไปจากพนักงานสอบสวน ก็ให้นำหนังสือขอรับตัวผู้ต้องหานามแสลงต่อพนักงานสอบสวน ในกรณีนี้ให้พนักงานสอบสวนท่านนั้นสืบส่องมองตัว และให้บันทึกเป็นหลักฐานรวมเข้าสำเนาไว้พร้อมกับลงบันทึกในรายงานประจำวันด้วย

(๓) หากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเห็นว่ามีความจำเป็น ในทางคดีที่จะต้องนำตัวหารไปดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การรวบรวมพยานหลักฐานนอกจากการสอบปากคำ เช่น การนำข้อสัมภាឌที่เกิดเหตุ การซื้อขาย การทำแผนประทุษกรรม อาจขอดำเนินการก่อนที่จะส่งมอบตัวหารผู้ต้องหานั้นให้ฝ่ายทหารรับตัวไปก็ได้ ในกรณีเข่นี้ ถ้าผู้ต้องหารต้องการให้ฝ่ายทหาร ทนายนความ หรือผู้อื่นซึ่งตนไว้วางใจอยู่

ในสถานที่นั้นด้วย ก็ให้ออนุญาตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ และมาตรา ๒๕๒

หนังสือขอรับตัวและหนังสือส่งมอบตัวผู้ต้องหาตามข้อนี้ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการรับตัวทหารไปจากพนักงานสอบสวน หากพนักงานสอบสวนเห็นควรให้ฝ่ายทหารควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เพื่อประโยชน์ทางคดี ก็ให้แจ้งเป็นหนังสือและให้ฝ่ายทหารดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยรัฐธรรมนูญศาลทหาร

การรับตัวทหารที่ได้รับบาดเจ็บและถูกควบคุมตัวไว้ ณ สถานพยาบาลให้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้น แต่ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

หมวด ๔

การตรวจค้น

ข้อ ๑๗ การตรวจค้นตัวบุคคล

การตรวจค้นตัวทหาร ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๑๘ การตรวจค้นสถานที่และทรัพย์สิน

การตรวจค้นสถานที่และทรัพย์สินของทหารที่ไม่เกี่ยวกับราชการทหารให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๙

การตรวจค้นสถานที่และทรัพย์สินอันเป็นเขตที่ดินทหารหรือของทางราชการทหาร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามวรรคก่อนแล้ว ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจค้นแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้รับผิดชอบเขตที่ดินทราบนั้น ส่งผู้แทนไปอยู่ใน การตรวจค้นด้วย

ข้อ ๑๙ การตรวจค้นยานพาหนะ

การตรวจค้นยานพาหนะของทหาร ไม่ว่าจะเป็นของส่วนตัวหรือทางราชการทหาร หรือการค้นตัวทหารที่อยู่ในyanพาหนะนั้นไม่ว่าจะさまเครื่องแบบหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญ และให้ทหารผู้ครอบครองหรือผู้ควบคุมyanพาหนะให้ความร่วมมือและความสะดวกในการตรวจค้นจะเสร็จสิ้น

การตรวจค้นยานพาหนะของทางราชการทหาร เช่น รถส่งครม เครื่องบิน เรือซึ่งชักอธิราชนาวี ขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการ และมีนายทหารซึ่งล้วนอยู่ในบังคับควบคุมยานพาหนะนั้นมา ผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นจะตรวจค้นได้ต่อเมื่อมีหนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชา yyanพาหนะนั้น ๆ ดังแต่ขึ้นผู้บังคับบัญชาของพลหรือเที่ยบเท่าขึ้นไป

การตรวจค้นยานพาหนะของทางราชการทารอัณผู้บังคับบัญชาฝ่าย
ทหารผู้เป็นหัวหน้าของหน่วยนั้นมีหนังสือรับรองว่าจะเป็นเหตุให้การปฏิบัติการยุทธ
พงเสียเปรียบ ให้เกิดการชิงครุภัณฑ์

ข้อ ๒๐ การตรวจค้นลิ้งของราชการลับ

ในการตรวจค้น ถ้าได้รับแจ้งจากฝ่ายทหารว่า สิ่งของใดเป็นของราชการลับทางทหาร ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เมื่อนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องทำหนังสือรับรองกำกับลิ๊งของนันและแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบค้นดูเว้นการตรวจเฉพาะลิ๊งของดังกล่าว แล้วนำบันทึกเหตุดูดเว้นการตรวจค้น พร้อมทั้งลงชื่อรับรองทุกฝ่ายแล้วรับรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

(๒) ถ้าผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบซึ่งมีคำแนะนำตั้งแต่ชั้นปลดจำเป็น หรือหัวหน้าสถานีได้ตรวจขึ้นไปยังติดใจสังสัยที่จะตรวจสอบ ให้ทำเครื่องหมายลงชื่อทุกฝ่ายปิดผนึกหรือกำกับไว้ที่ที่ต้องหรือภาชนะบรรจุลิ้งของนันนแล้วจัดส่งลิ้งของนันนไป

ยังสถานที่ปลายทางตามที่ตกลงกันเพื่อร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการเปิดตรวจสิ่งของนั้นต่อไป

ถ้าลิ๊งของไดอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ตรวจคนหรือก่อให้เกิดความเสียหายอันจะทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของราชการลับหรือไม่ก็ตาม ให้ดำเนินการตามวรรคก่อนโดยอนุโลม

การตรวจคนลิ๊งของไดอันผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารผู้เป็นหัวหน้าของหน่วยนั้นมีหนังสือรับรองว่าจะเป็นเหตุให้การปฏิบัติการยุทธพิชิตเสียเปรียบให้ด้วยการตรวจคน

ข้อ ๒๑ การประสานการตรวจคน

ในการตรวจคนตัวบุคคล สถานที่และทรัพย์ภูมิ ยานพาหนะ หรือลิ๊งของตามหมวดนี้ให้กระทำในเวลาและสถานที่อันสมควร โดยใช้ความสุภาพนุ่มนวล ตามควรแก่กรณี ถ้ามีสารวัตรทหารอยู่ ณ สถานที่หรือบริเวณที่จะตรวจคน ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจคนประสาน โดยขอสารวัตรทหารมาร่วมเป็นพยานในการตรวจคนด้วย แต่ถ้าไม่มีหรือมี แต่สารวัตรทหารไม่ยินยอมร่วมเป็นพยานก็ให้บันทึกไว้ และเมื่อผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจคนดำเนินการเสร็จแล้ว ให้ทำบันทึกพร้อมกับให้ทุกฝ่ายลงชื่อรับรองและต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

หมวด ๕

การสอบสวน

ข้อ ๒๒ การสอบสวนคดีทหาร

ฝ่ายทหารจะทำการสอบสวนการกระทำความผิดของทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร ได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) คดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

(๒) คดีที่ผู้กระทำผิดและผู้เสียหายต่างอยู่ในอำนาจศาลทหารด้วยกัน ตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในเขตที่ตั้งทหารหรือไม่ก็ตาม

(๓) คดีอาญาที่เกี่ยวด้วยวินัยทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร

(๔) คดีอาญาที่เกี่ยวกับด้วยความลับของทางราชการทั่วไป

ในการณ์ที่ฝ่ายทหารร้องขอให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดย
ลำพัง หรือร่วมกับฝ่ายทหาร หรือช่วยดำเนินการอย่างอื่นเพื่อประโยชน์ในการ
รวบรวมพยานหลักฐาน เช่น การลึบสวน การค้นหรือการจับกุม ให้พนักงาน
สอบสวนให้ความร่วมมือตามที่ฝ่ายทหารร้องขอ

คดีตามวรรคหนึ่ง ถ้าฝ่ายปกครองหรือคำร้องได้รับคำร้องทุกข์หรือ
คำกล่าวโทษไว้ก่อนแล้ว หรือได้ประสบเหตุและมีความจำเป็นต้องสอบสวน ให้พนัก
งานสอบสวนทำการสอบสวนแล้วรับแจ้งให้ฝ่ายทหารทราบ ถ้าฝ่ายทหารขอรับตัว
ทหารผู้ต้องหาไปดำเนินการ ให้มอบตัวและจำนวนการสอบสวนให้ไป แต่ถ้าฝ่าย
ทหารไม่มารับตัวและไม่แจ้งข้อขัดข้องให้ทราบ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ
สอบสวนต่อไปได้จนเสร็จสิ้น

ข้อ ๒๓ การสอบสวนคดีอาญา

ในกรณีที่ทหารเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้บังคับบัญชาของทหารผู้นั้นทราบ และดำเนินการสอบสวนไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้แจ้งลิขิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ต้องหารับฟัง

(๑) สิทธิที่จะขอประกันตัวตามมาตรา ๒๗๙

(๒) สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัวในกรณีถกคดีความหรือคดีขังตามมาตรา ๒๓๗

(๓) สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมตามสมควรในกรณีถูกควบคุมหรือคุมขังตามมาตรา ๒๗๙

(๔) ลิทธิที่จะได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรมตามมาตรา ๒๔๑

(๕) ลิทธิที่จะให้หมายความหรือผู้ชี้แจงตนไว้วางใจ เช่น นายทหาร พระธรรมนูญหรือนายทหารขันสัญญาบัตร เข้าฟังการสอบปากคำของตนได้ตามมาตรา ๒๔๑

(๖) ลิทธิที่จะตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในขั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตนตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้วตามมาตรา ๒๔๑

(๗) ลิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาหมายความให้ตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายตาม มาตรา ๒๔๒

(๘) ลิทธิที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๒๔๓

(๙) ลิทธิที่จะได้รับการเตือนว่า ถ้อยคำซึ่งเกิดจากการจูงใจ มีคำมั่นสัญญา ชู้เชิญ หลอกลวง ถูกกระ曼 ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ตามมาตรา ๒๔๓

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่า ทหารผู้ต้องหาได้กระทำการหรือกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาทหารหรือกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารด้วย ผู้บังคับบัญชาของทหารผู้ต้องหาอาจกล่าวด้วยทหารพระธรรมนูญหรือนายทหารขันสัญญาบัตรอื่นได้เข้าฟังการสอบปากคำทหารผู้ต้องหาก็ได้

ให้นำข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๖ มาใช้กับการควบคุมตัวและการปล่อยชั่วคราวทหารผู้ต้องหาในระหว่างการสอบสวนโดยอนุโญม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงกำหนดเวลาควบคุมตัวตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย ในกรณีที่ฝ่ายทหารเห็นว่าการสอบสวนล่าช้า จะขอให้พนักงานสอบสวนเร่งรัดหรือชี้แจงเหตุผลก็ได้

ข้อ ๒๔ คดีในอำนาจศาลแขวงและคดีที่เปรียบเทียบได้

ถ้าท่านผู้ต้องหาคืออาญาชั้นอยุ่ในอำนาจศาลแขวงให้การรับสารภาพตลอดข้อหาให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง โดยแจ้งให้ฝ่ายทนายที่ปรึกษาทราบการจับกุมและการฟ้องคดีด้วย

ถ้าคดีอาญาที่ทางต้องหาว่ากระทำการความผิดนั้นอยู่ในอำนาจของ พนักงานสอบสวนที่จะเปรียบเทียบได้ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารหรือไม่ก็ตาม และทางผู้ต้องหาในยอมให้เปรียบเทียบได้ ให้พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบตามอำนาจหน้าที่ ถ้าผู้ต้องหามิยอมให้เปรียบเทียบ ก็ให้ล่วงอำนาจการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการหรืออัยการทหารเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๕ การสอบสวนกรณีทหารและตัวรวจก่อการวิวาทกัน

ในกรณีที่ทหารและตำรวจก่อการวิวาทกัน ไม่ว่าจะมีบุคคลอื่นร่วมกระทำความผิดหรือได้รับความเสียหายด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ฝ่ายตำรวจรายงานตามลำดับขั้นถึงผู้บัญชาการตำรวจครบาล หากเหตุเกิดในกรุงเทพมหานคร หรือทั่วหน้า ตำรวจภูธรจังหวัด หากเหตุเกิดในจังหวัดอื่น เพื่อให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนร่วมกันระหว่างฝ่ายตำรวจกับฝ่ายทหารมีจำนวนตามความจำเป็นแห่งรูปคดี โดยให้แต่ละฝ่ายมีจำนวนเท่ากัน เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้น ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจนำคดีไปต่อตามอำนาจหน้าที่ประกอบกับผลการสอบสวนนั้น แต่ถ้าความเห็นของคณะกรรมการร่วมกันของฝ่ายตำรวจไม่ตรงกับฝ่ายทหาร ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้มีความเห็นทางคดีแล้วส่งสำเนาคดีให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

หากพนักงานสอบสวนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่มีร่วมการสอบสวนตามกำหนดนัด ให้คณะกรรมการสอบสวนร่วมกันเท่าที่มีอยู่ดำเนินการสอบสวนต่อไปจนแล้วเสร็จ เพื่อไม่ให้การสอบสวนล้าช้าจนเกิดความเสียหาย หรือเป็นผลให้ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวไว้นานทั้งนี้ให้บันทึกการที่ฝ่ายใดไม่มีร่วมทำการสอบสวนติดลำนานไว้ด้วย

ในระหว่างรอการแต่งตั้งหรือรอการประชุมคณะกรรมการสอบสวนร่วมกันตามวาระหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นก่อนได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อมิให้เสียหายแก่รุปคดีหรือเพื่อประโยชน์แก่ความเที่ยงธรรมของคดี

ข้อ ๒๖ การชันสูตรพลิกศพ

ในกรณีที่ทหารตายโดยการกระทำการทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติการตามหน้าที่ให้จัดให้มีการสอบสวนและชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารหรือหน่วยทหารตามข้อ ๑๑ ทราบเพื่อส่งนายทหารลัญญาบัตรเข้าฟังการสอบสวน และร่วมลงเกตการณ์ชันสูตรพลิกศพด้วย

หมวด ๖

การส่งสำนวนการสอบสวน

ข้อ ๒๗ การส่งสำนวนและผู้ต้องหาให้อัยการ

เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นลง ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าเป็นคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร ให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังอัยการทหารเพื่อดำเนินการตามหน้าที่ต่อไป ส่วนผู้ต้องหานั้น ถ้าได้มอบตัวให้ผู้บังคับบัญชา挽ไปควบคุมไว้ก่อนแล้วตามข้อ ๑๖ ก็อาจไม่ต้องขอรับตัวมาดำเนินการอีก แต่ให้บันทึกและแจ้งให้อัยการทหารทราบว่าได้มอบตัวผู้ต้องหาให้ผู้บังคับบัญชาผู้ใดรับตัวไปแล้วตั้งแต่เมื่อใด

(๒) ถ้าเป็นคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งตัวทหารผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป การส่งตัวทหารผู้ต้องหาที่อยู่ในการควบคุมของผู้บังคับบัญชา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้บังคับบัญชาเพื่อส่งตัวทหารผู้นั้นมาயังพนักงานสอบสวนตามสถานที่และเวลาที่กำหนดเพื่อส่งให้พนักงานอัยการพร้อมกับสำเนา

ในกรณีที่พนักงานอัยการลั่นฟ้องไม่ทันในวันนั้น หากมิได้มีการสั่งให้ปล่อยชั่วคราว ให้พนักงานอัยการมอบตัวผู้ต้องหาให้อยู่ในความควบคุมของพนักงานสอบสวนสำหรับในกรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นให้ฝากตัวผู้ต้องหาให้เรือนจำควบคุมไว้

ข้อ ๒๔ การส่งสำเนาให้อัยการทหาร

ให้พนักงานสอบสวนส่งสำเนาการสอบสวนไปยังอัยการทหารเพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารต่อไปในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) คดีอาญาซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้และเปรียบเทียบเสร็จแล้ว หรือทหารผู้ต้องหาไม่ยอมให้เปรียบเทียบตามข้อ ๒๕ วรรคสอง
- (๒) คดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและยังจับตัวทหารผู้ต้องหานามได้

(๓) คดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและจับตัวทหารผู้ต้องหานามได้แต่หลักฐานไม่พอฟ้องหรือพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง

(๔) กรณีมีความตایเกิดขึ้นโดยการกระทำของฝ่ายทหารซึ่งอ้างว่าปฏิบัติการตามหน้าที่

(๕) กรณีที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนคดีทหารตามที่ฝ่ายทหารร้องขอตามข้อ ๒๒ วรรคสอง เสร็จสิ้นแล้ว

ในกรณีที่ฝ่ายทหารเป็นผู้ทำการสอบสวนเกี่ยวกับคดีที่ต้องทำการชันสูตรพลิกศพ เมื่อพนักงานสอบสวนชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเสร็จแล้ว ให้พนักงานสอบสวนส่งสำเนาชันสูตรพลิกศพไปให้เจ้าหน้าที่สอบสวนฝ่ายทหารตามที่ได้รับการร้องขอ

ข้อ ๒๙ การแจ้งผลคดีเพื่อการประสานงาน

ในคดีอาญาซึ่งทหารเป็นผู้ต้องหาและอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมให้พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการแจ้งผลคดีเพื่อการประสานงาน ดังนี้

(๑) เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นควรลั่นฟ้องหรือไม่ฟ้อง ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือหัวหน้าสถานีสำรวจที่เกี่ยวข้องแจ้งความเห็นทางคดีขั้นสอบสวนไปยังฝ่ายทหาร

(๒) เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องหรือมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังฝ่ายทหาร

(๓) เมื่อศาลยุติธรรมมีคำพิพากษาประการใด ให้พนักงานอัยการแจ้งคำพิพากษาของทุกชั้นศาลไปยังฝ่ายทหาร

(๔) ในกรณีที่ทหารผู้กระทำผิดต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษจำคุกและฝ่ายทหารที่ได้รับแจ้งต้องการที่จะรับตัวทหารผู้กระทำความผิดนั้นเมื่อพ้นโทษให้แจ้งการอัยดตัวให้ผู้บัญชาการเรือนจำที่ทหารผู้กระทำผิดนั้นต้องคุมข้ออยู่ได้ทราบ และให้ผู้บัญชาการเรือนจำแจ้งให้ฝ่ายทหารที่แจ้งการอัยดตัวทราบเมื่อใกล้กำหนดวันเวลาที่จะปล่อยตัวไป

(๕) เมื่อจะมีการปล่อยตัวทหารผู้กระทำความผิด หากมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมารับตัว ก็ให้มอบตัวไป แต่ถ้าไม่มีก็ให้ผู้ที่มีอำนาจลั่นปล่อยหรือพนักงานอัยการในกรณีที่ศาลยุติธรรมเป็นผู้ลั่นปล่อย แจ้งให้ทหารผู้นั้นไปรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาด้านลังกัด

(๖) ถ้าทหารผู้นั้นต้องหาในคดีอื่นซึ่งจะต้องนำตัวไปฟ้องยังศาลทหารอีกด้วย หรือผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารต้องการตัว ให้ฝ่ายทหารมีหนังสืออัยดตัวไว้กับพนักงานสอบสวน และให้พนักงานสอบสวนทึกไว้ในสำนวนการสอบสวนว่าทางทหารยังต้องการตัว และให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารติดต่อกับพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเพื่อรับตัวท่านั้นไป

ข้อ ๓๐ การดำเนินคดีกับบุคคลบางประเภท

การดำเนินคดีอาญา กับบุคคลบางประเภทให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ห้ามผู้ต้องหาไว้กระทำผิดคดีอาญาและอยู่ในอำนาจศาลทหารเป็นเด็กหรือเยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการไปตามกฎหมายนั้นทุกประการ และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของทหารผู้ต้องหานั้นทราบ

(๒) ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นพลเรือนในสังกัดราชการทหาร แต่การกระทำพิเศษคืออาญาเกิดขึ้นในขณะที่บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ยามรักษาสถานที่ราชการทหารให้นำความในข้อ ๗ ช้อ ๑๑ และข้อ ๑๖ มาใช้โดยอนุโลม

(๓) ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นอาสาสมัครทหารพวนที่อยู่ในความควบคุมดูแลของทางราชการทหาร และการกระทำความผิดดื้อาญาเกิดในขณะที่บุคคลนั้นยังลังกัด้อยู่ในหน่วยอาสาสมัครทหารพวน ให้นำความในข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๒๗ มาใช้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พันต์สำรวจโภ ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

**บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและประสาน
งานกรณีทหารถูกทางว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ควรทราบ**

การจับกุม

มาตรา ๗๙ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับ
หรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้เว้นแต่

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ใน

มาตรา ๘๐

(๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่า ผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยตระหนายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัสดุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒)
แม้ความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

(๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีใน
ระหว่างถูกปล่อยตัวข้าราชการตามมาตรา ๑๑๗

มาตรา ๗๙ ราชฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้เว้นแต่จะเข้ายูในเกณฑ์แห่ง มาตรา ๘๒
หรือเมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และความผิดนั้นได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวล
กฎหมายนี้ด้วย

มาตรา ๘๐ ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำ
หรือพินัยกรรมได้ซึ่งแบบจะไม่มีความสงสัยว่าเข้าได้กระทำผิดมาแล้วสด ๆ

อย่างไรก็ได้ ความผิดอาญาดังระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวล
กฎหมายนี้ ให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งหน้าในกรณีดังนี้

(๑) เมื่อบุคคลหนึ่งถูกใจจับดังผู้กระทำโดยมีเลี้ยงร้องເຂວະ

(๒) เมื่อพบบุคคลหนึ่งແທບจะหันทิ้นໄ sidel จำกัด
ในถิ่นแควไกล์เคียงกับที่เกิดเหตุนั้น และมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือมี
เครื่องมือ อาวุธ หรือวัสดุอย่างอื่นอันลัษณนิจฐานได้ว่าใช้ในการกระทำความผิด หรือมี
ร่องรอยพิรุธเห็นประจักษ์ที่เลือดผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

การควบคุมตัว

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี
ในการนี้ความผิด

ในการนี้ความผิดลหุโทษ จะถูกจับควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้เท่าเวลา
ที่จะสามารถดำเนินการ แต่จะรู้ตัวว่าเป็นโคร และที่อยู่ของเขายังที่ไหนเท่านั้น

ในการนี้ผู้ถูกจับไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และมีเหตุจำเป็น
เพื่อทำการสอบสวนหรือการฟ้องคดี ให้นำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมง
นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๘๓ เว้น
แต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ โดยให้พนักงาน
สอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายขังผู้ต้องหานั้นไว้ ให้ศาลมี
ผลบังคับในวันเดียวกัน แต่ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังได้
ครั้งเดียว มีกำหนดไม่เกินเจ็ดวัน

ในการนี้ความผิดอาญาที่ได้กระทำลงมือตัวเองจำคุกอย่างสูง
ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังได้
ครั้งเดียว มีกำหนดไม่เกินเจ็ดวัน

ในการนี้ความผิดอาญาที่มือตัวเองจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหก
เดือนแต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่ง
ขังulatory ครั้งเดียว ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้อง^{ไม่}เกินสี่สิบแปดวัน

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ศาลเมื่ออำนาจลั่งขึ้นหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่หนึ่งต้องไม่เกินสิบของวันและรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินแปดสิบสี่วัน

ในกรณีตามวรรคหก เมื่อศาลมั่งขึ้นครบสี่สิบแปดวันแล้ว หากพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอขังต่อไปอีกด้วยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะมั่งขึ้นต่อไปได้ก็ต่อเมื่อพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานหลักฐานมาให้ศาลได้ส่วนจนเป็นที่พอใจแก่ศาล

ในการได้ส่วนตามวรรคสามและวรรคเจ็ด ผู้ต้องหามีสิทธิแต่งทนายความเพื่อแกลงข้อคดีค้านและซักถามพยาน ถ้าผู้ต้องหาไม่มีทนายความเนื่องจากยังไม่ได้มีการปฏิบัติตามมาตรา ๑๓๔/๑ และผู้ต้องหาร้องขอให้ศาลมั่งทนายความให้ โดยทนายความนั้นมีสิทธิได้รับเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๔/๑ วรรคสาม โดยอนุโลม

ถ้าพนักงานสอบสวนต้องไปทำการสอบสวนในท้องที่อื่นนอกเขตของศาลซึ่งได้ลั่งขึ้นผู้ต้องหาไว้ พนักงานสอบสวนจะยื่นคำร้องขอให้โอนการขังไปยังศาลในท้องที่ที่จะต้องไปทำการสอบสวนนั้นก็ได้ เมื่อศาลมั่งขึ้นไว้เห็นเป็นการสมควรก็ให้ส่งโอนไป

การปล่อยชั่วคราว

มาตรา ๙๓ ห้ามให้ทำการค้นบุคคลใดในที่สาธารณะสถาน เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น ในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีลิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด

การปรับหรือควบคุม

มาตรา ๑๐๘ ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ต้องพิจารณาข้อเหล่านี้ประกอบ

(๑) ความหนักเบาแห่งข้อหา

- (๒) พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงได้
(๓) พฤติกรรมต่างๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร
(๔) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด
(๕) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่
(๖) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงได้ หรือไม่

(๗) ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องขังตามหมายศาลถ้ามีคำคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหาย และแต่กรณีศาลพึงรับประกอบการวินิจฉัยได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลอาจรับฟังข้อเท็จจริงรายงานหรือความเห็นของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคرارองด้วยก็ได้

ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือกำหนดเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือเพื่อป้องกันภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราวก็ได้

มาตรา ๑๐๙/๑ การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้ต่อเมื่อเมื่อเหตุใดอันควรเข้าเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี
(๒) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน
(๓) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น
(๔) ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ
(๕) การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการลอบลวนของเจ้าพนักงานหรือการดำเนินคดีในศาล

คำสั่งไม่ให้ปล่อยข้าวครัวต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยข้าวครัวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว หลักประกัน

มาตรา ๑๑๔ เมื่อจะปล่อยข้าวครัวโดยให้มีประกันและหลักประกันด้วย ก่อนปล่อยตัวไป ให้ผู้ร้องขอประกันจัดทำหลักประกันมาดังต่อไปนี้

หลักประกันมี ๓ ชนิด คือ

- (๑) มีเงินสดมารวบ
- (๒) มีหลักทรัพย์อื่นมารวบ
- (๓) มีบุคคลมาเป็นหลักประกัน โดยแสดงหลักทรัพย์

การสอบสวน

มาตรา ๑๓๔/๑ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือในคดีที่ผู้ต้องหามีอายุไม่เกินสิบแปดปี ในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถมคำให้การ ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีหมายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้รัฐจัดทำหมายความให้

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มถมคำให้การ ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีหมายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและผู้ต้องหาต้องการหมายความ ให้รัฐจัดทำหมายความให้

การจัดทำหมายความตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย และให้หมายความที่รัฐจัดทำให้ได้รับเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

เมื่อได้จัดทำหมายความให้แก่ผู้ต้องหานาตาม วรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสามแล้ว ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน หากหมายความไม่อาจมาพบผู้ต้องหาได้ โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้พนักงานสอบสวนทราบ หรือแจ้งแต่ไม่มาพบผู้ต้องหากลายในเวลาอันสมควร ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนผู้ต้องหานาไปได้โดยไม่ต้องรอหมายความแต่พนักงานสอบสวนต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำเนาการสอบสวนด้วย

มาตรา ๑๓๔/๒ ให้นำบทัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๓๓ ตรี มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสอบสวนผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปี

มาตรา ๑๓๔/๓ ผู้ด้อย地位มีสิทธิให้หน่วยความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟังการสอนปากคำนูนได้

มาตรา ๑๓๔/๔ ในการตามคำให้การผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่า

(๑) ผู้ด้วยความลับ秘ที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ด้วยท่าให้การ ถ้อยคำที่ผู้ด้วยท่าให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

(๒) ผู้ต้องหามีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ชี้朋ไวน์ไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้

เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างดีก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเล่ายังไงก็ให้บันทึกไว้

ถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือก่อนที่จะดำเนินการ ตามมาตรา ๑๓๔/๑ มาตรา ๑๓๔/๒ และมาตรา ๑๓๕/ ๓ จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้

มาตรา ๑๓๕ ในการตามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา บุ้นเข็ญ หลอกลวง ธรรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้เข้าให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหานั้น

บทสรุปการปฏิบัติเมื่อหน่วยทหารได้รับการประสาน

๑. เมื่อทหารจะถูกจับ หรือทหารถูกจับกุม

- หน่วยต้องตรวจสอบว่า ผู้จับกุมมีคำสั่งหรือหมายจับของศาลหรือไม่ เว้นแต่เป็นการทำพิเศษหน้า
 - ทหารที่ถูกจับกุมควรถอดเครื่องแบบทหารเมื่อได้รับการแนะนำจากผู้บังคับบัญชา เพื่อเป็นการรักษาเกียรติของทหาร
 - สำรวจทราบต้องให้ความร่วมมือในการจับกุมทหารแก่ตำรวจหรือ พนักงานฝ่ายปกครอง

(ระเบียบฯ ข้อ ๑๓ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๙, ๘๐ และ ๘๔)

๒. การรับตัวผู้ต้องหา การปล่อยชั่วคราว และการควบคุมตัว

- เมื่อได้รับการประสานจากผู้จับกุม ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกจับต้องรับแจ้งให้ผู้จับกุมทราบว่า ประสงค์จะรับตัวผู้ถูกจับหรือไม่
 - เมื่อได้รับการแนะนำจากผู้บังคับบัญชา ผู้ถูกจับกุมควรยอมถอดเครื่องแบบทหาร เพื่อเป็นการรักษาเกียรติของทหาร
 - ผู้ถูกจับกุม หรือบิดา มารดา หรือผู้มีส่วนได้เสีย สามารถยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวได้ตลอดเวลา (ม. ๑๐๖)
 - หลักประกันที่ใช้ในการปล่อยชั่วคราว ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์อื่น และบุคคลโดยแสดงหลักทรัพย์ (ม. ๑๑๔)
 - ผู้ถูกจับสามารถนำนายหรือบุคคลที่ตนไว้วางใจเข้าร่วมฟังการถูกสอบปากคำ เพื่อยูร่วมในสถานที่ทำการน้ำซึ่งเกิดเหตุ การชี้ตัว หรือการทำแผนประทุษกรรม ประกอบคำรับสารภาพได้

(ระเบียบฯ ข้อ ๑๔, ๑๕ และ ๑๖ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗, ๑๐๖, ๑๐๘, ๑๐๙/๑, ๑๓๔/๑ - ๔ และ ๑๓๕)

๓. การตรวจสอบคันตัวบุคคล สถานที่และทรัพย์สิน ยานพาหนะ

- การตรวจสอบคันตัวบุคคล ต้องมีคำสั่งหรือหมายศาล
- การตรวจสอบสถานที่และทรัพย์สินอันเป็นเวลาที่ดังที่ทราบหรือของทางราชการทหาร นอกจากต้องมีคำสั่งหรือหมายศาลแล้ว ยังต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้รับผิดชอบลงผู้แทนอยู่ร่วมในการตรวจสอบได้
- การตรวจสอบคันยานพาหนะของทางราชการทหารขณะปฏิบัติในหน้าที่ราชการ ต้องได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากผู้บังคับบัญชา yanพาหนะนั้น ๆ ดังแต่ชั้น ผบ.พล หรือเทียบเท่าขึ้นไป
 - ให้ด้วยการตรวจสอบคันยานพาหนะของทางราชการ หากผู้บังคับบัญชาผู้เป็นหัวหน้าหน่วยมีหนังสือยืนยันว่าจะทำให้การปฏิบัติการยุทธเลี้ยงเบรียบ
 - ให้ด้วยเงินการตรวจสอบลิงของราชการลับ หากได้รับการรับรองเป็นหนังสือจากนายทหารชั้นลัญญาบัตรหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และให้ทุกฝ่ายลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าผู้มีอำนาจค้นซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ปลัดอำเภอหรือหัวหน้าสถานีอำเภอเขึ้นไปยังติดใจที่จะตรวจสอบให้ทำเครื่องหมายบิดผนกไว้ แล้วแต่ดังคณะกรรมการร่วมตรวจสอบที่สถานีปลายทาง
 - ให้ด้วยการตรวจสอบลิงของไดฯ หากผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารผู้เป็นหัวหน้าหน่วยมีหนังสือรับรองว่าการตรวจสอบจะเป็นเหตุให้การปฏิบัติการยุทธเลี้ยงเบรียบ (ระบุเบียบฯ ข้อ ๑๗, ๑๘ และ ๑๙ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔ ถึง ๑๐๔)

คู่มือการปฏิบัติราชการส่ายงานเจร
การตรวจสอบการจัดทำ

พระราชบัญญัติรัฐบาลการทหาร พ.ศ. ๒๕๖๗

บทที่ ๑

ความหมายนิยามศัพท์

ชำรุด หมายถึง ผุพัง ขาดวิน บุบลลาย ไม่อยู่ในสภาพเรียบร้อย และให้รวมถึงการ ขัดลบ เลอะเลื่อนจนอ่านข้อความไม่ได้ หรือไม่ชัดเจนจนไม่สามารถที่จะเข้าถือได้ว่าเป็นหนังสือสำคัญที่แท้จริง หรือต่อเติมข้อความซึ่งมิได้มีกำหนดไว้ในระเบียบของทางราชการ หรือเจ้าหน้าที่มิได้ลงชื่อ หรือประทับตราที่ร้อยแก้ หากเป็นลักษณะดังนี้ถือว่าชำรุด

สูญหาย หมายถึง สูญหายไปโดยไม่สามารถจะหามาได้ หรือไม่สามารถจะนำติดตัวไปมา หรือ ยื่นแสดงต่อเจ้าพนักงานได้

เกิดเหตุสุดวิสัย หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ซึ่งมนุษย์ปุกุชนไม่สามารถจะป้องกันได้ เช่น เกิดอุทกภัย น้ำท่วมบ้านเรือนที่พักอาศัยจนข้าวของเสียหาย เกิดวาตภัย ได้พัดพาบ้านเรือนที่พักอาศัยล้มพังจนข้าวของเสียหาย

หรือบางครั้งมีภัยบางอย่างซึ่งอาจป้องกันมิให้เกิดขึ้น เช่นอัคคีภัย จรอภัยแม้ว่าเราจะได้พยายามใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วก็ป้องกันมิได้ เพราะเหลือวิสัยนอกจานนี้ยังมีภัยบางอย่างซึ่งอาจจะไม่ร้ายแรงนัก แต่ถ้าหากเกิดขึ้นแล้วก็นำความเสียหายแก่ทรัพย์สินและชีวิตได้ เช่น เรือล่ม

ซึ่งมิได้เกิดจากความประมาทหรือสนุกคุนอง แต่เกิดเพระสุดวิสัยที่จะแก้ไขและทนเองจำเป็นต้องสละทรัพย์ลิ่งของเพื่อเอาชีวิต ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หมายถึง บุคคลที่กฎหมายได้กำหนดไว้ซึ่งมี ๒ ลักษณะ คือ

๑. เป็นบุคคลที่มีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์

๒. ถ้าชายที่มีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์แล้วได้สมรสกันและจะเดินสมรสกันถูกต้องตามกฎหมายแล้ว นับว่าเป็นบุคคลบรรลุนิติภาวะแล้ว

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานจเร
การตรวจสอบการจัดท่า

วันที่สามารถจะปฏิบัติได้ หมายถึง วันซึ่งบุคคลที่มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและสามารถจะปฏิบัติตามกฎหมายได้ และรวมถึงวันซึ่งเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติได้ด้วย

บุคคลซึ่งໄร์ความสามารถ หมายถึง บุคคลที่วิกฤตหรือจิตฟื้นเฟือนไม่สมประกอบ จนไม่สามารถประกอบการทางเลี้ยงชีพได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

บุคคลที่พิการทุพพลภาพ หมายถึง ผู้ที่มีร่างกายไม่สมบูรณ์พิเศษ ซึ่งไม่สามารถประกอบการทางเลี้ยงชีพได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

บุคคลที่ชรา หมายถึง ผู้ที่มีความแก่จนร่างกายทรุดโทรมจนไม่สามารถประกอบการทางเลี้ยงชีพได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

ກົມພລອດຖ້ລຍເທີ່ຈ ປ.ຮ.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๙๗
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

จังหวงประกรณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำนำ
และยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๗๙”

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๙

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(อธิบาย วิธีนับอายุยังมีอธิบายเพิ่มเติมไว้อีกในกฎกระทรวง
ฉบับที่ ๓ คือ

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๙๘) วิธีนับอายุตามมาตรา ๔ (๑) คือ คนเกิดในพุทธศักราชใดก็ตาม เมื่อถึงพุทธศักราชที่เกิดนั้น ให้นับอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์ และนับอายุครบสอง สาม ลี ฯลฯ ปีบริบูรณ์ เรียงตามลำดับเมื่อถึงพุทธศักราชต่อ ๆ ไป อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในพุทธศักราชใด ให้เรียกว่าคนห้าปีนั้น เช่น คนเกิดในพุทธศักราช ๒๕๗๙ จะเป็นวันเดือนใดก็ตาม ให้นับอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์เมื่อถึงพุทธศักราช ๒๕๗๙ อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในพุทธศักราช ๒๕๗๙ และเรียกว่า คนห้าปี ๒๕๗๙ เป็นต้น

ถ้าไม่ปรากฏปีเกิดให้นายอำเภอท้อทั้งที่ถือเอกสารตามที่เพื่อนบ้านเชื่อกันว่าอายุเท่าใด ประกอบกับการลังเกตร่างกายเป็นเกณฑ์สำหรับกำหนดอายุ

(อธิบาย วิธีนับอายุตามมาตรา ๔ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ พจะแยกออกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้ คือ

๑. วิธีนับอายุครบปีบริบูรณ์
๒. วิธีนับอายุย่าง
๓. วิธีนับอายุเป็นชั้นปี
๔. วิธีนับอายุบุคคลไม่ปรากฏปีเกิด

๑) วิธีนับอายุครบปีบริบูรณ์ เนื่องจากการเรียกคนเข้าเป็นทหารกองประจำการโดยปกติ กระทำปีละ ๑ ครั้ง คือ ในเดือนเมษายนทุก ๆ ปี ไม่ได้กระทำ กันทุก ๆ เดือน หรือทุก ๆ วัน ดังนั้น พระราชนัก្សติรับราชการทหาร จึงได้กำหนด วิธีนับอายุของบุคคลขึ้นเป็นพิเศษ ต่างไปจากวิธีนับอายุตามกฎหมายอื่น และไม่ เหมือนกับการนับอายุตามธรรมชาติ หรือการนับอายุในวิชาพิเศษบางแขนง กล่าวคือ การนับอายุตามกฎหมายนี้ ให้คนเกิดภายในรอบปีเดียวกัน มีอายุเท่ากันหมด ไม่ว่าคน นั้นจะเกิดต้นปี กลางปี หรือปลายปี

ข้อความในตัวบทที่ว่า “ถ้าเกิดพุทธศักราชใด ให้ถือว่ามีอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์ เมื่อถึงพุทธศักราชที่เกิดนั้น” หมายความว่าให้ถือ พ.ศ. เกิดเป็นลำดับ

โดยไม่คำนึงถึงวันที่แล้วเดือนเกิด เช่น นาย ก. เกิดวันที่ ๑ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๐๗ และ นาย ช. เกิดวันที่ ๑๕ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๗ กับนาย ค. เกิดวันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ พ่อสื้นพุทธศักราชที่เกิดนั้น คือ หมวดวันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ แล้ว นาย ก., ข. และ ค. จะมีอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์ เท่ากันหมด หรือ จะนับกันง่าย ๆ ก็คือ นาย ก., ข. และ ค. จะมีอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นต้นไป และเมื่อสิ้นปีต่อ ๆ ไป นาย ก., ข. และ ค. ก็จะมีอายุครบ ๒, ๓, ๔ ปีบริบูรณ์ต่อ ๆ ไปทำงานของเดียวกัน

ด้วยการนับอายุโดยวิธีนี้จึงพอกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับคิดอายุบุคคลได้อย่างง่าย ๆ และรวดเร็ว คือ ถ้าต้องการทราบว่า คนใดจะมีอายุเท่าใดใน พ.ศ. ได้แก่ พ.ศ. เกิดของบุคคลนั้นตั้ง เก้าจำนวนอายุที่ต้องการทราบไปบวก ผลลัพธ์จะเป็นจำนวน พ.ศ. เช่นต้องการทราบว่า นายเดชาเกิด พ.ศ. ๒๔๘๙ จะมีอายุครบ ๑๙ ปีบริบูรณ์ในปีใด ต้องเอา ๒๔๘๙ ตั้ง บวกด้วย ๑๙ ผลลัพธ์ได้ ๒๕๐๗ (๒๔๘๙ + ๑๙ = ๒๕๐๗) ก็ทราบได้ทันทีว่า นายเดชามีอายุครบ ๑๙ ปีบริบูรณ์ ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ หรือกลับกัน ถ้าต้องการทราบว่า ในปีนั้นคนใดจะมีอายุเท่าได้แก่ พ.ศ. ขอปีปัจจุบันตั้ง เอา พ.ศ. เกิดของบุคคลนั้นไปลบ ผลลัพธ์ จะเป็นจำนวนอายุครบปีบริบูรณ์ของบุคคลนั้น เช่น ต้องการทราบว่า นายศักดิ์ เกิด พ.ศ. ๒๔๘๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ จะมีอายุเท่าได้แก่ พ.ศ. ๒๕๐๗ ตั้ง ลบด้วย ๒๔๘๙ ผลลัพธ์ได้ ๑๙ (๒๕๐๗ - ๒๔๘๙ = ๑๙) ก็พบได้ว่า นายศักดิ์มีอายุครบ ๑๙ ปีบริบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗

(๒) วิธีนับอายุย่าง ตามมาตรา ๔ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ ไม่ได้กล่าว
ถึงไว้ แต่ในด่วนทบทางมาตรา คือ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ได้มี
บทบัญญัติกล่าวถึงไว้สำหรับให้ประชาชนปฏิบัติ จึงควรทำความเข้าใจไว้ด้วย วิธีนับ
อายุย่างก็ไม่ใช่ของยกเว้นใด เริ่มตั้งแต่บุคคลเกิดมาก็มีอายุย่างเข้า ๑ ปี ครั้นเมื่อลื้น
พุทธศักราชที่เกิด บุคคลนั้นจะมีอายุครบ ๑ ปีบริบูรณ์ และในขณะเดียวกัน ก็จะ
มีอายุย่างเข้า ๒ ปีด้วย เมื่อลื้นพุทธศักราชต่อไปมีอายุครบ ๒ ปีบริบูรณ์ และมีอายุ
ย่างเข้า ๓ ปีด้วย และนับเข่นนี้ต่อ ๆ ไป ควรสังเกตว่า อายุของบุคคลตามพระราชบัญญัติ

บัญชีตัวรับราชการพหุชนน์ ในขณะเดียวกัน จะมีทั้งอายุครบปีบริบูรณ์และอายุย่างคุกนไป สุดแต่ว่าจะพุดถึงอายุย่างได คือ พุดถึงอายุครบปีบริบูรณ์หรืออายุย่าง และจำนวนอายุย่างจะมากกว่าจำนวนครบ ปีบริบูรณ์ของจำนวนอายุนั้นๆ อุปหนึ่งปีเสมอ

ส่วนการนับอายุโดยวิธีง่าย ๆ ก็คิดจากวิธีนับอายุครบปีบริบูรณ์แล้ว บวกด้วยหนึ่งก็จะเป็นอายุย่าง เช่น จะต้องการทราบว่า นายไทยเกิด พ.ศ. ๒๔๘๙ จะมีอายุย่างเข้า ๑๙ ปีในปีใด ก็เอา ๒๔๘๙ ตั้ง บวกด้วย ๑๙ ผลลัพธ์ได้ ๒๕๐๖ หมายความว่ามีอายุครบ ๑๙ ปีบริบูรณ์ใน พ.ศ. ๒๕๐๖ และในขณะเดียวกัน นายไทยจะมีอายุย่างเข้า ๑๙ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๐๖ ด้วย

๓) วิธีนับอายุเป็นขั้นปี เรื่องวิธีนับอายุเป็นขั้นปี ไม่มีความสำคัญสำหรับประชาชน และมีบัญชีตัวรับราชการเพียงมาตรฐานเดียว คือ มาตรา ๑๙ เท่านั้น เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่สำหรับจัดทำบัญชีรายชื่อพหุชนน์ แยกไว้เท่านั้นเองจะไม่อธิบายให้ละเอียด เนื่องจากตามตัวบทแต่เพียงว่าบุคคลใดมีอายุครบ ๑๙ ปีบริบูรณ์ในปีใด ก็เรียกว่า คนขั้นปีนั้น ก็คงพอแล้ว เช่น นายดำรงมีอายุครบ ๑๙ ปีบริบูรณ์ ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ ก็เรียกว่า คนขั้นปี ๒๕๐๗

๔) วิธีนับอายุบุคคลที่ไม่ปรากฏปีเกิด คำว่าไม่ปรากฏปีเกิดในที่นี้หมายความถึง ไม่ทราบปีเกิดที่แน่นอน ความจริงก็ไม่น่าจะมีกรณีเช่นนี้ เพราะปัจจุบันนี้ประชาชนสนใจวันเดือนปีกันมากขึ้น แต่ก็ยังมีกรณีบุคคลไม่ทราบปีเกิดที่แน่นอนของตน เช่น เด็กที่เกิดจากบิดามารดาลักษณะได้เสียกัน เวลาเกิดบุตร บิดามารดาทอดทึ้งไม่อาจมาใจใส่หรือเด็กที่เกิดจากบิดามารดาที่อยู่ห่างไกลจากความเจริญมาก ๆ หรือเด็กที่เกิดจากบิดามารดาที่ย้ายจน สนใจแต่การทำมาหากิน ไม่สนใจบุตรที่เกิดมา กรณีเหล่านี้ก็อาจทำให้บุคคลไม่ทราบปีเกิดของตนได้ พระราชนูญตัวรับราชการพหุชนน์จะเป็นต้องกำหนดวิธีนับอายุบุคคลประเภทนี้ขึ้นไว้ เพื่อจัดให้ตัวได้เข้ารับราชการพหุชนน์ต่อไป ซึ่งตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ ได้กำหนดเอาไว้ว่า

“ถ้าไม่ปราบภัยเกิด ให้นายอำเภอท้องที่ถือເອາະນາທີ່ເພື່ອນບ້ານເຂົ້າ
ກັນວ່າອາຍຸເຫຼາໄດ້ ປະກອບກັບການສັງເກດຮ່າງກາຍເປັນເກນທີ່ສໍາຫັບກຳຫັດອາຍຸ”
ถຸກທີ່ອັນຍ່າແທ້ຈິງ ຍາຈຄລາດເຄລື່ອນມາກຫີ່ອນ້ອຍກີໄດ້ ຄົງຄື່ອງເວົາເປັນປະມານເທົ່ານັ້ນ
ເທົ່າທີ່ກ່າວມານີ້ເປັນແຕ່ເພີ່ມອົບຍາຍຕາມຂ້ອຄວາມຂອງກູ້ຫມາຍ ແຕ່ການ
ປັບປຸງຕິຈິນນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ມັກຈະໄປເກີດໃຫ້ ໂດຍຄື່ອງວ່າພະຣາຊບຸ້ນຸ້ຕີຮັບຮາກທາງ
ກຳຫັດໃຫ້ປະຫານເຮັມປັບປຸງຕິດາມເນື່ອມີອາຍຸຢ່າງເຂົ້າ ๑๙ ປີ ດັ່ງຈະໄດ້ກ່າວຄື່ອງຕ່ອງໄປ
ເນື່ອອົບຍາຍຄື່ອງມາຕາරາ ๑๖ ເຈົ້າໜ້າທີ່ມັກຈະໄທບຸກຄລນັ້ນປັບປຸງໃນເຮືອທະເບີນ
ສໍາມະໂນຄຮວເລີຍກ່ອນ ເພຣະຄື່ອງເລີຍວ່າເປັນທະເບີນຫລັກຮູ້ານຂອງຄົນເຮັມຕັ້ງແຕ່ເກີດ
ບຸກຄຸ້ມື້ຕີໃນເຮືອນີ້ຈຶ່ງໄມ້ໄດ້ໃຫ້ກັນ)

(๒) “ທຫາຮກອງເກີນ” ໝາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ຊື່ມີອາຍຸຕັ້ງແຕ່
ລົບແປດປັບປຸງຮົນແລະຍັງໄມ່ຄື່ສາມລົບປັບປຸງຮົນ ຜົ່ງໄດ້ລັງບຸ້ນຸ້ຫທ່າຮກອງເກີນຕາມ
ມາຕາරາ ๑๖ ທີ່ຫຼືຜູ້ຊື່ໄດ້ລັງບຸ້ນຸ້ຫທ່າຮກອງເກີນຕາມມາຕາරາ ๑๙ ແລ້ວ

(ອົບຍາຍ ທ່ານຮກອງເກີນຈະຕ້ອນປະກອບດ້ວຍລັກຊະນະສຳຄັນ ๒ ປະການ
ຄື່ອງ

๑. ເປັນຜູ້ທີ່ມີອາຍຸຢູ່ໃນຮະຫວ່າງຕັ້ງແຕ່ ๑๙ ປັບປຸງຮົນ ແລະໄມ່ຄື່ ๓๐ ປັບປຸງຮົນ
ຄ້າອາຍຸຕ່າງກ່າວນີ້ຫຼືອເກີນກ່າວກຳຫັດດັ່ງຈະເປັນກອງເກີນໄມ້ໄດ້

๒. ຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ລັງບຸ້ນຸ້ຫທ່າຮກອງເກີນຕາມມາຕາරາ ๑๖ ທີ່ຫຼືມາຕາරາ ๑๙
ມາຕາຫັນໆນຳມາຕາරາໄດ້ແລ້ວ ຈຶ່ງຈະເປັນທ່າຮກອງເກີນໄດ້

ທ່າຮກອງເກີນຈະຕ້ອນມີລັກຊະນະຄຽບທັງ ๒ ປະການດັ່ງກ່າວແລ້ວຈຶ່ງຈະ
ເປັນທ່າຮກອງເກີນ ຄ້າຂາດຂ້ອນນີ້ຂ້ອໃດກີໄມ່ເປັນທ່າຮກອງເກີນ ເຊັ່ນ ອາຍຸ ๑๙ ປັບປຸງຮົນ
ຫຼື ๒๐ ປັບປຸງຮົນແລ້ວ ແຕ່ຍັງໄມ້ໄດ້ລັງບຸ້ນຸ້ຫທ່າຮກອງເກີນຕາມມາຕາරາ ๑๖ ທີ່ຫຼືມາຕາරາ
๑๙ ກີ່ຍັງໄມ່ເປັນທ່າຮກອງເກີນ ຫຼືອລັງບຸ້ນຸ້ຫທ່າຮກອງເກີນແລ້ວ ແຕ່ອາຍຸຢັ້ງໄມ່ຄື່ ๑๙ ປັບ
ປຸງຮົນ ຫຼືອາຍຸເກີນກ່າວໆ ๓๐ ປັບປຸງຮົນແລ້ວ ກີ່ໄມ່ເປັນທ່າຮກອງເກີນ ລ່ວນຈະເປັນ
ບຸກຄລປະເກທໄດ້ຫຼືອທ່າຮກປະເກທໄດ້ກ່າວຄື່ອງຕ່ອງໄປ)

(๓) “ทหารกองประจำการ” หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียน
กองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด

(อธิบาย ทหารกองประจำการก็ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ๒ ประการ
คือ

๑. เป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้ว ส่วนการขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการหมายความว่าอะไร และจะขึ้นเมื่อไหร่นั้นจะได้กล่าวถึงต่อไปเมื่อถึงเรื่อง
นั้น ๆ

๒. ยังเป็นผู้ที่รับราชการในกองประจำการอยู่ ยังไม่ได้ปลด ถ้าปลดแล้ว
ไม่เป็นทหารกองประจำการ

ทหารกองประจำการจะต้องมีลักษณะครบหลักเกณฑ์ ๒ ประการดัง
กล่าวแล้ว ถ้าขาดข้อหนึ่งข้อใดก็ไม่เป็นทหารกองประจำการ เช่น เข้าไปเป็นทหารแล้ว
อาจจะเป็นพลทหาร หรือนายสิบ หรือจ่า ก็ได้ ถ้ายังไม่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการก็
ยังไม่ถือว่าเป็นทหารกองประจำการตามความหมายของพระราชนูญติรับราชการทหาร
หรือเป็นทหารกองประจำการจนครบกำหนดปลดแล้ว แต่ทางราชการยังไม่ได้ดำเนิน
การปลดให้ หรือwanปลดถูกยกเวลาออกไปก็ยังคงถือว่าเป็นทหารกองประจำการอยู่

การรับราชการในกองประจำการยังมีบางคนเข้าใจว่าจะต้องประจำอยู่
ในกรมกองหรือในหน่วยทหารเสมอ ซึ่งความจริงไม่จำเป็น ทหารกองประจำการอาจ
ไปปฏิบัติหน้าที่พิเศษนอกกรมกองทหาร หรือแม้แต่ในขณะที่ได้ลาพักไปชั่วคราวหรือ
ให้ลาพกรอการปลด ระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผันให้นี้ ถือว่าเป็นช่วงเวลาที่ยังอยู่ใน
กองประจำการ ต้องถือว่าเป็นทหารกองประจำการอยู่)

(๔) “ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑” หมายความว่า ทหารที่ปลด
จากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนดหรือทหารกอง
เกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และ
ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนตามพระราชบัญญัตินี้

(อธิบาย ทหารกงหนุนประภากที่ ๑ มีที่มาได้ ๒ ทาง คือ ๑. ปลดออกจากการเป็นทหารกงหนุนประภากที่ ๑

๒. เดิมเป็นพหุกรองเกินไม่เคยเป็นพหุกรองประจำการเลย แต่ได้เข้ารับการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร ซึ่งโดยปกติได้แก่นักเรียนและนิสิตนักศึกษาในวิทยาลัย โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งกรรมการรักษาดินแดนเป็นเจ้าหน้าที่ทำการฝึกวิชาทหารให้ เมื่อผู้ใดสำเร็จการฝึกวิชาทหารถึงขั้นที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๐๘) อย่างตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และ ทางกรรมการรักษาดินแดนจะนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการให้ แล้วปลดเป็นพหุกรองทันนุประภทที่ ๑ ทันที โดยผู้นั้นไม่ต้องเข้ารับราชการในกองประจำการเลย)

(๕) “ทหารกองหนุนประภาก็ ๒” หมายความว่า ทหารที่ปลดจากกองเกินตาม มาตรา ๓๙ หรือปลดจากกองประจำการตามมาตรา ๔๐

(อธิบาย ทหารกองหนนประเกทที่ ๒ มีที่มาได้ ๒ ทาง คือ

๑. ปลดจากกองเกินตามมาตรา ๓๙ คือเดิมเป็นทหารกองเกินอยู่ ไม่เคยเข้าเป็นทหารกองประจำการเลย เมื่ออายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้ว จะปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๓๙ โดยอัตโนมัติ คือ ไม่ต้องทำพิธีการปลด จะถูกปลดไปตามกาลเวลา เมื่อถึงกำหนดอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ก็เรียกว่าเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ได้เลย

๒. เดิมเป็นทหารกงประจำการซึ่งโดยปกติจะต้องถูกปลดเป็นทหารกง
หนุนประเทศที่ ๑ แต่เนื่องจากในขณะที่ยังรับราชการในกองประจำการประจำติด
ไม่เด tam กันบัญชีไว้ในมาตรา ๔๐ ก็อาจถูกปลดเป็นทหารกงหนุนประเทศที่ ๒ ได้

(๖) “พั้นราชการทหารประเกทที่ ๑” หมายความว่า ทหารซึ่งถูกปลดโดยที่ได้รับราชการในขั้นต่าง ๆ จนครบกำหนดหรือโดยที่พิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ในระหว่างรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้

(อธิบาย คำว่าพั้นราชการทหารหมายความว่า ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับราชการทหารอีกต่อไป คือ แม้จะเกิดศึกสงครามอย่างไรก็จะไม่ถูกเรียกดักกลับไปเป็นทหาร ผู้ที่จะเป็นพั้นราชการทหารประเภทที่ ๑ มีที่มาได้ ๒ ทาง คือ

๑. เดิมเป็นทหารกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ และผ่านพันระยะเวลาที่อยู่ในชั้นต่าง ๆ ของทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๙ มาแล้ว

๒. ในระหว่างที่เป็นทหารกองประจำการยังไม่ปลดเป็นกองหนุน หรือในระหว่างที่เข้ารับการระดมพลหรือเข้าฝึกวิชาทหาร หรือเข้ารับการทดลองความพร่องพร้อมตามมาตรา ๓๖ อยู่นั้น เป็นคนพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ก็ปลดเป็นพั้นราชการทหารประเภทที่ ๑ ซึ่งโรคและความพิการที่จะต้องปลดพ้นราชการท่านนั้นดูตามกฎหมายระหว่างฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)

(๗) “พั้นราชการทหารประเภทที่ ๒” หมายความว่า ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ที่มีอายุสี่สิบหกปีบริบูรณ์แล้ว หรือทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ซึ่งพิการทุพพลภาพหรือมีโรคอันไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ในระหว่างรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ หรือนายทหารลัญญาบตรที่ถูกปลดโดยถูกคลอดหรือออกจากการยก

(อธิบาย พั้นราชการทหารประเภทที่ ๒ มีที่มาได้ ๓ ทาง คือ

๑. เป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ อยู่จนถึงอายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์ก็ปลดเป็นพั้นราชการทหารประเภทที่ ๒ เองโดยอัตโนมัติเช่นเดียวกับทหารกองเกินปลดเป็นกองหนุนประเภทที่ ๒

๒. ก. ในระหว่างที่เป็นทหารกองเกินหรือเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ อยู่นั้น ถูกเรียกเข้ารับการระดมพลหรือเข้าฝึกวิชาทหารหรือเข้ารับการทดลองความพร่องพร้อมตามมาตรา ๓๖ เมื่อปรากฏว่าเป็นคนพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ก็ปลดเป็นพั้นราชการทหารประเภทที่ ๒ ซึ่งโรคและ

ความพิการถือตามกฎหมายฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) เนื่องเดียวกับมาตรา ๔ (๖)

๖. เมื่อเป็นทหารกงเงินถึงกำหนดไปเข้ารับการตรวจเลือก ปรากฏว่า เป็นคนพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ก็ปลดเป็นพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ ชื่อโรคและความพิการคงถือตามกฎหมายฉบับที่ ๗๔ เนื่องเดียวกัน

๗. นายทหารลัญญาบัตร คือ ผู้ที่มียศตั้งแต่ ว่าที่ร้อยตรี ว่าที่เรือตรี หรือ ว่าที่เรืออากาศตรี ขึ้นไป ถ้ากระทำเสื่อมเสีย หรือกระทำความผิดจนถูกปลดโดยถูก ตลอด หรือถูกให้ออกจากยศ ต้องปลดเป็นพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒

(๙) “ทหารประจำการ” หมายความว่า ทหารซึ่งรับราชการตาม ที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งไม่ใช่ทหารกองประจำการ

(อธิบาย ทหารประจำการโดยปกติเป็นผู้ที่ผ่านพ้นระยะเวลาการเป็น ทหารกองประจำการมาแล้ว เช่น เดิมเป็นพลทหารกองประจำการ พอปลดเป็นทหาร กองหนุนประเภทที่ ๑ แล้ว สมัครเข้ารับราชการต่อ หรือเข้ารับราชการทหารใหม่อีก จะได้ยศเป็นนายทหารประจำหน่วยหรือลัญญาบัตรหรือไม่ก็ตาม ก็ถือว่าเป็นทหารประจำการ หรือผู้ที่เข้าเป็นนักเรียนนายลิบหรือนักเรียนจ่า หรือจะสมัครเข้ารับราชการเป็นนาย ลิบเลยก็ตาม โดยปกติต้องเป็นทหารกองประจำการก่อนเสมอเมื่อพ้นช่วงระยะเวลาที่ เป็นทหารกองประจำการแล้วก็เป็นทหารประจำการต่อไป

คำว่า “ทหารซึ่งรับราชการตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด หมายความว่า เข้ารับราชการในอัตราตำแหน่งที่ทางราชการกระทรวงกลาโหมกำหนดขึ้นนั้นเอง)

(๙) “อำเภอ” หมายความรวมถึง กิ่งอำเภอด้วย

(อธิบาย บทบัญญัตินี้ต้องการให้เข้าใจว่า ถ้าพูดถึงอำเภอ ก็ให้ หมายความรวมถึง กิ่งอำเภอด้วย ปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร ได้เปลี่ยนการเรียกชื่อ อำเภอต่าง ๆ เป็น “เขต” อำเภอในที่นี้ จึงให้หมายถึง เขต และกิ่งอำเภอ ด้วย)

(๑๐) “ที่ว่าการอำเภอ” หมายความรวมถึง ที่ว่าการกิ่งอำเภอ ด้วย

(อธิบาย บทบัญญัตินี้ก็เข่นเดียวกับ (๕) คือ ถ้าพูดถึง ที่ว่าการอำเภอ ก็ให้หมายความรวมถึงที่ว่าการกิ่งอำเภอและสำนักงานเขต ด้วย)

(๑๑) “นายอำเภอ” หมายความรวมถึง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

(อธิบาย บทบัญญัตินี้ก็เข่นเดียวกับ (๕) คือ ถ้าพูดถึงนายอำเภอ ก็ให้หมายความรวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และผู้อำนวยการเขต ด้วย)

มาตรา ๕ บุคคลซึ่งต้องลงบัญชีที่หารกองเกิน ให้ลงบัญชีที่อำเภอตั้งต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งบิดายมีชีวิตอยู่ หรือถ้าบิดาถึงแก่กรรมแล้วมารดา ยังมีชีวิตอยู่ หรือถ้าหันบิดาและมารดาถึงแก่กรรมแล้วมีผู้ปักครอง ให้ลงบัญชีที่หารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่บิดา หรือมารดา หรือผู้ปักครองมีภูมิลำเนาแล้วแต่กรณี

(๒) บุคคลซึ่งเกิดนอกสมรสและบิดามิได้จดทะเบียนรับรองบุตร หรือถ้ามารดาถึงแก่กรรมแล้ว มีผู้ปักครองให้ลงบัญชีที่หารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่มารดาหรือผู้ปักครองมีภูมิลำเนาแล้วแต่กรณี

(๓) บุคคลนอกรจากที่กล่าวใน (๑) และ (๒) หรือบุคคลที่ไม่อาจลงบัญชีที่หารกองเกินตาม (๑) หรือ (๒) ได้ ไม่ว่าด้วยกรณีใดก็ตาม ให้ลงบัญชีที่หารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนา ถ้าบุคคลนั้นไม่ปรากฏภูมิลำเนาก็ให้ลงบัญชีที่หารกองเกินที่อำเภอท้องที่พืบด้วยบุคคลนั้น

เมื่อได้ลงบัญชีที่หารกองเกินแล้วให้ถือว่า ผู้นั้นมีภูมิลำเนาที่หารอยู่ในท้องที่อำเภอที่ได้ลงบัญชีที่หารกองเกิน

ภูมิลำเนาที่หารให้มีได้เพียงแห่งเดียว

(อธิบาย การทำความเข้าใจเรื่องการไปลงบัญชีที่หารกองเกินและภูมิลำเนาที่หารนั้นต้องอ่านบทบัญญัติของมาตรา ๑๖ ประกอบด้วย มิฉะนั้นอาจทำให้

เข้าใจไขว้เชิงได้ ความจริงบทบัญญัติตามมาตรา ๕ (๑), (๒) และ (๓) นั้น เป็นเรื่อง กำหนดสถานที่สำหรับให้ไปแสดงตนของบัญชีทหารกงเกิน และเมื่อได้ลงบัญชี ทหารกงเกินที่อำเภอใดแล้ว จึงจะถือว่ามีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่อำเภอนั้น

(อธิบาย ตามมาตรา ๕ (๑) อาจแยกออกไปได้เป็น ๓ กรณี คือ

๑. บุคคลที่บิดายังมีชีวิตอยู่

๒. บุคคลที่บิดาถึงแก่กรรมแล้วมารดาดายังมีชีวิตอยู่

๓. บุคคลที่ทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรมหมดแล้ว มีผู้ปกครอง

๑. บุคคลที่บิดายังมีชีวิตอยู่ ต้องไปลงบัญชีทหารกงเกิน ณ อำเภอท้องที่ซึ่ง บิดามีภูมิลำเนาอยู่ ไม่ว่าผู้นั้นจะบรรลุนิติภาวะสามารถมีภูมิลำเนาของตนเองได้แล้ว หรือไม่ก็ตาม และไม่ว่ามารดาจะยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ก็ตาม และในกรณีที่มารดา หย่าขาดจากสามีแล้ว บุคคลนั้นอยู่กับมารดาถ้ายังต้องไปลงบัญชีทหารกงเกิน ณ อำเภอ ท้องที่ที่บิดามีภูมิลำเนาอยู่

เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ขอยกตัวอย่างให้เห็นดังนี้

ก. นายແດງມีภูมิลำเนาอยู่กับบิดามารดาที่จังหวัดเชียงใหม่ นายແດງมา เรียนหนังสือที่กรุงเทพมหานคร และได้แจ้งย้ายทะเบียนราชภูมิเฉพาะตนเองมาอยู่ กรุงเทพมหานครด้วย ดังนี้ เมื่อถึงเวลาลงบัญชีทหารกงเกิน นายແດง ต้องไปลง บัญชีทหารกงเกินที่จังหวัดเชียงใหม่

ข. บิดาของนายคำมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสระบุรี นายคำมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดปทุมธานี ลึ่งเวลาลง บัญชีทหารกงเกิน นายคำต้องไปลงบัญชีทหารกงเกินที่จังหวัดสระบุรี

ค. บิดามารดาของ นายเขียวทำราชการสมรสกันถูกต้องตามกฎหมาย ต่อมา บิดามารดาของนายเขียวได้หย่าขาดจากกัน บิดาของนายเขียวมีภูมิลำเนาอยู่ที่เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร แต่ นายเขียว มีภูมิลำเนาอยู่กับมารดาที่อำเภอจอมทอง จังหวัด เชียงใหม่ ลึ่งเวลาลงบัญชีทหารกงเกิน นายเขียวต้องไปลงบัญชีทหารกงเกินที่ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

๒. บุคคลที่บิดาถึงแก่กรรมแล้วมารดาถ่ายมีชีวิตอยู่ ต้องไปลงบัญชีที่ห้ารากองเกิน
ณ อำเภอท้องที่ที่มารดาไม่มีภูมิลำเนาอยู่ โดยนัยเดียวกันกับข้อ ๑ เช่น นายขาว บิดา
ถึงแก่กรรมแล้ว มารดาไม่มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร แต่นายขาวไปเมืองภูมิลำเนา
อยู่จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงเวลาลงบัญชีที่ห้ารากองเกิน นายขาวต้องไปลงบัญชี
ที่ห้ารากองเกินที่กรุงเทพมหานคร

๓. บุคคลที่ทั้งบิดามารดาถึงแก่กรรมหมดแล้วมีผู้ปักครอง ผู้ปักครองในที่นี้ มิได้หมายถึงผู้ใช้อำนาจปักครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะอาจ เป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วก็ได้ คุณถือแต่เพียงว่า เมื่อบิดามารดาถึงแก่กรรมหมดแล้ว ตัวอยู่กับพี่ ป้า น้า อา หรือญาติพี่น้องหรือผู้ใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว ก็ลงบัญชี ทหารก่องเกิน ณ อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของบุคคลดังกล่าวเท่านั้น

(อธิบาย มาตรา ๕ (๒) แยกออกได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. บุคคลที่มีแต่มาตราเพราะเกิดนอกสมรส และบิดามิได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย เมื่อถึงเวลาลงบัญชีทารกคงเกิน ต้องไปลงบัญชีทารกคงเกิน ณ อำเภอท้องที่ที่มาตราภรรมิลำเนาอยู่ (ถ้าบิดาได้จดทะเบียนรับรองว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕ (๑)

๒. บุคคลที่มีแต่มาตราเพระเกิดนอกสมรสและบิดามิได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรของด้วยกฎหมาย และมาตราได้ถึงแก่กรรมแล้ว มีผู้ปกครอง เมื่อถึงเวลาลงบัญชีทหารของเงิน ต้องไปลงบัญชี ณ อำเภอท้องที่ที่ผู้ปกครองมีภูมิลำเนา

(อธิบาย มาตรา ๕ (๓) แยกออกได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. บุคคลที่มีเด็กกล่าวไว้ใน (๑) และ (๒) หรือบุคคลที่ไม่อาจลงบัญชีตาม (๑) หรือ (๒) ได้ ไม่ว่าด้วยกรณีใดก็ตาม ให้ลงบัญชีทหารกงเงินที่อำเภอท้องที่ที่บุคคลนั้นมีภาระดำเนินการ

สำหรับการลงบัญชีที่ทางกองเงินก็คือการทำทะเบียนหลักฐานให้ทราบว่า ในท้องที่หนึ่ง ๆ มีจำนวนชายจกรรจที่จะเรียกเข้ารับราชการทหารได้เป็นจำนวนเท่าใด

เป็นการเตรียมไว้เมื่อบ้านเมืองเกิดศึกสงคราม จะได้เรียกเข้ารับราชการทหารได้ในทันที ดังนั้น การลงบัญชีทหารกองเกินจึงต้องการทราบจำนวนคนให้แน่ชัดถูกต้องกับความ เป็นจริง มาตรา ๕ (๓) จึงได้บัญญัติให้ต้องลงบัญชีทหารกองเกินไว้สำหรับคนที่ไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง แต่มีภรรยาลูกสาวของตนเอง

๒. บุคคลที่ไม่ปรากฏภูมิลำเนา เป็นบทบัญญัติสำหรับผู้ที่ไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และไม่มีภูมิลำเนา ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง เช่น อาชีพในการรับจ้างทั่วไป เมื่อเสร็จงานหรือไม่มีผู้จ้างแล้ว ก็เดินทางไปรับจ้างในที่แห่งอื่นต่อไป เป็นการครอบครองชีพโดยปราศจากสำนักหลักแหล่ง เช่น ผู้การค้าเรือทางเรือเที่ยวขายของเรือยังไง ค่าใช้จ่ายนั้น บทบัญญัตินี้จึงกำหนดว่าพบทั้วในท้องที่อำเภอใด ก็ให้ลงบัญชีที่หางอบเงินที่อำเภอท้องที่ที่พบทั่วบุคคลนั้น

(อย่างไรก็ได้ บทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่ใช้มาตั้งแต่สมัยยังไม่เข้มงวด
การขันในเรื่องทะเบียนราชภูรของบุคคล แต่ในปัจจุบันนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับลงบัญชี
ทหารกองเกิน จะทำการตรวจสอบบัญมิลำนำก่อนเสมอ บทบัญญัตินี้จึงไม่ค่อยมีผลแต่
อย่างใด)

“ภูมิลำเนาทหารให้มีได้เพียงแห่งเดียว”

(อธิบาย ภูมิลำเนาทหารให้มีได้เพียงแห่งเดียว ซึ่งผิดกับบทัญญัติของ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งยอมให้บุคคลมีภูมิลำเนาได้หลายแห่งในขณะ
เดียวกัน นอกจากนั้นยังยอมให้มีภูมิลำเนาเฉพาะกาลเพื่อกระทำการบางอย่างได้
อีกด้วย แต่ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารจะมีหลายแห่งไม่ได้ จะมีได้แต่เพียง
แห่งเดียวเท่านั้น เพื่อเป็นการป้องกันการลับสนนในการเข้ารับการตรวจเลือก และ
ป้องกันการหลอกเลี้ยงการเข้ารับราชการทหารก่อนประจำการด้วย)

มาตรา ๖ การเรียกและการตรวจเลือกคนเข้าเป็นตัวรวจของประจำการ ตลอดถึงการยกเว้นและการปลดตำรวจนายชั่งอยู่ในกองประจำการ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน กับการเรียกและการตรวจเลือกคนเข้าเป็นทหารกองประจำการ การยกเว้น และ การปลดทหาร

การเรียกคนเข้ากองประจำการเป็นตำรวจ ให้กระทรวงมหาดไทยทำได้โดย ตกลงกับกระทรวงกลาโหม

(อธิบาย ม. ๖ การเรียกและการตรวจเลือกคนเข้าเป็นตำรวจกองประจำการ โดยปกติจะทำพร้อมกันไปกับการเรียกและการตรวจเลือกคนเข้าเป็นททหารกองประจำการ การเข้าเป็นตำรวจกองประจำการ ถือว่าเป็นการเข้ากองประจำการ ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารเช่นเดียวกัน แต่เข้าเป็นแผนกตำรวจ ดังนั้น ผู้ที่เข้าเป็นตำรวจกองประจำการแล้วก็ไม่ต้องถูกเรียกเข้าเป็นททหารกองประจำการอีก (แต่ในปัจจุบันนี้ การเรียกและการตรวจเลือกคนเข้าเป็นตำรวจกองประจำการนั้น กรมตำรวจไม่ได้ออกเรียก จึงไม่มีแต่อย่างใด)

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๗ ชายที่มีลักษณะเป็นไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน

(อธิบาย ม. ๗ มาตรานี้เป็นบทบัญญัติทั่ว ๆ ไป ซึ่งบัญญัติเป็นหลักกว้าง ๆ ไว้ ๒ ประการ คือ

๑. ผู้ที่มีหน้าที่รับราชการทหารหรือพูดง่าย ๆ ว่า ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารนั้น ได้แก่ชายที่มีลักษณะเป็นไทยตามกฎหมาย คือ ถือเพศกับลักษณะ เรื่องเพศนั้นโดยปกติจะมีเพียง ๒ เพศ คือ หญิงกับชาย เฉพาะเพศชาย เท่านั้นที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร เพศหญิงไม่ต้องปฏิบัติพระราชทานนี้เมื่อคบกันถึง ยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่อย่างจะกล่าวถึงคือ ภาษา และขอหมายถึงผู้ที่เป็นภาษาจีน ฯ เท่านั้น ไม่หมายถึงผู้ชายที่ชอบแต่งตัวเป็นผู้หญิงเที่ยว รับจ้างจะทำกิจกรรมทางอย่าง สำหรับภาษาจีนนั้นก็ต้องแล้วแต่หลักฐานเริ่มแรกระบุว่าเป็นเพศอะไร เช่น สูติบัตรและทะเบียนสำเนาหรือบุ่าว่าเป็นเพศชายก็ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร เมื่อถึงกำหนดเข้ารับการตรวจเลือก แพทย์ตรวจ

พบว่าเป็นกระเทยก็ไม่ต้องเข้าเป็นทหารกองประจำการ และให้ปลดพันราชการทหาร ประเภทที่ ๒ ไป

ส่วนเรื่องลัญชาตินั้น เจพะผู้ที่มีลัญชาติไทยเท่านั้นที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร บุคคลใดจะมีลัญชาติไทยบ้างนั้นต้องถือตามพระราชนิบทบัญญัติ ลัญชาติ ซึ่งในเรื่องได้ลัญชาติไทยนี้ยังมีอีกหลายคนที่เข้าใจผิดคิดว่า ผู้ที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารในบางเรื่องแล้วถือว่ามีลัญชาติไทย เช่น ผู้ที่ลงบัญชีทหารกองเกินมีใบสำคัญทหารกองเกินแล้ว หรือผู้ที่เป็นทหารกองหนุนมีหนังสือสำคัญแล้วถือว่าเป็นคนไทย ซึ่งความจริงหลักฐานทั้งสองชนิดนี้เป็นหลักฐานที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารแล้วเท่านั้น ไม่ได้เกี่ยวกับการได้การเลี้ยงลัญชาติไทยแต่อย่างใด ตรงกันข้าม ผู้ที่ได้หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญแล้ว เมื่อปรากฏว่าเป็นคนต่างด้าว ก็ต้องจำหน่ายหลักฐานทางพระราชบัญญัติรับราชการทหารต่อไปเสียด้วยซ้ำ

๒. ชายที่มีลัญชาติเป็นไทยนั้นต้องรับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน จะเข้ารับราชการทหารแทนกันไม่ได้ เช่น คนที่มีเงินมาก ๆ จะจ้างคนอื่นเข้ารับราชการทหารแทนตนไม่ได้ หรือญาติพี่น้องหันอกเห็นใจกันจะเข้ารับราชการแทนกันก็ไม่ได้ ที่บัญญัติไว้เช่นนี้เพื่อห้าหงบป้องกันไม่ให้คนมีเงินหลอกเลี้ยงการเข้ารับราชการทหาร เช่น ในสมัยก่อน ๆ เพื่อเป็นการแก้ไขเศรษฐกิจ ยอมให้คนมีเงินไม่ต้องรับราชการทหารโดยยอมเลี้ยงเงินแทน ซึ่งเรียกว่า “ส่วย” ซึ่งในปัจจุบันนี้จะทำอย่างนั้นไม่ได้

มาตรา ๘ การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ ให้กระทำด้วยวิธีเรียกมาตรวจเลือก หรือจะรับเข้าเป็นทหารกองประจำการโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้ ถ้ามีความจำเป็น การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการจะไม่กระทำในบางท้องที่ก็ได้

(อธิบาย ม. ๘ การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการเป็นคำรวม ซึ่งหมายรวมทั้งการบังคับให้เข้าเป็นทหารกองประจำการและการรับสมัครด้วย การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ ตามมาตรา ๘ วรรคสอง กำหนดว่าจะไม่กระทำในบางท้องที่ก็ได้ ซึ่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ได้กำหนดไว้แล้ว)

การรับบุคคลเข้าเป็นพนักงานของประจำการตามมาตรา ๘ ให้กระทำด้วยวิธีเรียกมาตรวจสอบแล้ว แต่ถ้าจะรับเข้าเป็นพนักงานของประจำการโดยวิธีอื่น ก็ได้ ซึ่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๕ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ได้บัญญัติไว้ดังนี้ คือ

การรับบุคคลเข้าเป็นพนักงานของประจำการโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๘ ให้กระทำได้โดยวิธีร้องขอ และบุคคลที่จะร้องขอโดยวินิจฉัยต้องมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์

การร้องขอและการรับโดยวินิจฉัย แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

(๑) ผู้ถูกเรียกร้องขอในวันตรวจสอบ

ต้องร้องขอต่อคณะกรรมการตรวจสอบก่อนการกำหนดตัวบุคคลให้เข้ากองประจำการ เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาได้ ผู้นั้นมีสิทธิเลือกเข้ารับราชการพนักงานของประจำการ เป็นพนักงาน ก พนักงาน เวศวกรรม หรือตำรวจ และแต่กรณี

(๒) ผู้ถูกเรียกร้องขอ ก่อนวันตรวจสอบ

ต้องร้องขอต่อเจ้าหน้าที่กรมกองที่ตนประสงค์จะเข้ารับราชการนั้นก่อนวันตรวจสอบ เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายรับคนพิจารณาตกลงรับผู้ใด ให้นำผู้นั้นขึ้นทะเบียนกองประจำการในปีที่ถูกเรียกให้เสร็จก่อนวันตรวจสอบ

(๓) ผู้ที่ยังไม่ถูกเรียกหรือผู้ที่เคยถูกเรียกแล้ว แต่ไม่ถูกเข้ากองประจำการร้องขอเข้ากองประจำการ

ต้องร้องขอต่อเจ้าหน้าที่กรมกองฝ่ายพนักงาน ก พนักงาน เวศวกรรม หรือตำรวจที่ตนประสงค์จะเข้ารับราชการ เมื่อเจ้าหน้าที่พิจารณาตกลงรับผู้ใด ก็ให้นำผู้นั้นขึ้นทะเบียนกองประจำการ กรมกองใดจะรับผู้ร้องขอเข้าในสังกัดได้ หรือเหล่าได้ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมได้กำหนดไว้

การรับบุคคลเข้ากองประจำการดังกล่าวใน (๑) และ (๒) ให้รับได้เฉพาะผู้ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ซึ่งมีการเรียกคนเข้ากองประจำการของหน่วยนั้นๆ และให้รับได้ไม่เกินจำนวนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเฉลี่ยให้ในท้องที่อำเภอ ล้วนกองทัพเรือให้รับคนที่ภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่กรุงเทพมหานครได้ด้วย

บุคคลดังกล่าวใน (๒) ซึ่งสำเร็จขั้นอุดมศึกษาของประเทศไทย หรือของต่างประเทศ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าขั้นอุดมศึกษา ให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนา แต่ให้ร้องขอต่อกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ ตามที่ตนประสงค์ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันตรวจเลือก

บุคคลดังกล่าวใน (๓) ให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนา

การรับบุคคลเข้าเป็นนักเรียนในโรงเรียนทหารให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนา (อธิบาย การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการหั้งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ และใน กฎกระทรวงฉบับที่ ๓๕ (พ.ศ. ๒๕๑๖) รวมทั้งหมวดด้วยกันมี ๔ วิธี คือ

๑. วิธีเรียกมาตรวจเลือก
๒. ผู้ถูกเรียกร้องขอในวันตรวจเลือก
๓. ผู้ถูกเรียกร้องขอ ก่อนวันตรวจเลือก
๔. ผู้ที่ยังไม่ถูกเรียกหรือผู้ที่เคยถูกเรียกแล้ว แต่ยังไม่ถูกเข้ากองประจำการร้องขอเข้ากองประจำการ

๑. วิธีเรียกมาตรวจเลือก การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการด้วยวิธีเรียกมาตรวจเลือกเป็นวิธีบังคับบุคคลให้เข้าเป็นทหารกองประจำการโดยตรง จึงมีระเบียบและวิธีการมากมายซึ่งจะกล่าวถึงเมื่ออธิบายถึงหมวด ๔ และหมวด ๕ ในตอนนี้จะขอผ่านไปก่อน

๒. ผู้ถูกเรียกร้องขอในวันตรวจเลือก คำว่าร้องขอหรือร้องขอเข้ากองประจำการเป็นถ้อยคำซึ่งใช้ในพระราชบัญญัติรับราชการทหารโดยเฉพาะ ซึ่งหมายความว่า สัมครเข้ารับราชการทหารเอง ดังนั้น การเข้าเป็นทหารกองประจำการตั้งแต่วิธีที่ ๑ ถึงวิธีที่ ๔ จึงเป็นการสัมครใจเข้าเป็นทหารกองประจำการเอง กฎหมายไม่บังคับและผู้ที่จะสัมครเข้าเป็นทหารกองประจำการได้นั้น กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ ได้กำหนดข้อคุ้นในเรื่องอายุไว้ว่าจะต้องมีอายุอยู่ในระหว่างตั้งแต่ลิบแปดปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ซึ่งจะสัมครได้ ถ้าอายุยังไม่ถึงกำหนดหรือเลยกำหนดไปแล้วก็สัมครไม่ได้

การสมัครเข้าเป็นพนักงานประจำการตามวิธีที่ ๒ นี้ ผู้สมัครจะต้องเป็นผู้ที่ถูกเรียก คือ ได้รับหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกและตัวต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกแล้ว จึงสมัครต่อกรรมการตรวจเลือกก่อนที่คณะกรรมการตรวจเลือกจะกำหนดตัวให้เข้ากองประจำการ ถ้าถูกกำหนดตัวให้เข้ากองประจำการเลี้ยงแล้วก็สมัครไม่ได้ เพราะต้องเป็นพนักงานประจำการอยู่แล้ว เพื่อเป็นการตอบแทนในการสมัครเข้ารับราชการพนักงานประจำการเอง กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ จึงบัญญัติให้ลิ้งตอบแทนบ้าง คือ ให้มีสิทธิในการเลือกแผนกที่ต้องการได้ เช่น ร้องขอเข้ากองประจำการแผนกพนักงาน กทม. หรือสำนักงาน กทม. แต่การสมัครนี้ก็มีข้อขัดกัน คือ ต้องอยู่ในจำนวนที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายรับคนจะบรรจุให้ได้ และต้องแล้วแต่ว่าคณะกรรมการตรวจเลือกจะตกลงรับหรือไม่ เช่น เป็นคนไม่ได้ขนาด หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการพนักงานประจำการได้ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) หรือเป็นคนจำพวกที่ ๒ หรือจำพวกที่ ๓ หรือเคยเป็นบุคคลที่มีความประพฤติเสื่อมมาก่อนคณะกรรมการตรวจเลือกก็ไม่อาจจะรับสมัครได้

การตรวจเลือกบางตำแหน่งอาจต้องลุ้นคุณให้ทั้งพนักงานและพนักงานประจำการ หรือทั้งพนักงานประจำการ อย่างนี้จะสมัครเข้าเป็นพนักงานประจำการ หรือพนักงานประจำการ หรือพนักงานประจำการได้ แล้วแต่ตำแหน่งนั้นต้องลุ้นคุณเข้าเป็นอะไรบ้าง

การสมัครเข้าเป็นพนักงานประจำการตามวิธีที่ ๒ นี้ เนื่องจากต้องไปสมัครกันในวันทำการตรวจเลือก ซึ่งมักเรียกว่าเกณฑ์พนักงานประจำการซึ่งติดปากมาจากข้อบัญญัติของกฎหมายเก่า การรับสมัครจึงทำได้เฉพาะผู้มีภูมิลำเนาที่อยู่ในท้องที่ซึ่งมีการเรียกคนเข้ากองประจำการเท่านั้น นอกจากนั้นจำนวนที่จะรับสมัครได้จะต้องไม่เกินจำนวนทั้งหมด ซึ่งผู้อำนวยการจังหวัดได้เฉลี่ยไว้เป็นอำเภอ ๆ แล้ว เช่น อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะต้องลุ้นคุณเข้าเป็นพนักงานประจำการ ๘๐ คน เข้าเป็นพนักงานประจำการ ๒๐ คน จะรับสมัครเกินกว่าจำนวนนี้ไม่ได้

การสมัครเข้าเป็นพนักงานประจำการตามวิธีที่ ๒ นี้ กฎหมายกำหนดให้รับสมัครบุคคลเฉพาะกิจที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูง ๑๖๐ เซนติเมตร ขึ้นไป และมีขนาดรอบตัวด้วยกัน ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปก่อน (การวัดขนาดรอบตัวให้วัดในขณะที่หายใจออกเต็มที่ ถ้าบุคคลดังกล่าวมีไม่พอกับจำนวนที่ทางราชการต้องการ จึงให้รับบุคคลที่มีขนาดสูงถัดรองลงมาตามลำดับ (ส่วนขนาดรอบตัวคงถือเกณฑ์ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปตามเดิม) เช่น คนสูง ๑๖๐ เซนติเมตรขึ้นไป มีไม่พอกับจำนวนที่ทางราชการต้องการ ก็ให้รับคนขนาดสูง ๑๕๙ เซนติเมตร ถ้าไม่พอก็ให้รับคนขนาดสูง ๑๕๘ เซนติเมตร เป็นต้น ถ้ารับถึงขนาดใดพอกับความต้องการก็ให้หยุดรับ การรับสมัครตามวิธีนี้ หากมีคนขนาดสูงกว่าพอกับจำนวนที่ทางราชการต้องการ จะรับคนขนาดต่ำกว่าไม่ได้

๓. ผู้ถูกเรียกว่าขอรับอนุญาตตรวจเลือก การสมัครเข้าเป็นพนักงานประจำการโดยวิธีนี้ ผู้สมัครก็ต้องเป็นผู้ที่ถูกเรียก คือ ได้รับหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกหรืออย่างน้อยก็ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในกำหนดถูกเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือก แต่ยังไม่ได้รับหมายเรียก การเข้ากองประจำการโดยวิธีนี้ต่างกับวิธีที่ ๒ คือ ต้องสมัครเข้ารับราชการของประจำการก่อนวันตรวจเลือกและต้องสมัครต่อเจ้าหน้าที่กรมกองที่ตนประสงค์จะเข้ารับราชการนั้น การสมัครเข้ากองประจำการโดยวิธีนี้ ก็คือ การเข้ารับราชการในอัตราของกระทรวงคลาโนมนั่นเอง ซึ่งอาจเข้าเป็นนายลิบ หรือจ่าหรือนายทหารก็ได้ สำหรับผู้ที่เข้าเป็นนายลิบหรือจ่าก็สมัครต่อหน่วยกรมกองได้ เพราะหน่วยกรมหรือกองพลหรือหน่วยเที่ยบเท่ามีอำนาจออกคำสั่งบรรจุให้นายลิบหรือจ่าเข้ารับราชการได้ ส่วนนายทหารนั้นจะต้องสมัครต่อกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ จะสมัครต่อหน่วยกรมไม่ได้ เพราะกรมหรือกองพลไม่มีอำนาจบรรจุนายทหารเข้ารับราชการได้ เมื่อหน่วยได้กลังรับสมัครผู้ใดแล้ว ต้องนำตัวผู้นั้นขึ้นทะเบียนกองประจำการให้เสร็จก่อนวันตรวจเลือก เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้ว ก็อ้ว่าผู้นั้นเป็นพนักงานประจำการแล้ว ไม่ต้องรับการตรวจเลือกต่อไป

การรับสมัครตามวิธีนี้ยังมีข้อดีคือนิในเรื่องภูมิลำเนาท่าเรืออยู่บ้าง คือ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๕ (๔) (พ.ศ. ๒๕๑๖) ให้รับได้เฉพาะผู้ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ซึ่งมีการเรียกคนเข้ากองประจำการของหน่วยนั้น ๆ และให้รับได้ไม่เกินจำนวนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเฉลี่ยให้ในท้องที่อำเภอ้น ส่วนกองทัพเรือให้รับคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่กรุงเทพมหานครได้ด้วย ล้วนผู้ซึ่งสำเร็จขั้นอุดมศึกษาของประเทศไทย หรือของต่างประเทศที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าขั้นอุดมศึกษา ให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนา คือ ผู้ที่จะเข้าเป็นนายทหารขั้นสัญญาบัตรนั้นเอง แต่ตามวิธีปฏิบัติมักจะไม่ถือเครื่องครดิเตื่องภูมิลำเนาและจำนวนมากนัก ข้อสำคัญต้องสมัครและให้มีการขึ้นทะเบียนกองประจำการ ให้เสร็จก่อนวันตรวจเลือก็เป็นอันใช้ได้

แต่อย่างไรก็ตี การรับคนเข้ากองประจำการโดยวิธีนี้ ในเรื่องการกำหนดจำนวนและภูมิลำเนาท่าเรือมีผลจริงจังอยู่บ้างในการรับสมัครบุคคลเข้าเป็นตำรวจ กองประจำการประจำปี เช่น จังหวัดนครปฐมต้องส่งคนเข้ากองประจำการแผนกตำรวจน้ำหัวอำเภอเมืองนครปฐม ๕ คน อำเภอสามพราน ๕ คน อย่างนี้ตำรวจจะรับสมัครคนในอำเภอเมืองนครปฐมก่อนวันตรวจเลือก ๖ คน แล้วรับสมัครคนอำเภอสามพราน ๓ คน อย่างนี้ไม่ได้ เพราะเกินจำนวน หรือจะรับสมัครคนในอำเภอเมืองนครปฐม ๕ คน และรับสมัครคนในอำเภอสามพราน ๕ คนโดยถืออาคนในอำเภอสามพรานเป็นคนของอำเภอเมืองนครปฐมเลีย ๑ คน อย่างนี้ก็ไม่ได้ เพราะผิดภูมิลำเนาท่าเรือ

๔. ผู้ที่ยังไม่ถูกเรียกหรือผู้ที่เคยถูกเรียกแล้ว แต่ยังไม่ถูกเข้ากองประจำการร้องขอเข้ากองประจำการ การเข้าเป็นพนักงานกองประจำการตามข้อนี้ก็คือการสมัครเข้ารับราชการในอัตรากองกลางใหม่หรืออัตราของกรมตำรวจนามธรรมด้านั้นเอง อันได้แก่ การสมัครเข้าเป็นนายสิบ จ่า หรือนายทหารตามคุณวุฒิ และระเบียบที่ทางราชการวางไว้ จึงไม่มีข้อจำกัดมากเหมือนวิธีก่อน ๆ คงมีแต่ข้อจำกัดในเรื่องอายุ

ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๒ ส่วนเรื่องภูมิลำเนาไม่มีการจำกัด และเมื่อทางราชการตกลงรับผู้โดยแล้ว ก็ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการมีสภาพเป็นทหารกองประจำการ ผู้ที่ยังไม่เคยถูกเรียกเลย ก็จะไม่ต้องกู้เงินเข้ารับการตรวจเลือกอีกต่อไป

ตอนท้ายของกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ ได้กล่าวถึงการรับบุคคลเข้าเป็นนักเรียนในโรงเรียนทหาร ให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนา โรงเรียนทหารในที่นี้ได้แก่ โรงเรียนที่เป็นของทางราชการทหารโดยตรง อาจเป็นของกระทรวงกลาโหมหรือของกองทัพกองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ ก็ได้ เช่น โรงเรียนนายลิบ โรงเรียนจ่าทหารเรือ โรงเรียนจ่าทหารอากาศ โรงเรียนนายร้อย โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ ฯลฯ โรงเรียนเหล่านี้ให้รับบุคคลเข้าเป็นนักเรียนได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนา)

มาตรา ๙ ทหารกงเกินซึ่งมีอยู่ด้ังแต่ลิบแปดปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงสามลิบปีบริบูรณ์ เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างที่จะต้องเข้ารับราชการทหารกงประจำการ และเมื่อต้องเข้ากงประจำการจะต้องเข้ารับราชการทหารกงประจำการมีกำหนดสองปี ส่วนผู้ซึ่งมีคุณวุฒิพิเศษหรือเมื่อมีภารณ์พิเศษ จะให้รับราชการทหารกงประจำการน้อยกว่าสองปีตามที่กำหนดในกฎกระทรวงได้ แต่สำหรับผู้ซึ่งมีคุณวุฒิพิเศษนั้นจะอ้างลิทธิ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อได้แสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกหรือต่อหน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอ

วันเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ให้นับแต่วันขึ้นทะเบียนกองประจำการในกรณีที่ทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการแล้ว แต่ยังขึ้นทะเบียนกองประจำการใหม่ได้ในวันที่ทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น จะขึ้นทะเบียนกองประจำการภายหลังจากวันเข้ารับราชการทหารกองประจำการก็ได้และให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการตั้งแต่วันที่เข้ารับ ราชการทหารกองประจำการ เมื่อยุ่นในกองประจำการจนครบกำหนดแล้ว ให้ปลดเป็นทหารกองหมุนประจำที่ ๑ ดังนี้

กองหนุนขั้นที่ ๑ เจ๊ดปี

กองหนุนขั้นที่ ๒ ลิบปี

กองหนุนขั้นที่ ๓ หกปี

ตามลำดับขั้นไปจนปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑

บุคคลซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารและมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะให้รับราชการทหารกองประจำการน้อยกว่าสองปี หรือให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ โดยมิต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่จะอ้างสิทธิ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อได้แสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก หรือต่อหน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอ หรือต่อหน่วยที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการ แล้วแต่กรณี ส่วนที่จะให้อยู่ในกองหนุนขั้นใดและเป็นเวลาเท่าใดนั้นให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปลดทหารกองเกินที่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามวรรคสอง

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและลัสตดิจังหวัดออกหนังสือสำคัญให้แก่ทหารที่ถูกปลดเป็นทหารกองหนุนไว้เป็นหลักฐาน หากหนังสือสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่องานอำเภอท้องที่เพื่อขอรับหนังสือสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

(อธิบาย ม. ๙ มาตรฐานที่บัญญัติว่าทหารกองเกินซึ่งมีอายุตั้งแต่ลิบแปดปี บริบูรณ์และยังไม่ถึงสามลิบปีบริบูรณ์ อยู่ในระหว่างที่จะต้องเข้ารับราชการกองประจำการนั้น หมายถึง ทหารกองเกินทุกอายุหรือผู้ที่มีอายุอยู่ในระหว่างเป็นทหารกองเกินนั้นเอง ความจริงถ้าจะไม่ระบุถึงอายุด้วย จะใช้คำว่า ทหารกองเกินเฉย ๆ ก็คงได้ใจความอย่างเดียวกัน คำว่าอยู่ในระหว่างที่จะต้องเข้ารับราชการกองประจำการนั้นหมายความว่า ผู้ที่เป็นทหารกองเกิน คือ มีอายุอยู่ในระหว่างตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์และ

ยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ อาจจะต้องเข้าเป็นทหารกงประจำการได้ จะด้วยวิธีไดวิธี หนึ่งก็ได้ดักกล่าวมาแล้วในมาตรา ๘ และผู้ที่มีอายุอยู่ในระหว่างนี้ ถ้าใครเข้าเป็นทหารกงประจำการก็เป็นเพียงครั้งเดียวไม่ต้องเป็นช้ำอีก ถ้าใครมีอายุถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้วไม่เคยเข้าเป็นทหารกงประจำการเลยก็ไม่ต้องเป็นเลย เพราะอายุถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้ว ดังนั้น ข้อความตอนนี้ถ้าจะพูดให้เข้าใจง่าย ๆ ก็คือ เฉพาะทหารกงเกินที่มีอายุอยู่ในระหว่างตั้งแต่ ๑๙ ปีบริบูรณ์และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์เท่านั้นที่อาจจะต้องเข้าเป็นทหารกงประจำการและอาจไม่ต้องเข้าเป็นทหารกงประจำการทุกคน ถ้าใครเป็นก็เป็นเพียงครั้งเดียว และปลดเป็นทหารกงหนุนประเภทที่ ๑ ถ้าใครไม่เป็นเลยจนถึงอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ไปแล้วก็ไม่ต้องเข้าเป็นทหารกงประจำการเลย ระยะเวลาที่จะต้องอยู่ในกองประจำการนั้น ตามมาตรา ๙ กำหนดระยะเวลาไว้ ๒ ปี แต่ก็มีข้อยกเว้นไว้ ๓ กรณี คือ

๑. ผู้มีคุณวุฒิพิเศษ
๒. เมื่อมีกรณีพิเศษ

๓. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

บุคคลตามหมายเลข ๑ และ ๓ อาจอยู่ในกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี หรืออาจไม่ต้องอยู่ในกองประจำการเลยก็ได้ คือ ขึ้นทะเบียนเป็นทหารกงประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุนประเภทที่ ๑ ทันที โดยตัวไม่ต้องเข้ารับราชการในกองประจำการเลยก็ได้ ทั้งนี้ขอให้รายละเอียดในกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๗๗

เพื่อความสะดวกในการอ่านกฎหมายฉบับนี้ ขอให้ข้อสังเกตไว้บ้าง คือ การให้ลิทธิในการรับราชการกงประจำการน้อยกว่า ๒ ปี ตามกฎกระทรวงฉบับนี้ได้ให้ลิทธิไว้ลดเหลือกัน คือถ้าเข้ากองประจำการโดยวิธีบังคับตามมาตรา ๘ วิธีที่ ๑ ที่ได้อธิบายไว้ให้ลิทธิอย่างหนึ่ง แต่ถ้าเป็นผู้ที่สมควรเข้ารับราชการเองตามวิธีที่ ๒ ถึง ๔ ของคำอธิบายมาตรา ๘ ก็ให้ลิทธิอีกอย่างหนึ่ง คือ ได้รับวันลดหย่อนการรับราชการมาก

ขึ้น หรืออยู่ในกองประจำการน้อยกวันลงไปอีก และสำหรับบุคลากรประจำ ก้าไม่สมัครเข้ารับราชการก็ไม่ได้รับสิทธิลดหย่อนวันรับราชการในกองประจำการเลย จะมีสิทธิอื่นต่อเมื่อสมัครเข้ารับราชการเอง ดังนั้น เวลาอ่านกฎหมายระหว่างฉบับนี้จึงต้องแยกทำความเข้าใจตามนี้ด้วย

ในการขอรับสิทธิลดหย่อนวันรับราชการนี้ ผู้จ้างอ้างสิทธิจะต้องยื่นหลักฐานต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกสำหรับผู้ที่เข้ากองประจำการตามวิธีที่ ๑ และวิธีที่ ๒ ของคำขอโดยตามมาตรา ๘ ส่วนผู้ที่เข้ากองประจำการตามวิธีที่ ๓ และที่ ๔ ให้ยื่นแก่หน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอนั้น กা�ญจน์หลังจากกำหนดนี้ไม่ได้รับสิทธิ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ผู้ที่จะเข้ารับการตรวจเลือกทหารจึงควรเตรียมหลักฐานไว้ให้พร้อม และนำหลักฐานไปในวันตรวจเลือกด้วย เพราะถ้าพลาดไปแล้ว จะทำให้เสียสิทธิอย่างน่าเสียดาย และมักมีผู้ต้องเสียสิทธินี้ไปในการตรวจเลือกเกือบทุกปี เพราะความรู้เท่าไม่ถึงกันนั้น คิดว่ายื่นหลักฐานขอรับสิทธิเวลาได้ก็ได้

ส่วนกรณีพิเศษตามหมายเลข ๒ นั้น ให้ดำเนินการตามความในกฎหมายระหว่างฉบับที่ ๓๒ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๑๗

มาตรา ๘ ได้กำหนดวันเริ่มเข้ารับราชการกองประจำการไว้ด้วย คือ ในันบตึํงแต่วันขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นต้นไปและเมื่อยื่นในกองประจำการครบกำหนดแล้ว คือ อาจเป็น ๒ ปี หรือน้อยกว่านั้น หรืออาจไม่ต้องอยู่ในกองประจำการเลยก็ได้ตามที่กล่าวมาแล้ว ก็ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประจำที่ ๑ ซึ่งยังแบ่งระยะเวลาที่จะต้องเป็นทหารกองหนุนประจำที่ ๑ ออกเป็น ๓ ชั้น ตามระยะเวลางานนี้ คือ

กองหนุนชั้นที่ ๑	๗	ปี
กองหนุนชั้นที่ ๒	๑๐	ปี
กองหนุนชั้นที่ ๓	๖	ปี

กองหนุนชั้นต่าง ๆ เหล่านี้ถือตามระยะเวลาและจะมีปรากฏรายละเอียดไว้ในหนังสือสำคัญที่มอบไว้ให้กับผู้ที่ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ แล้วทุกคน การแบ่งชั้นกองหนุนต่าง ๆ ไว้นี้ก็เพื่อประโยชน์สำหรับทางราชการทหารจะได้ทราบยอดจำนวนทหารกองหนุนในชั้นต่าง ๆ ว่ามีจำนวนเท่าใด เมื่อเกิดศึกสงครามจะเรียกทหารกองหนุนประเภทใด ชั้นที่เท่าใดเข้าประจำการบ้าง กองหนุนชั้นต่าง ๆ เรียกว่า กองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๑ กองหนุนชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๑ และกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภทที่ ๑ เมื่อเกิดศึกสงคราม โดยปกติทางราชการทหารจะเรียกทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๑ เข้าประจำการก่อน เพราะเป็นผู้ที่ปลดจากกองประจำการใหม่ กว่ากองหนุนชั้นอื่น ๆ และอยู่กันอยู่ในชั้นหนั่งฉกรรจ์ เมื่อทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๑ ไม่พอ จึงจะเรียกทหารกองหนุนชั้นต่อๆ ไป

ทหารกองหนุนประภากที่ ๑ เมื่อยูไนกองหนุนขั้นต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบ ๓ ชั้น แล้วก็ปลดเป็นพันธุ์การทหารประภากที่ ๑ ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับราชการทหารอีกต่อไป การปลดนี้ก็ปลดตามกำหนดระยะเวลาโดยไม่ต้องทำพิธีปลดถือว่าเมื่อกำหนดวันแล้วก็เป็นพันธุ์การทหารประภากที่ ๑ ไปเอง

ทหารกงประจำการที่ปลดเป็นกองหนุนประเภทที่ ๑ แล้วจะได้รับหนังสือสำคัญเป็นหลักฐาน โดยแผนกลัสดีจังหวัดต่าง ๆ ตามภูมิลำเนาท่าจะเป็นผู้ออกให้หนังสือสำคัญนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัดจะลงนามไว้เป็นสำคัญ และในหนังสือสำคัญนี้จะมีรายการแจ้งไว้ให้ทราบว่า เมื่อใดเป็นกองหนุนขั้นที่ ๑ เมื่อใดเป็นกองหนุนขั้นที่ ๒ เมื่อใดเป็นกองหนุนขั้นที่ ๓ และเมื่อใดจะพ้นราชการท่าจะประจำการที่ ๑ หนังสือสำคัญนี้จะติดรวมอยู่ในสมุดประจำตัวท่าของหนุนซึ่งมีลักษณะเป็นเล่มเล็ก ๆ ขนาดสมุดพก ของท่าระบกสีกากีแกรมเยียว ท่ารากасปกสีเทา และท่าเรือปกสีกากี เลอะหนังสือสำคัญนี้ถ้าชำรุด คือ ข้อความสำคัญขาดหายไป อาจเป็นด้วยฉีกขาดหรือลอกเลือนอ่านไม่ได้ หรือสูญหายไปทั้งหมด ต้องแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ภูมิลำเนาท่าขอรับหนังสือสำคัญใหม่ ซึ่งทางราชการจะออกเป็น

หนังสือสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหายให้ ในการขอใหม่นี้ต้องเลี่ยค่าธรรมเนียม
ฉบับละ ๑ บาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพระเหตุสุดวิสัย เช่น เรื่องล้ม
หนังสือสำคัญหาย หรือถูกขโมยลักไป อย่างนี้ก็ไม่ต้องเลี่ยค่าธรรมเนียม การแจ้ง
ขอรับหนังสือสำคัญใหม่นี้ ตามมาตรา ๔๒ กำหนดดาว์ ต้องแจ้งด้วยตนเองและต้อง
แจ้งภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่สามารถแจ้งได้ ถ้าไม่แจ้งภายในกำหนดนี้มี
ความผิด ต้องระวังโทษปรับไม่เกิน ๑๒ บาท)

มาตรา ๑๐ นักเรียนทหาร เมื่อมีอายุสิบแปดปีบริบูรณ์ให้ขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการ ถ้าต้องออกจากนักเรียนในขณะที่อยู่ในกองประจำการยังไม่ครบกำหนด ให้
ส่งตัวไปรับราชการในกรมกองทหารจนกว่าจะครบกำหนด

(อธิบาย ม. ๑๐ นักเรียนทหารคือนักเรียนในโรงเรียนทหาร ซึ่งเมื่อจบการ
ศึกษาแล้วจะได้รับการแต่งตั้งศึกษา แต่นักเรียนในโรงเรียนเตรียมทหารยังไม่ถือว่า
เป็นนักเรียนทหาร เพราะเมื่อจบการศึกษาแล้วยังไม่ได้รับการแต่งตั้งศึกษา จึงไม่
ต้องปฏิบัติตามมาตรานี้ การรับบุคคลเข้าเป็นนักเรียนทหารบางโรงเรียนก็รับตั้งแต่
อายุไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ ก็ยังไม่ต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการ เมื่อผู้ใดมีอายุครบ ๑๘
ปีบริบูรณ์แล้วต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการเสมอ เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการ
แล้วก็ถือว่าเป็นทหารกองประจำการ และต้องอยู่ในกองประจำการจนครบกำหนด
ตามที่กล่าวมาแล้วในมาตรา ๕ ดังนั้น ถ้าผู้ใดต้องออกจากนักเรียนหรือพ้นจากความ
เป็นนักเรียนในขณะที่อยู่ในกองประจำการยังไม่ครบกำหนด มาตรานี้จึงบัญญัติให้
ส่งตัวไปรับราชการในกรมกองทหารต่อไป จนกว่าจะครบกำหนดปลดเป็นกองหนุน)

มาตรา ๑๑ การรับราชการทหารประจำการ การแบ่งประเภท และการ
ปลดทหารประจำการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของกระทรวงกลาโหม
ทหารประจำการนั้น ถ้ายังไม่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ ก็ต้องขึ้นทะเบียน
กองประจำการและรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้
เว้นแต่กระทรวงกลาโหมจะลั่งปลดเป็นทหารประเภทอื่น

(อธิบาย ม. ๑๑ การรับราชการทหารประจำการตามมาตรานี้ โดยปกติหมายถึง การเข้าเป็นทหารของประจำการตามวิธีที่ ๓ และที่ ๔ ตามคำอธิบายของมาตรานี้ ซึ่ง โดยปกติก็ต้องมีระเบียบวิธีการเข้าทำงานเข่นเดียวกับกรรมกองหรือหน่วยราชการอื่น ๆ แต่เนื่องจากต้องเข้าเป็นข้าราชการของกระทรวงกลาโหมในอัตราที่ต้องเป็นทหารด้วย จึงเป็นการสมควรให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการไว้ด้วย ดังนั้น ระเบียบวิธีการเข้า การแบ่งประเภท และการปลดออกจากราชการจึงให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของ กระทรวงกลาโหม และเนื่องจากการเข้าทำงานตามระเบียนของกระทรวงกลาโหม โดยตรงนี้เองบางครั้งจึงไม่ได้ก่อถึงเรื่องขึ้นทะเบียนกองประจำการหรืออาจหลงลืมไปได้ มาตรานี้จึงบัญญัติขึ้นไว้อีกว่า ถ้ายังไม่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ ก็ต้องขึ้นทะเบียน กองประจำการเสีย เพราะไหน ๆ ตัวก็เป็นทหารแล้ว จึงควรปฏิบัติให้เหมือนกับทหาร ทั้ง ๆ ไป จากบทบัญญัตินี้เอง ผู้ที่เป็นทหารจึงต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการทุกคน และ เมื่อได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้ว ก็ต้องอยู่รับราชการในกองประจำการจนครบ กำหนดปลด ตามมาตรานี้ ซึ่งข้อนี้ควรสังเกตให้ดีว่า การปลดออกจากกองประจำ การถือตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร ส่วนการปลดออกจากทหารประจำการ ถือตามระเบียบแบบแผนของกระทรวงกลาโหม นอกจากผู้ที่เป็นนายทหารชั้นลัญญา บัตรเท่านั้นที่ไม่ต้องปลดตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร ถือตามระเบียบของ กระทรวงกลาโหม ดังนั้น นายทหารชั้นลัญญาบัตรที่ถูกปลดออกจากประจำการ จึง ไม่มีหนังสือสำคัญตามมาตรานี้)

มาตรานี้ ๑๒ บุคคลซึ่งได้ลงทะเบียนเข้าทารกองเกินตามมาตรานี้ หรือทหาร กองเกินหรือทารกองหนนผู้ใดประสงค์จะไปอยู่ต่างท้องที่ในอำเภอเดียวกัน หรือต่าง อำเภอเป็นการชั่วคราวเกินสามสิบวัน ให้แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่ และ ให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งทำการสอบสวนและออกใบรับให้ แล้วแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาทารทราย

ถ้าบุคคลตามวรคหนึ่งประสังค์จะย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้แจ้งต่อนายอำเภอ ท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่นั้น ให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งทำการสอนล้วน เมื่อพิจารณาเห็นว่า ผู้อย้ายได้มาด้ังทำมาหากายเป็นประจำ หรือมีที่อยู่เป็นหลักฐานและไม่ประสังค์ จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็ให้แจ้งไปยัง นายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนา ทหารเดิมทราบ เมื่อได้รับตอบยืนยันเป็นการถูกต้องจึงให้รับแจ้งการย้ายภูมิลำเนา ทหารของบุคคลนั้น และออกใบรับให้ แล้วให้นายอำเภอที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดของตนทราบ

การแจ้งย้ายตามวรคหนึ่งและวรคสอง ให้กระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาอยู่ในท้องที่

(อธิบาย ม. ๑๒ บุคคลที่ต้องปฏิบัติตามมาตรานี้ มี ๓ ประเภทด้วยกัน คือ

๑. บุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ แล้ว ซึ่งยังไม่มีสภาพเป็นทหารกองเกินเพราอายุยังไม่ครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ แต่เมื่อได้ลงบัญชีทหาร กองเกินไว้แล้วมีหลักฐานอยู่ที่เจ้าหน้าที่แล้ว เมื่อมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักฐานจึง บังคับให้ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบไว้ด้วย

๒. ทหารกองเกิน

๓. ทหารกองหนุนทั้งประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒

เรื่องที่ต้องปฏิบัติตามมาตรานี้มี ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่องไปอยู่ต่างท้องที่เป็นการชั่วคราว

๒. เรื่องย้ายภูมิลำเนาทหาร

(อธิบาย ๑. เรื่องไปอยู่ต่างท้องที่เป็นการชั่วคราว ตามมาตรา ๑๒ วรค ๑ หมายความว่า ถ้าไปอยู่ต่างท้องที่ดังกล่าวไม่เกิน ๓๐ วัน ก็ไม่ต้องแจ้ง การแจ้งย้าย ตามกรณีนี้ เมื่อนายอำเภอภูมิลำเนาทหารได้รับแจ้งแล้ว ก็บันทึกหลักฐานไว้เพื่อ ทราบด้วยดินสอดำ ไม่ต้องบันทึกการย้าย และไม่ต้องแยกหลักฐานไปเก็บรวมไว้แต่อย่างใด

๒. เรื่องย้ายภูมิลำเนาทหาร ตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง ภูมิลำเนาทหารตามมาตรา ๕ กำหนดให้มีได้เพียงแห่งเดียว แต่ภูมิลำเนาทหารก็ยังอาจย้ายที่ได้ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้เลือกสถานที่ประกอบอาชีพ หรือเลือกสถานที่อยู่ของตนเองได้ เหตุที่จะย้ายภูมิลำเนาทหารได้ตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง มีอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. ได้มาตั้งทำมาหากายขึพประจำอยู่ เช่น ไปทำการค้า หรือทำไร่ ทำเหมืองแร่ หรือประกอบอาชีพอย่างอื่นก็ได ขอให้เป็นประจำก็แล้วกัน คำว่าประจำนี้หมายถึงอาชีพว่าเป็นอาชีพประจำหรืออาชีพชั่วคราว แต่ทั้งนี้ต้องเข้าใจด้วยว่า อาชีพประจำนั้นอาจทำเพียงระยะเวลาอันลั้น แล้วมีเหตุจำเป็นต้องล้มเลิกไปก็ได เช่น ไปเบิดร้านค้าแล้วเกิดไฟไหม้ต้องล้มเลิกกิจการไป หรือไปทำเหมืองแร่ แล้วขาดทุนต้องล้มเลิกกิจการ อย่างนักต้องถือว่าเป็นอาชีพประจำเช่นกัน แต่ที่ต้องล้มเลิกไป เพราะเหตุสุดวิสัย เป็นต้น

๒. ໄປມີຄືນທີ່ອູ່ເປັນຫລັກຈຸານ ຕາມຂອນນີ້ມີ່ໝາຍຄົງເຈົ້າພາກຄືນທີ່ອູ່ ໄມໄດ້ມີ່
ເຮືອງປະກອບອາຊີພ ເຊັ່ນ ບຸກຄລໄປປຸກບ້ານອູ່ເປັນຫລັກຈຸານແນ່ນອນ ແມ່ຕັວຈະໄມ້ໄດ້
ປະກອບອາຊີພອູ່ທີ່ບ້ານ ກົດຄືວ່າມີຄືນທີ່ອູ່ເປັນຫລັກຈຸານ ເຊັ່ນປຸກບ້ານອູ່ທີ່ຈົ່ງຫວັດນິນທບໍ່
ແຕ່ໄປປະກອບອາຊີພທີ່ກຽງເທິມຫານຄຣຖຸກວັນ ກລາງຄົນຈຶ່ງຈະກລັບໄປພັກທີ່ບ້ານ ທີ່ວົງ
ປຸກບ້ານອູ່ທີ່ກຽງເທິມຫານຄຣ ແຕ່ຕັວທຳນານຮັກໄຟ ຕອງໄປຄັກທີ່ຈົ່ງຫວັດອື່ນ ๒ - ๓ ວັນ
ຈຶ່ງຈະກລັບບ້ານຄຣັງທີ່ນີ້ ກົດຄືວ່າມີຄືນທີ່ອູ່ເປັນຫລັກຈຸານທີ່ກຽງເທິມຫານຄຣ ທີ່ວົງ
ປະກອບອາຊີພໃນທາງເດີນເຮົອອາຈຸດອົງເດີນທາງໄປຢັງຈົ່ງຫວັດຕ່າງ ມາ ທີ່ໄປຕ່າງປະເທດ
ເປັນແຮມເດືອນ ຈຶ່ງຈະກລັບບ້ານ ກົດຄືວ່າມີຄືນທີ່ອູ່ເປັນຫລັກຈຸານ ຢຸນ ທົ່ວທີ່ທີ່ບ້ານປຸກ
ອູ່ເປັນຫລັກຈຸານໄດ້

วิธีปฏิบัติในการย้ายภูมิลำเนาท่าหาก็คือ ผู้ยายต้องไปแจ้งความ
จำนำด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนมีความประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาท่าเข้าไปอยู่
คือ ต้องแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ใหม่ ไม่ต้องแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เก่าด้วย ไม่เหมือน
กับการแจ้งย้ายทะเบียนบ้าน ซึ่งจะต้องแจ้งทั้งย้ายออกและย้ายเข้า ซึ่งก็เป็นความ

ส่วนราชการอย่างหนึ่งในการแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหาร และในการปฏิบัติในการแจ้งย้ายจริง ๆ นั้น ก็ไม่ใช่ว่าแจ้งโดยตรงกับนายอำเภอที่เดียว ต้องแจ้งต่อสังฆ์อำเภอ เมื่อมีเหตุขัดข้องไม่ได้รับความส่วนราชการแจ้งให้นายอำเภอทราบ

เหตุขัดข้องในการย้ายภูมิลำเนาทหารมีอยู่ประการเดียว คือ ย้ายเพื่อหลักเลี่ยงการรับราชการทหาร ถ้าย้ายเพื่อหลักเลี่ยงการรับราชการทหารแล้ว ทางราชการจะไม่จัดการย้ายให้ การหลักเลี่ยงการรับราชการทหารนั้น มีทั้งหลักเลี่ยงการเข้ารับราชการทหารของประจำการ หรือหลักเลี่ยงการเรียกพล แล้วแต่กรณี เมื่อนายอำเภอห้องท้องที่ใหม่ทำการสอนสวนแล้วเห็นว่า ผู้ย้ายไม่ได้หลักเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็จะรับแจ้งการย้ายไว้พร้อมทั้งออกใบรับแจ้งให้แล้วทำการแจ้งการหักโอนภูมิลำเนาทหารกันโดยทางราชการ โดยตัวผู้ย้ายภูมิลำเนาทหารไม่ต้องปฏิบัติการอย่างใด

อนึ่ง สำหรับอำเภอภูมิลำเนาทหารเดิม เมื่อได้รับหนังสือขอหักโอน ก็ต้องสอบถามหลักฐานและพยานแวดล้อมด้วยว่า บุคคลผู้ขอย้ายได้ย้ายภูมิลำเนาทหารไปจริงหรือไม่ หากย้ายไปแต่เชื่อก็ต้องแจ้งขัดข้องในการย้ายภูมิลำเนาทหารนั้น ถ้าย้ายไปเป็นการถูกต้องก็ตอบหักโอนไป เสร็จแล้วอำเภอหักสองจึงดำเนินการแจ้งจังหวัดของตนเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๒ ทวิ บุคคลซึ่งได้ลงทะเบียนชื่อทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล ให้ผู้นั้นนำหลักฐานไปแจ้งต่อนายอำเภอห้องที่ ที่เป็นภูมิลำเนาทหารทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ให้นายอำเภอออกใบรับให้และแกะใบสำคัญและบัญชีให้ถูกต้อง ในการนี้หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญที่จังหวัดเป็นผู้ออกให้ล่วงผู้ว่าราชการจังหวัดและสังฆ์ติดจังหวัดจัดการแก้

(อธิบาย ม. ๑๒ ทวิ เรื่องเปลี่ยนชื่อตัวชื่อสกุลบุคคลทั้ง ๓ ประเภทดังกล่าว มาแล้ว ถ้าได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือหักชื่อตัวและชื่อสกุลจากทางราชการ ต้องนำหลักฐานที่ได้รับอนุญาตไปแจ้งต่อนายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหาร

เพื่อแก้หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญให้ ดังนี้ เวลาไปแจ้ง ผู้ใดมีหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญต้องนำไปให้เจ้าหน้าที่ลัดดิอาgeoจัดการแก้ให้ด้วย การแจ้งนี้ต้องแจ้งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับอนุญาต เมื่อแจ้งแล้วนายอำเภอจะออกใบปรับให้ไว้เป็นหลักฐาน

การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มีความผิดตามมาตรา ๔๓ คือ ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ แต่สำหรับผู้ที่ได้ลงบัญชีหาร กองเงินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ แล้ว แต่ยังไม่เป็นทหารกองเงิน ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ ต้องวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

อนึ่ง เคยมีคำพิพากษาของศาลฎีกา ที่ ๑๙๖๐/๒๕๙๙ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๙๙ พิพากษาว่า ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล ที่อำเภอ เดียวกับอำเภอภูมิลำเนาทหารนำหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญไปขอแก้ต่อนายอำเภอเกิน กำหนด ๓๐ วัน ก็ไม่มีความผิดตามมาตรา ๔๓ เพราะศาลฎีกากล่าวว่าเป็นอำเภอ เดียวกันและนายอำเภอ ก็ทราบดีอยู่แล้ว)

หมวด ๒ การยกเว้น

มาตรา ๑๓ บุคคลดังต่อไปนี้ยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ คือ

- (๑) พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ หรือที่เป็นเปรียญและนักบวชใน พระพุทธศาสนาแห่นนิกายจีนหรือญวนที่มีสมณศักดิ์
- (๒) คนพิการทุพพลภาพ ซึ่งไม่สามารถเป็นทหารได้
- (๓) บุคคลซึ่งไม่มีคุณวุฒิที่จะเป็นทหารได้เฉพาะบางท้องที่ตาม ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม. ๑๓ การยกเว้นตามมาตรานี้ หมายถึง การยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทุกหัวข้อของประจําการ และโดยปกติหมายถึงการเข้าเป็นพนักงานของประจําการตามวิธีที่ ๑ ของคำอธิบายมาตรา ๙ คือ วิธีบังคับให้เข้าเป็นพนักงานของประจําการ ถ้าบุคคลที่มีลิขิตได้รับการยกเว้นจะสละลิขิตอันนี้สมควรเข้ารับราชการ เช่น บุคคลตาม (๑) จะสมควรเข้ารับราชการทุกรากีดีก็สมควรได้ ส่วนบุคคลตาม (๒) และ (๓) นั้น สมควรไม่ได้ เพราะไม่มีลักษณะที่จะเป็นพนักงานหรือรับราชการได้

บุคคลตาม (๑) ได้แก่ พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ พระภิกษุที่เป็นเปรียญ และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวนที่มีสมณศักดิ์

พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ หมายถึง ยศของพระ เช่น เป็นพระครู พระชั้นเทพ หรือชั้นธรรม เป็นต้น ส่วนตำแหน่งของพระไม่เข้าความหมายของมาตรานี้ เช่น เป็นเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ อย่างนี้เป็นตำแหน่ง ไม่ใช่สมณศักดิ์ จึงไม่ได้รับการยกเว้น พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์อาจไม่มีตำแหน่งก็ได้ อย่างนึกเข้าข่ายได้รับการยกเว้น

พระภิกษุที่เป็นเปรียญ หมายถึง การศึกษาของพระ เช่น เป็นเปรียญดังแต่ ๓ ประโยชน์ ถึง ๕ ประโยชน์ ส่วนพระภิกษุที่ศึกษาทางนักธรรม ซึ่งมีนักธรรมตรี โท และเอก นั้น ไม่อยู่ในความหมายของมาตรา ๑๓ (๑)

นักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวนที่มีสมณศักดิ์นั้น หมายถึง ผู้ที่บวชในพระพุทธศาสนาเหมือนกัน ความจริงถ้าจะใช้คำว่า พระภิกษุก็คงจะได้ เพราะบวชในพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน ต่างกันแต่ว่าถือตามนิกายของจีนกับของญวน ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า พระพุทธศาสนาของเรานี้ได้แยกนิกายออกไปหลายสาขา แม้แต่นิกายญี่ปุ่นและทิเบตก็ยังมี ที่กฎหมายไม่บัญญัติถึงไว้ด้วย เข้าใจว่านิกายอื่น ๆ ยังไม่ได้เผยแพร่เข้ามาเป็นปีกแผ่นในประเทศไทย นักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวนนี้ต้องมีสมณศักดิ์ด้วย จึงจะได้รับการยกเว้น

บุคคลตาม (๒) ได้แก่ คนพิการทุพพลภาพ ความจริงบุคคลประเภทนี้ไม่เชิงได้รับการยกเว้น เพราะต้องปลดพันธนาณฑารอยู่แล้วตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔ และยังจะกล่าวถึงอีกเมื่ออธิบายถึงหมวด ๕ ว่าด้วยการตรวจสอบเลือกคนเข้ากองประจำการ

บุคคลตาม (๓) ได้แก่ บุคคลซึ่งไม่มีคุณวุฒิที่จะเป็นพหารได้เฉพาะบางท้องที่ ซึ่งกฎหมายระบุไว้ในมาตรา ๔๕ ได้กำหนดประเภทและที่อยู่ของบุคคลพากนี้ไว้โดย ละเอียดแล้ว เช่น จังหวัดเลย มีชนชาติเมืองที่อยู่ในเขตบ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลลักษะthon ในอำเภอค่ายชัย ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ เมื่อ สั้นเกตให้ดีแล้วจะเห็นว่า คำว่าไม่มีคุณวุฒิที่จะเป็นพหารได้ ไม่ได้หมายถึงคนที่ไม่ได้ เรียนหนังสือ โดยปกติคนที่อ่านหนังสือไม่ออกเสียง และแม้บางคนจะพูดภาษาไทยไม่ ได้เลยก็ยังต้องเป็นพหาร แต่คำว่าไม่มีคุณวุฒิในที่นี้มุ่งหมายไปถึงคุณลักษณะมากกว่า เพื่อบุคคลพากนี้เป็นผู้ที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ภาษา ชนบธรรมเนียมประเพณี ก ไม่เหมือนกัน อาหารการรับประทานก็แตกต่างกันไปคนละอย่าง นอกจากนั้น ความ เชื่อถือในเรื่องต่าง ๆ ก็ไม่เหมือนกัน เช่น พากมูเชอ พากเมัว ที่มีอยู่ในลังหัดภาค เหนืออยู่บนที่สูง เช่น ตามยอดเขา เมื่อล้มมาพักค้างคืนในหมู่บ้านข้างล่างจะผิดอากาศ ไม่สบาย เข้าจะโถงว่าเป็นเพระผิดผิด ด้วยเหตุที่ชนพากนี้ยังไม่เจริญ จึงยังไม่บังคับ ให้เป็นพหาร)

มาตรา ๑๔ บุคคลดังต่อไปนี้ เมื่อลับบัญชีพหารกองเกินแล้ว ไม่เรียกมา ตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ คือ

(๑) พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่ง นิกายจีนหรือญวน ซึ่งเป็นนักธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

(๒) นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้

(๓) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่ กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

(๔) นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

(๕) ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ใน ความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้

(๖) นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ให้ช่วยของ
กระทรวงศึกษาธิการ

- (๗) นักศึกษาของศูนย์ฝึกการbinพลเรือนของกระทรวงคมนาคม
- (๘) บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ
- (๙) บุคคลซึ่งได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
ครั้งเดียวตั้งแต่ลับปีขึ้นไป หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
หลายครั้งรวมกันตั้งแต่ลับปีขึ้นไป หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกัน

การไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารของประจำการในยามปกติ และ
การออกใบสำคัญตาม (๒) และ (๕) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่
กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม. ๑๔ มาตรานี้กำหนดประเภทบุคคลที่ได้รับการยกเว้นไว้รวม ๙
ประเภทด้วยกัน การยกเว้นตามมาตรานี้ตั้งกับการยกเว้นตามมาตรา ๑๓ สำหรับ
มาตรา ๑๔ ยกเว้นให้เฉพาะในยามปกติ คือ ในยามที่บ้านเมืองสงบเรียบร้อยไม่มีศึก
สมความ แต่ถ้ามีศึกสมความก็ไม่ได้รับการยกเว้น แต่เมื่อใดจะเรียกบุคคลตามมาตรา
๑๔ เข้าเป็นทหารของประจำการนั้น เข้าใจว่าจะต้องมีการตกลงใจของกระทรวง
กลาโหมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยอีกครั้งหนึ่ง เพราะเท่าที่ผ่านมาแล้ว ประเทศไทย
ต้องเข้าร่วมในสมความโลกครั้งที่ ๒ ด้วย แต่บุคคลตามมาตรา ๑๔ ก็ยังคงได้รับการ
ยกเว้น ไม่เรียกเข้ากองประจำการในยามปกติ ในที่นี้จึงน่าจะหมายถึงว่ามีความ
จำเป็นจะต้องเรียกหรือยังมากกว่าเมื่อมีความจำเป็นจะต้องเรียก เข้าใจว่าจะต้องออก
เป็นกฎกระทรวง เพราะต้องให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วทั่วทั่วไป ส่วนการยกเว้นตาม
มาตรา ๑๓ นั้น เป็นการยกเว้นให้โดยเด็ดขาด แม้ยามบ้านเมืองไม่ปกติหรือมีความ
จำเป็นอย่างใดก็ยังยกเว้นให้เสมอ

มาตรา ๑๔ ใช้คำว่า “ไม่เรียกเข้ากองประจำการ” จึงมุ่งหมายถึงการเข้ากอง
ประจำการโดยวิธีบังคับ ซึ่งได้แก่ วิธีเรียกมาตรวงเลือกเท่านั้น ถ้าบุคคลประเภท

ต่าง ๆ ตามมาตรานี้จะสมัครเข้ารับราชการก็คงกระทำได้ นอกจากจะขัดต่อระเบียบ การรับสมัครเท่านั้น

อนึ่ง มาตรา ๑๔ กล่าวถึงบุคคลหลายประเภทรวม ๆ กันไปที่ให้ได้รับการยกเว้น ซึ่งบางประเภทยกเว้นให้โดยให้ความเคารพนับถือ เช่น พระภิกษุ สามเณร และนักบวช บางประเภทยกเว้นให้ เพราะเห็นว่ามีความจำเป็นจะได้รับประโยชน์ทางด้านอื่นมากกว่า เช่น ครูและนักศึกษา แต่บางประเภทยกเว้นให้ เพราะทางการไม่ต้องการมากกว่า เช่น บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาของศาลให้ลงโทษจำคุก

บุคคลตาม (๑) หมายความเช่นเดียวกับบุคคลตามมาตรา ๑๓ (๑) ต่างกัน แต่เพียงบุคคลตามมาตรา ๑๔ (๑) เป็นเพียงนักธรรมอย่างเดียวที่ได้รับการยกเว้น และในการขอรับการยกเว้นนั้นต้องนำประกาศนียบัตรนักธรรม หรือหนังสือรับรอง ของกระทรวงศึกษาธิการไปยื่นขอรับการยกเว้นต่อนายอำเภอท้องที่ (ลัสดีอำเภอ) การยื่นจะยื่นเมื่อได้ก็ได้ ถ้ายื่นไม่ทันก่อนการตรวจเลือกจะนำหลักฐานไปยื่นขอรับการยกเว้นต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันทำการตรวจเลือกโดยเด็ดขาด แต่ถ้ายื่นต่อนายอำเภอ ก่อนตรวจเลือกจะดีกว่า เพราะเมื่อยื่นแล้วไม่ต้องไปเข้ารับการตรวจเลือก เป็นการสะดวกดีและไม่เสียเวลา

บุคคลตาม (๒) หมายถึง นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนา แต่นักบวชศาสนาอื่นก็ไม่ได้ยกเว้นให้ทุกศาสนา และไม่ยกเว้นให้ทุกคน จะยกเว้นให้ ศาสนาใดและผู้ใดบ้าง มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๘๘) ดังนี้

ข้อ ๑ นักบวชศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนา ซึ่งให้ลงบัญชี ทหารกองเงินไว้ แต่ไม่เรียกเข้ากองประจำการในนามปกติตามมาตรา ๑๔ (๒) คือ ในสุหร่าหนึ่ง ารามหนึ่ง หรือสำนักหนึ่ง

(๑) สำหรับศาสนาอิสลาม

๑. โอะอิหม่าม	หนึ่งคน
๒. โอะบิลา	หนึ่งคน
๓. โอะกาเตบ	หนึ่งคน

(๒) สำหรับศาสนาริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก

๑. เจ้าอธิการวัด หนึ่งคน

๒. ผู้ช่วยเจ้าอธิการวัดสามคน แล้วแต่เจ้าอธิการวัดจะเห็นสมควรขอ
ไปสำคัญให้แก่ผู้ใด

(๓) สำหรับศาสนาริสต์ นิกายโปรเตสแตนต์

ผู้มีความรู้ความสามารถสอนศาสนาได้ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้ช่วย
หัวหน้าในสำนักสอนศาสนาสำนักใหญ่แห่งสามคน แล้วแต่ผู้เป็นหัวหน้าจะขอ
ไปสำคัญให้แก่ผู้ใด

ข้อ ๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกใบสำคัญ เมื่อได้ออกใบสำคัญ
นักบวชให้แก่ผู้ใดแล้ว ต้องแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น
ทราบด้วย

(อธิบาย) ศาสนาแรกที่ยกเว้นให้ คือ ศาสนาอิสลาม ยกเว้นให้ทุกสุเหลว แต่
ในสุเหลวนี้ ยกเว้นให้เพียง ๓ คน คือ โตะอิหม่ามหนึ่งคน โตะบิลานึ่งคน และ
โตะกาเตบหนึ่งคน เท่านั้น นอกจากนี้ไม่ยกเว้นให้

อีกศาสนาหนึ่งที่ได้รับการยกเว้น คือ ศาสนาต์ ซึ่งแยกเป็นนิกายโรมัน
คาทอลิกกับนิกายโปรเตสแตนต์ ศาสนาคริสต์ทั้งสองนิกายนี้ยกเว้นให้ทุกอารามหรือ
ทุกสำนัก สำหรับนิกายโรมันคาทอลิกยกเว้นให้ ๔ คน คือ เจ้าอธิการวัดหนึ่งคน
กับผู้ช่วยเจ้าอธิการวัดอีก ๓ คน แล้วแต่เจ้าอธิการวัดจะเลือก สำหรับนิกาย
โปรเตสแตนต์ยกเว้นให้เพียง ๓ คน แล้วแต่ผู้เป็นหัวหน้าสำนักจะเลือก

นักบวชศาสนาต่าง ๆ ที่ยกเว้นให้นี้ ต้องขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบ
สำคัญนักบวชให้ก่อน เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ผู้ใดแล้ว จึงจะได้รับ
การยกเว้น ดังนั้น ในการขอใบสำคัญจึงต้องขอ ก่อนวันทำการตรวจเลือกและจะขอต่อ
คณะกรรมการตรวจเลือกไม่ได้ เพราะคณะกรรมการตรวจเลือกไม่มีอำนาจออกใบ
สำคัญให้

บุคคลตาม (๓) ได้แก่ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ซึ่งกรรมการรักษาดินแดนเป็นเจ้าหน้าที่ทำการฝึกอยู่โดยปกติผู้ที่จะเข้ารับการฝึกวิชาทหารในขณะนี้ต้องเป็นนักเรียนและเรียนตั้งแต่ชั้นเตรียมอุดมศึกษาหรืออาชีวศึกษาขึ้นไปถึงขั้นเป็นนิลิตหรือนักศึกษาของมหาวิทยาลัย แต่ได้ทราบว่าผู้ที่เรียนจบหลักสูตรของโรงเรียนแล้วแต่ยังไม่จบหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร จะเข้ารับการฝึกต่อจนจบก็ได้

เนื่องจากการรักษาดินแดนมีรายชื่อผู้ที่เข้ารับการฝึกวิชาทหารอยู่แล้ว การอยกเว้นจึงไม่ต้องทำเอง ผู้อยกเว้นเพียงแต่ส่งหลักฐานแจ้งต่อกรรมการรักษาดินแดน แล้วกรรมการรักษาดินแดนจะดำเนินการอยกเว้นให้เอง ซึ่งเป็นหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมจะแจ้งไปยังจังหวัดภูมิลำเนาทารของผู้นั้นให้จัดการยกเว้นให้แล้วผู้นั้นไม่ต้องไปเข้ารับการตรวจสอบเลือก

บุคคลตาม (๔) ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม วิชัยการอยกเว้น กระทรวงกลาโหมคงดำเนินการให้เข่นเดียวกับบุคคลตาม (๓)

บุคคลตาม (๕) ได้แก่ ครุซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น แต่ครุไม่ได้รับการยกเว้นทุกคนหรือทุกโรงเรียน ครุที่จะมีลิขิได้รับการยกเว้นจะต้องเข้าลักษณะตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๖๘ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ดังนี้คือ

ข้อ ๒ ครุซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ แต่ยกเว้นไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ได้แก่ ครุในมหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัย โรงเรียนทหาร โรงเรียนช่างฝึกหัด โรงเรียนการชลประทานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โรงเรียนฝึกอาชีพและโรงเรียนประชาสงเคราะห์ของ

กระทรวงมหาดไทย โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนและสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนลังกัดเมืองพัทยา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กรมการพิทักษ์ครุ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพลศึกษา กรมศิลปากร กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการประสมศึกษาแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โรงเรียนเอกชนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไป ทั้งสายสามัญและสายอาชีพซึ่งใช้หลักสูตรที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๒ ปี สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมอนามัย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมควบคุมโรคติดต่อ และสถานศึกษาเคมีปฏิบัติของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน

ข้อ ๓ ครุซึ่งจะได้รับการยกเว้นตามข้อ ๒ ดังนี้

(๑) เป็นครุประจำทำการสอนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษา ไม่น้อยกว่าลินห้าคนเป็นปกติและในจำนวนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าลินห้าคนนี้ ยกเว้นครุได้คุณเดียว หรือเป็นครุสอนประจำเฉพาะวิชาซึ่งทำการสอนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าลินห้าคนเป็นปกติ และในจำนวนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าลินห้าคนนี้ ก็ยกเว้นครุได้คุณเดียวเช่นกัน

(๒) มีเวลาสอนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่าลินแบบชั่วโมง สำหรับครุซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาลงมา หรือไม่น้อยกว่าลินห้าชั่วโมง สำหรับครุซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ข้อ ๔ วิธีการยกเว้นครุ

(๑) ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่งรายชื่อครุซึ่งจะได้รับการยกเว้นไปยังผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการจังหวัดซึ่งครุผู้นี้ทำการสอนอยู่ในท้องที่ก่อนเดือนเมษายนของปีที่ถูกเรียกไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เว้นแต่กรณีการย้ายไปประจำทำการสอนในสถานศึกษาอื่นออกจากที่กำหนดไว้ในลำดับขั้นตอนครุ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่งรายชื่อครุที่ย้ายมาประจำทำการสอนซึ่ง จะได้รับการยกเว้น

น้อยกว่าทักษิบวันได้ แต่ต้องก่อนการตรวจเลือกในจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาที่ห้าของครุผู้นั้น

(๒) ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ออกใบสำคัญยื่นคู่ให้แก่คู่รุชซึ่งทำการสอนอยู่ในท้องที่ แล้วแจ้งให้ผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอท้องที่ที่เป็น ภูมิลำเนาททหารของครุพัฒนาทราบ ถ้าครุพัฒนา้มีภูมิลำเนาททหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาททหารของครุพัฒนาทราบ แล้วให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับแจ้งแจ้งให้ผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาททหารของครุพัฒนาทราบอีกต่อหนึ่ง ทั้งนี้ให้แจ้งต่อ กันภายในกำหนดสามสิบวัน

สำหรับครุชั่งทำการสอนอยู่ในหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ออกใบสำคัญกิจกรรม ดำเนินการนัยดียกันที่กล่าวในวรรคหนึ่ง

(อธิบาย) ครูซึ่งจะได้รับการยกเว้นนั้น ต้องเป็นครูที่ประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ไม่ใช่ครูทำการสอนเป็นพิเศษชั่วคราว แล้วครูที่ประจำทำการสอนนี้แยกออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ครูที่สอนวิชาธรรมหรือสอนหลักวิชา และต้องมีนักเรียนที่ทำการสอนเป็นประจำไม่น้อยกว่า ๑๕ คนด้วย ในจำนวนนักเรียน ๑๕ คนนี้ จะของยกเว้นครูได้เพียงคนเดียว ล้วนๆ ครูอีกประเภทหนึ่งเป็นครูสอนประจำเฉพาะบางวิชา เช่น สอนวิชาวิทยาศาสตร์ หรือสอนคำานวน หรือสอนภาษาอังกฤษ เพียงอย่างเดียว เช่นนักข้อมูลยกเว้นได้ และก็ต้องมีนักเรียนที่สอนประจำไม่น้อยกว่า ๑๕ คนเข่นเดียวกัน นอกจากร้านนี้ ครูทั้งสองประเภทนี้ยังต้องมีเวลาสอนนักเรียนนิสิต หรือนักศึกษาในสปดาห์หนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า ๑๘ ชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาดังต่อไปนี้ ต้องดับบล็อกยมศึกษาลงมาหรือไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีเวลาสอน

น้อยกว่าห้าวันก็ขอยกเว้นไม่ได้ ครูในโรงเรียนใดบ้างที่จะขอยกเว้นได้ ต้องถือตามที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๙ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ข้อ ๒ ได้ระบุไว้ครู โรงเรียน นอกจากนี้ก็ขอยกเว้นไม่ได้ ครูที่จะขอยกเว้นต้องให้ล่วงรายการที่เกี่ยวข้องส่งรายชื่อครูที่จะได้รับการยกเว้นไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งครูผู้นั้นทำการสอนอยู่ในท้องที่ ก่อนเดือนเมษายนของปีที่ถูกเรียกไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ถ้าส่งรายชื่อเกินกำหนดนี้ก็ไม่ได้รับการยกเว้น

นอกจากบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นครุอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาได้ย้ายไปประจำทำการสอนในสถานศึกษาอื่น ซึ่งมิใช่สถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในสำคัญยกเว้น ครูเดิม จึงให้ล่วงรายการที่เกี่ยวข้องส่งรายชื่อน้อยกว่า ๖๐ วันได้ แต่ต้องก่อนการตรวจเลือกในจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้น ถ้าขอเกินกำหนดนี้ก็จะไม่ได้รับการยกเว้น

เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับรายชื่อครู ที่จะได้รับการยกเว้นแล้ว ถ้าเป็นคนที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในจังหวัดนั้นก็ดำเนินการตรวจสอบ เมื่อถูกต้องก็จัดการออก ในสำคัญยกเว้นครู (แบบ สด. ๓๗) ให้ และดำเนินการจำหน่ายหลักฐานต่าง ๆ ของจังหวัดໄວ พร้อมกับบันทึกเพิ่มขึ้นในบัญชีคนยกเว้นผ่อนผัน (แบบ สด.๒๐) และแจ้งสำเนาภูมิลำเนาทหารดำเนินการในล่วงที่ เกี่ยวข้องต่อไป หากเป็นคนที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ก็ต้องขอตรวจสอบไปยังจังหวัดนั้น เมื่อได้รับตอบยืนยันเป็นการถูกต้องก็ดำเนินการออกในสำคัญยกเว้นครู (แบบ สด.๓๗) ให้ และแจ้งจังหวัดภูมิลำเนาทหารเพื่อดำเนินการจำหน่ายหลักฐานต่าง ๆ พร้อมกับบันทึกเพิ่มขึ้นในบัญชีคนยกเว้นผ่อนผัน (แบบ สด. ๒๐) ของจังหวัดໄວ และแจ้งนายอำเภอภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้นเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป สำหรับการแจ้งต่อภัยนั้น ต้องแจ้งภายในกำหนด ๓๐ วัน

สำหรับครุชี้ทำการสอนอยู่ในหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ของกระทรวงศึกษาธิการให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ออกแบบคัญญาณครุให้ แล้วดำเนินการนัยเดียวกับที่กล่าวมาแล้ว

บุคคลตาม (๖) และ (๗) ไม่มีปัญหาอะไร เมื่อเข้าเป็นนักศึกษาของสำนักศึกษานั้น ๆ แล้ว ก็ขอยกเว้นได้ เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะแจ้งจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารจัดการยกเว้นให้

บุคคลตาม (๘) เป็นบุคคลที่ได้แปลงสัญชาติเป็นคนไทยตามกฎหมายเจ้าหน้าที่จะทราบว่าเป็นบุคคลประเภทนี้ตั้งแต่ไปแสดงตนขอลงทะเบียนเข้าทารกในเกินแล้วจะจัดการยกเว้นให้ทันทีโดยตัวไม่ต้องขอยกเว้นอีก

บุคคลตาม (๙) ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกครั้งเดียวตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหลายครั้งรวมกันตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป หรือเคยถูกค่าลพิพากษาให้กักกัน ถือเอาตามคำพิพากษาของศาล ไม่ใช่ถือวันต้องโทษจริง เช่น ศาลพิพากษาให้จำคุก ๑๐ ปีแต่ติดอยู่จริง ๆ เพียง ๙ ปี อย่างนักขอยกเว้นได้ ส่วนโทษกักกันนั้นไม่ต้องคำนึงถึงกำหนดระยะเวลาว่าจะต้องโทษกักกันกี่วัน ก็ขอยกเว้นได้ วิธีการขอยกเว้น ผู้จะขอยกเว้นต้องนำหลักฐาน ซึ่งอาจเป็นสำเนาคำพิพากษาได้ ใบยื่นขอยกเว้นต่อนายอำเภอท้องที่ภูมิลำเนาทหาร หรือถ้ายื่นไม่ทันจะไปยื่นต่อคณะกรรมการตรวจเลือก ในวันทำการตรวจเลือกได้ เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้

มาตรา ๑๕ บุคคลซึ่งพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ (๑) มาตรา ๑๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) หรือ (๗) มาตรา ๒๗ (๒) หรือมาตรา ๒๙ (๓) ให้แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ต้นอยู่ หรือทำการประจำ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นฐานะเช่นนั้น และให้นายอำเภอออกใบรับให้ ถ้าผู้นั้นมีภูมิลำเนาทารกอยู่ในท้องที่อำเภออื่น ให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งแจ้งต่อไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทารกของผู้นั้น

(อธิบาย ม.๑๕ บุคคลที่ได้รับการยกเว้นทั้งตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มีสภาพการยกเว้นไม่เหมือนกันบุคคลบางประเภทได้รับการยกเว้นตราบเท่าที่ยังมีสภาพนั้น ๆ อยู่ แต่บุคคลบางประเภทได้รับการยกเว้นตลอดไป ไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพบุคคลตามมาตรา ๑๓ (๑) กับบุคคลตามมาตรา ๑๔ ดังแต่ (๑) ถึง (๗) จะเปลี่ยนสภาพไปได้ เช่น พระภิกขุล้าสิกขาแล้ว หรือนักเรียนเรียนจบแล้ว หรือออกจากความเป็นนักเรียนก่อนสำเร็จ หรือครูพ้นจากการเป็นครูแล้ว ทำให้สภาพของบุคคลนั้น ๆ เปลี่ยนไป ส่วนบุคคลตามมาตรา ๑๓ (๒) และ (๓) กับบุคคลตามมาตรา ๑๔ (๔) และ (๕) จะไม่มีการเปลี่ยนไปจากสภาพเดิม

การยกเว้นตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ กฎหมายยกเว้นให้ตลอดเวลาที่อยู่ในฐานะเช่นนั้น เมื่อพ้นจากฐานะนั้น ๆ แล้ว ลิขิธิได้รับการยกเว้นคงดีไปด้วย จะต้องถูกเรียกเข้ารับการตรวจเลือกต่อไป แต่ถ้าผู้ใดพ้นจากฐานะที่ได้รับการยกเว้นเมื่ออายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้ว ก็เป็นอันพ้นไป จะเรียกเข้ารับการตรวจเลือกอีกไม่ได้ เพราะขาดต่อมาตรา ๙ และมาตรา ๒๒

เนื่องจากผู้ที่พ้นจากฐานะยกเว้นตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ จะต้องถูกเรียกเข้ารับการตรวจเลือกต่อไป มาตรา ๑๔ จึงบังคับให้ผู้ที่พ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ (๑) และมาตรา ๑๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) หรือ (๗) มาตรา ๒๗ (๒) หรือมาตรา ๒๘ (๓) ต้องไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ท่องน้ำอยู่ หรือทำการประจำให้ทราบภายในกำหนด ๓๐ วัน ถ้าผู้ใดอายุยังไม่ครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ นายอำเภอจะได้ออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกต่อไป ถ้าผู้ใดพ้นจากฐานะยกเว้นหรือผ่อนผันแล้วไม่ไปแจ้งภายในกำหนด ๓๐ วัน มีความผิดตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

การที่กฎหมายไม่บังคับให้ต้องแจ้งทุกประเภท เพราะบุคคลบางประเภทไม่สามารถเปลี่ยนสภาพพ้นจากฐานะยกเว้นได้ดังกล่าวมาแล้ว และบุคคลบางประเภท ดำเนินการยกเว้นให้โดยทางราชการ เมื่อพ้นจากการยกเว้นก็เป็นหน้าที่ผู้ที่สั่งยกเว้นจะแจ้งถอนการยกเว้นเอง ตัวจึงไม่ต้องแจ้งด้วยตนเอง

หมวด ๓

การลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ

มาตรา ๑๖ บรรดาชายซึ่งมีลักษณะไทย เมื่อมีอายุย่างเข้าสิบแปดปีในพุทธศักราชใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเขื่องถือได้ไปแจ้งแทน ให้นายอำเภอสอบสวน เมื่อเห็นว่าถูกต้องให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ถ้าไม่มีผู้มาแจ้งแทน ให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยง ขัดขืนไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน

เมื่อได้รับการขอลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้ ให้นายอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ผู้ขอลงบัญชีทหารกองเกินไว้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นพระเทศาสุดวิสัย ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้แล้วให้ถือว่าเป็นทหารกองเกิน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมของพุทธศักราชถัดไป

การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม. ๑๖ มาตรานี้เป็นบทบังคับเริ่มแรกที่ให้ประชาชนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร หรือพูดให้เข้าใจง่าย ๆ ก็คือ โดยปกติแล้ว การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารจะต้องเริ่มจากมาตรานี้ก่อน นอกจากบางคนที่เริ่มปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ ตั้งจะได้กล่าวต่อไปเมื่อกลับมาตรานี้ก่อน นอกจากนี้จึงเปรียบเสมือนเป็นประชูที่เปิดให้บุคคลเข้าอยู่ในบังคับของกฎหมายฉบับนี้ จนกว่าจะปลดพันธนาการทหารประเภทใดประเภทหนึ่งออกไป ก็เป็นอันลินลุดไม่ต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายฉบับนี้อีกด้วย ผู้ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรานี้ หรือมาตรา ๑๘ ก็ไม่ต้องอยู่ในบังคับของมาตราอื่น ๆ ทั้งหมด)

ผู้ที่อยู่ในบังคับของมาตรานี้ คือ บรรดาชายที่มีลักษณะเป็นไทยตามกฎหมาย
ซึ่งได้อธิบายไว้แล้วในมาตรา ๗ และมาตรานี้บังคับเฉพาะบุคคลอายุเดียว คือผู้ที่
มีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรือย่างเข้าสิบแปดปี การบังคับตามมาตรานี้คือบังคับ
ให้ตัวไปแสดงตนเพื่อลับบัญชีทหารกงเกินการลงบัญชี ทหารกงเกินก็คือการทำ
ทะเบียนหลักฐานอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับการทำทะเบียนบ้านเหมือนกันแต่ทำเพื่อ
ความมุ่งหมายคนละอย่าง การทำบัญชีทหารกงเกิน ทำเพื่อให้เป็นหลักฐานสำหรับ
เรียกเข้าเป็นทหาร การไปลงบัญชีทหารกงเกินควรนำบัตรประจำตัวและสูติบัตร (ใบ
เกิด) พร้อมด้วยทะเบียนบ้าน ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ด้วย ทั้งนี้เพื่อเจ้าหน้าที่สังเคราะห์
อำเภอจะได้ทำการตรวจสอบว่าเป็นผู้มีลักษณะเป็นไทยตามกฎหมายหรือไม่ เมื่อทำ
คำร้องแล้ว เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบกับทะเบียนบ้านอีกครั้งหนึ่ง ถ้าหลักฐาน
ตรงกันและปรากฏว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะเป็นไทยโดยโดยแน่นอนแล้ว ก็จะออกใบสำคัญให้ต่อไป
ถ้าบังเอิญใบสำคัญหมด เจ้าหน้าที่ก็จะออกใบรับ (แบบ สค.๑๐) ให้เป็นหลักฐานไว้
ก่อนแล้วนัดวันให้มารับใบสำคัญต่อไป ในสำคัญนี้ถ้าชำรุดหรือสูญหาย ผู้ใดต้องแจ้ง
ขอรับใบสำคัญใหม่ต่อนายอำเภอท้องที่ภายในกำหนด ๓๐ วัน โดยเสียค่าธรรมเนียม^{ฉบับละ ๑ บาท} แต่ถ้าการทำรูดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสีย
ค่าธรรมเนียมถ้าไม่ปฏิบัติตามนี้มีความผิดตามมาตรา ๔๒ เช่นเดียวกับมาตรา ๙

สถานที่ที่ต้องไปแสดงตนของบัญชีทหารกงเกินตามมาตรา ๑๖ นี้

“ต้องไปแสดงตนเพื่อลับบัญชีทหารกงเกินที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนา”
ตามมาตรา ๕ ดังได้กล่าวมาแล้ว

กำหนดเวลาในการไปลงบัญชีทหารกงเกินตามมาตรา ๑๖ ให้เวลาสิ้นสุดไว้
เพียงล้วนเดือนธันวาคมของปีที่มีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรือย่างเข้า ๑๘ ปี แต่ถ้า
วันนับอายุที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ใดจะมีอายุย่างเข้าอายุใหม่ก็ต้องเริ่มต้นแต่ต้นปี ดังนั้น
จึงสรุปได้ว่า กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ไปลงบัญชีทหารกงเกินได้ตั้งแต่เดือน
ธันวาคมถึงเดือนธันวาคมของปีที่มีอายุย่างเข้า ๑๘ ปี

การไปลงบัญชีที่หารกองเกินตามมาตรา ๑๖ นี้ โดยปกติต้องไปขอลงบัญชีด้วยตนเอง เต็มที่มีข้อผ่อนผันสำหรับผู้ไม่สามารถจะไปลงบัญชีที่หารกองเกินด้วยคนเองได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเขื่อถือได้ไปแจ้งแทน การผ่อนผันให้ตามมาตราณั้นผ่อนผันให้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถไปด้วยตนเองเท่านั้น มักจะมีการเข้าใจผิดกันบ่อยๆ ว่า ถ้าตัวไม่อยากไปเองก็ให้คนอื่นไปแจ้งแทน เช่น นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัดเข้ามาเรียนหนังสือในกรุงเทพมหานคร ตัวไม่อยากไปขอลงบัญชีที่หารกองเกินเองก็ให้บุคคลมา代หรือญาติพี่น้องไปขอลงบัญชีแทน อย่างนี้ไม่ใช่กรณีที่ไม่สามารถ เพราะตัวสามารถไปเองแต่ไม่ไป กฎหมายก็ให้กำหนดระยะเวลาไว้ถึง ๑๒ เดือน นักเรียนมีเวลาหยุดเทอมและยังมีวันหยุดอื่น ๆ อีก จึงต้องเข้าใจว่า กฎหมายผ่อนผันให้ในกรณีไม่สามารถเท่านั้น เช่น เกิดการเจ็บป่วย เป็นต้น ผู้ที่จะไปแจ้งแทนได้นั้นต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ คือ มีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ (นับจนวัน เดือน ปีเกิด) และบุคคลนั้นจะต้องเป็นที่เชื่อถือได้ด้วย โดยปกติก็ต้องเป็นผู้ที่รู้จักสภาพความเป็นอยู่ของตัวผู้ต้องลงบัญชีเองพอสมควร เมื่อเลยกำหนดเดือนอันวัคมไปแล้วไม่ไปขอลงบัญชีที่หารกองเกินและไม่มีผู้ไปแจ้งแทนด้วย ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงขัดขืน มีความผิดตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาทหรือจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีที่หารกองเกินด้วยตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรฐานนี้แล้ว ให้ถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมของพุทธศักราชถัดไป ไม่ว่าจะลงบัญชีทหารกองเกินวันและเดือนใด เช่น นาย ก. ลงบัญชีทหารกองเกินวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๗ นาย ข. ลงบัญชีทหารกองเกินวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๗ และ นาย ค. ลงบัญชีทหารกองเกินวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ ทั้งนาย ก., นาย ข. และ นาย ค. จะเป็นทหารกองเกินพร้อมกันในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๘ ก่อนถึงวันที่ ๑ มกราคม

พ.ศ. ๒๕๐๘ ยังไม่เป็นทหารกองเกิน เรียกได้แต่เพียงว่าบุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ แล้วเท่านั้น)

มาตรา ๑๗ ในเดือนกันยายนทุกปี ให้นายอำเภอจัดการประภาครให้ผู้ที่มีอายุถึงเขตที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกินไปลงบัญชีทหารกองเกินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖

ประกาศเช่นว่านี้ ให้นายอำเภอปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและ ณ ที่เปิดเผยแพร่ตามชุมชนในท้องที่นั้น กับให้นายอำเภอส่งประภาครให้กำนัณ ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย

(อธิบาย ม. ๑๗ มาตรานี้บังคับให้นายอำเภอต้องจัดการประภาครให้ผู้ที่มีอายุถึงเขตที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกิน คือ ผู้ที่มีอายุย่างเข้า ๑๙ ปีนั่นเอง ถ้าผู้โดยยังไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินก็ให้จัดการไปขอลงบัญชีเสียภายในกำหนด ซึ่งบางคนอาจจะหลงลืมไป หรือบางคนอาจไม่ทราบหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายก็ได้ เมื่อถึงเดือนกันยายนใกล้จะหมดกำหนดเวลาของลงบัญชีแล้ว จึงให้นายอำเภอจัดการประภาครเดือนให้ประชาชนทราบ ประภาคนี้ มาตรา ๑๗ กำหนดให้ปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ และ ณ ที่เปิดเผยแพร่ตามชุมชนในท้องที่นั้น ซึ่งอาจจะเป็นตลาดหรือท่ารถหรือท่าเรือก็ได้ หรืออาจจะประภาครในโรงพยาบาล หรือทางวิถุ หรือโทรศัพท์อีกทางหนึ่งก็ได้ นอกจากนั้น ยังต้องส่งประภาครให้กำนัณ ผู้ใหญ่บ้านไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ทราบอีกด้วย ความมุ่งหมายของมาตรานี้ก็ไม่มีอะไร นอกจากช่วยเตือนให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมาย จะได้ไม่ต้องมีความผิด)

มาตรา ๑๙ บุคคลซึ่งยังไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอพร้อมกับคนขึ้นปีเดียวกันเพาะเหตุใด ๆ ก็ได้ ถ้าอายุยังไม่ถึงลีบหกปีบริบูรณ์ ให้ปฏิบัติทำงานเดียว กับมาตรา ๑๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สามารถจะปฏิบัติได้ แต่จะให้ผู้อื่นแจ้งแทนไม่ได้ ถ้านายอำเภอจะเรียกตัวลงบัญชีทหารกองเกินก็ย่อมทำได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว

เมื่อได้รับการลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตราหนึ่ง ให้นายอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ไว้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุ่ววิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตราหนึ่งแล้วให้ถือว่าเป็นทหารกองเกินดังแต่awanลงบัญชีทหารกองเกิน แต่ถ้ามีอายุครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๓๙ เมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วให้ปลดเป็นกองหนุนประเภทที่ ๒ ทันที

การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตราหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม. ๑๙ มาตรานี้บังคับบุคคลตั้งแต่อายุย่างเข้า ๑๙ ปี จนถึงบุคคลที่อายุย่างเข้า ๔๖ ปี ถ้าผู้ใดอายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์แล้ว ไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ หรือ มาตรา ๑๘ ก็เป็นอันผ่านพ้นไปไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารเลย

บทบัญญัติที่ว่า บุคคลที่ยังไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอพร้อมกับคนชั้นปีเดียวกัน หมายถึงว่า เมื่ออายุย่างเข้า ๑๙ ปีไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินภายในกำหนดตามมาตรา ๑๖ คือ ไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินภายในเดือนธันวาคมของปีนั้นก็ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ ต่อไป มาตรานี้จึงเป็นบทบังคับรับช่วงจากมาตรา ๑๖ ที่มาตรา ๑๙ บังคับให้ปฏิบัติทำนองเดียวกับมาตรา ๑๖ ก็คือ บังคับให้ไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง แล้วแต่กรณีนั่นเอง ต่างกันแต่ว่า มาตรา ๑๖ นั้น ถ้าผู้ใดไม่สามารถไปด้วยตนเองได้ ก็ผ่อนพ้นให้ผู้อื่นไปแจ้งแทนได้ แต่ตามมาตรา ๑๙ ไม่มีการผ่อนพ้น เช่นนี้ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองทุกคน นอกจากราช ๑๙ ยังบังคับไว้อีกด้วยว่า ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สามารถจะปฏิบัติได้ เช่น ถ้าไม่มีเหตุสุ่ววิสัยอย่างไร การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ เป็น เพราะเหตุหลงลืม หรือจงใจไม่ปฏิบัติ ระยะเวลา ๓๐ วัน ก็ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีอายุย่างเข้า ๑๙ ปี เป็นต้นไป แต่ถ้าการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

นั้นเป็นเพระเหตุสุดวิสัยประการอื่น เช่น เจ็บป่วยหรือการคมนาคมหยุดชะงักไปไม่ได้ ระยะเวลา ๓๐ วัน ก็ต้องเริ่มนับแต่เหตุการณ์นั้น ๆ หมดล้วนไป แต่ถ้าไม่มีเหตุสุดวิสัย อย่างใด บุคคลนั้นจะไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาแล้ว และยังคงใจจะไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ อีก อย่างนี้กฎหมายให้อำนาจนายอำเภอเรียกตัวมาลงบัญชีทหาร กองเกินได้เลย โดยไม่ต้องรอกำหนด ๓๐ วัน

การรับลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้ นายอำเภอจะออกใบสำคัญให้เช่นเดียวกับมาตรา ๑๖ และถ้าใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ก็ต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับมาตรา ๑๖ ทุกประการ

ผู้ที่ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้แล้ว ให้ถือว่าเป็นทหารกองเกินดังแต่ วันลงบัญชีทหารกองเกิน การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ลงบัญชีทหารกองเกินในระหว่างมีอายุ ๑๙ ปีบริบูรณ์ และยังไม่ครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ เป็นทหารกองเกิน

๒. ลงบัญชีทหารกองเกินเมื่ออายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์ไปแล้ว เป็นทหารกองหนุน ประเภทที่ ๒

ผู้ที่ฟ้าฝนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ มีความผิดตามมาตรา ๔๕ ต้องระวัง โทษปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาทหรือจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้ไปแสดงตนขอลงบัญชีทหารกองเกินเลียก่อนด้วยตนเอง ต้องระวังโทษเพียงปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ)

มาตรา ๑๙ เมื่อจำเป็น นายอำเภอเมืองอำเภอจังหวัดประกาศเรียกบุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๙ แล้ว “ไปแสดงตนเพื่อลบัญชีทหารกองเกินใหม่ได้ภายในกำหนดเวลาสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศ

ประกาศเช่นว่านี้ ให้นายอำเภอปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ และ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนุนัชน์ในท้องที่นั้น กับให้นายอำเภอลงประกาศให้กำนัณ ผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไป
เริ่มใช้บูรณาภรณ์ในท้องที่ของตนทราบด้วย

ผู้ได้ไม่สามารถจะไปลงบัญชีที่หารของเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะ และพอจะเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงขัดขืน เมื่อได้รับการขอลงบัญชีที่หารของเกินตามมาตรฐานนี้ ให้นายอำเภอ ก្រោម สำหรับในกรณีที่มีการตรวจ หากในสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้น เป็นเพียงเหตุส่วนบุคคล ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

(อธิบาย ม. ๑๙ มาตรานี้เป็นการบัญญัติเพื่อไว้เมื่อมีเหตุจำเป็น เช่น ไฟไหม้ที่ว่าการอำเภอ หรือน้ำท่วม หรือเกิดสิ่งร้ายที่ว่าการอำเภอถูกทำลาย ทำให้หลักฐานที่เป็นบัญชีต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่รับลงบัญชีที่ทำการกองเกินไว้ถูกทำลายหรือสูญหายไป ก็จะหมายกิจให้อำนันจ่ายอำเภอจัดการประภาครายกบุคคลที่ได้ลงบัญชีที่ทำการกองเกินไว้แล้ว ไปแสดงตนเพื่อลบบัญชีที่ทำการกองเกินใหม่ภายในกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศ เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้จัดทำทะเบียนหลักฐานขึ้นใหม่ การปิดประภาศคงกระทำเช่นเดียวกับมาตรา ๑๗

การลงบัญชีทบทวนกองเงินใหม่ตามมาตรฐาน เจ้าหน้าที่จะจัดการออกใบสำคัญใหม่ และถ้าใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ก็ต้องดำเนินการเขียนเตียร์กับมาตรฐาน ๑๖

ผู้ที่ต้องปฏิบัติตามมาตราหนึ่น ไม่ได้หมายเฉพาะเจ้าของแต่ผู้ที่เป็นพนักงานกินเงินเท่านั้น แต่หมายรวมทั้งผู้ที่ได้ลงบัญชีพนักงานกินเงินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ หรือตามมาตรา ๑๙ และพนักงานทุกประภูมิด้วย ส่วนผู้ที่ปลดพันราชการพนักงานแล้วคงไม่ต้องปฏิบัติ เพราะความมุ่งหมายในการลงบัญชีพนักงานกินเงินก็เพื่อทำทะเบียนหลักฐานไว้สำหรับเรียกด้วยเข้าเป็นพนักงานต่อไป เมื่อปลดพันราชการพนักงานแล้ว เรียกเข้าเป็นพนักงานอีกต่อไปไม่ได้ ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำทะเบียนหลักฐานกันใหม่

การลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรฐานผ่อนผันให้ผู้อื่นไปแจ้งแทนได้ เช่น
เดียวกับมาตรา ๑๖ ถ้าไม่มีผู้ไปแจ้งแทนตามกำหนดมีความผิดตามมาตรา ๔๔ เช่น
เดียวกับมาตรา ๑๙)

มาตรา ๒๐ บุคคลตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๓) ให้ยกเว้นไม่ต้องลงบัญชี
ทหารกองเกิน

(อธิบาย ม. ๒๐ การบังคับให้บรรดาข่ายที่มีลักษณะเป็นไทยตามกฎหมายด้อง^ก
ไปลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ ก็ต้อง หรือมาตรา ๑๙ ก็ต้อง ไม่ได้บังคับให้
ต้องลงบัญชีทหารกองเกินทุกคน มี ยกเว้นให้ตามมาตรฐานสำหรับบุคคล ๒ ประเภท
คือ

๑. บุคคลตามมาตรา ๑๓ (๑) ซึ่งได้แก่พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์หรือที่เป็น^ก
เปรียญและนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวนที่มีสมณศักดิ์แต่ความจริง^ก
พระคุณท่านทั้งหลายนี้ก็จะมีสมณศักดิ์หรือได้เปรียญล้วนมากก็มีอายุผ่านชั้นการ
ลงบัญชีทหารกองเกินมาแล้ว จึงได้รับสิทธิแต่เพียงยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร
กองประจำการดังกล่าวมาแล้วในมาตรา ๑๓

๒. บุคคลตามมาตรา ๑๓ (๓) ซึ่งมีรายละเอียดดังกล่าวมาแล้วในมาตรา ๑๓
เช่นเดียวกัน ข้อที่น่าลังเกตก็คือว่า ความจริงบุคคลตามมาตรา ๑๓ (๓) ไม่ใช่บุคคลที่^ก
ได้รับการยกเว้นเฉพาะตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๓ เท่านั้น แต่^ก
เป็นการยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารโดยที่เดียว)

มาตรา ๒๑ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่ต้องไปแสดงตนต่อนายอำเภอ ตามมาตรา ๑๖
มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙ คือ

- (๑) สามเณรเปรียญ
- (๒) ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงาน

แต่ให้ลงบัญชีท่ารากองเกินไว้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม. ๒๑ มาตรานี้เป็นบทยกเว้นไม่ต้องไปแสดงตนของบัญชีทหาร กองเงินอีกมาตราหนึ่ง แต่การยกเว้นตามมาตราหนึ่งนี้ต่างกับการยกเว้นตามมาตรา ๒๐ การยกเว้นตามมาตรา ๒๐ นั้นเป็นการยกเว้นไม่ต้องลงบัญชีทหารกองเงิน คือไม่ต้องลงบัญชีทหารกองเงินเลย แต่การยกเว้นตามมาตรา ๒๑ ยกเว้นให้แต่เพียงตัวไม่ต้องไปแสดงตนของบัญชีทหารกองเงิน แต่ยังต้องลงบัญชีทหารกองเงิน ส่วนจะลงได้อย่างไรนั้นจะได้กล่าวถึงต่อไป ผู้ที่ได้รับการยกเว้นตามมาตราหนึ่งได้แก่บุคคล ๒ ประเภท คือ

๑. สามเณรเปรียญ สามเณรเปรียญไม่ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีที่ห้องเกินที่อำเภอ เป็นหน้าที่ของนายอำเภอจะต้องจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการลงบัญชีที่ห้องเกินให้ถึง衙门หรือวัดที่สามเณรนั้นพักจำพรรษาอยู่ การลงบัญชีห้องเกินโดยวิธีนี้แม้จะเกินกำหนดตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ก็ไม่มีความผิด เพราะเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการภายในการกำหนดเอง มาตรานี้ยกเว้นให้เฉพาะสามเณรเปรียญ ถ้าเป็นสามเณรราย ๆ หรือสามเณรนักธรรมต้องไปลงบัญชีที่ห้องเกินด้วยตนเองที่อำเภอ

๒. ผู้ที่อยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุณขึ้นของเจ้าพนักงาน บุคคลประเทนี้ไม่ต้องไปลงบัญชีทหารกงเงินที่อำเภอ เพราะไม่สะดวกต่อการควบคุม ถ้ามีจำนวนมากก็ยังเกิดความไม่สะดวกมากยิ่งขึ้น จึงด่วนไม่ให้ตัวต้องไปเอง บุคคลประเทนี้ให้นายอำเภอห้องท้องที่ส่งใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกงเงินไปให้เจ้าพนักงานผู้ควบคุมหรือคุณขึ้น เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุณขึ้นกรอกข้อความตามรายการในใบแสดงตน เสร็จแล้วเจ้าหน้าที่จะจัดส่งบัญชีรายชื่อให้อำเภอภูมิลำเนาจัดการลงบัญชีทหารกงเงินให้เองโดยตัวไม่ต้องไป

หมวด ๔

การเรียกคนเข้ากองประจำการ

มาตรา ๒๒ บุคคลที่อยู่ในกำหนดของหมายเรียกมาตรวจนิเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการนั้นคือผู้ที่เป็นทหารกองเกิน

(อธิบาย ม. ๒๒ มาตรานี้เป็นบทบัญญัติทั่วไปบอกให้ทราบว่า การรับคนเข้าเป็นทหารกองประจำการ โดยวิธีเรียกมาตรวจนิเลือกนั้นต้องเริ่มต้นด้วยการออกหมายเรียกก่อน หมายเรียกนั้น คือ หนังสือของนายอำเภอสั่งให้ผู้ที่มีหน้าที่ต้องเข้ารับการตรวจเลือกไปพร้อมกัน ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งตามเวลาที่กำหนดให้ เพื่อจะได้ทำการตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการตามกฎหมายที่กำหนดไว้ ผู้ที่อยู่ในกำหนดต้องออกหมายเรียกตามมาตรานี้กำหนดไว้ก็ว่าง ๆ เพียงชั้นหนึ่งก่อนว่า คือ ผู้ที่เป็นทหารกองเกินเท่านั้น ผู้ที่ยังไม่เป็นทหารกองเกินหรือผู้ที่เป็นทหารกองประจำการหรือทหารกองหนุนแล้ว จะออกหมายเรียกไม่ได้ ส่วนผู้ที่เป็นทหารกองเกินอยู่แล้ว เมื่อได้จึงจะถูกเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกนั้นได้มีกำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ ดังจะกล่าวต่อไป)

มาตรา ๒๓ การที่จะเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการเมื่อใด อายุได้บ้าง และกี่ครั้งนั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม. ๒๓ มาตรานี้เป็นบทบัญญัติที่แบ่งข้อยกจากมาตรา ๒๒ ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ที่จะออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกได้นั้นต้องเป็นทหารกองเกิน ส่วนการจะเรียกทหารกองเกินที่มีอายุเท่าใด เรียกเมื่อใดและจะเรียกกันกี่ครั้งนั้น ต้องถือตามมาตรา ๒๓ แต่ตามมาตรา ๒๓ ก็ไม่ได้กำหนดรายละเอียดไว้ บัญญัติแต่เพียงว่าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เรื่องนี้ต้องถือตามกฎหมายฉบับที่ ๙ ซึ่งบัญญัติว่า

(๑) ทหารกองเกินซึ่งมีอายุสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ถ้าไม่พึงจึงให้เรียกทหารกองเกินซึ่งมีอายุถัดจากอายุสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไปตามลำดับ

(๒) ทหารกคงเกินซึ่งมีอายุเกินกว่าสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการซึ่ง

- ก. ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือก
 - ข. หลักเลี้ยงขัดขืนไม่มาให้คณบกรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก

ตามมาตรา ๓๓

- ค. พันจាកฐานะยกเว้น หรือผ่อนผัน

ง. จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ หรือ

การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการนี้ ปัจจุบันให้เรียกว่า
เดิมจะเรียกว่าเดือนเมษาณกับเดือนพฤษภาคม เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหมจะสั่งเป็นอย่างอื่น

(อธิบาย ทหารกงเกินประเกทแรกที่จะเรียกเข้ารับการตรวจเลือกได้ คือ ทหารกงเกิน ชั้นมืออายุ ๒๙ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากงประจำการ หรือถ้าจะกล่าวให้ชัดเจนลงไปก็คือผู้ที่มีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะต้องเข้ารับการตรวจเลือก หรือพูดง่าย ๆ ก็คืออายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีใดต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกในปีนั้น ทั้นี้ เพราะผู้ที่เข้ารับการตรวจเลือกในปีใดอาจจะยังไม่ต้องเข้ากงประจำการในปีนั้น อาจจะถูกกำหนดด้วยให้เข้ากงประจำการในปีถัดไปก็ได้ และตามความหมายของบทัญญัตินี้ผู้ที่เข้ารับการตรวจเลือกในปีใดแล้ว ไม่ถูกเข้ากงประจำการก็เป็นอันผ่านพ้นไปไม่ต้องถูกเรียกเข้ารับการตรวจเลือกอีก นอกจากว่าในปีใดมีจำนวนคนอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ที่จะส่งเข้ากงประจำการไม่พอ กับจำนวนที่ต้องการ จึงจะเรียกคนอายุถัดไปอันได้แก่คนที่มีอายุ ๒๒, ๒๓, ๒๔ ฯลฯ ปีบริบูรณ์ซึ่งไปตามลำดับจนถึงอายุ ๒๗ ปีบริบูรณ์ ถ้าอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์แล้ว ก็เรียกอีกไม่ได้ เพราะไม่ใช่ทหารกงเกินแล้ว การเรียกเพิ่มนี้ไม่

จำเป็นต้องเรียกทุกอายุ เรียกถึงอายุได้พอก็หยุดเพียงแค่นั้น เช่น เรียกถึงอายุ ๒๒ ปีบริบูรณ์ อายุ ๒๓ ปีบริบูรณ์ก็ไม่ต้องเรียก การที่จะพิจารณาว่าจะต้องเรียกทหาร กองเกินถึงอายุได้จึงจะพอนั้น เจ้าหน้าที่มีวิธีการคิดคำนวณอยู่แล้ว และการเรียกเพิ่ม นั้นก็คงจะทำพร้อมกันไปกับการเรียกคนอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์นั้นเองไม่ใช่กระทำการ ครั้งและคนอายุถัดไปที่จะเรียกเพิ่มได้นี้ต้องเป็นบุคคลที่ไม่ถูกเขากองประจำการ เพราะเป็นคนขนาดถัดรองจับลากค่าคนไม่ได้ขนาดและผู้ที่เป็นคนจำพวกที่ ๒ เท่านั้น ส่วนลักษณะของบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้จะได้อธิบายเมื่อถึงมาตรา ๒๙

ทหารกองเกินประเภทต่อไปที่จะเรียกเข้ารับการตรวจเลือกคือทหารกองเกิน ซึ่งมีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ แต่ต้องเป็นบุคคลประเภทใดประเภทหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ

ก. เป็นบุคคลที่ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือกมาก่อนเลย เช่น เมื่ออายุ ๒๑ ปี บริบูรณ์ไม่ได้รับหมายเรียกและไม่ได้เข้ารับการตรวจเลือก อย่างนี้ต้องเรียกเข้ารับ การตรวจเลือกในปีที่มีอายุ ๒๒ ปีบริบูรณ์อีก และถ้าในปีที่มีอายุครบ ๒๒ ปีบริบูรณ์ ด้วยังไม่ได้เข้ารับการตรวจเลือก ก็ต้องเรียกในปีที่มีอายุครบ ๒๓ ปีบริบูรณ์ต่อไปอีก และต้องเรียกอย่างนี้เรื่อยไปจนกว่าตัวจะได้เข้ารับการตรวจเลือกแล้วหรือมีอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้วก็เป็นอันยุติเรียกต่อไปไม่ได้ นอกจากนั้น ทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ที่ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือกเลย อาจเป็นผู้ที่ไปแสดงตนลงบัญชี ทหารกองเกินภายหลังเมื่ออายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์แล้วก็ได้ บุคคลประเภทนี้เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว เจ้าหน้าที่จะออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกในคราวถัดไปที่จะถึงทันที เช่น ไปลงบัญชีทหารกองเกินในเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๖ และเมื่อไปลงบัญชีทหารกองเกินนั้นมีอายุ ๒๒ ปีบริบูรณ์แล้ว อย่างนี้ ต้องออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๐๖ แต่ถ้า ไปลงบัญชีทหารกองเกินหลังจากเดือนเมษายนแล้ว ก็ต้องออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับ การตรวจเลือกในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๐๗

ข. เป็นคนหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการทำการตรวจเลือกตามมาตรการ ๓๓ คือเป็นผู้ที่รับหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกแล้ว แต่ไม่ไปเข้ารับการตรวจเลือกตามกำหนดในหมายเรียกเมื่อปีก่อน ๆ เจ้าหน้าที่ได้ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิดและศาลได้พิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ บุคคลประเภทนี้ต้องออกหมายเรียกให้มาเข้ารับการตรวจเลือกในปีต่อไปตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงฉบับนี้ด้วย (ยกเว้นผู้ที่ถูกกล่าวตัวข้องประจามาในปีนั้นก็ไม่ต้องออกหมายเรียก)

ค. เป็นผู้ที่พันจากฐานะยกเว้นหรือผ่อนผัน คนที่ได้รับการยกเว้นได้ก่อลำไวแล้วในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ บุคคลประเทศไทยเมื่อพันจากฐานะที่ได้รับการยกเว้น หากยังอยู่ในกำหนดเรียกเก็บต้องเรียกเข้ารับการตรวจเลือกต่อไป ส่วนคนผ่อนผันที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗ ซึ่งได้ก่อลำถึงต่อไป คนผ่อนผันประเทศไทยเมื่อหมดเหตุที่จะได้รับการผ่อนผันแล้วจะยกเว้นกำหนดเรียกเก็บต้องเรียกเข้ารับการตรวจเลือกต่อไป

บ. เป็นคนที่กำลังจะได้รับการผ่อนผันอยู่ตามมาตรา ๒๙ ในขั้นนี้ควรทำความเข้าใจเสียก่อนว่า คนที่จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ นั้น ต้องเรียกเข้ารับการตรวจเลือกและต้องไปแสดงตนเข้ารับการตรวจเลือกทุกปี และเมื่อหมดเหตุที่จะได้รับการผ่อนผันแล้วก็ต้องเข้ารับการตรวจเลือกตามกำหนดในหมายเรียกฯ แต่ในระหว่างที่กำลังได้รับการผ่อนผันอยู่นี้ ปีใดเจ้าตัวสละลิทธิเข้ารับการตรวจเลือกอย่างบุคคลธรรมดานี้ไม่ได้รับการผ่อนผันไปแล้วก็เป็นอันยุติ ปีต่อไปไม่ต้องเรียกเขารับการตรวจเลือก ส่วนบุคคลประเภทใดบ้างที่จะได้รับการผ่อนผันและจะได้รับการผ่อนผันอย่างใดบ้าง จะได้กล่าวในมาตรา ๒๙

จ. เป็นคนจำพวกที่ ๓ อยู่ก็ต้องออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือก การเป็นคนจำพวกที่ ๓ นั้นเป็นผลเนื่องมาจากการเข้ารับการตรวจเลือกเมื่อครั้งก่อนคือ เมื่อเข้ารับการตรวจเลือกแล้ว คณะกรรมการตรวจเลือกได้กำหนดให้เป็นบุคคลจำพวกที่ ๓ ก็ต้องออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกในปีถัดไปอีก แต่เมื่อไปเข้ารับการตรวจเลือกแล้วคณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เป็นบุคคลจำพวกที่ ๓ ครบ

๓ ครั้ง แล้วเป็นอันดไม่ต้องเรียกเข้ารับการตรวจเลือกอีกต่อไป แม้อายุจะยังไม่ครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ เช่น ไปเข้ารับการตรวจเลือกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔, ๒๕๐๕ และ ๒๕๐๖ และทุกครั้งคณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เป็นบุคคลจำพวกที่ ๓ ไม่ต้องออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกใน พ.ศ. ๒๕๐๗ อีก แต่ถ้าไปเข้ารับการตรวจเลือกใน พ.ศ. ๒๕๐๘ และ พ.ศ. ๒๕๐๙ ล้วน พ.ศ. ๒๕๐๕ มอบให้ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งแทนตามมาตรา ๒๗ (๗) แม้ทุกครั้งคณะกรรมการการตรวจเลือกจะกำหนดให้เป็นคนจำพวกที่ ๓ ก็ยังต้องออกหมายเรียกให้เข้ารับการตรวจเลือกใน พ.ศ. ๒๕๐๗ อีก เพราะยังไม่ครบ ๓ ครั้ง คือ พ.ศ. ๒๕๐๕ ไม่ได้ไปเข้ารับการตรวจเลือก แต่ถ้าในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้ไปเข้ารับการตรวจเลือก คณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เป็นคนจำพวกที่ ๓ อีก ก็ไม่ต้องออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกอีกต่อไป เพราะเป็นคนจำพวกที่ ๓ ครบ ๓ ครั้งแล้ว เป็นดั้นบุคคลที่จะออกหมายเรียกให้ไปเข้ารับการตรวจเลือกได้คงมีเพียงเท่านี้ บุคคลประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้จะออกหมายเรียกไม่ได้

การเรียกทหารกของเกินเข้ารับราชการกองประจำการนี้ ในปีหนึ่งให้เรียกเพียงครั้งเดียว ระหว่างเดือนเมษายนกับเดือนพฤษภาคม และโดยปกติเท่าที่กระทำการกันอยู่ในขณะนี้ ก็กระทำในเดือนเมษายนทั้งสิ้น นอกจากบางจังหวัดที่มีภารกิจมาก ๆ หรือมีภารกิจที่อยู่ห่างไกลมาก อาจต้องทำติดต่อกันไปถึงเดือนพฤษภาคมก็ได้ การที่กำหนดทำการตรวจเลือกในเดือนเมษายน เพราะเป็นการสะดวก ด้วยเป็นฤดูแล้ง สะดวกต่อการเดินทางของเจ้าหน้าที่ และเป็นเดือนที่ว่างเว้นจากฤดูกาลทำงานออกจากนั้นยังเป็นระยะเวลาปิดภาคการศึกษา สะดวกต่อนักเรียนนิสิตนักศึกษาที่ไปเข้ารับการตรวจเลือก แต่อย่างไรก็ต้องตรวจเลือกที่ให้กระทำได้เพียงปีละครั้งนี้ ถ้ามีความจำเป็น รัฐมนตรีว่ากระทรวงกลาโหมอาจจะสั่งให้ทำการตรวจเลือกสองครั้ง หรือสามครั้งในปีได้ก็ได้

มาตรา ๒๔ การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น ให้ นายอำเภอออกหมายเรียกทหารกองเกินซึ่งลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ และ มาตรา ๑๙ มาตร觚เลือก ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม. ๒๔ มาตรานี้เป็นเพียงบทบัญญัติทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ บัญญัติให้ทราบว่าอำนาจในการออกหมายเรียกนั้นอยู่ที่นายอำเภอ ผู้อื่นแม้จะมียศสูงกว่าหรือตำแหน่งสูงกว่า ก็ออกหมายเรียกไม่ได้ ไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย นอกจากนั้นก็บัญญัติว่าเป็นหน้าที่ของนายอำเภอจะต้องจัดการออกหมายเรียก โดยให้ออกหมายเรียกตามบัญชีทหารกองเกิน ซึ่งจัดทำไว้เมื่อมีบุคคลมาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรากองทัพ ๑๖ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙ นั่นเอง)

มาตรา ๒๕ ทหารกองเงินเมื่อมีอายุย่างเข้าสิบเอ็ดปีในพุทธศักราชได้ ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่หารของตนภายในพุทธศักราชนั้น

ทหารกงเกินที่พั้นจากฐานะการยกเว้นตามมาตรา ๑๔ (๓) หรือการผ่อนผันตามมาตรา ๒๗ (๒) และมาตรา ๒๙ (๓) ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียก หรือเพื่อจำนวนร่ายบัญชีเรียกทหารกงเกินตามแต่กรณีที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถจะได้รับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพожะเชื่อถือได้ได้รับหมายเรียกแทน ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลักเลี่ยงขัดขืน

(อธิบาย ม. ๒๕ มาตรานี้เป็นบทบัญญัติเรื่องวิธีการมอบหมายเรียกหรือส่งหมายเรียกที่นายอำเภอได้ออกเตรียมไว้แน่นให้มีมือผู้รับ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๓ วิธี คือ

๑. การมอบหมายเรียกให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี (๒๐ ปีบริบูรณ์)
 ๒. การมอบหมายเรียกให้ทหารกองเกินที่พ้นจากฐานะยกเว้นตามมาตรา ๑๔
- (๓) หรือการผ่อนผันตามมาตรา ๒๗ (๒) และมาตรา ๒๙ (๓)

๓. การส่งหมายเรียกให้ทหารกองเกินที่มีอายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์

วิธีที่ ๑ การมอบหมายเรียกให้คนที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปีนั้น กฎหมายบังคับให้ปรับหมายเรียกด้วยตนเอง ณ อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาท่าทาง เริ่มไปรับได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงธันวาคมของปีที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี

วิธีที่ ๒ การมอบหมายเรียกให้ทหารกองเกินที่พ้นจากฐานะยกเว้นตามมาตรา ๑๔ (๓) หรือการผ่อนผันตามมาตรา ๒๗ (๒) และ มาตรา ๒๙ (๓) นั้น กฎหมายบังคับให้ตัวต้องไปรับหมายเรียกหรือเพื่อจำนำยับဉชี้เรียกท่าทางกองเกินตามแต่กรณีด้วยตนเอง ณ อำเภอภูมิลำเนาท่าทาง เริ่มไปรับได้ตั้งแต่วันที่พ้นจากฐานะดังกล่าว จนถึงล้วนเดือนธันวาคมของปีที่พ้นจากฐานะเข่นั้น

กรณีตามข้อ ๑ และข้อ ๒ กฎหมายยังผ่อนผันให้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถจะไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ โดยให้ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเขื่องถือได้ไปรับหมายเรียกแทน ถ้าพ้นกำหนดแล้วตัวไม่ไปรับหมายเรียกด้วยตนเอง และไม่จัดให้ผู้แทนไปรับแทนด้วย ถือว่าผู้นั้นหลักเลี้ยงขัดขืนมีความผิดตามมาตรา ๔๔ ต้องระหว่างโทษปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ แต่ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มารอรับหมายเรียกเสียก่อนอาจจะเป็นตัวไปขอรับหมายเรียกเอง หรือให้บุคคลอื่นไปรับแทนตน ระหว่างโทษลดลงมาเหลือปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือจำคุก ไม่เกิน ๑ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับกรณีที่กฎหมายกำหนดว่า “ก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิดบุคคลนั้นได้

มากของบัญชีทางกองเกิน หรือของบัญชีทางกองเกินใหม่ หรือมาขอรับ หมายเรียกที่อำเภอตัวยศนอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตน แล้วแต่กรณี” นั้น สำหรับผู้ที่มาด้วยตนเองไม่มีบัญหาอะไร คงล่วงตัวให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีได้ (สำหรับกรณีที่ให้ผู้อื่นมาแทนนั้น คงจะล่วงตัวผู้แทนให้พนักงานให้สอบสวนดำเนินคดีไม่ได้ ผู้เขียนเข้าใจว่า นายอำเภอคงต้องรับคำร้องและสอบสวนผู้แทนให้ทราบสาเหตุที่เจ้าตัวมาไม่ได้ และซึ่งจะให้เจ้าตัวมาแสดงตนโดยตัวเมื่อสาเหตุที่มาด้วยตัวเองไม่ได้หมดไป)

๒. การล่ำทยาเรียกให้คนที่มีอายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ เว้นบุคคลที่พ้นจากฐานะยกเว้นหรือหมดเหตุผ่อนผันตามมาตรา ๒๕ (วรรคสอง) เป็นหน้าที่ของทางราชการจะจัดล่ำให้ถึงที่อยู่อันเป็นภูมิลำเนาที่พำนักโดยตัวไม่ต้องมารับหมายเรียกด้วยตนเอง หรือจะเรียกให้มารับที่อำเภอได้ ถ้าทางราชการไม่ไปล่ำหรือไปแล้วล่ำให้ตัวรับไม่ได้ด้วยเหตุใด ๆ ก็ดีนั้น ไม่มีความผิดแต่อย่างใด เพราะไม่มีบทกำหนดโทษไว้

วิธีการล่ำทยาของทางราชการได้จัดทำลายอย่างต่างกัน คือ

๑. ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้นำหมายเรียกไปล่ำ

๒. ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ล่ำหมายเรียก

๓. ในเขตเทศบาลนอกจกรุงเทพมหานครเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเป็นผู้ล่ำหมายเรียก ส่วนนอกเขตเทศบาลคงให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไปล่ำ เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๒๖ ในเดือนตุลาคมทุกปี ให้นายอำเภอจัดการประชุมให้ทั่วห้าง Kongkien ที่มีอายุย่างเข้าสู่สิบเอ็ดปีในพุทธศักราชนั้น ไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕

ประกาศเข่นว่านี้ให้นายอำเภอปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ และ ณ ที่เปิดเผยแพร่ตามชุมชนในท้องที่นั้น กับให้นายอำเภอส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย

(อธิบาย ม.๒๖ การประชุมตามมาตรานี้มีความมุ่งหมายและวิธีปฏิบัติที่ดำเนินเดียวกับการประชุมตามมาตรา ๑๗)

มาตรา ๒๗ ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามกำหนดหมายนั้น โดยนำใบสำคัญทหารกองเกิน บัตรประจำตัวประชาชน และประกาศนียบัตร หรือหลักฐานการศึกษามาแสดงด้วย ถ้าไม่มารหรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ ให้ถือว่าทหารกองเกินนั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่มา ให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเงวนแต่

(๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการหรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรับหรือการส่งครรภ์ อันเป็นอุปกรณ์ในการรับหรือการส่งครรภ์ และอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

(๕) เกิดเหตุสุ่ดวิลัย

(๖) ไปเข้าตรวจสอบที่อื่น

(๗) ป่วยไม่สามารถจะมาได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเขือถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก

กรณี (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ชี้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

(อธิบาย ม. ๒๗ มาตรฐานเป็นบทบังคับให้หารกองเกินที่ได้รับหมายเรียกแล้วต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกตามกำหนดในหมายเรียกนั้น และต้องนำใบสำคัญหารกองเกิน บัตรประจำตัวประชาชน และประกาศนียบัตร หรือหลักฐานการศึกษา วิชาต่าง ๆ ไปแสดงด้วย แต่การบังคับในเรื่องให้นำหลักฐานไปด้วยนั้นไม่ใช่เรื่องสำคัญ ถึงแม้ไม่นำไปด้วยก็ไม่มีความผิดแต่อย่างใด นอกจากถูกตัดสิทธิเรื่องการลดหย่อนเวลา的工作ในกองประจำการเท่านั้น เรื่องสำคัญก็คือว่าต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกตามกำหนดในหมายเรียกนั้น ถ้าไม่ไปถือว่าหลักเลี่ยงขัดขืนมีความผิดตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี และมีแพ้โทษจำอย่างเดียว ไม่มีโทษปรับด้วย

อย่างไรก็ตี มาตรานี้ก็ยังยกเว้นให้บุคคล ๗ ประเภทที่ไม่ไปเข้าการตรวจเลือกแล้ว ไม่ถือว่าหลักเลี่ยงขัดขืน คือ

๑. ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง ซึ่งหมายถึงราชการภายในประเทศซึ่งมีความสำคัญมาก นอกจากนั้นอาจเป็นข้าราชการซึ่งต้องไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง บุคคลประเภทนี้ที่ไม่ไปเข้ารับการตรวจเลือกต้องได้รับการผ่อนผันจากกระทรวงมหาดไทยเฉพาะคราว

๒. นักเรียนที่ออกใบคุณวิชา ณ ต่างประเทศ ซึ่งต้องเข้าลักษณะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับที่ ๑๐ ดังนี้ คือ

(๑) ต้องเป็นนักเรียนซึ่งออกใบคุณวิชา ณ ต่างประเทศ โดยอยู่ในความปกรครองทั้งฝ่ายวิชาการและความประพฤติของผู้ดูแลนักเรียนไทยของรัฐบาลไทยสำหรับประเทศไทย ๑ ซึ่งโดยปกติ ก.พ. เป็นเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ วิธีการขอผ่อนผัน ก.พ. จะแจ้งต่อกระทรวงมหาดไทย เมื่อกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าควรผ่อนผันให้ก็จะแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นภูมิลำเนาทารของผู้นั้นดำเนินการผ่อนผันให้ต่อไป

(๒) ถ้าไม่ไป่นักเรียนตาม (๑) ก็อาจเป็นนักเรียนซึ่งออกใบคึกข่าววิชา ณ ต่างประเทศ โดยทุนล้วนตัว และไม่อยู่ในความดูแลของผู้ดูแลนักเรียนไทยในต่างประเทศ การขอผ่อนผันตาม (๒) นี้ต้องขอผ่อนผันจากทางอำเภอภูมิลำเนาที่ห้ามแล้ว นายอำเภอจะดำเนินเรื่องต่อไปจนถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้สั่งผ่อนผันให้ (คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๙๔๐/๒๕๑๗ ลง ๓ ธ.ค. ๒๕๑๗)

๓. เป็นข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการหรือโรงงาน ซึ่งผลิตลิ้ง อุปกรณ์ในการรับหรือการส่งคราม และอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม คำว่าอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นหน่วยงานของกระทรวงกลาโหมโดยตรงก็ได้ เช่น อาจเป็นโรงงานกลุ่มเหล็กของ เอกชน ถ้าไม่เกิด สมครามเจ้าของก็คงดำเนินกิจการของตนไปโดยอิสระ แต่ถ้าเกิดสมคราม กระทรวงกลาโหมอาจเข้าควบคุมให้ผลิตเหล็กให้กับทางราชการทหารเพื่อใช้ทำอาวุธ อย่างนี้ก็ ขอผ่อนผันให้คนงานนั้นได้ และกระทรวงกลาโหมต้องแจ้งต่อกระทรวงมหาดไทยให้ ลั่งผู้ว่าราชการจังหวัดภูมิลำเนาที่ห้ามผู้นั้นดำเนินการผ่อนผันให้

๔. เป็นบุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม เช่น เมื่อ สมครามครั้งก่อน ๆ ทางราชการได้เกณฑ์รายนับบรรทุกของเอกชนไปใช้ในราชการ ทหารพร้อมทั้งคนขับรถด้วย คนขับรถก็ได้เชื่อว่าเป็นบุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยทหารในราชการสนามอยู่แล้ว ก็ขอผ่อนผันได้ โดยกระทรวงกลาโหมต้องแจ้ง ต่อกระทรวงมหาดไทยให้ดำเนินการต่อไป

๕. เกิดเหตุสุดวิสัย ซึ่งเป็นคำกว้าง แล้วแต่ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยปกติเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยแม้จะได้ระมัดระวังแล้วก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ทหาร กองเกินเดินทางไปเข้ารับการตรวจเลือก แต่รถค้ำหัวหรือเรือล่มเสียกลางทาง ไปเข้า รับการตรวจเลือกไม่ได้ อย่างนี้ก็ไม่ถือว่าหลีกเลี่ยง ขัดขืน แต่การที่จะทราบว่าเป็น เหตุสุดวิสัยนั้นจะทราบได้ต่อเมื่อได้ทำการสอบถามข้อเท็จจริงแล้ว ดังนั้นจึงไม่มีการ ผ่อนผันล่วงหน้าสำหรับกรณีนี้

๖. ไปเข้าตรวจสอบที่อื่น ซึ่งต้องเข้าลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไปเมื่อกำหนดранั้น

๗. ป่วยไม่สามารถจะไปเข้ารับการตรวจเลือกได้ ซึ่งหมายถึงการเจ็บป่วยจนไม่สามารถเดินทางไปเข้ารับการตรวจเลือกได้ ไม่ใช่ว่าเจ็บห้อง ปวดหัวเล็ก ๆ น้อย ๆ พอยเป็นได้แต่ไม่ไป การป่วยนี้จะป่วยเป็นอะไรก็ได้ เช่น เป็นไข้หนักลุกไม่ขึ้น หรือขาหักเดินไม่ได้ แต่การเจ็บป่วยที่จะไม่เป็นการหลีกเลี่ยงขัดขืนนั้นจะต้องมีผู้บรรลุนิติภาวะแล้วและพอจะเขื่องถือได้ไปแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันทำการตรวจเลือกด้วย และเมื่อเสร็จการตรวจเลือกแล้ว นายอำเภอจะทำการสอบถามอีกรอบหนึ่งว่าป่วยจนไม่สามารถไปเข้ารับการตรวจเลือกได้จริงหรือไม่ ถ้าจริงก็ไม่เป็นการหลีกเลี่ยงขัดขืน

ข้อที่ควรสังเกตคือ การเจ็บป่วยนี้ถ้าผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว เช่น ป่วยมากจนไม่ได้สติ ไม่ได้จัดคนไปแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก หรือหากคนไปแจ้งแทนไม่ได้ เพราะไม่มีใครรับธุระให้อย่างนี้ก็อาจเข้าลักษณะเป็นเหตุสุดวิสัยตาม (๕) ได้

หมวด ๕

การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ

มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดผู้ดำเนินการตามที่ได้ระบุไว้ไม่ต่ำกว่า ผู้บัญชาการกองพล เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกและคณะกรรมการชั้นสูง

(อธิบาย ม. ๒๙ ในมาตรานี้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้กำหนดผู้ดำเนินการตามที่ได้ระบุไว้ไม่ต่ำกว่าผู้บัญชาการกองพล ปัจจุบันกำหนดให้แม่ทัพภาค เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกและคณะกรรมการชั้นสูงภายในกองทัพของตน)

มาตรา ๒๙ ทวิ ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดตามมาตรา ๒๙ แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจเลือกขึ้นในท้องที่แต่ละจังหวัดเพื่อทำการตรวจเลือก

ทหารกองเกินเข้ารับราชการทารกองประจำการ โดยให้ประกอบด้วยนายทหารสัญญาบัตรซึ่งมีศักดิ์ไม่ต่ำกว่าพันโทหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมีศักดิ์หรือเทียบเท่าไม่สูงกว่าประธานกรรมการไม่เกินสองคน สลัตดีจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคน ซึ่งมีได้ประจำอยู่ในท้องที่จังหวัดที่ตรวจเลือกนั้น และนายทหารสัญญาบัตร ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันขั้น ๑ สาขาวิชกรรม หนึ่งคน หรือแพทย์คนเป็นกรรมการ ถ้าไม่อาจแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันขั้น ๑ สาขาวิชกรรมแทน

หน้าที่ของกรรมการตรวจเลือกและวิธีการตรวจเลือก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม.๒๙ ทวิ ในมาตรฐานนี้นอกจากกำหนดให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด แต่ตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกในแต่ละจังหวัดแล้ว ยังมีกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๑๘) กำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจเลือกโดยแยกหน้าที่กัน กระทำการดังนี้

๑. ประธานกรรมการตรวจเลือกแต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรยศไม่ต่ำกว่าพันโท มีหน้าที่ดังนี้

๑.๑ อำนวยการและควบคุมการตรวจเลือกให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

๑.๒ ออกเสียงชี้ขาดในกรณีที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกไม่อาจตกลงกันโดยเสียงข้างมากได้

๑.๓ ตรวจสอบการปล่อยทหารกองเกินพร้อมกับมอบใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ แบบ สด.๔๓ ให้ทหารกองเกินรับไปเป็นหลักฐาน

๒. กรรมการนายทหารสัญญาบัตร แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศหรือเทียบเท่าไม่สูงกว่าประธานกรรมการไม่เกินสองคน (สำหรับในการตรวจสอบเอกสารนั้นแบ่งกรรมการนายทหารสัญญาบัตรออกเป็น ๒ นาย คือ นายทหารสัญญาบัตรคนที่ ๑ ประจำโต๊ะที่ ๑ กับนายทหารสัญญาบัตรคนที่ ๒ ประจำโต๊ะที่ ๓) มีหน้าที่ดังนี้

๒.๑ นายทหารสัญญาบัตรคนที่ ๑ มีหน้าที่

๒.๑.๓ เรียกชื่อทหารกองเกินที่ถูกเรียกมาตรวจเลือก

๒.๑.๒ จัดดูแลทารกของเกินชั้งตัวจะเลือกแล้วให้รวมอยู่เป็นจำพวก

๒.๑.๓ ป้องกันมิให้ทหารกองเกินซึ่งตรวจเลือกแล้วปะปนกับทหาร กองเกินซึ่งยังไม่ได้ตรวจเลือก

๒.๑.๔ รับทราบกองเกินซึ่งคณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เข้า กองประจำการเพื่อนำเข้าประเทศไทยอีกตัวสั่งนายอำเภอเพื่ออุทิศหมายนัด

๒.๒ นายทหารลัมภานบัตรคนที่ ๒ มีหน้าที่

๒.๒.๑ วัดขนาด (วัดทั้งขนาดสูงและขนาดรอบตัว)

วิธีวัดขนาดสูงให้ยืนตั้งตรง สันเท้าชิดกัน ให้วัดตั้งแต่

សំណង់ពេលវេលា

วิธีวัดขนาดรอบตัว ให้คล้องແຄບເນມຕຣອບຕັ້ງໃຫ້ຮົມລ່າງຂອງແຄບໄດ້ຮັບຮວມໂດຍຮອບ ວັດເມື່ອທາຍໃຈອົກເຕີມທີ່ ១ ຄຽງ ແລະທາຍໃຈເຂົ້າເຕີມທີ່ ១ ຄຽງ

๓. กรรมการสัสดีจังหวัดมีหน้าที่ดังนี้

๓.๑ บันทึกผลการตรวจเลือกในบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖)

๓.๒ รับเรื่องราวร้องขอในเหตุต่าง ๆ ซึ่งนายอำเภอได้สอบสวนแล้ว

๓.๓ แบ่งคนเป็นจำพวกในบริบูรณ์ผลการตรวจเลือก (แบบ สด.๔๓)

๓.๔ เตรียมทำสุ่มและนับทีกผลการจันสุ่ม

๓.๕ รวบรวมสลากรที่จับแล้วไว้เป็นหลักฐาน

๓.๖ ตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ

๔. กรรมการซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันขั้น ๑ สาขาวิชากรรม

มีหน้าที่ดังนี้

๔.๑ ตรวจร่างกายผู้ที่ถูกเรียกมาตรวจนิเลือก

๔.๒ ออกใบสำคัญให้แก่คนจำนวนที่ ๓ และคนจำนวนที่ ๔

๔.๓ ควบคุมการจับสลากร

ในการตรวจร่างกายให้คณะกรรมการแบ่งคนที่ได้ตรวจเลือกออกเป็น

๔ จำนวน คือ

จำนวนที่ ๑ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายสมบูรณ์ดี ไม่มีอวัยวะพิการหรือผิดล้วนแต่อย่างใด

จำนวนที่ ๒ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายที่เห็นได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ดีเหมือนคนจำนวนที่ ๑ แต่ไม่ถึงทุพพลภาพ

จำนวนที่ ๓ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายยังไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนั้นได้ เพราะป่วยซึ่งจะบัง�ให้หายภายในกำหนด ๓๐ วันไม่ได้

จำนวนที่ ๔ ได้แก่ คนพิการทุพพลภาพหรือมีโรคที่ไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ตามกฎหมายฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ที่ออกตามมาตรา ๔๑

การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการในหน้าที่ต่าง ๆ นี้ บางหน้าที่กรรมการไม่ได้กระทำด้วยตนเอง แต่ได้ให้เจ้าหน้าที่ของตนเป็นผู้กระทำ แต่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบของตัวกรรมการนั้น ๆ นอกจากกรรมการในหน้าที่แพทย์ซึ่งต้องทำการตรวจร่างกายผู้เข้ารับการตรวจเลือกด้วยตนเองจะให้ผู้อื่นทำแทนไม่ได้ เพราะไม่ใช่แพทย์

คณะกรรมการตรวจเลือกซึ่งจะต้องไปทำการตรวจเลือกตามจังหวัดต่าง ๆ นั้น ต้าผู้ซึ่งรู้สึกว่าการกระทำการตรวจกล้าโหมกำหนดตามมาตรา ๒๘ เห็นว่า จังหวัดใดมีทหารกองเกินจำนวนมาก หรือมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นอำเภอหรือกิ่งอำเภอจำนวนมาก

ก็สามารถแต่งตั้งกรรมการทลายขุดได้โดยแยก คณะกรรมการเป็นคณะที่ ๑, ๒ หรือ ๓ ตามลำดับ

ลำดับขั้นของการทำการตรวจเลือก

๑. ในวันตรวจเลือกนั้นเมื่อถึงกำหนดเวลาทำการตรวจเลือกซึ่งโดยปกติจะเริ่มทำการตรวจเลือกเวลา ๐๗.๐๐ น. โดยเจ้าหน้าที่ลัสดีอำเภอจะเรียกทหารกองเกินซึ่งได้มาแสดงตนเข้ารับการตรวจเลือกให้มาเข้าแพร้อมอยู่ ณ ตำบลของตนตามที่เจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้ เสร็จแล้วประธานกรรมการตรวจเลือกจะนำเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจเลือกทั้งคณะเข้าเฝ้าหน้าเสาธงเพื่อเชิญยูลงชาติชั้นสูงยอดเสา เสร็จแล้วประธานอ่านสารของผู้บัญชาการทหารทหารสูงสุดแลกล่าวให้อวยาทต่อทหารกองเกินที่มาเข้ารับการตรวจเลือก หลังจากนั้นกรรมการสัสดีจังหวัดก็จะชี้แจงขั้นตอนการตรวจเลือกและชี้แจงสิทธิต่าง ๆ ซึ่งทหารกองเกินควรได้รับ เสร็จแล้วเจ้าหน้าที่ของนายทหารสัญญาบัตรคนที่ ๑ ซึ่งประจำอยู่ที่ตัวเรียกชื่อ (โต๊ะที่ ๑) ก็จะตรวจสอบว่า ตำบลใดมีทหารกองเกินมากพอสมควรแล้วก็จะทำการเรียกชื่อตำบลนั้นเป็นอันดับแรก เมื่อจะเรียกทหารกองเกินตำบลใด เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ทหารกองเกินตำบลนั้นเตรียมหลักฐานต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะให้เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบ พร้อมกับให้หารกองเกินตำบลนั้นทุกคนถอดรองเท้าและถุงเท้า ฝากกับญาติหรือเพื่อนไว้ เสร็จแล้วก็จะทำการเรียกชื่อโดยใช้บัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) หรือใบรับรองผลการตรวจเลือก (แบบ สด.๔๓)

๑.๑ เมื่อโต๊ะที่ ๑ ทำการเรียกชื่อและบันทึกหลักฐานเอกสารเรียบร้อยแล้ว ก็จะมอบหลักฐานให้หารกองเกินนำไปมอบให้กรรมการตรวจเลือกซึ่งประจำอยู่โต๊ะที่ ๒ เพื่อตรวจสอบรายการ

๑.๒ โต๊ะที่ ๒ เมื่อทหารกองเกินนำหลักฐานมามอบให้แล้ว เจ้าหน้าที่จะให้ถอดเสื้อทั้งชั้นออกและชั้นในออก หากผู้ใดสวมกางเกงขายาว ก็ให้พับขาหากางเขี้ยนเหนือเข่า เพื่อให้กรรมการแพทย์ตรวจได้อย่างสะดวกและถี่ถ้วน เสร็จแล้วเรียกชื่อ

ผู้ที่มาแล้วให้กรรมการแพทย์ทำการตรวจร่างกาย ผู้ที่ผ่านการตรวจร่างกายแล้วนี้ กรรมการจะแบ่งออกเป็น ๔ จำพวก คือ

จำพวกที่ ๑ ได้แก่ คนที่มีร่างกายสมบูรณ์ดี ไม่มีอวัยวะพิการ หรือผิดส่วนแต่อย่างใด ซึ่งชาวบ้านมักเรียกว่า “ดี ๑” ในขันนี้ยังไม่เกี่ยวกับขนาดสูงหรือขนาดรอบตัว คนจำพวกที่ ๑ นี้ อาจจะเป็นคนมีขนาดต่ำหรือเล็กจนไม่ได้ขนาด หรือมีขนาดสูงหรือใหญ่เท่าไดก็ได้ไม่จำกัด

จำพวกที่ ๒ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายที่เห็นได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ดีเหมือนคนจำพวกที่ ๑ แต่ไม่ถึงทุพพลภาพ บุคคลที่จะเป็นคนจำพวกที่ ๒ นี้มองเห็นได้ชัดด้วยตาเปล่า และอาการที่ไม่สมบูรณ์นี้จะต้องตรงกับที่ได้บัญญัติไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๑๘) อาการไม่สมบูรณ์หรือผิดปกติอย่างอื่นจะถือว่าเป็นคนจำพวกที่ ๒ ไม่ได้

จำพวกที่ ๓ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายยังไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนี้ได้เพราะป่วย ซึ่งจะบำบัดให้หายในกำหนด ๓๐ วันไม่ได้ ข้อที่ต้องพิจารณา ขั้นแรกของบุคคลจำพวกนี้คือต้องเป็นคนที่ร่างกายยังไม่แข็งแรงพอ และการไม่แข็งแรงนั้ntต้องเนื่องมาจากอาการเจ็บป่วยและรักษาให้แข็งแรงภายใน ๓๐ วันไม่ได้ การเจ็บป่วยนั้นจะป่วยเป็นโรคอะไรได้ เช่น เป็นไข้จับสั่นเรื้อรัง หรือเท้า หรือขา หรือแขนเป็นบادແผลเรื้อรังรักษาไม่หายใน ๓๐ วัน ก็ต้องถือว่า เป็นคนจำพวกที่ ๓

คนจำพวกที่ ๓ นี้ไม่ต้องให้เข้าคัดขาดต่อไป และคณะกรรมการตรวจเลือก จะออกใบสำคัญคนจำพวกที่ ๓ (แบบ สด.๔) ให้ไว้เป็นหลักฐาน

คนจำพวกที่ ๔ ได้แก่ คนพิการทุพพลภาพหรือมีโรคที่ไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ตามมาตรา ๔๑ โรคหรืออาการพิการทุพพลภาพนี้จะต้องถือตามที่มีบัญญัติไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) เท่านั้น และคณะกรรมการตรวจเลือกจะออกใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๔ (แบบ สด.๔) ให้ไว้เป็นหลักฐาน แต่ใบสำคัญนี้เจ้าหน้าที่สัสดีจะเรียกเก็บไว้และออกใบสำคัญปลดพันราชการทหารตามมาตรา ๔๑ ให้เป็นหลักฐานต่อไป

เมื่อพิจารณาถึงคนจำพวกต่าง ๆ นี้แล้วจะเห็นว่า ในการตรวจเลือกครั้งหนึ่ง นั้นจะส่งคนเข้าเป็นทหารกของประจำการได้เฉพาะคนจำพวกที่ ๑ กับคนจำพวกที่ ๒ เท่านั้น ส่วนคนจำพวกที่ ๓ กับคนจำพวกที่ ๔ จะส่งเข้ากองประจำการไม่ได้ และจะส่งคนจำพวกที่ ๒ เข้ากองประจำการได้ก็ต้องเข้ากรณีที่คนจำพวกที่ ๑ ไม่พอส่งเข้า กองประจำการ หรือผู้ที่ถูกศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ และถูกจัดไว้เป็นคน หลักเลี้ยงขัดขืน ถ้าคณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เป็นคนจำพวกที่ ๒ ก็ต้อง ส่งตัวไปด้วยขนาด หากมีขนาดสูงดังต่อไปนี้ เช่นติเมตรขึ้นไปและมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปในเวลาหายใจออกเต็มที่ ก็ต้องส่งตัวเข้ากองประจำการ ดังนั้น กฎกระทรวงฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๑๘) จึงบัญญัติเกี่ยวกับการจัดให้เป็นคนจำพวกที่ ๒, ๓ และ ๔ ไว้เป็น พิเศษดังนี้คือ

ก. การวินิจฉัยลักษณะพิการและโรคต่าง ๆ นั้น ถ้าแพทย์ผู้ตรวจยังมีความ สงสัยให้คณะกรรมการตรวจเลือกจัดเข้าไว้ในคนจำพวกที่ ๑ ก่อน

ข. สำหรับบุคคลซึ่งกรรมการในหน้าที่แพทย์เห็นว่า เข้ายื่นในคนจำพวกที่ ๒, ๓ หรือจำพวกที่ ๔ ถ้ากรรมการซึ่งมีไข้แพทย์มีความเห็นแยกรวมกันถึง ๒ คน ต้องงด ออกใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๓ หรือจำพวกที่ ๔ ไว้ก่อน และให้ส่งตัวเข้าตรวจ เลือกรวมกับคนในจำพวกเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นคนจำพวกที่ ๑ หรือคนจำพวกที่ ๒ ก็ได้ ตามความเห็นแยกของกรรมการซึ่งมีไข้แพทย์ ถ้าผู้นั้นต้องเข้ากองประจำการก็ให้ กรรมการซึ่งมีความเห็นแยกกันนั้นต่างฝ่ายต่างทำคำสั่งเจงยื่นต่อกรรมการขั้นสูงภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันเสร็จการตรวจเลือกในจังหวัดนั้น

๑.๓ เรียกชื่อคนจำพวกที่ ๑ เข้าด้ขนาดสูงและวัดขนาดรอบตัวต่อไป (กรณี ที่คนจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีความสูงดังต่อไปนี้ เช่นติเมตรขึ้นไปและมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปเรียกว่า “คนได้ขนาด” และคนจำพวกที่ ๑ ขนาดถัดรอง ซึ่งมี ความสูงดังต่อไปนี้ เช่นติเมตรลงมาจนถึง ๑๔๖ เซนติเมตร และมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๑๖ เซนติเมตรขึ้นไปมีไม่พอ กับความ ต้องการต้องเรียกคนจำพวกที่ ๒ เข้าวัด

ขนาดด้วย และหากยังไม่พอด้วยอีก ก็ต้องเรียกคนผ่อนผันเข้าวัดขนาดตามลำดับคือคนผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ (๓) หากยังไม่พอใจเรียกคนผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ (๑) และ (๒) รวมกันเข้าทำการวัดขนาด ตามลำดับ จนพอใจความต้องการ หากเลือกถึงขนาดได้เกินความต้องการ ก็ให้จับสลากเฉพาะคนขนาดนั้น

วิธีวัดขนาดสูงนั้น ต้องให้ผู้จะถูกวัดยืนตัวตั้งตรง ส้นเท้าชิด กันแล้ววัดตั้งแต่ส้นเท้าจนสุดศีรษะ ได้เท่าใดเจ้าน้ำที่จะคลบบัญชีไว้เป็นขนาดสูง

ส่วนวิธีวัดขนาดรอบตัวนั้น คนให้ผู้จะถูกวัดยืนตัวตั้งตรง ส้นเท้าชิดกัน แล้วคล้องແຄบเมตรสำหรับใช้วัดลงไปรอบตัวผู้จะถูกวัด ต้องให้ริมล่างของແຄบเมตรได้ระดับรวมมโดยรอบคือต้องอยู่ระหว่างไม่ให้ด้านหลังหอย่อน แล้วจึงทำการวัดเมื่อหายใจออกเต็มที่ครั้งหนึ่งและหายใจเข้าเต็มที่อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากการวัดเมื่อหายใจออกเท่านั้นที่จะใช้ถือเป็นขนาดสำหรับคัดเลือกคนล่งเข้ากองประจำการต่อไป เมื่อวัดได้เท่าใด เจ้าน้ำที่จะคลบไว้ในบัญชี

ลำดับขั้นการทำการตรวจเลือก ๓ ขั้นนี้จะกระทำ ๒ หน หรือ ๒ รอบ เมื่อครบ ๒ รอบ แล้วก็จะถึงขั้นทำการจับสลากและการส่งตัวคนเข้ากองประจำการ ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

๓. หลักเกณฑ์การคัดเลือกคนเข้ากองประจำการ การคัดเลือกคนเข้ากองประจำการมีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. บุคคลซึ่งจะเข้ารับราชการกองประจำการได้นั้นคือคนจำพวกที่ ๑ ซึ่งต้องมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไป ในเวลาหายใจออก และขนาดสูงตั้งแต่ ๑๔๖ เซนติเมตรขึ้นไป คนที่จะล่งเข้ากองประจำการนี้ต้องได้ขนาดทั้งขนาดรอบตัว และขนาดสูง คือ ต้องมีขนาดรอบตัว ๗๖ เซนติเมตร และสูงตั้งแต่ ๑๔๖ เซนติเมตร ขึ้นไป ถ้าขนาดรอบตัว ๘๕ เซนติเมตร แต่สูงเพียง ๑๔๐ เซนติเมตร หรือขนาดรอบตัว ๗๕ เซนติเมตร แต่สูงถึง ๑๔๐ เซนติเมตร อย่างนี้จะล่งเข้ากองประจำการไม่ได้ เพราะถือว่าเป็นคนไม่ได้ขนาด

๒. คนที่จะล่งเข้ากองประจำการนั้น ขึ้นแรกต้องส่งคนจำนวนที่ ๑ ซึ่งมี
ขนาดสูงตั้งแต่ ๑๖๐ เซนติเมตรและขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปก่อน
ถ้าคนขนาดนี้มีมากกว่าจำนวนที่ต้องการให้ทำการจับลากเข็น ในการตรวจเลือก
ของเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จะต้องส่งคนเข้าเป็นทหารกองประจำ
การ ๑๐๐ คน แต่มีคนจำนวนที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่ ๑๖๐ เซนติเมตร และมีขนาด
รอบตัว ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไป ๑๒๐ คน ต้องเอา ๑๒๐ คนนี้มาทำการจับลากเอา
เข้าเป็นทหาร ๑๐๐ คน และปล่อยไป ๒๐ คน

แต่ถ้าคนจำนวนที่ ๑ ขนาดสูง ๑๖๐ เซนติเมตร และมีขนาดรอบตัวปั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปมีพอดีกับจำนวนที่ต้องการก็ส่งเข้าเป็นทหารหมดไม่ต้องจับลาก เช่น ในการตรวจเลือกอาเมืองว่า จังหวัดลำปาง จะต้องส่งคนเข้าเป็นทหารกองประจำการ ๘๐ คน และมีคนจำนวนที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูง ๑๖๐ เซนติเมตร และมีขนาดรอบตัว ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไป ๘๐ คน อย่างนี้ต้องส่งเข้ากองประจำการหมดทั้ง ๘๐ คน โดยไม่มี การจับลาก แต่ถ้าคนจำนวนที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูง ๑๖๐ เซนติเมตร และมีขนาดรอบตัว ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปมีไปเพอกับความต้องการ ก็ต้องส่งเข้ากองประจำการทั้งหมด และต้องส่งคนขนาดตัวรองเพิ่มจนพอ กับความต้องการ เช่น การตรวจเลือก อาเมืองครั้งครี่ จังหวัดครบปฐม จะต้องส่งคนเข้ากองประจำการ ๑๐๐ คน แต่มีคนขนาด สูง ๑๖๐ เซนติเมตร และมีขนาดรอบตัว ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไป ๘๐ คน อย่างนี้จะ ต้องส่งเข้ากองประจำการทั้งหมดโดยไม่มีการจับลาก และต้องส่งคนจำนวนที่ ๑ ขนาด ตัวรอง ซึ่งมีความสูง ๑๕๙ เซนติเมตร และมีขนาดรอบตัว ๗๖ เซนติเมตร ขึ้นไป เพิ่มอีก ๒๐ คน ถ้าคนขนาดนี้มีมากกว่าความต้องการก็ให้จับลากเฉพาะคนขนาด ตัวรองเท่านั้น

เมื่อมีการจับ slagak ต้องจัดให้มี slagak เท่ากับจำนวนคนที่จะต้องจับ slagak และแบ่งเป็นเครื่องหมายสีแดงอย่างหนึ่งกับสีดำอีกอย่างหนึ่ง ผู้ใดจับได้ slagak สีแดงจะต้องถูกล่งตัวเข้ากองประจำการ ดังนั้น slagak สีแดงจึงต้องมีเท่ากับจำนวนคนที่จะต้องล่งเข้ากองประจำการ ถ้าผู้ใดจับ slagak สีดำไม่ต้องเข้ากองประจำการ slagak สีดำจึงต้องมี

เท่ากับจำนวนคนที่จะต้องปล่อยตัวไป ถ้าที่ได้จะต้องส่งคนเข้าเป็นทหารหลายแผนก เช่น ส่งคนเข้าเป็นทั้งทหารบกและทหารอากาศด้วยในคราวเดียวกัน หรือส่งคนเข้าเป็นทั้งทหารเรือและทหารอากาศด้วยในคราวเดียวกัน ก็ให้เขียนนามແຜນกันนั้น ๆ ลงไว้ในສลากສีดังด้วย หรือถ้าแผนกใดจะต้องส่งเข้ากองประจำการเป็นผลด ฯ ก็เขียนเลขผลดังในສลากສีดังเลยทีเดียวเพื่อจะจับสลากได้เสร็จในคราวเดียวกัน ไม่ต้องเสียเวลาจับสลากหลายครั้ง ในกรณีที่คนที่จะส่งเข้ากองประจำการได้มีเท่ากับจำนวน คนที่จะส่งเข้ากองประจำการ คงมีการจับสลากเฉพาะแบ่งແຜນก และแบ่งผลด อย่างเดียว ไม่มีสลากคำ

๓. ถ้าคนจำนวนที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงดังตัวอย่างนี้ไป มิได้พอกับจำนวนที่ต้องการ ให้ส่งคนขนาดถัดรองลงมาตามลำดับจนพอกับความต้องการ ถ้าเลือกถึงขนาดใดเกินจำนวนต้องการก็ให้จับลากเฉพาะขนาดนั้น เช่น ในการตรวจเลือกสำหรับงาบงาปะอิน จังหวัดพะรนนครศรีอยุธยา จะต้องส่งคนเข้าเป็นทหารกองประจำการ ๑๐๐ คน และมีคนจำนวนที่ ๑ ขนาดสูงดังนี้

๑๖๐ เช่นติดเมตรขึ้นไป ๕๐ คน

៣៥៩ ខ្លួនពិមាតវ ៣០ កុន

១៤៨ ចំណុចមិន្តរ ២០ កន្ល

อย่างนี้คนขนาดสูง ๑๖๐ เซนติเมตรขึ้นไป ๘๐ คน ต้องส่งเข้ากองประจำการหมวด เมื่อส่งแล้วยังขาดอีก ๒๐ คน ก็ต้องส่งคนขนาดถั่วรองลงมาขนาดแรก ได้แก่ ขนาดสูง ๑๕๙ เซนติเมตร ซึ่งมีอยู่จำนวน ๑๐ คน ก็ต้องส่งเข้ากองประจำการทั้งหมด ๑๐ คน เมื่อส่งแล้วยังขาดอีก ๑๐ คน ก็ต้องพิจารณาขนาดถั่วรองลงมาอีก ซึ่งได้แก่น้ำดู๗ ๑๕๘ เซนติเมตร คนขนาดนี้มีอยู่ทั้งหมด ๒๐ คน ถ้าส่งหมดก็จะเกินจำนวนไป ๑๐ คน จึงต้องเอา ๒๐ คนนี้มาทำการจับลูกากເກົ່າເປັນທາງ ๑๐ คน ปล่อยตัวไป ๑๐ คน

การพิจารณาสิ่งคนขนาดก็ต้องนี้ ขนาดสุดท้ายที่จะส่งเข้ากองประจำการได้คือขนาดสูง ๑๕๖ เซนติเมตร ต่ำกว่า้นั้นส่งไม่ได้

๔. ถ้าคนจำพวกที่ ๑ มีไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ ต้องเลือกจากคนจำพวกที่ ๒ โดยวิธีเดียวกับการเลือกคนจำพวกที่ ๑ คือ พิจารณาคนขาดสูง ๑๖๐ เซนติเมตรขึ้นไปก่อน ถ้าไม่พอ ก็พิจารณาเลือกขนาดถัดรองลงมาตามลำดับ

๕. เมื่อเลือกคนจำพวกที่ ๒ ตามข้อ ๔ แล้ว ยังไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ อีกต้องพิจารณาส่งคนผ่อนผัน (คนที่จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙) การส่งคนผ่อนผันต้องส่งคนผ่อนผันที่เป็นคนจำพวกที่ ๑ ก่อน ถ้ายังขาดอยู่อีก ก็พิจารณาขนาดถัดรองลงมาตามลำดับ ถ้ายังไม่พอ ก็ส่งคนผ่อนผันที่เป็นคนจำพวกที่ ๒ โดยพิจารณาขนาดลงมาตามลำดับเบื้องต้นเดียวกัน การพิจารณาส่งคนผ่อนผันเข้ากองประจำการนั้น ต้องส่งคนผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ (๓) ก่อน หากไม่พอจึงพิจารณาส่งคนผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ (๑) และ (๒) รวมกัน

การส่งคนเข้ากองประจำการจะทำได้ตามลำดับดังกล่าวแล้วเพียงข้อ ๕ เท่านั้น ถ้าคนยังขาดจำนวนอยู่อีก ก็จะเป็นต้องปะลอยให้ขาดจำนวน แล้วส่งคนอำเภอื่นที่ยังไม่ได้ทำการตรวจเลือกเพิ่มขึ้นแทน แต่ถ้าขาดจำนวนในอำเภอสุดท้าย ที่ทำการตรวจเลือกของจังหวัดนั้น ก็จะเป็นต้องปะลอยให้ขาดจำนวน และรายงานให้หน่วยเห็นอثرงาน เพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๙ ตรี ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดมาตรา ๒๙ แต่งตั้งคณะกรรมการชั้นสูงขึ้นในท้องที่แต่ละจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ เจ้าหน้าที่สังกัด ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าลักษณะจังหวัดหนึ่งคน และข้าราชการอื่นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก หรือเทียบเท่าอีกหนึ่งคน เป็นกรรมการ

กรรมการชั้นสูงต้องไม่เป็นบุคคลคนเดียวกับกรรมการตรวจเลือก
คณะกรรมการชั้นสูงมีอำนาจพิจารณาตัดสินกรณีที่มีคำร้องตามมาตรา ๓๑
หรือกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างกรรมการตรวจเลือกซึ่งทำคำชี้แจงเสนอขึ้นมา

คำตัดสินของคณะกรรมการชั้นสูงให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๙ จดava ให้นายอำเภอท้องที่ที่มีการตรวจเลือกมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดสถานที่ทำการตรวจเลือก

(๒) จัดเจ้าหน้าที่และเอกสารเกี่ยวกับการตรวจเลือก เพื่อให้คณะกรรมการ
ตรวจเลือกตรวจสอบได้ในวันตรวจเลือก

(๓) จัดคนชี้มาตรฐานให้รวมอยู่เป็นตำบลเพื่อฟังเรียกชื่อ

(๔) สอบสวนบุคคลซึ่งร้องขอในเหตุต่าง ๆ แล้วมอบเรื่องให้คณะกรรมการ
ตรวจเลือกพิจารณา

(๕) ตรวจทานและบันทึกบัญชีเรียกของอำเภอตามผลการตรวจเลือก

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๔. คณะกรรมการชั้นสูง เนื่องจากคณะกรรมการตรวจเลือกต้องทำงานใน
วันตรวจเลือกอย่างหนัก เพราะมีจำนวนคนเข้ารับการตรวจเลือกมากและต้องทำงาน
เชิงกับเวลา ต้องทำการตรวจเลือกของแต่ละอำเภอให้แล้วเสร็จเป็นวัน ๆ ตามที่กำหนด
ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเลือกจึงอาจเกิดการผิดพลาดขึ้นได้
นอกจานนั้นกรรมการในหน้าที่ต่าง ๆ ของคณะกรรมการตรวจเลือกก็ยังอาจมีความ
เห็นขัดแย้งกันได้ดังกล่าวมาแล้ว กฎหมายจึงได้กำหนดให้ผู้ชี้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหมกำหนดตามมาตรา ๒๙ แต่งตั้งคณะกรรมการชั้นสูงขึ้นอีกคณะ
หนึ่งสำหรับตัดสินปัญหาต่าง ๆ เนื่องคณะกรรมการตรวจเลือกในจังหวัดนั้น ซึ่ง
ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้ คือ

ก. ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทน ๑ คน

ข. เจ้าหน้าที่สัสดีซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าสัสดีจังหวัด ๑ คน ตำแหน่ง
นายทหารชั้นลัญญาบัตรในสายงานสัสดีที่มีตำแหน่งต่ำกว่าสัสดีจังหวัด ได้แก่ ผู้ช่วย
สัสดีจังหวัดและสัสดีอำเภอ ส่วนตำแหน่งที่สูงกว่า เช่น สัสดีกองทัพภาค ฯลฯ เป็นต้น

ค. เจ้าหน้าที่อื่นที่เหมาะสมแก่กรณี เช่น ถ้ามีปัญหานเรื่องอาการโรค
อาจด้วยแพทย์เป็นกรรมการ ซึ่งแล้วแต่ขอเท็จจริง หรือเป็นปัญหาอื่นที่จะต้อง^ก
พิจารณา ก็ตั้งผู้ที่มีความสามารถในด้านนั้นขึ้นเป็นกรรมการ

ตามกฎหมายกำหนดไว้ว่า กรรมการชั้นสูงนี้ต้องไม่ใช่คุณเดียวกับกรรมการตรวจเลือก เช่น สัดสีจังหวัดเป็นกรรมการตรวจเลือกแล้ว จะต้องเป็นกรรมการชั้นสูงอีกไม่ได้ และคำตัดสินของคณะกรรมการชั้นสูงนี้ให้เป็นที่สุดเพียงแค่นี้

การยื่นเรื่องรำวต่อคณะกรรมการชั้นสูงนี้ ตามกฎหมายไม่ได้กำหนดระเบียบและวิธีการไว้ แต่ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยกำหนดว่า ผู้ที่จับสลากรถเข้ากองประจำการและได้ไปรายงานตัวเข้ากองประจำการ เรียบร้อยแล้ว และกำลังอยู่ในกองประจำการจะต้องยื่นเรื่องต่อคณะกรรมการชั้นสูงโดยตรง สำหรับผู้ที่ยังไม่เข้ากองประจำการก็ต้องยื่นเรื่องรำวต่อคณะกรรมการชั้นสูง เช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๙ เมื่อได้คัดคุณที่ยกเว้นด้วยเหตุต่างๆ ออกแล้ว ถ้ามีจำนวนทหารกองเกินที่จะรับราชการเป็นทหารกองประจำการได้มากกว่าจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการให้ถอนผันแกลประบทบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดาซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ หรือชราจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู แต่ถ้ามีบุตรหลายคนจะต้องเข้ากองประจำการพร้อมกันคงผ่อนผันให้คุณเดียวตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือก ถ้าบิดาหรือมารดาไม่สามารถจะเลือกได้ ก็ให้คณะกรรมการตรวจเลือกพิจารณาผ่อนผันให้หนึ่งคน

(๒) บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาตาย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ และบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้งนี้เมื่อบุตรหรือพี่หรือน้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

(๓) บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ผู้อ้างลิทธิตาม (๑) หรือ (๒) แห่งมาตราหนึ่ง ต้องรับรองขอผ่อนผันด่อนายอำเภอ ห้องที่ก่อนวันตรวจเลือกเข้ากองประจำการไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณี

พิเศษซึ่งไม่ไปความผิดของผู้ร้อง และผู้ร้องต้องร้องต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก ตามมาตรา ๓๐ อีกรึหนึ่ง นายอำเภอต้องสอบสวนหลักฐานไว้เสียก่อนวันตรวจเลือก เพื่อคณะกรรมการตรวจเลือกจะได้ตัดสินได้ทันทีการขอผ่อนผันตาม (๓) ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้าไม่สามารถจะผ่อนผันพร้อมกันทั้งสามประเภทได้ เพราะจะทำให้คนไม่พอจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการให้ผ่อนผันคนประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ รวมกันก่อน ถ้าคนยังเหลือจึงผ่อนผันคนประเภทที่ ๓ ถ้าจำนวนคนในประเภทใดจะผ่อนผันไม่ได้ทั้งหมดต้องให้คนประเภทนั้นจับ slag

(อธิบาย ม. ๒๙ การผ่อนผันตามมาตรานี้เป็นการผ่อนผันในขั้นสุดท้ายตัวบทัญญูตัวว่าเมื่อได้ด้วยคนที่ยกเว้นด้วยเหตุต่าง ๆ ออกแล้วยังมีจำนวนคนที่จะล่งเข้ากองประจำการได้พอจะจะผ่อนผันให้บุคคลตามมาตรานี้ (คนจะมีพอล่งเข้ากองประจำการหรือไม่ดูคำอธิบายมาตรา ๒๘) แต่ถ้าแม้ว่าในการตรวจเลือกร้านนั้นจะไม่มีคนยกเว้นที่ต้องคัดออกเลย ถ้าคนธรรมดามีพอล่งเข้ากองประจำการแล้ว ก็คงผ่อนผันให้บุคคลตามมาตรานี้ ดังนี้ ข้อสำคัญจึงอยู่ที่ว่ามีคนพอล่งเข้ากองประจำการตามมาตรา ๒๙ หรือไม่

บุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรานี้มีอยู่ ๓ ประเภท คือ

๑. เป็นบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดาและมารดาในเมื่อ

ก. บิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดาและมารดาเป็นคนไร้ความสามารถ คือ เป็นคนวิกฤต ซึ่งศาลลั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ แต่อย่างไรก็ได้ ถ้าเป็นเพียงคนวิกฤตซึ่งศาลยังไม่ได้ลั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถและบุตรต้องเลี้ยงดูแล้วเข้าใจว่าจะอนุโลมเข้าในข้อนี้ได้ เพราะความมุ่งหมายของมาตรานี้คือต้องการปล่อยให้บุตรได้เลี้ยงดูบิดามารดาไม่ให้อดตาย หรือ

ข. บิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดาและมารดาพิการทุพพลภาพ หรือ

ค. บิดาหรือมารดาหรือทั้งบิดาและมารดาชราจนหาเลี้ยงซึ่พไม่ได้ ซึ่งในข้อนี้ก็กฎหมายไม่ได้กำหนดเงื่อนไขไว้ว่ามีอายุเท่าใด เพราะสุขภาพของคนเราไม่เหมือนกัน บางคนมีอายุถึง ๘๐ ปี แต่ยังแข็งแรง แต่บางคนอายุเพียง ๕๐ ปี หรือ ๖๐ ปี อาจจะอ่อนแอทำงานไม่ไหว ก็กฎหมายจึงให้คำกลาง ๆ ว่าชราจนหาเลี้ยงซึ่พไม่ได้เป็นเงื่อนไขจรณะ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้การผ่อนผันต้องประกอบด้วย

(๑) เป็นบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดาหรือหัวบิดาและมารดา ถ้าไม่ได้เป็นคนหาเลี้ยงก็ไม่ได้รับการผ่อนผัน มักจะมีภรรยาเสื่อมฯ ว่า พ่อแม่ยากจน ลูกก็ไม่แยแส ต้องอาศัยผู้อื่นยังชีพ แต่พ่อลูกจะถูกทบทารกษาสั่งสารลูก ยอมรับสมอ้างว่าลูกเป็นผู้เลี้ยงดูอย่างนี้ก็มี นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงว่าจำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดามารดาหรือไม่ เช่น บิดามารดาไม่ฐานะมั่งคั่งอยู่แล้วแม่ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร บุตรก็ไม่จำเป็นต้องหาเลี้ยง ตรงกันข้าม บิดามารดาหากลับยังต้องเลี้ยงบุตรอยู่อีก อย่างนี้ก็ไม่ได้รับการผ่อนผันอีกประการหนึ่ง มักจะมีกรณีว่าบิดามารดาประกอบอาชีพมีหลักฐานมั่นคง และบุตรต้องเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการประกอบอาชีพนั้น ถ้าบุตรต้องถูกทบทารจะไม่มีผู้ใดทำแทน กรณีอย่างนี้ บิดามารดาอาจจ้างผู้อื่นทำแทนได้ จึงขอผ่อนผันให้มีผลได้

(๒) ต้องไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูแทน เช่นยังมีทั้งบิดามารดา บิดาหาเลี้ยงชีพไม่ได้แต่มาตายแข็งแรงและหาเลี้ยงชีพอยู่แล้วก็ขอผ่อนผันไม่ได้ และจะอ้างว่ามารดาประกอบอาชีพคนเดียวจะทำให้รายได้ลดน้อยลงอย่างนั้นไม่ได้ หรือถ้ามีแต่บิดาหรือมารดาหรือทั้งบิดาและมารดาประกอบอาชีพไม่ได้ทั้งสองคน แต่ยังมีภรรยาของผู้จะขอผ่อนผันประกอบอาชีพเลี้ยงดูได้ก็ขอผ่อนผันไม่ได้ คำว่าไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูไม่ได้จะเป็นไปได้ที่เขารับเลี้ยงดูแทนได้ก็จะขอผ่อนผันไม่ได้

อาจมีกรณีที่บุตรต้องเข้ารับการตรวจเลือกพร้อมกัน เช่น เป็นบุตรฝาแฝด หรือคนพี่เคยได้รับการผ่าตัดผนังมาแล้ว จึงคนน้องถึงกำหนดต้องเข้ารับการตรวจเลือกอีก ในกรณีอย่างนี้กฎหมายยอมผ่อนผันให้เพียงคนเดียวตามแต่ปัจจัยทางด้านสุขภาพ

ขอผ่อนผันเท็จหมวดไม่ได้ แต่ถ้าบิดามารดาไม่สามารถจะเลือกได้ด้วยเหตุใด ๆ ก็ได้ คณะกรรมการตรวจเลือกจะเป็นผู้พิจารณาเลือกผ่อนผันให้ ๑ คน ซึ่งคณะกรรมการตรวจเลือกทั้งหมดจะถือหลักกว่า ผู้ใดเป็นคนที่เลี้ยงบิดามารดาได้ดีกว่ากัน

การขอผ่อนผันตามข้อ ๑ นี้ ผู้ร้องต้องขอผ่อนผันต่อนายอำเภอท้องที่ก่อน วันตรวจเลือกไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน นายอำเภอจะทำการสอบถามข้อเท็จจริงไว้เป็นหลักฐาน และเมื่อถึงวันตรวจเลือก ต้องร้องต่อคณะกรรมการตรวจเลือกอีกครั้งหนึ่ง จึงจะได้รับลิทธิผ่อนผัน

๒. เป็นบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยง

ก. บุตรซึ่งมารดาตาย หรือมารดาไร้ความสามารถ หรือมารดาพิการ ทุพพลภาพ (มารดาในที่นี้คือภริยาของผู้ขอผ่อนผัน) หรือ

ข. พี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดา หรือร่วมแต่มารดาซึ่งมารดาตาย

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้การผ่อนผันประกอบด้วย

(๑) บุตรหรือพี่หรือน้องนั้นหากลี้ยงชีพด้วยตนเองไม่ได้ ซึ่งอาจเป็นด้วยอายุยังน้อย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ อย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

(๒) ไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูแทน โดยมีความหมายเข่นเดียวกับข้อ ๑ ทุกประการ

การขอผ่อนผันตามข้อ ๒ นี้ ต้องดำเนินการและปฏิบัติเข่นเดียวกับข้อ ๑ ทุกประการ

๓. เป็นบุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ซึ่งแบ่งบุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาออกเป็น ๓ ประเภท คือ

ก. นิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งของรัฐและของเอกชน ตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวงฉบับที่ ๗๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ซึ่งจะผ่อนผันให้เพียงการศึกษาชั้นปริญญาโทหรือเทียบเท่าชั้นปริญญาโทเท่านั้น ผู้ที่ศึกษาในชั้นปริญญาเอกไม่ได้รับการผ่อนผัน และการผ่อนผันนี้ยอมให้เพียงอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์ ถ้าอายุเกินกว่านี้

แม้ยังกำลังศึกษาอยู่ก็ไม่ได้รับการผ่อนผัน (เว้นแต่นิสิตหรือนักศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ผ่อนผันให้ในระหว่างที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือสถาบันทางแพทย์เพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมอีก ๑ ปี)

ข. นักเรียนหรือนักศึกษาโรงเรียนอาชีพหรือวิทยาลัย สังกัดหรืออยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง หรือองค์การของรัฐ ตามที่กำหนดรายชื่อสำนักศึกษาไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๓ (ท.ศ. ๒๕๓๖) แล้ว ซึ่งจะผ่อนผันให้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างศึกษาเพื่อรับประกาศนียบัตรหรือปริญญาตรี หรือวิทยฐานะซึ่งทางราชการรับรองว่าเทียบได้ไม่สูงกว่าปริญญาตรี และผ่อนผันให้จนถึงอายุครบ ๒๖ ปี บริบูรณ์

ค. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดหรือในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัย โดยให้ได้รับการผ่อนผันจนสำเร็จระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนประเภทนี้ผ่อนผันให้เพียงอายุครบ ๒๒ ปีบริบูรณ์ ถ้ายังไม่สำเร็จก็ไม่ได้รับการผ่อนผันต่อไป

การขอผ่อนผันแก่บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาทั้ง ๓ ประเภทนี้ แยกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. ให้เป็นหน้าที่ของ มหาวิทยาลัย สถาบัน โรงพยาบาล หรือวิทยาลัยของรัฐ กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออ่ายอ่นและมีฐานะเทียบเท่ากรม หรือองค์การของรัฐ แล้วแต่กรณี ส่วนรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาที่ราษฎร์ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีที่จะต้องรับการตรวจเลือก

๒. ให้เป็นหน้าที่ของ มหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัย แล้วแต่กรณี ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันต่อทบทวนมหาวิทยาลัย และให้ทบทวนมหาวิทยาลัยส่วนรายชื่อบุคคลดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาที่ราษฎร์ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ

ลิทธิได้รับการผ่อนผันของบุคคลตามมาตรา ๒๙ (๑) (๒) และ (๓) นี้ไม่เท่ากัน กล่าวคือ ถ้าคนจำนวนที่ ๑ รวมกับคนจำนวนที่ ๒ มีไม่พอกับจำนวนที่ต้องส่งเข้ากองประจำการ ให้เลือกจากคนที่จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ ส่งเขากองประจำการด้วย ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ข้อ ๕ วรรค ๓

สำหรับการส่งคนที่จะได้นับการผ่อนผันเข้ากองประจำการนั้น ต้องส่งคนที่จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ (๓) เข้ากองประจำการก่อน ถ้าไม่พอจึงให้ส่งคนที่จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ (๑) และ (๒) รวมกัน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙)

มาตรา ๓๐ ถ้าผู้ที่ถูกเรียกมาตรวจเลือกเห็นว่า ตนควรจะได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน ต้องนำหลักฐานมาแสดงต่อคณะกรรมการตรวจเลือกก่อนจับสลากหรือก่อนกำหนดให้เข้ากองประจำการ ในกรณีที่ไม่มีการจับสลาก มีฉะนั้นให้ถือว่าหมดสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน

(อธิบาย ม. ๓๐ การขอรับสิทธิยกเว้นหรือผ่อนผันในวันทำการตรวจเลือกนั้น ต้องกระทำการหรือยื่นเรื่องราวขอรับสิทธิก่อนถูกกำหนดตัวให้เข้ากองประจำการ มีฉะนั้นจะไม่ได้รับสิทธิ โดยปกติเจ้าหน้าที่จะประกาศให้ยื่นเรื่องราวด้วยตัวถูกเรียกซึ่งครั้งแรกเป็นต้นไป โดยจะมีเจ้าหน้าที่จัดทำเรื่องราวไว้ต่างหากในบริเวณสถานที่ทำการตรวจเลือก เจ้าหน้าที่ทำการเรียกซึ่งครั้งแรกจะบอกให้ทราบเองเมื่อเราแจ้งความจำนง แต่ถ้าเราหลงลืมหรือไม่ทราบวิธีการไปยื่น เมื่อได้ตรวจสอบกายหรือดูขนาดแล้วก็ยังมีสิทธิได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน แต่ทั้งนี้ต้องยื่นก่อนจับสลากหรือก่อนถูกกำหนดตัวให้เข้ากองประจำการในกรณีที่ไม่มีการจับสลาก แต่การกำหนดตัวให้เข้ากองประจำการบางครั้งเราอาจไม่ทราบ เพื่อไม่ให้เสียสิทธินี้ไป ทางที่ดีจึงควรยื่นเรื่องราวด้วยตัวเองเมื่อถูกเรียกซึ่งครั้งแรกจะเป็นการแน่นอนกว่า)

มาตรา ๓๑ ในการตรวจคนเข้าออกประจำการนั้น ถ้าผู้ที่ต้องเข้าออกประจำการเห็นว่า คณะกรรมการตรวจเลือกตัดสินไม่ถูกหรือไม่ยุติธรรม ก็ให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการชั้นสูงได้ แต่ให้ส่งผู้นั้นเข้าออกประจำการก่อนจนกว่าจะได้รับคำตัดสินของคณะกรรมการชั้นสูง

(อธิบาย ๘๑ ผู้ที่จะยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการชั้นสูงตามมาตราฯ ได้ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในกำหนดต้องเข้าออกประจำการ แต่ในเวลาที่ยื่นคำร้องตัวได้เข้าออกประจำการแล้วหรือยังไม่สำคัญ การร้องนั้นร้องได้ทุกกรณีที่คณะกรรมการตรวจเลือกตัดสินไม่ถูกหรือไม่ยุติธรรม เช่น วัดขนาดรอบตัวเราพิดพาด ความจริงขนาดรอบตัวเราเพียง ๗๕ เซนติเมตรครึ่ง แต่คณะกรรมการตรวจเลือกลับวัดให้เป็น ๗๖ เซนติเมตร ทำให้เราต้องถูกเข้าออกประจำการ เราได้ทักทวงแล้วว่าขนาดไม่ถึง ๗๖ เซนติเมตร ก็ไม่ยอมแก้ไขให้ อย่างนี้ก็ร้องต่อคณะกรรมการชั้นสูงได้ หรือนิวเรียบดเกทำงานไม่ถันด แต่คณะกรรมการตรวจเลือกว่าบิดเกจจริง แต่ยังทำงานได้ถันด แล้วส่งเราเข้าออกประจำการ อย่างนี้ก็ร้องต่อคณะกรรมการชั้นสูงให้พิจารณาได้ หรือเราจะร้องขอผ่อนผัน เพราะจำเป็นต้องเดียงดูบิความรدا คณะกรรมการตรวจเลือกว่าไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย แต่เรามีพยานหลักฐานครบถ้วนควรได้รับการผ่อนผันอย่างนี้ก็ร้องได้ ข้อสำคัญเรื่องที่จะร้องนั้นต้องเกี่ยวกับตัวเราที่คณะกรรมการตรวจเลือกตัดสินไม่ถูกหรือไม่ยุติธรรม ไม่ใช่ว่าไปร้องเรื่องของคนอื่น เช่น ร้องว่า คณะกรรมการตรวจเลือกช่วยเหลือผู้อื่นไม่ต้องให้ถูกทางอย่างนี้ไม่อยู่ในหน้าที่ของคณะกรรมการชั้นสูงพิจารณา การร้องนี้ถ้าร้องก่อนกำหนดเข้าออกประจำการและในระหว่างที่คณะกรรมการชั้นสูงกำลังพิจารณาเรื่องยังไม่เสร็จ และยังไม่ได้ตัดสิน เมื่อก็ถึงกำหนดเข้าออกประจำการต้องไปเข้าออกประจำการตามกำหนด จะอ้างว่ากำลังรอรับคำตัดสินของคณะกรรมการชั้นสูง และไม่ไปรายงานตัวเข้าออกประจำการตามกำหนดไม่ได้ อีกว่าผู้นั้นหลักเลี่ยงขัดขืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ และมีโทษตามมาตรา ๔๕)

มาตรา ๓๒ ถ้าปรากฏว่าทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินยี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ารับราชการท่ารถองประจำการไปทำการที่สำนักงานท้องที่ที่อำเภอ แล้วนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาท่ารถได้ล่วงหน่ายเรียกไปยังนายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นไปอยู่มอบแทนให้ เมื่อได้รับหมายเรียกแล้ว แต่ไม่สามารถจะไปตามหมายนั้นได้ เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทัน ผู้นั้นต้องรับชี้แจงต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ เมื่อนายอำเภอท้องที่นั้นสอบสวนได้ความจริง ก็ให้เข้ารับการตรวจเลือกพร้อมกับคนในอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ แต่ถ้าไม่สามารถล่วงเข้ารับการตรวจเลือกในอำเภอท้องที่นั้นได้ ก็ให้นายอำเภอรับจัดส่งผู้นั้นไปรับการตรวจเลือกยังอำเภอท้องที่ใกล้เคียงตามที่เห็นสมควร

ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ออกหมายเรียก

(อธิบาย ม. ๓๒ มาตรานี้เป็นบทพ่อนพันให้ท่ารถองเกินที่ได้รับหมายเรียกจากท้องที่อำเภอหนึ่งสามารถไปเข้ารับการตรวจเลือกต่างอำเภอได้ แต่จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. ต้องเป็นท่ารถองเกินซึ่งมีอายุเกิน ๒๑ ปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ารับราชการท่ารถองประจำการ

๒. ไปทำการที่สำนักงานท้องที่ที่ไปอยู่ แล้วนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาท่ารถได้ล่วงหน่ายเรียกไปยังนายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นไปอยู่มอบแทนให้

๓. เมื่อได้รับหมายเรียกแล้ว แต่ไม่สามารถไปตามหมายนั้นได้ เพราะไม่มีค่าพาหนะ หรือจะไปไม่ทัน ผู้นั้นต้องรับชี้แจงต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่

๔. นายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นไปอยู่ต้องสอบสวน เมื่อได้ความจริง ก็ให้เข้ารับการตรวจเลือกพร้อมกับคนในอำเภอท้องที่นั้น

๕. ถ้าไม่สามารถล่วงเข้ารับการตรวจเลือกในอำเภอท้องที่นั้นได้ ก็ให้นายอำเภอรับจัดส่งผู้นั้นไปรับการตรวจเลือกยังอำเภอท้องที่ใกล้เคียงตามที่เห็นสมควร

ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ออกหมายเรียก)

มาตรา ๓๓ ทหารกงเงินที่หลักเลี้ยงขัดขืนตามมาตรา ๒๗ ถ้าไม่ขัดต่อการเป็นทหารกงประจำการ ก็ให้ล่งผู้นั้นเข้ารับบรรดาชาราชการทหารกงประจำการในปัจจุบันหรือบังคับไปโดยไม่ให้จับสละก

(อธิบาย ม. ๓๓ คณหลักเลี้ยงชัดขึ้นตามความหมายของมาตราณ์คือคนที่ขาดไม่ได้ให้ คณะกรรมการตรวจสอบทำการตรวจเลือกตามหมายเรียกของนายอำเภอ เจ้าหน้าที่ได้ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด ศาลได้พิจารณาตัดสินถึงที่สุดให้ลงโทษ และเจ้าหน้าที่ได้รับรายชื่อจากบัญชีคนที่ขาดการตรวจเลือกไปไว้ในบัญชีคนหลักเลี้ยงชัดขึ้น และสั่งห้ามคำว่าไม่ขัดต่อการเป็นพหุกรุงประจำการนั้น ต้องไม่เข้าทัชทั้ง ๒ ประการ คือ

๑. ขนาดของร่างกายไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ ขนาดที่จะขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการคือสูงน้อยกว่า ๑๔๖ เซนติเมตร หรือขนาดรอบตัวต่ำกว่า ๗๖ เซนติเมตร ดังนั้น คนหลีกเลี่ยงขัดขืนที่มีขนาดสูงตั้งแต่ ๑๔๖ เซนติเมตรขึ้นไปและขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไป จึงถือว่าขนาดของร่างกายไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ ไม่ถือขนาดลง ๑๖๐ เซนติเมตรขึ้นไปเป็นคราวที่ดีที่สุด

๒. ความสมบูรณ์ของร่างกายขัดต่อการเป็นพหุกงประจําการ ตามกฎหมาย
กระทรวง ฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗
(พ.ศ. ๒๕๑๘) คือคนจำพวกที่ ๓ และคนจำพวกที่ ๔ (ดูกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๔
(พ.ศ. ๒๕๑๐) ประกอบด้วย) จะล้วนเข้าเป็นพหุกงประจําการ ไม่ได้ ดังนั้น คนที่
จะส่งเข้ากองประจําการได้คือคนจำพวกที่ ๑ และคนจำพวกที่ ๒ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่ ๑๕๖
เซนติเมตรขึ้นไป และมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปเท่านั้น

การส่งคนหลักเลี้ยงขัดขืนเข้ากองประจำการนั้นกระทำได้ ๒ วิธี คือ

๑. ส่งเมื่อพันโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕ แล้ว คือเมื่อพันโทษในปีเดียวกับสิ่งเข้ากองประจำการในปัจจุบันทันที โดยต้องให้แพทย์ตรวจร่างกายและทำการวัดขนาดเอี้ยก่อน หากร่างกายไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ จึงส่งเข้ากองประจำการได้ (ปัจจุบันวิธีนี้ไม่นิยมกระทำกัน เพราะมีความยุ่งยากในการปฏิบัติ จึงนิยมกระทำการ

๒. เมื่อพ้นโทษแล้วออกหมายเรียกให้เข้ารับการตรวจเลือกใหม่ในครั้งถัดไป และเมื่อร่างกายไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ ก็ส่งเข้ากองประจำการโดยไม่ให้จับสลากร แม้การตรวจเลือกในครั้งนั้นจะมีการจับสลากร คนหลีกเลี่ยงขัดขืนก็ไม่มีสิทธิจับสลากร)

มาตรา ๓๔ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการผู้ใด จักต้องเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกเป็นผู้กำหนด และให้นายอำเภอออกหมายนัด เพื่อให้ทหารกองเกินผู้นั้นมา ณ ที่อำเภอท้องที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในนั้น เพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ถ้าทหารกองเกินผู้นั้นไม่มาตามนัด ให้ถือว่าหลีกเลี่ยงขัดขืน

(อธิบาย ม. ๓๔ ทหารกองเกินที่ไปเข้ารับการตรวจเลือกและห้องถูกเข้าเป็นทหารกองประจำการนั้น นายอำเภอจะเป็นผู้ออกหมายนัดให้ไป ณ ที่ว่าการอำเภอในวันอื่นเพื่อลงตัวเข้ารับราชการในกองประจำการต่อไป ผู้ที่ได้รับหมายนัดต้องไป ณ ที่ว่าการอำเภอตามวัน เดือน ปี และเวลา ที่กำหนดไว้ในหมายนัดนั้น ถ้าผู้ใดไม่ไปถือว่าหลีกเลี่ยงขัดขืน มีความผิดตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี)

มาตรา ๓๕ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการ เมื่อเริ่มเข้ารับราชการ ทหารกองประจำการเมื่อใด ให้รับขั้นทะเบียนกองประจำการโดยไม่ซักช้ำ

ทหารกองประจำการ ต้องรับราชการประจำอยู่ในหน่วยทหาร ตามที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะกำหนดให้

(อธิบาย ม. ๓๕ วรรคต้นของมาตรานี้ เป็นบทบัญญัติที่ต่อเนื่องมาจากมาตรา ๓๔ กล่าวคือ มาตรา ๓๔ บัญญัติให้ทราบว่า ผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการในวันทำการตรวจเลือกนั้นไม่ได้เข้ากองประจำการพร้อมกันทั้งหมด คงให้เข้ากองประจำการเป็นผลด ๑ โดยนายอำเภอเป็นผู้ออกหมายนัดให้ไปรายงานตัวตามวันเวลาที่กำหนดในหมายนัดนั้น มาตรานี้ได้บัญญัติเพิ่มเติมไว้ว่า ทหารกองเกินผู้ใดจักต้องเริ่มเข้ารับราชการกองประจำการเมื่อใด ให้รับขั้นทะเบียนกองประจำการโดยไม่ซักช้ำ จะเห็นว่า ถ้าผู้ใดยังไม่ถึงกำหนดเข้ากองประจำการก็ยังไม่ต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการ

การขึ้นทะเบียนกองประจำการก็เป็นการทำทะเบียนหลักฐานขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่งนั่นเอง แต่มีรายละเอียดมากกว่าเมื่อครั้งทำทะเบียนหลักฐานในการรับลงบัญชีที่หากองเกิน ทั้งนี้เพระถือว่าผู้ที่เป็นทหารกองประจำการจะได้รับการฝึกวิชาทหารอย่างแท้จริง อันจะเป็นกำลังอันสำคัญของประเทศต่อไป จึงต้องทำทะเบียนหลักฐานกันใหม่ให้ดีและไว้ต่างหากจากกองเกิน

ส่วนวาระคสของมาตรา ๓๕ คงมีความหมายแต่เพียงว่า ทหารกงประจำการจะต้องรับราชการอยู่ในหน่วยทหารตามที่ทางราชการห้ารจัดให้ จะเลือกอยู่หน่วยนั้นหน่วยนี้ตามอำเภอใจไม่ได้เท่านั้น ไม่ได้หมายความถึงว่า จะต้องอยู่ในหน่วยทหารตลอด ๒ ปีเต็มตามกฎหมาย ไปไหนไม่ได้เลยจะลา จะป่วย หรือจะให้ไปปฏิบัติหน้าที่พิเศษนอกภารกิจไม่ได้ มาตรานี้ไม่ได้มีหมายความถึงเพียงนี้

มาตรา ๓๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารใน การเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม และ ในการระดมพล

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดให้ทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึก
วิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมพัฒนาที่เห็นสมควร ส่วนการระดมพลให้
กระทำโดยพระราชนักขัตภิกษา

การเรียกเข้ารับราชการทหารตามวาระหนึ่ง ให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้จัดเตรียมและอำนวยการ และให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการเรียกและส่งทหารเข้ารับราชการตามความประสงค์ของกระทรวงกลาโหม

การฝึกผันไม่ต้องเรียกหรือไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(อธิบาย ม.๓๖ ตามบทบัญญัติของมาตรา ๓ นี้ เป็นการเรียกคุณเข้ารับราชการทหารอีกแบบหนึ่ง แยกออกได้เป็น ๔ ชนิด คือ

๓. การเรียกผลเพื่อตรวจสอบ

๒. การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร

๓. การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม

๔. การระดมพล

๑. การเรียกพลเพื่อตรวจสอบ คือ การเรียกทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชี และซักซ้อมระเบียบการ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดผลสมบูรณ์ในการที่จะปฏิบัติการเรียกพล เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือการเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม หรือการระดมพลตามแผน

การเรียกพลเพื่อตรวจสอบนี้ โดยธรรมดากำ率ทำในยามปกติ มีความมุ่งหมายเพื่อ

๑.๑ ทดสอบผลการเรียก

๑.๒ ตรวจสอบบัญชีรายชื่อบุคคล

๑.๓ ทดสอบและตรวจสอบขนาดเครื่องแต่งกาย

๑.๔ ตรวจสอบบริรักษ์

๑.๕ อบรมและบรรยายเรื่องที่ทหารควรทราบ

๑.๖ ชี้แจงและบททวนหน้าที่ของทหาร

การเรียกพลเพื่อตรวจสอบนี้ หากผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืน มีความผิดตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือหักจำทั้งปรับ

๒. การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร คือ การเรียกทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนเข้ารับการฝึกหรือบททวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารนี้ โดยธรรมดากำรทำในยามปกติ และให้กระทำโดยแยกฝึกตามหน่วยทหาร หรือจะให้หน่วยหนึ่งหน่วยใดทำการฝึกเป็นส่วนรวมก็ได้ ทั้งนี้มุ่งหมายให้กระทำทุก ๆ ปี และควรเรียกผู้ซึ่งถูกปลดจากกองประจำการหรือจากประจำการไปแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

๓. การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม คือ การเรียกทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนตามบัญชีบรรจุกำลังเข้าประจำหน่วย แล้วทำการฝึกเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทั้งนี้เพื่อทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์

การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมครั้งคราวหนึ่ง ผู้มีหน้าที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม อาจถูกเรียกเฉพาะผู้ซึ่งได้รับการบรรจุไว้ในบัญชีบรรจุกำลังตามแผน และจะเรียกเข้ามาเต็มตามแผนหรือจะเรียกเข้ามาเฉพาะบางส่วน แล้วแต่ความประสงค์ของทางราชการทหาร

๔. การระดมพล คือ การเรียกทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนเข้าบรรจุหน่วยทหาร ในเมืองประเทศชาติอยู่ในสถานการณ์คับขัน เพื่อเตรียมป้องกัน หรือปราบปรามจลาจล หรือเพื่อขยายกำลังตามอัตราลงครम

การระดมพลจะกระทำเมื่อมีพระบรมราชโองการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการระดมพลแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะได้สั่งดำเนินการต่อไป

การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อทดลองความพร้อมและการระดมพล หากผู้ใดหลักเลี้ยง มีความผิดตามมาตรา ๔๖ ต้องรายงานโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสี่ปี

การเรียกพลดังกล่าวทั้ง ๔ ชนิดนี้ทางราชการได้กำหนดให้ผ่อนผันแก่ทหารกองเกินและทหารกองหนุนบางประเภทไว้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ. ๒๕๑๖)

มาตรา ๓๗ ทหารกองเกินและทหารกองหนุนที่ถูกเรียกเข้ารับราชการตามมาตรา ๓๖ และทหารประจำการ ต้องอยู่ในวินัยทหารเหมือนทหารกองประจำการ

(อธิบาย ม.๓๗ มาตรานี้บัญญัติไว้กว้าง ๆ ให้ทหารที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทั้ง ๔ ชนิดตามมาตรา ๓๖ กับทหารประจำการต้องอยู่ในวินัยทหารเหมือนทหารกองประจำการเข่นเดียวกัน เป็นผลให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารเหมือนกันหมด)

หมวด ๖

การปลด

มาตรา ๓๙ การปลดทหารกองประจำการเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ นั้น ถ้า กระทรวงกลาโหมเห็นว่ามีเหตุจำเป็นจะเลื่อนกำหนดเวลาปลดไป ก็ให้สั่งเลื่อนไปได้ ตามความจำเป็น

(อธิบาย ม.๓๙ มาตรานี้ให้อำนาจกระทรวงกลาโหมสั่งเลื่อนกำหนดเวลา ปลดทหารกองประจำการเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ ออกไปได้ตามความจำเป็น ซึ่ง ปกติทثارกองประจำการต้องรับราชการในกองประจำการมีกำหนด ๒ ปี ตามมาตรา ๙ แต่ถ้ามีความจำเป็นเข่นเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดสังคมรุนแรง กระทรวงกลาโหมอาจสั่ง เลื่อนกำหนดเวลาปลดออกไปอีกตามความจำเป็น ซึ่งอาจจะเลื่อนออกไปอีกเท่าได้ ก็ได้

ข้อสังเกต มาตรานี้ให้อำนาจกระทรวงกลาโหมสั่งเลื่อนกำหนดเวลาปลดออก ไปเท่านั้น แต่จะสั่งเลื่อนกำหนดเวลาปลดเข้ามาไม่ได้ แต่ก็มีอำนาจสั่งให้ลาพักรอการ ปลดโดย ถือว่าตัวยังคงรับราชการอยู่ในกองประจำการได้พระยังไม่ได้ปลด)

มาตรา ๔๐ ทหารกองเกินเมื่อมีอายุครบกำหนดปลดแล้ว ให้ปลดเป็นทหาร กองหนุน ประเภทที่ ๒ ตามลำดับ คือ

อายุสามสิบปีบริบูรณ์	เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๒
อายุสี่สิบปีบริบูรณ์	เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๓
อายุสี่สิบหกปีบริบูรณ์	เป็น พันราชการทหารประเภทที่ ๒

(อธิบาย ม.๔๐ ทหารกองเกินตามมาตรานี้หมายถึงผู้ที่เป็นทหารกองเกินมา ตั้งแต่เริ่มแรก ไม่เคยเปลี่ยนสภาพเป็นทหารประเภทอื่นเลย และเป็นทหารกองเกินอยู่ จนถึงอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ จึงถูกปลดเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๒ และเมื่ออายุครบ ๔๐ ปีบริบูรณ์ปลดเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภทที่ ๒ อายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๒ การปลดทหารกองเกิน เป็นทหาร กองหนุนชั้นต่าง ๆ ของประเภทที่ ๒ นี้ไม่ต้องทำพิธีปลด และไม่ต้องเปลี่ยนใบสำคัญ

ใหม่ คงปลดไปในตัวเมื่อผู้นั้นมีอายุถึงขั้นที่กำหนดไว้ และคงถือใบสำคัญฉบับเดิมที่ได้รับเมื่อไปแสดงตนของบัญชีท่ารถกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๘ ไว้เป็นหลักฐานต่อไป ซึ่งในใบสำคัญนั้น เจ้าหน้าที่จะลงกำหนดวัน เดือนปี ที่จะถูกปลดเป็นกองหనุนขั้นต่าง ๆ จนกระทั่งปลดพ้นราชการท่ารถไว้ให้โดยตลอด นอกจากนั้น ผู้ที่ลงบัญชีท่ารถกองเกินตามมาตรา ๑๙ เมื่อมีอายุถึงแต่ ๓๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ก็ต้องจัดเข้าเป็นท่ารถกองหনุนขั้นต่าง ๆ ตามอายุที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ด้วย เช่น ลงบัญชีท่ารถกองเกินเมื่ออายุ ๓๕ ปี ก็เป็นท่ารถกองหนุนขั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๒ ในวันลงบัญชี หรือลงบัญชีท่ารถกองเกินเมื่ออายุเมื่อ ๔๓ ปีก็เป็นท่ารถกองหนุนขั้นที่ ๓ ประเภทที่ ๒ ในวันลงบัญชีเช่นกัน

มาตรา ๔๐ ทหารกงประจำการ ถ้าต้องจำข้อหรือจำคุกครั้งเดียวหรือหลายครั้ง เมื่อมีกำหนดวันที่จะต้องหันท์หรือต้องโทษรวมได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก็ได้ หรือทหารกงประจำการผู้ใดซึ่งกระทรวงกลาโหมเห็นว่าจะกระทำให้เลื่อมเลี้ยแก่ราชการทหารด้วยประการใด ๆ ก็ได้ จะปลดเป็นทหารกงหนุนประจำที่ ๒ ก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกใบสำคัญให้แก่ท่านที่ถูกปลดลงไว้เป็นหลักฐาน

ใบสำคัญนี้ หากชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อรับใหม่โดยเลี้ยงค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุส่วนสีก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

(อธิบาย ม.๔๐ มาตรานี้เป็นบทยกเว้นของมาตรา ๙ กล่าวคือ ผู้ที่เข้าเป็นหัวการก่อประจําการ เมื่อรับราชการในกองประจําการครบกำหนดปลดแล้ว มาตรา ๙ ให้ปลดเป็นหัวการกองหนุนประเทศไทย ๑ แต่ตามมาตรา ๔๐ เป็นเรื่องปลดหัวการกองประจําการออกเป็นหัวการกองหนุนประเทศไทย ๒ เหตุที่จะทำให้หัวการกองประจําการต้องถูกปลดเป็นหัวการกองหนุนประเทศไทย ๒ ได้มี ๒ ประการ คือ

๑. ในระหว่างที่เป็นพนักงานประจำการต้องถูกจำข้อหาหรือจำคุกครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และมีกำหนดคุณที่จะต้องทันทีหรือต้องลงโทษรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑ ปี หรือ
๒. ในระหว่างที่เป็นพนักงานประจำการ กระทรวงกลาโหมเห็นว่าจะกระทำให้เสื่อมเสียแก่ราชการทหาร

เมื่อมีกรณีเข้าตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ข้อนี้ข้อใดก็อาจปลดเป็นพนักงานหนุนประเภทที่ ๒ ได้ และในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่นั้นจะปลดให้เป็นพนักงานหนุนขั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๒ ก่อน เมื่ออายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้วจึงถือตามมาตรา ๓๙ ต่อไป การปลดนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดจะออกใบสำคัญให้ไว เป็นหลักฐาน ถ้าใบสำคัญชำรุดสูญหายต้องปฎิบัติเช่นเดียวกับมาตรา ๑๖)

มาตรา ๔๙ พนักงานประจำการ พนักงานเกิน หรือพนักงานหนุน ซึ่งยังไม่ครบกำหนดปลด พ้นราชการทหาร ถ้าพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ถือให้ปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑ หรือที่ ๒ แล้วแต่กรณี

ถ้าเป็นนายทหารลักษณะบัตรถูกถอนหรือออกจากยศ ถือให้ปลดเป็นพนักงานราชการประจำที่ ๒

ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญให้แก่ทหารตามประเภทที่ถูกปลดไว้เป็นหลักฐาน

(อธิบาย ม. ๔๙ มาตรานี้บัญญัติถึงกรณีที่ต้องปลดพ้นราชการทหารโดยไม่ต้องอยู่ในกองหนุนขั้นต่าง ๆ ตามหลักทั่วไปดังได้กล่าวมาแล้วในมาตรา ก่อน ๆ เหตุที่จะปลดพ้นราชการทหารตามมาตรานี้มี ๒ ประการ คือ

๑. พิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)
๒. นายทหารลักษณะบัตรถูกถอนหรือถูกให้ออกจากยศ

การปลดพันธนาคราชการทหารตามมาตรฐานที่มีทั้งปลดพันธนาคราชการทหารประเทศไทยที่ ๑ และพันธนาคราชการทหารประเทศไทยที่ ๒ ซึ่งแยกออกได้ดังนี้

๑. ทหารกงประจําการและทหารกงหนุนประเกทที่ ๑ ถ้าพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ต้องปลดเป็นพันธุราชการทหารประเกทที่ ๑ การที่จะทราบว่าผู้ใดพิการหรือมีโรคนั้น สำหรับทหารกงประจําการตัวอยู่ในความปักครองบังคับบัญชาของหน่วยทหารอยู่แล้วจึงทราบได้ ส่วนทหารกงหนุนประเกทที่ ๑ นั้นจะทราบได้ต่อเมื่อมีการระดมพล หรือเรียกเข้าฝึกวิชาทหารหรือเรียกหกทดลองความพรั่งพร้อม หรือเรียกเข้าตรวจสอบ

เมื่อผู้ใดถูกปลดเป็นพันธุการทหารประเทศที่ ๑ แล้ว ทางราชการจะออก
หนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน หนังสือสำคัญนี้จะออกให้ครั้งเดียว ถ้าชำรุดหรือ^ก
เสียหายจะขอใหม่ได้

๒. ก. ทหารกงเกินหรือทหารกงหนุนประเกทที่ ๒ ถ้าพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ต้องปลดเป็นพันธุราชการทหารประเกทที่ ๒ และการที่จะทราบว่าผู้ใดพิการหรือมีโรคนั้น สำหรับทหารกงเกินทราบได้เมื่อไปเข้ารับการตรวจเลือก หรือเมื่อมีการระดมพล หรือเรียกเข้าฝึกวิชาทหาร หรือเรียกเข้าทดลองความพร้อมหรือเรียกเข้าตรวจสอบสำหรับทหารกงหนุนประเกทที่ ๒ จะทราบได้ถ้าต่อเมื่อมีการระดมพล หรือเรียกเข้าฝึกวิชาทหาร หรือเรียกเข้าทดลองความพร้อมหรือ เรียกเข้าตรวจสอบเช่นเดียวกัน

ข. นายทหารลัญญาบัตรที่ถูกถอนหรือออกจากรายศ ต้องปลดเป็นพัน
ราชการทหารประเภทที่ ๒

ผู้ที่ถูกปลดพันธุ์การทหารประเทศที่ ๒ จะได้รับใบสำคัญไว้เป็นหลักฐาน
ใบสำคัญนี้คงอยู่ให้ครั้งเดียวเมื่อันข้อ ๑)

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๒ หนังสือซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ให้ไว้แก่บุคคลใด ถ้าชำรุดหรือสูญหายแล้ว บุคคลนั้นไม่แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ เพื่อรับใหม่ตามความในมาตรา ๙ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๔๐ ภายในกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่สามารถแจ้งได้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินลิบสองบาท

มาตรา ๔๓ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๒ ทวิ หรือ มาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลใดได้ลั่งบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ แล้ว แต่ยังไม่เป็นท่าทางของเกิน ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ หรือ มาตรา ๑๒ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ หรือไม่มาลงบัญชีท่าทางของเกินใหม่ตามมาตรา ๑๘ หรือไม่ยอมลงบัญชีท่าทางของเกินตามมาตรา ๒๑ หรือไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาลงบัญชีท่าทางของเกินหรือขอลงบัญชีท่าทางของเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตนเองแล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(กรณีตามเครื่องหมาย “ ” นั้น นำจะหมายความถึงให้นายอำเภอทำการสอบสวนผู้แทนไว้เพื่อเป็นการแสดงงวดว่า เจ้าตัวไม่ประسنศักดิ์หรือหลักทรัพย์ แต่เกิดจากมีความจำเป็นจริง ๆ และเมื่อความจำเป็นหมดไปก็จะมาแสดงตนเพื่อดำเนินการทันที)

มาตรา ๔๕ บุคคลใดหลักเลี้ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจแล้วเสร็จ หรือหลักเลี้ยง หรือขัดขืนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยลักษณะ ว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดในทั้งหมดเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

มาตรา ๔๖ ทหารกงเงินหรือทหารกงหนนุผู้ใดหลักเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพรั่งพร้อม หรือในกรณีระดมพลตามมาตรา ๓๖ ต้องระวังโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสี่ปี

มาตรา ๔๗ ทหารกงเงินหรือทหารกงหนุนผู้ใดหลักเลี้ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบตามมาตรา ๓๖ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจ้ำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ บุคคลใดทำร้ายร่างกายคนอื่น หรือให้ผู้อื่นทำเพื่อจะให้พ้นจาก การรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปจนถึงแปดปี

ผู้สมรู้เป็นใจในการทำร้ายร่างกายเพื่อความมุ่งหมายดังกล่าวมีความผิดต้อง
ระวังโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงสี่ปี

มาตรา ๔๙ บุคคลได้ใช้อุบัติหลอกลวงให้เจ้าหน้าที่หลงเชื่อ โดยเจตนาหลอก เลี้ยงให้พ้นจากการเข้ารับราชการท่ามตามพระราชบัญญัตินี้จนเป็นผลลัพธ์ หรือ ยกลงเลี้ยงสมอนจนเกิดความผิดตามมาตราที่ ๕ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

หมวด ๙

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๐ ดังแต่awanใช้พระราชบัญญัตินี้

ก. การลงบัญชีที่หารกองเกินที่อำเภอ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นอันใช้ได้
ข. หมายเรียกคนเข้ารับราชการในกองประจำการ ซึ่งได้ออกไว้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นอันใช้ได้ เว้นแต่บุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ต้องปฏิบัติตามหมายเรียกนั้น

ค. ผู้ที่ยังอยู่ในกองประจำการตามพระราชบัญญัติเดิม ต้องรับราชการทหารต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดปลด

ง. ผู้ที่อยู่ในกองหนุนขั้นที่ ๑ ขั้นที่ ๒ หรือขั้นที่ ๓ ตามพระราชบัญญัติเดิม ต้องอยู่ในกองหนุนขั้นนั้น ๆ ต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

จ. ผู้ที่ถูกปลดพ้นจากการทหารตามพระราชบัญญัติเดิม ให้เป็นอันพ้นตลอดไป

ฉ. ผู้ที่เป็นทหารกองเกินอยู่ตามพระราชบัญญัติเดิม ให้เป็นทหารกองเกินตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๙

มาตรา ๕๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎหมายกระทรวงร่วมกัน เพื่อบัญญัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(ก. ร. จ. ๑๙๕ ตอนที่ ๑๓ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗)

บทที่ ๓

กฎกระทรวง

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๙๗

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๘๙)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๘๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎหมายว่างกันไว้ ดังต่อไปนี้

วิธีนับอายุตามมาตรา ๔ (๑) คือ คนเกิดในพุทธศักราชได้ก็ตาม เมื่อสิ้นพุทธศักราช
ที่เกิดนั้น ให้นับอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์ และนับอายุครบ สอง สาม สี่ ฯลฯ ปีบริบูรณ์เรียงตาม
ลำดับเมื่อสิ้นพุทธศักราชต่อ ๆ ไป อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในพุทธศักราชได้ ให้เรียกว่า
คนชันปีนั้น เช่น คนเกิดในพุทธศักราช ๒๔๗๙ จะเป็นวันเดือนได้ก็ตาม ให้นับอายุครบหนึ่งปี
บริบูรณ์เมื่อสิ้นพุทธศักราช ๒๔๗๙ อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในพุทธศักราช ๒๔๘๗ และเรียก
ว่าคนชันปี ๒๔๘๗ เป็นต้น

ถ้าไม่ปราบภูมิเกิด ให้นายอำเภอท้องที่ถือเอาตามที่เพื่อนบ้านเชื่อกันว่าอายุเท่าได้
ประกอบกับการสังเกตร่างกายเป็นเกณฑ์สำหรับกำหนดอายุ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ผลเอกสาร ส. บันชารัชต์

รัฐมนตรีว่าการฯ รักษาการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเรือโท สุนาวินวิวัฒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(၁၂) ရ.၂. ၈၃၃ တօນທီ ဧဇ လေသာနိုင် မိန္ဒီယန် ၂၇၈၄)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๗ (พ.ศ.๒๕๘๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐสภาที่ตราไว้ พ.ศ. ๒๕๘๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติรัฐสภาที่ตราไว้ พ.ศ. ๒๕๘๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ นักวิชาการอิสلامซึ่งมีหน้าที่ประจำในจังหวัดต่างๆ ให้ลงบัญชีห้ารอกองเงินไว้ แต่ไม่เรียกเข้ากองประจำการในนามปกติตามมาตรา ๑๕ (๒) คือ

ในสุหร่าหนึ่ง อารามหนึ่ง หรือสำนักหนึ่ง

(๑) สำหรับศาสนาอิสลาม

๑. โต๊ะอิหม่า หนึ่งคน
๒. โต๊ะบิลา หนึ่งคน
๓. โต๊ะกาเต็บ หนึ่งคน

(๒) สำหรับศาสนาคริสต์หรือโรมันคาಥอลิก

๑. เจ้าอธิการวัด หนึ่งคน
๒. ผู้ช่วยเจ้าอธิการวัด สามคนแล้วแต่เจ้าอธิการวัดจะเห็นสมควรขอใบ

สำคัญให้แก่ผู้ใด

(๓) สำหรับศาสนาโปรเตสเทนต์

ผู้มีความรู้ความสามารถสอนศาสนาได้ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้ช่วยหัวหน้าในสำนักสอนศาสนา สำนักใหญ่แห่งละสามคน แล้วแต่ผู้เป็นหัวหน้าจะขอใบสำคัญให้แก่ผู้ใด

ข้อ ๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกใบสำคัญ เมื่อได้ออกใบสำคัญกับเจ้าอธิการวัดแล้ว ต้องแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาท่าทางของผู้นั้นทราบด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๘๘

ผลออก ส. ธนรัชต์
รัฐมนตรีว่าการฯ รักษาราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเรือโท สุนาวินวิวัฒ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๗๙ ร.จ. ๘๓๖ ตอนที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๘๘)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๘๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๘๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๘๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังต่อไปนี้

ทหารกองเกินซึ่งจะเรียกเข้ารับราชการกองประจำการตามมาตรา ๒๓ คือ

(๑) ทหารกองเกินซึ่งมีอายุยี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ถ้าไม่เพอจึงให้เรียกทหารกองเกินซึ่งมีอายุตั้งจากอายุยี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไปตามลำดับ

(๒) ทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินกว่าบ่ายี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ซึ่ง

(ก) ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือก

(ข) หลักเลี้ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามมาตรา ๓๓

(ค) พ้นจากฐานะยกเว้น หรือผ่อนผัน

(ง) จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ หรือ

(จ) คณะกรรมการตรวจเลือกจัดเข้าเป็นคนจำนวนที่ ๓ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๘๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๘๗

การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการนี้ ปีหนึ่งให้เรียกร้องเดียวระหว่างเดือนเมษายนกับเดือนพฤษภาคม เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๘๘

ผลເລືອ ສ. ອະນະວັດທີ

ຮັບມົນຕີວ່າການ ฯ ຮັກຂາຣາຊກາຣແຫນ

ຮັບມົນຕີວ່າກາຣກະທຽວກລາໂໝນ

ພລເງື່ອໄທ ສູນວິວະຈຸນ

ຮັບມົນຕີວ່າກາຣກະທຽວມາດໄທ

(๗๒ ຮ.ຈ. ๘๔๒ ตอนที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๘๘)

คู่มือการปฏิบัติราชการสatyaganเจร
การตรวจสอบการจัดทำ

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๖๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐสภาไว้ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติรัฐสภาไว้ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ ดังต่อไปนี้

นักเรียนซึ่งออกใบศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ และไม่ต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการ ตรวจเลือกตามกำหนดหมายเรียก ตามมาตรา ๒๗ (๑) คือ

(๑) นักเรียนซึ่งออกใบศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยอยู่ในความปกครองทั้งฝ่ายวิชาการ และความประพฤติของผู้ดูแลนักเรียนของรัฐบาลไทยสำหรับประเทศไทยนั้น ๆ

(๒) นักเรียนซึ่งออกใบศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยได้รับอนุญาตจากการตรวจมหาดไทย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

พลเอก ส. มนตรีชัย

รัฐมนตรีว่าการฯ รัฐมนตรีว่าการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเรือโท สุนิลวิวัฒ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๗๒ ร.จ. ๘๓๖ ตอนที่ ๔ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๘)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ.๒๕๘๙)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐสภาฯ พ.ศ. ๒๕๘๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรัฐสภาฯ พ.ศ.๒๕๘๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ. ๒๕๘๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐสภาฯ พ.ศ. ๒๕๘๗

ข้อ ๒ ผู้ซึ่งมีคุณวุฒิซึ่งสมควรให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่าสองปี ตามความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง คือ

- (๑) ข้าราชการกลาโหมพลเรือนขั้นสัญญาบัตร
- (๒) ข้าราชการตุลาการ
- (๓) ดาโต๊ะยุติธรรม
- (๔) ข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งเป็นข้าราชการธุรการ และรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าชั้นตรีขึ้นไป
- (๕) ข้าราชการอัยการ
- (๖) ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าชั้นตรีขึ้นไป
- (๗) พนักงานเทศบาลซึ่งรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าชั้นตรีขึ้นไป
- (๘) ผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษาหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นอุดมศึกษา
- (๙) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารจากต่างประเทศซึ่งกระทรวงกลาโหมรับรองวิทยฐานะ เทียบเท่าผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร
- (๑๐) ผู้สำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ หรือผู้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นที่ก่อสร้างน้ำ
- (๑๑) ผู้สำเร็จวิชาชีพจากโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงของกระทรวงศึกษาธิการ

(๑๒) ผู้สำเร็จวิชาชีพที่มีหลักสูตรเวลาเรียนไม่น้อยกว่าสามปีจากโรงเรียนอาชีพชั่วคราวศึกษาธิการ รับรองวิทยฐานะ และรับผู้สำเร็จตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ ๖ หรือผู้สำเร็จประถมศึกษาตอนต้น ชั้นที่ ๓ หรือผู้ชั่วคราวศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นที่ก่อล่วงนั้น

(๑๓) ผู้สำเร็จประโยชน์รัฐมนตรีศึกษาตอนปลายตั้งแต่ ๒ ชั้นขึ้นไป หรือผู้ชั่วคราวศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นที่ก่อล่วงนั้น

ถ้าเป็นบุคคลดังกล่าวใน (๑) ถึง (๙) ให้รับราชการกองประจำการหนึ่งปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งเดือน

ถ้าเป็นบุคคลดังกล่าวใน (๙) ให้รับราชการทหารดังนี้

ก. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๑ ให้รับราชการทหารกองประจำการหนึ่งปีก็ห้ามเดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการหนึ่งปีก็ห้ามเดือน

ข. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๒ ให้รับราชการทหารกองประจำการหนึ่งปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งเดือน

ค. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๓ ให้รับราชการทหารกองประจำการหนึ่งปีก็ห้ามเดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งเดือน

ง. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ ให้รับราชการทหารกองประจำการสี่เดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงสองเดือน

จ. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๕ ให้รับราชการทหารกองประจำการสองเดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งเดือน

ถ้าเป็นบุคคลดังกล่าวใน (๑๐) ถึง (๑๓) และเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งปี

ข้อ ๓ ทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารซึ่งสมควรให้อยู่ในกองประจำการ น้อยกว่าสองปี หรือมิต้องเข้ารับราชการในกองประจำการตามความในมาตรา ๔ วรรคสาม คือ

(๑) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ ให้รับราชการกองประจำการหนึ่งปีหลังเดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งปี

(๒) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๒ ให้รับราชการทหารกองประจำการหนึ่งปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ร้องขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งปี

(๓) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ ๓ ขึ้นไป ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้ว ปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมิต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ

(๔) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารสำหรับนักศึกษาและนิสิตในมหาวิทยาลัยซึ่งใช้อยู่ก่อน พ.ศ. ๒๕๐๓ ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ ขึ้นไปให้ขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน โดยมิต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๐๘

จอมพล ณ. กิตติชจร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จาจุเลสียร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๘๒ ร.จ.๒๖๒ ตอนที่ ๓๔ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘)

คู่มือการปฏิบัติราชการสภากานเจร
การตรวจสอบการจัดทำ

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๒ (พ.ศ.๒๕๖๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ และ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรัฐสภา
พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

เหตุการณ์พิเศษที่จะให้ทหารกองประจำการในกองประจำการน้อยกว่า
สองปีตามความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ได้แก่กรณีที่มีการรบเกิดขึ้นในต่างประเทศและรัฐบาล
ส่งกองทหารไปร่วมรบ ณ ประเทศนั้น เมื่อทหารกองประจำการที่ได้ไปกับกองทหาร
เพื่อร่วมรบดังกล่าวเดินทางกลับถึงประเทศไทยโดยได้ปฏิบัติราชการครอบอุปในการผลักเปลี่ยน
กำลังพลแล้ว หรือเมื่อทหารกองประจำการที่ได้ไปกับกองทหารเพื่อร่วมรบดังกล่าวเดินทาง
กลับถึงประเทศไทยเนื่องจากรัฐบาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะร่วมรบท่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

จอมพล ณ. กิตติชาร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จากรุสตียร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๘๘ ร.จ.๑ ตอนที่ ๙๕ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๑)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๕ (พ.ศ.๒๕๖๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และ มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ
พระราชบัญญัตินี้ไว้ว่าการกระทำการใดเป็นการกระทำการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
ของประเทศไทยไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อ ๒ การรับบุคคลเข้าเป็นพนักงานประจำการโดยวิธีอื่น ให้กระทำโดยวิธีร้องขอ และ
บุคคลที่จะร้องขอต้องมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์

ข้อ ๓ การรับบุคคลเข้าเป็นพนักงานประจำการโดยวิธีร้องขอตามข้อ ๒ ให้กระทำได้
ดังนี้

(๑) การร้องขอเข้าเป็นพนักงานประจำการในวันตรวจเลือก ให้ผู้ซึ่งถูกเรียก
เข้ามาร้องขอต่อคณะกรรมการตรวจสอบเลือกก่อนการกำหนดตัวบุคคลเข้ากองประจำการ เมื่อ
คณะกรรมการตรวจสอบเลือกพิจารณารับผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิเลือกเข้ารับราชการพนักงานประจำการ
เป็นพนักงาน กองทัพรบ กองทัพอากาศ หรือตำรวจ แล้วแต่กรณี

(๒) การร้องขอเข้าเป็นพนักงานประจำการก่อนวันตรวจเลือก ให้ผู้ซึ่งถูกเรียก
ร้องขอต่อเจ้าหน้าที่กรมกองที่ผู้นั้นประสงค์จะเข้าเป็นพนักงานประจำการ เมื่อเจ้าหน้าที่
ดังกล่าวพิจารณารับผู้ใด ให้ผู้นั้นขึ้นทะเบียนกองประจำการในปีที่ถูกเรียกให้เสร็จก่อนวัน
ตรวจเลือก

(๓) การร้องขอเข้าเป็นพนักงานประจำการโดยผู้ซึ่งยังไม่ถูกเรียกเข้าเป็น
พนักงาน กองประจำการหรือผู้ซึ่งเคยถูกเรียกเข้าเป็นพนักงานประจำการแล้ว แต่ไม่ถูกเข้า
กองประจำการ ให้บุคคลดังกล่าวร้องขอต่อเจ้าหน้าที่กรมกองฝ่ายทหาร หรือฝ่ายตำรวจ
ที่บุคคลนั้นประสงค์จะเข้ารับราชการพนักงานประจำการ เมื่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าวพิจารณารับ
บุคคลใด ให้นำบุคคลนั้นขึ้นทะเบียนกองประจำการ การที่กรมกองฝ่ายทหารหรือฝ่ายตำรวจ
จะรับผู้ร้องขอเข้าในสังกัดหรือเหล่าใด ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ข้อ ๔ การรับบุคคลเข้าเป็นพนักงานประจำการตามข้อ ๓ (๑) หรือ (๒) ให้กรรมกอง
ฝ่ายทหารหรือฝ่ายตำรวจรับได้เฉพาะบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาท่าอยู่ในท้องที่ที่มีการเรียกบุคคล
เข้าเป็นพนักงานประจำการไม่เกินจำนวนเฉลี่ยของอำเภอท้องที่ที่ทำการตรวจสอบเลือก เว้นแต่

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจา
การตรวจการจัดทำ

(๑) การรับบุคคลเข้าเป็นพนักงานประจำการในกองทัพเรือ ให้รับบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในห้องที่กรุงเทพมหานครได้ด้วย

(๒) การรับบุคคลเข้าเป็นพนักงานประจำการตามข้อ ๓ (๒) ในกรณีที่ผู้ซึ่งถูกเรียกเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นอนุดิษฐ์ศึกษาในประเทศไทย หรือจากต่างประเทศที่กระทำการทบทวน กรรม ซึ่งมีหน้าที่รับรองวิทยฐานะเทียบได้มีมากกว่าชั้นอนุดิษฐ์ศึกษา ให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนาทหาร ทั้งนี้ให้ผู้นั้นร้องขอต่อกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ แล้วแต่กรณี ก่อนวันตรวจเลือกไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ข้อ ๔ การรับบุคคลเข้าเป็นพนักงานประจำการ ตามข้อ ๓ (๓) และการรับบุคคลเข้าเป็นนักเรียนในโรงเรียนทหาร ให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนาทหาร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

จอมพล ณ. กิตติชัย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จาลุสสีร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๙๐ ร.จ.๑ ตอนที่ ๓๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ.๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐสภาฯ พ.ศ. ๒๔๙๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติรัฐสภาฯ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติรัฐสภาฯ พ.ศ. ๒๔๙๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารของประจำการนั้น

(๑) สำหรับทหารกองเกินซึ่งมีอายุย่างเข้าสิบเอ็ดปีในพุทธศักราชได ตามที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีทหารกองเกิน ให้นายอำเภอออกหมายเรียกเข้ารับราชการทหารตั้งแต่เดือนมกราคม เป็นต้นไป

(๒) สำหรับทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินกว่าสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อยู่ในกำหนดเรียกมาตรวลีอกตาม (๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๔๙๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐสภาฯ พ.ศ. ๒๔๙๘ ตามที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีทหารกองเกินและบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการที่ได้ทำการตรวจเลือกครั้งสุดท้าย เมื่อเสร็จการตรวจเลือกแล้ว ให้นายอำเภอออกหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร โดยจะส่งหมายเรียกให้หรือจะเรียกให้มาที่สำนักงานท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้นได้

ข้อ ๒ ในกรณีที่ทหารกองเกินไปขอรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารด้วยตนเองที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร ก่อนมอบหมายเรียก ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารให้ถูกต้องและให้ทหารกองเกินนั้น ลงลายมือชื่อหรือลงลายพิมพ์นิ้วมือไว้ในใบรับ

ทหารกองเกินซึ่งอยู่ในกำหนดที่จะต้องไปแสดงตน เพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร หากไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอดีก็ได้ปรับแทนให้เจ้าหน้าที่สอบสวนและให้บุคคลดังกล่าวให้คำรับรองในการสอบสวนว่า จะมอบหมายเรียกให้แก่ทหารกองเกินผู้นั้นได้

ข้อ ๓ ในกรณีที่ทหารกองเกินซึ่งได้รับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารแล้วย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้นายอำเภอท้องที่ใหม่เรียกหมายเรียกคืนจากทหารกองเกินนั้นและออกหมายเรียกให้ใหม่ พร้อมกับออกใบรับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานจด
การตรวจสอบการจัดทำ

ข้อ ๔ หมายเรียกเข้ารับราชการทหารและบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการให้เป็นไปตามแบบ สด.๓๕ และ สด.๑๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖
จอมพล ณ. กิตติชจร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ผลเอก ป. จาธุเสถียร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๙๐ ร.ฉ. ๔ ตอนที่ ๓๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๑๖)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ.๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ
ที่ตราไว้ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จัดทำไว้ในวันที่ ๑๓
ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ.๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
รัฐธรรมนูญ

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ.๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
รัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒ ให้คุณธรรมการตรวจเลือก มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตรวจเลือกโดยแยก
หน้าที่กันระหว่างต่อไปนี้

(๑) ประธานกรรมการตรวจเลือก มีหน้าที่อำนวยการและควบคุมการตรวจ
เลือกให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และออกเสียงชี้ขาดในกรณีที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติเมื่อ
คณะกรรมการตรวจเลือกไม่อาจตกลงกันโดยเสียงข้างมากได้ กับให้มีหน้าที่ตรวจสอบการปล่อย
ทหารกองเกิน พร้อมกับมอบใบบัตรของผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหาร
กองประจำการตามแบบ สค.๔๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ให้ทหารกองเกินรับไปเป็นหลักฐาน

(๒) กรรมการนายทหารสัญญาบัตร มีหน้าที่

(ก) เรียกชื่อทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกมาตรวจเลือก จัดดูแลทหารกองเกิน
ซึ่งตรวจเลือกแล้วให้รวมอยู่เป็นจำพวก ป้องกันมิให้ทหารกองเกินซึ่งตรวจเลือกแล้วประจำกับ
ทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้ตรวจเลือก และรับทหารกองเกินซึ่งคณะกรรมการตรวจเลือกกำหนด
ให้เข้ากองประจำการ เพื่อนำขึ้นทะเบียนหรือนำตัวส่งนายอำเภอเพื่อออกหมายนัด

(ข) วัดขนาด เก็บยอดเป็นจำพวก ตรวจสอบจำนวนลักษณะ ควบคุมการทำ
ลักษณะและอ่านลักษณะในระหว่างการจับลักษณะ

(๓) กรรมการสสตีจังหวัด มีหน้าที่บันทึกผลการตรวจเลือกในบัญชีเรียก
รับเรื่องราวของขอในเหตุต่าง ๆ ซึ่งนายอำเภอได้สอบสวนแล้ว เตรียมทำลักษณะบันทึกผลการ

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานจาร
การตรวจสอบการจัดทำ

จับสลากร และรวมสลากรที่จับแล้วไว้เป็นหลักฐานตรวจสอบขึ้นทะเบียน และทำบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น ๑ สาขาวิชากรรม มีหน้าที่ตรวจร่างกายผู้ที่ถูกเรียกมาตรวจเลือกและออกใบสำคัญให้แก่คนจำนวนที่ ๓ และคนจำนวนที่ ๔ รวมทั้งควบคุมการจับสลากร

ข้อ ๓ ในการตรวจร่างกาย ให้คณะกรรมการแบ่งคนที่ได้ตรวจเลือกออกเป็น ๔ จำนวน จำนวนที่ ๑ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายสมบูรณ์ดีไม่มีอวัยวะพิการหรือผิดส่วนแต่อย่างใด

จำนวนที่ ๒ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายที่เห็นได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ดีเหมือนคนจำนวนที่ ๑ แต่ไม่ถึงทุพพลภาพ คือ

(๑) ตาหรือหนังตาผิดปกติจนปรากฏข้อด้อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ แม้เพียง ข้างเดียว

- (ก) ตาเหลื่อม (Squint)
- (ข) ถูกตาสั่น (Nystagmus)
- (ค) แก้วตาช้ำ (Cataract)
- (ง) กระจกตาช้ำ (Opacity of Cornea)
- (จ) หนังตาตก (Ptosis)
- (ฉ) หนังตามม้วนเข้า (Entropion)
- (ช) หนังตามม้วนออก (Ectropion)
- (ช) ช่องหนังตา (Palpebral Fissure) ห้องสองข้างกว้างไม่เท่ากันจนดูนำ

เกลี้ยด

- (๒) หูผิดปกติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้แม้เพียงข้างเดียว
 - (ก) ใบหูผิดรูปหรือผิดขนาดปรากฏข้อดีเจนจนดูนำเกลี้ยด เช่น ลีบหรือเล็ก หรือใหญ่ หรือบี้
 - (ข) ช่องหูมีหินองเรือรังและทั้งแก้วหูหลุด
 - (ค) จมูกผิดรูปจนดูนำเกลี้ยด เช่น บี้ หรือแหง
 - (ง) ปากผิดรูปจนดูนำเกลี้ยด เช่น แหงหรือผิดรูปจนพูดไม่ชัด
 - (จ) ช่องปากผิดรูป หรือผิดปกติจนพูดไม่ชัด
 - (ฉ) หน้าผิดปกติจนดูนำเกลี้ยดอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (ก) อัมพาต (Facial Paralysis)
(ข) เนื้อกระดูก (Tics)
(ค) แมลงเป็นหรือปานที่หน้า มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๑/๔ ของหน้าขึ้นไป หรือยาวมาก
(ง) เนื้องอก (Benign Tumou Tumous)
(๗) คอพอก (Simple Coitre)
(๙) ซอกคอหรือซอกกรักแร็ตติดกัด
(๙) อวัยวะเคลื่อนไหวผิดปกติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ แม้เพียงข้างเดียว
(ก) ข้อติด (Ankylosis) หรือหลุมหลุดง่ายหรือเคลื่อนไหวไม่สะดวก จนทำงานไม่ถ�นด
(ข) นิ้วมือหรือนิ้วเท้ามีจำนวนหรือขนาดของนิ้วผิดปกติจนดูไม่เกลี่ยด หรือนิ้วบิดเกจนดูน่าเกลียดหรือจนทำงานไม่ถ�นด หรือช่องนิ้วติดกันหรือนิ้วมือด้านถึงโคนเล็บ
(ค) มือหรือแขนลีบหรือบิดเก
(ง) เท้าหรือขาลีบหรือบิดเก
(๑๐) กระดูกขึ้นใหญ่ผิดรูปจนทำให้อวัยวะนั้นทำงานไม่สะดวกหรือจนดูน่าเกลียด
(๑๑) ได้เลื่อนลงถุ
(๑๒) ภาวะเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิด (Gender Identity Disorder)

(♦)(๑๓) เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๕ (พ.ศ.๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๘๗ ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕♦)

จำพวกที่ ๓ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายยังไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนั้นได้ เพราะป่วยซึ่งจะบำบัดให้หายภายในกำหนด ๓๐ วันไม่ได้

จำพวกที่ ๔ ได้แก่ คนพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคที่ไม่สามารถรับราชการทหารได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๖

การวินิจฉัยลักษณะพิการและโรคต่าง ๆ นั้น ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ตรวจยังมีความสงสัย ก็ให้คณะกรรมการตรวจเลือกจัดเข้าไว้ในคนจำพวกที่ ๑ ก่อน

ใบสำคัญที่จะออกให้แก่คนจำพวกที่ ๓ และคนจำพวกที่ ๔ ให้เป็นไปตามแบบ สด.๔ และแบบ สด.๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ นี้คือคณะกรรมการตรวจเลือกลงชื่อแล้วมอบให้กรรมการสังสติจังหวัดไว้เป็นหลักฐานเพื่อดำเนินการตามระเบียบต่อไป

บุคคลซึ่งคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าเข้าอยู่ในคนจำพวกที่ ๒ จำพวกที่ ๓ หรือจำพวกที่ ๔ ถ้ากรรมการซึ่งมีผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมมีความเห็น ยังร่วมกันสองคน ให้ส่งตัวบุคคลนั้นเข้าตรวจเลือก ร่วมกับคนในจำพวกเดียวกัน ตามความ

เห็นแล้วของกรรมการ ซึ่งมีใช้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ถ้าบุคคลนั้นต้องเข้ากองประจำการ ก็ให้กรรมการ ซึ่งมีความเห็นแล้วกันนั้นด่างฝ่ายต่าง ทำคำชี้แจงยืนต่อกรรมการชั้นสูง ภายใน เวลาเดียวกันนั้น นับแต่วันเสร็จการตรวจเลือกในจังหวัดนั้น

ข้อ ๔ บุคคลซึ่งเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น ต้องมีขนาดรอบตัวทั้งแต่ เจ็ดสิบหกเซนติเมตร ขึ้นไปในเวลาหายใจออกและสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรสิบหกเซนติเมตรขึ้นไป

วิธีวัดขนาดนั้น ให้กระทำดังนี้ คือ ให้ยืนตั้งตัวตรงสันท้าขิดกัน ขนาดสูงให้วัดตั้งแต่ สันท้าจนสุดศีรษะขนาดรอบตัวให้คล้องແຄบเมตรรอบตัวให้รีบล่างของແຄบได้ระดับร่วนม โดยรอบบัวเดเมื่อหายใจออกเต็มที่หนึ่งครั้งและหายใจเข้าเต็มที่หนึ่งครั้ง

ข้อ ๕ วิธีคัดเลือกนั้น ให้เลือกคนจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรหกสิบ เซนติเมตรขึ้นไปก่อน ถ้ามีจำนวนมากกว่าจำนวนที่ต้องการก็ให้จับสลาก

ถ้าคนจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรหกสิบเซนติเมตรขึ้นไปมีไม่เพียงพอ กับจำนวนที่ต้องการ ให้เลือกขนาดสูงถัดรองลงมา ตามลำดับจนพอกับความต้องการ ถ้าเลือกถึง ขนาดใดเกินจำนวนต้องการ ให้จับสลากเฉพาะขนาดนั้น

ถ้าคนจำพวกที่ ๑ มีไม่พอ กับจำนวนที่ต้องการ ให้เลือกจากคนจำพวกที่ ๒ ถ้ายังไม่พอ อีก ก็ให้เลือกจากคนที่จะได้รับการผ่อนหนี้โดยวิธีเดียวกับที่กล่าวในวรคหนึ่งและวรคสอง

คนจำพวกที่ ๓ ให้เรียกมาตรวจเลือกในคราวถัดไป เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกได้ ตรวจเลือกแล้วยังคงเป็นคนจำพวกที่ ๓ อยู่รวม ๓ ครั้ง ให้ดูเรียก

ข้อ ๖ การตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการนั้น ถ้ามีจำนวน มากกว่าจำนวนที่ต้องการก็ให้จับสลาก ผู้ได้จับได้สลากเป็นแผนกทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ หรือตำรวจ ให้ส่งเข้ากองประจำการแผนกนั้น สลากนั้นให้มีเท่าจำนวนทหารกองเกิน ที่จะต้องจับสลาก แบ่งเป็นเครื่องหมายสีแดงอย่างหนึ่งสีดำอย่างหนึ่ง สีแดงให้มีเท่ากับจำนวน ที่ต้องการรับเข้ากองประจำการ noknun เป็นสีดำ ถ้าในแห่งเดียวกันนั้นจะต้องส่งทหารกองเกิน เข้ากองประจำการหลายแผนก ให้เขียนนามแผนกนั้น ๆ ในสลากเครื่องหมายสีแดงตามจำนวน ที่ต้องการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

จอมพล ถ. กิตติขจร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จากรุสตียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๙๐ ร.จ. ๙ ตอนที่ ๓๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๑๖ ความในข้อ ๓ นี้ ถูกยกเลิก
และใช้ความใหม่แทนแล้ว โดย กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๑๘) ฯ ตาม ๙๒ ร.จ. ๙
ตอนที่ ๒๓๗ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๑๘)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ.๒๕๖๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะกรรมการปฏิริหาริภัย ฉบับที่ ๒๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

- (๑) กฎกระทรวงฉบับที่ ๓๓ (พ.ศ.๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๗
- (๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ.๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๗

ข้อ ๒ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งได้รับการผ่อนผ้นไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียนพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร่องพร้อม คือ

- (๑) พระภิกษุ สามเณร
- (๒) นักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน
- (๓) นักบวชศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาและไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ในยามปกติตามกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๔ (๒)
- (๔) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ
- (๕) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร
- (๖) นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม
- (๗) นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ
- (๘) นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม
- (๙) นักเรียนซึ่งออกใบศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศและได้รับการผ่อนผันตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๗ (๒)

(๑๐) ครุษีงประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น และซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติตามกฎกระทรวง ที่ออกตามมาตรา ๑๔ (๕)

- (๑๑) พนักงานวิทยุของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐบาล
(๑๒) ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ลูกจ้าง หรือคนงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม^{ทั้งนี้เฉพาะ ผู้ซึ่งทำงานโดยใช้วิชาหรือฝีมือ}

(๓) ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการการเมือง ข้าราชการกลาโหม พลเรือน ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับเงินเดือนประจำ และเป็นข้าราชการหรือพนักงานตั้งแต่ระดับ ๕ หรือเทียบเท่าขึ้นไป แล้วแต่กรณี

(๔) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชา โดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๑๓) หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(๑๔) หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(๑๕) ปลัดอำเภอ

(๑๖) ตำรวจประจำการ

(๑๗) กำนัน

(๑๘) ผู้ใหญ่บ้าน

(๑๙) สารวัตรกำนัน

(๒๐) แพทย์ประจำตำบลซึ่งมีเชื้อทางกองทัพ

(๒๑) นายนักเทศมนตรีหรือเทศมนตรี

(๒๒) ผู้ซึ่งทำงานประจำในตำแหน่งหน้าที่สำคัญในราชการ เทศบาล องค์กรของรัฐบาลหรือในกิจการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พานิชยกรรม การขนส่ง การธนาคาร หากขาดไปจะทำให้กิจการเสียหายและจะหาผู้อื่นแทนไม่ได้ ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดกระทรวง ทบวง กรม เจ้าหน้าที่จะได้ตกลงกัน

(๒๓) บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๙ (๓)

(๒๔) บุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเห็นสมควรผ่อนผันเป็นพิเศษ

ข้อ ๓ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งถูกเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อ ทดลองความพร้อม แต่ได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการตรวจสอบ การฝึกวิชาทหารหรือการทดลองความพร้อม คือ

(๑) บุคคลซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา ซึ่งไร้ความสามารถหรือพิการทุพพลภาพ หรือชรา จนหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู แต่ถ้ามีบุตรหลายคนจะต้องเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลพร้อมกัน คงผ่อนผันให้คณเดียว ตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือก

(๒) บุคคลซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาตาย ไว้ความสามารถ หรือพิการ ทุพพลภาพและบุคคลซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือ มารดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้งนี้เมื่อบุตรหรือพี่หรือน้องนั้นาหาเลี้ยงซึ่ฟไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

ข้อ ๔ ทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนผู้ใด ไปทำมาหากลับชีพในท้องที่อำเภอใน ชั่วคราว ถ้าได้ทราบประกาศเรียกพล หรือได้รับหมายเรียกพลเพื่อตรวจสอบของอำเภอที่เป็น ภูมิลำเนาที่ห้าม อำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ชั่วคราว และไม่สามารถจะไปเข้ารับการเรียกพลเพื่อ ตรวจสอบตามที่ถูกเรียกได้ให้ไปชี้แจงด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ชั่วคราวนั้นก่อน ถึงกำหนดด่วนเรียกพล เมื่อนายอำเภอสอบสวนเห็นเป็นการสมควรก้อนญาตให้ผู้นั้นได้รับการ ผ่อนผันได้ แล้วแจ้งไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาที่ห้าม ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ รับแจ้ง

ข้อ ๕ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดไปทำมาหากลับชีพอยู่ในท้องที่อำเภอใน ชั่วคราว ถ้าได้ทราบประกาศเรียกพลหรือได้รับหมายเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลอง ความพรั่งพร้อมของอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาที่ห้าม อำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ชั่วคราวและไม่สามารถ จะไปเข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือไม่สามารถจะไปเข้ารับการเรียกพลเพื่อทดลอง ความพรั่งพร้อมตามที่ถูกเรียกได้ เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทัน ให้ผู้นั้นไปชี้แจงด้วย ตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ชั่วคราวนั้นทันที เมื่อนายอำเภอสอบสวนได้ความจริงก็ให้ ส่งผู้นั้นไปเข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือเข้ารับการเรียกพลเพื่อทดลองความพรั่ง พร้อมยังท้องที่อำเภอที่เรียกนั้น ถ้าจะส่งไปไม่ทันหรือไม่สามารถจะส่งไปยังท้องที่อำเภอที่เรียก ได้ ก็ให้ส่งผู้นั้นไปเข้ารับการเรียกพล เพื่อฝึกวิชาทหารหรือเข้ารับการเรียกพลเพื่อทดลองความพรั่งพร้อมในท้องที่อำเภอที่มีการเรียกพล ตามที่เห็นสมควร แล้วแจ้งไปยังนายอำเภอท้องที่ที่ เป็นภูมิลำเนาที่ห้าม ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ข้อ ๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการ ทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพรั่งพร้อม ตามข้อ ๒ ให้ปฏิบัติตั้งนี้คือ

(๑) ให้บุคคลตาม (๑) และ (๒) ของข้อ ๒ แจ้งต่อเจ้าอาวาสวัดซึ่งบุคคลนั้นมี ที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่และให้เจ้าอาวาสที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตามแบบ สด.๔๔ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่วัดนั้นตั้งอยู่ โดยไม่ชักช้า แต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาที่ห้ามอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้ รับบัญชีรายชื่อส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาที่ห้าม ของบุคคลนั้น

(๒) ให้บุคคลตาม (๓) ของข้อ ๒ นำหลักฐานไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอ ແທ່ງທ້ອງທີ່ບໍ່ມີຫຼາຍໆທີ່ປະຈຳໃນກิจกรรมຂອງສານາອຸ່ນໆ ແລະໃຫ້ນາຍົກເວົ້າທີ່ໄດ້ຮັບແຈ້ງດັ່ງນີ້
ທີ່ບໍ່ມີຫຼາຍໆທີ່ປະຈຳໃນກิຈกรรมຂອງສານາອຸ່ນໆ ແລະໃຫ້ນາຍົກເວົ້າທີ່ໄດ້ຮັບແຈ້ງດັ່ງນີ້
ຈັງຫວັດ ແທ່ງທ້ອງທີ່ທີ່ຈະເກີນນັ້ນຕັ້ງຢູ່ໂດຍໄມ້ເຊັ້ນໆ ແຕ່ຄ້າບໍ່ມີຄົນໆ ລຳນາຫາຮອງຢູ່ໃນທ້ອງທີ່
ຈັງຫວັດເອົ້ນ ໃຫ້ຜູ້ວ່າຮາກຈັງຫວັດທີ່ໄດ້ຮັບບໍ່ມີຫຼາຍໆທີ່ປະຈຳສ່ວນໆ ຕ້ອໄປຢັ້ງຜູ້ວ່າຮາກ
ຈັງຫວັດແທ່ງໜີ້ທີ່ເປົ້າກົມົມລຳນາຫາຮອງບໍ່ມີຫຼາຍໆທີ່ປະຈຳສ່ວນໆ

(๓) ให้บุคคลตาม (๔) ของข้อ ๒ แจ้งต่อเลขาธิการรัฐสภา และให้เลขาธิการรัฐสภาจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สต.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดยไม่เจ้าช้า ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนี้ต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๔) ให้บุคคลตาม (๙) ของข้อ ๒ แจ้งหลักฐานไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สต.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการกรุงหัวดแห่งท้องที่ที่อำเภอในนั้นตั้งอยู่โดยไม่ซักซ้ำ

(๕) ให้บุคคลตาม (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๒๔) ของข้อ ๒ แจ้งต่อสถานศึกษาที่บุคคลนั้นศึกษาอยู่ และให้สถานศึกษาที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สต.๔๔ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดยไม่ชักช้า ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุดและผู้ว่าราชการกรุงหัวดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๖) ให้บุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ของข้อ ๒ แจ้งต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยาหรือเทศบาลซึ่งบุคคลนั้นสังกัดอยู่แล้วแต่กรณีและให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้ององค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา หรือเทศบาลที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สđ.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดยไม่ชักช้าให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด และผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๗) ให้บุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑) ของข้อ ๒ นำหลักฐานไปแจ้งด้วยตนเองย้ำເກອແແง່ທົວທີ່ທີ່ບຸກຄົນນັ້ນປະຈຳຫຼືສັງກັດອູ່ ແລ້ວ ແຕ່ກຣນີ ແລະ ໄທ້ນາຍຢໍາເກອທີ່ໄດ້ຮັບແຈ້ງຈັດທຳບັນຊີຮ່າຍຊື່ຂອງບຸກຄົດດັກລ່າວາມແບບ ສດ. ๔๕ ທ້າຍກຸງຮະທຽບນີ້ສ່າງໄປຢັງຜູ້ວ່າຮາຊາກຈັງຫວັດແແງ່ທົວທີ່ທີ່ຢ່ານນັ້ນຕ້ອງອູ່ໂດຍໄມ່ເຊັ້ນ ແຕ່ຄ້າ ບຸກຄົນນີ້ມີຄົນມີຄຳນາທຫາຮອຍໃນທົວທີ່ຈັງຫວັດອື່ນ ໃຫ້ຜູ້ວ່າຮາຊາກຈັງຫວັດທີ່ໄດ້ຮັບບັນຊີຮ່າຍຊື່ສ່າງ ບັນຊີຮ່າຍຊື່ອື່ນນັ້ນຕ້ອງຢັງຜູ້ວ່າຮາຊາກຈັງຫວັດແແງ່ທົວທີ່ທີ່ເປັນຄົນມີຄຳນາທຫາຮອຍຂອງບຸກຄົນນີ້

การผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร่องพร้อม ของทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งมีฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ ให้มีผลนับแต่วันที่เจ้าอาวาส เลขาธิการรัฐสภา สถานศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา เทศบาล หรือนายอำเภอ ส่งบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการ จังหวัดแห่งท้องที่ที่วัดหรืออำเภอตั้งอยู่ หรือไปยังกระทรวงกลาโหมแล้วแต่กรณี

ในการนี้ที่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) (๑๘) (๑๙) (๒๐) (๒๑) (๒๒) (๒๓) และ (๒๔) ให้ เจ้าอาวาส เลขาธิการรัฐสภา สถานศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา เทศบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้ แล้วดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กำหนดไว้ใน (๑)(๓) (๕) (๖) และ (๗) โดยไม่ซักซ้ำ ส่วนในกรณีที่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ (๓) และ (๙) ให้บุคคลนั้นแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้นโดยไม่ซักซ้ำ และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่อำเภอตั้งอยู่โดยเร็ว

การพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ ให้มีผลทันทีนับแต่วันที่บุคคลนั้นพ้นจากฐานะดังกล่าว

ข้อ ๗ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการตรวจสอบการฝึกวิชาทหารหรือการทดลองความพร่องพร้อมตาม (๑) และ (๒) ของข้อ ๓ ให้ร้องต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ก่อนถึงกำหนดวันเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีซึ่งไม่ใช่ความผิดของผู้ร้อง ให้นายอำเภอจัดการสอบสวนหลักฐานแล้วส่ง ให้คณะเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้บังคับการจังหวัดทหารบกแต่งตั้งขึ้นพิจารณา ถ้าเห็นสมควรก็ผ่อนผันให้

ข้อ ๘ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการระดมพลគือ

(๑) พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน ซึ่งเป็นนักธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

(๒) นักบวชศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนา และไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ในยามปกติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๕(๒)

- (๓) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ
(๔) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

(๕) นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

(๖) นักเรียนซึ่งออกໄປศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศและได้รับการผ่อนผันตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๗ (๒)

(๗) ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือ หรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือ ราชการส่วนท้องถิ่น และ ซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ในยามปกติ ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน ตามที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ๑๔ (๕)

(๘) พนักงานวิทยุของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กรของรัฐบาล

(๙) ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ลูกจ้าง และคนงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้เฉพาะผู้ซึ่งทำงานโดยใช้วิชาหรือมีอิทธิพล

(๑๐) ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการการเมือง ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ข้าราชการอัยการ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งรับเงินเดือนประจำ และเป็นข้าราชการหรือพนักงานตั้งแต่ระดับ ๕ หรือเทียบเท่าขึ้นไปแล้วแต่กรณี

(๑๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วน ให้ไปราชการ อันสำคัญยิ่งหรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๑๒) หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(๑๓) ปลัดอำเภอ

(๑๔) ตำรวจประจำการ

(๑๕) กำนัน

(๑๖) ผู้ใหญ่บ้าน

(๑๗) สารวัตรกำนัน

(๑๘) แพทย์ประจำบ้านซึ่งมีไข้ทหารกองหนุน

(๑๙) นายนักเทศมนตรี หรือเทศมนตรี

(๒๐) ผู้ซึ่งทำงานประจำในตำแหน่งหน้าที่สำคัญในราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรของรัฐบาล หรือในกิจการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พานิชยกรรม การขนส่ง การธนาคาร หากขาดไปจะทำให้กิจการเสียหายและจะหาผู้อื่นแทนไม่ได้ ทั้งนี้ตามที่กระทรวงกลาโหมกับกระทรวง ทบวง กรม เจ้าหน้าที่จะได้ตกลงกัน

(๒๑) บุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเห็นสมควรผ่อนผันเป็นพิเศษ

ข้อ ๘ ทหารกงเกินหรือทหารกงหนุนซึ่งได้รับการฝ่ายนี้ไม่ต้องเข้ารับการระดมพลให้ปฏิบัติตามนี้

(๑) ให้บุคคลตาม (๑) ของข้อ ๘ แจ้งต่อเจ้าอวาราสวัดซึ่งบุคคลนั้นมีที่อยู่หรือพำนัก อาศัยอยู่ และให้เจ้าอวาราที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่วัดนั้นตั้งอยู่โดยไม่ซักซ้ำ แต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาท่าทารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาท่าทารของบุคคลนั้น

(๒) ให้บุคคลตาม (๒) ของข้อ ๘ นำหลักฐานไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอ แห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนอยู่ และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด แห่งท้องที่ที่อำเภอตั้งอยู่โดยไม่ซักซ้ำ แต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาท่าทารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาท่าทารของบุคคลนั้น

(๓) ให้บุคคลตาม (๓) ของข้อ ๘ แจ้งต่อเลขาธิการรัฐสภา และให้เลขาธิการรัฐสภา จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหม โดยไม่ซักซ้ำ ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาท่าทารของบุคคลนั้น

(๔) ให้บุคคลตาม (๔) และ (๕) ของข้อ ๘ แจ้งต่อสถานศึกษาที่บุคคลนั้นศึกษาอยู่ และให้สถานศึกษาที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตามแบบ สด.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดยไม่ซักซ้ำ ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด และผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาท่าทารของบุคคลนั้น

(๕) ให้บุคคลตาม (๖) ของข้อ ๘ แจ้งหลักฐานไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาท่าทารของบุคคลนั้น และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอตั้งอยู่โดยไม่ซักซ้ำ

(๖) ให้บุคคลตาม (๙) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๑) และ (๑๐) ของข้อ ๘ แจ้งต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยาหรือเทศบาลซึ่งบุคคลนั้นสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา หรือเทศบาลที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ส่งไปยังกระทรวงคลัง โดยไม่ซักซ้า ให้กระทรวงคลัง ส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๗) ให้บุคคลตาม (๗) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) และ (๑๘) ของข้อ ๘ นำหลักฐานไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอແ前提是ที่บุคคลนั้นประจำ หรือสังกัดอยู่แล้วแต่กรณี และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบสdt. ๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอในตั้งอยู่โดยไม่ซักซ้า แต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

การผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการระดมพลของทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งมีฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ให้มีผลนับแต่วันที่เจ้าอาวาส เลขาธิการรัฐสภา สถานศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา เทศบาล หรือนายอำเภอ ส่งบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่วัดหรืออำเภอในตั้งอยู่ หรือไปยังกระทรวงคลัง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ (๑) (๓) (๔) (๕) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๖) (๑๗) (๑๘) และ (๑๒๐) ให้เจ้าอาวาส เลขาธิการรัฐสภา สถานศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา เทศบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบสdt. ๔๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้แล้วดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กำหนดไว้ใน (๑) (๓) (๖) และ (๗) โดยไม่ซักซ้า ส่วนในกรณีที่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ (๒) และ (๖) ให้ บุคคลนั้นแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้นโดยไม่ซักซ้า และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบสdt. ๔๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอในตั้งอยู่โดยเร็ว

การพันจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ให้มีผลทันทีนับแต่วันที่บุคคลนั้นพ้นจากฐานะดังกล่าว

ข้อ ๑๐ ในกรณีจำเป็นเพื่อการป้องกันประเทศ โดยทรงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลังจะสั่งเพิกถอนการผ่อนผันตามข้อ ๒ หรือ ๘ แก่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนบางคนหรือบางประเภทในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหารหรือเพื่อทดลองความพร้อมหรือในการระดมพลคราวใดก็ตามที่เห็นสมควรก็ได้"

คู่มือการปฏิบัติราชการส่ายงานเจร
การตรวจสอบการจัดทำ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

จอมพล ถ. กิตติชจร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จากรุสตียร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๕๐ ร.จ. ๒๗ ตอนที่ ๓๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ ความใน (๓) ของข้อ ๒ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ.๒๕๖๐) และ (๑๐) ของข้อ ๘ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ.๒๕๖๐)

(ความใน ข้อ ๖ , ๘ และข้อ ๑๐ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยข้อ ๑, ๒ และ ๓ แห่ง กฎกระทรวงโดย ข้อ ๔ แห่ง กฎกระทรวงฉบับที่ ๗๒ เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๒๒๗ หน้า ๓๓๐๔ ร.จ. ๒๔ ร.ค. ๓๔)

ភ្នែករាជទ្រង់

ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๙๗

อาศัยอำนาจความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๖ และมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๗๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การลงบัญชีทบทวนกิจกรรมตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙ ให้ผู้ขอลงบัญชียื่นใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีทบทวนกิจกรรม พร้อมด้วยสติบัตร หรือบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขอลงบัญชีต่อนายอำเภอท้องที่ ในกรณีที่มีผู้แจ้งแทนตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๙ วรรคสาม ให้ผู้แจ้งแทนปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ขอลงบัญชี

การลงบัญชีทางกองเงินตามมาตรา ๑๙ ให้ผู้ของบัญชี หรือผู้แจ้งแทนนำใบสำคัญ
หรือใบรับ แล้วแต่กรณี ของผู้ของบัญชีมาบคืนให้นายอำเภอท้องที่เพื่อทำลายด้วย

ข้อ ๒ เมื่อนายอำเภอท้องที่ได้รับใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีหรากรกองเกิน และตรวจสอบเอกสารหลักฐานเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้รับลงบัญชีหรากรกองเกิน และออกใบสำคัญมอบให้ผู้ขอลงบัญชีหาร กองเกินรับไป

ในกรณีที่ไม่อาจออกใบสำคัญให้ได้ทัน ให้ออกใบรับให้ไปกลางก่อน พร้อมกับนัดให้มารับ ใบสำคัญภายหลัง

**ข้อ ๓ การลงบัญชีที่หารองกองเกินของสามเณรเปรียญตามมาตรา ๒๑(๑) ให้นายอำเภอ
ท้องที่ไปจัดทำที่วัดหรือสำนักสงฆ์ โดยให้สามเณรเปรียญกรอกข้อความตามรายการในใบแสดง
ตนเพื่อบัญชีที่หารองกองเกิน**

เมื่อนายอำเภอท้องที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้รับลงบัญชีที่ห้องเก็บและออกใบสำคัญมอนให้สามเณรเปรี่ยญรับไป

ข้อ ๔ การลงบัญชีที่หารองกเงินของผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุม หรือคุมขังของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๒๑ (๒) ให้นายอำเภอท้องที่ส่งใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีที่หารองกเงินไปให้เจ้าพนักงานควบคุมหรือคุมขัง เพื่อให้ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขัง กรอกข้อมูลตามรายการในใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีที่หารองกเงิน

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจาตรวจสอบการจัดทำ

เมื่อนายอำเภอท้องที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้รับลงบัญชีที่หาร กองเกินและออกใบสำคัญฉบับให้ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุ้มขังรับไป

ข้อ ๕ เมื่อบุคคลตามข้อ ๓ และข้อ ๔ กรอกข้อความตามรายการในใบแสดงตนเพื่อลงบัญชี ที่หารกองเกินแล้ว ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ซึ่งจะต้องลงบัญชีที่หารกองเกินในท้องที่อำเภออื่น ให้ นายอำเภอท้องที่ส่งใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีที่หารกองเกินไปยังนายอำเภอท้องที่ท้องที่ที่บุคคลนั้นจะต้องลงบัญชีที่หารกองเกินเพื่อจัดการลงบัญชีที่หารกองเกินและออกใบสำคัญให้ เมื่อนายอำเภอท้องที่ดังกล่าวรับลงบัญชีที่หารกองเกิน และออกใบสำคัญให้แล้ว ให้ส่งบัญชีที่หารกองเกิน และใบสำคัญไปยังนายอำเภอท้องที่เป็นผู้ส่งใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีที่หารกองเกินเพื่อให้บุคคลนั้นลงลายมือชื่อหรือลงลายพิมพ์นิ้วมือไว้ในบัญชีที่หารกองเกินแล้ว มอบใบสำคัญให้บุคคลนั้นรับใบสำคัญที่หารกองเกินนั้นให้ส่งคืนไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นผู้รับลงบัญชีที่หารกองเกิน

ข้อ ๖ ในใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีที่หารกองเกิน ในสำคัญ ใบรับ และบัญชีที่หารกองเกิน ให้เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวงดังนี้

- (๑) ใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีที่หารกองเกิน แบบ สด. ๔๔
- (๒) ในสำคัญ แบบ สด. ๙
- (๓) ใบรับ แบบ สด. ๑๐
- (๔) บัญชีที่หารกองเกิน แบบ สด. ๑

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

พลอากาศเอกทวี จุลละหารพย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พ่วง สุวรรณรัฐ
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๘๐ ร.ฉ.๖๔๔ ตอนที่ ๑๖ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๖)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๓๗)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๙๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๗๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๑ (พ.ศ. ๒๕๑๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๒ ครุชีวประจําทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งให้ลงทะเบียนเข้าเรียนก่อนได้แก่ครูในมหาวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย โรงเรียนทหาร โรงเรียนช่างฝีมือทหาร โรงเรียนการชลประทานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โรงเรียนฝึกอาชีพและโรงเรียนประชาสงเคราะห์ ของกระทรวงมหาดไทย โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนและสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา โรงเรียนพระปิยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพลศึกษา กรมศิลปากร กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โรงเรียนเอกชนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไปทั้งสายสามัญและสายอาชีพซึ่งใช้หลักสูตรที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าสองปี สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมอนามัย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมควบคุมโรคติดต่อ และสถานศึกษาเคมีภัณฑ์ของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

ข้อ ๓ ครรช็งได้รับการยกเว้นตามข้อ ๒ ต้อง

(๑) เป็นครูประจำทำการสอนนักเรียน นิสิตหรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคน เป็นปกติและในจำนวนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนนี้ ยกเว้นครูได้คุณเดียว หรือเป็นครูสอนประจำเฉพาะวิชาซึ่งทำการสอนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้า คนเป็นปกติ และในจำนวนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนนี้ยกเว้นครูได้คุณเดียวเท่านั้น

(๒) มีเวลาสอนสปดาห์หลังไม่น้อยกว่าสิบแปดชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญศึกษาลงมา หรือไม่น้อยกว่าสิบห้าชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ข้อ ๔ วิธีการยกเว้นครุ

(๑) ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่งรายชื่อครุซึ่งจะได้รับการยกเว้นไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งครุผู้นั้นทำการสอนอยู่ในท้องที่ก่อนเดือนเมษายนของปีที่ถูกเรียกไม่น้อยกว่าหกสิบวันเว้นแต่กรณีการย้ายไปประจำทำการสอนในสถานศึกษาอื่นนอกจากที่กำหนด ไว้ในใบสำคัญยกเว้นครุให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่งรายชื่อครุที่ย้ายมาประจำทำการสอนซึ่งจะได้รับการยกเว้นน้อยกว่าหกสิบวันได้ แต่ต้องก่อนการตรวจสอบในจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครุผู้นั้น

(๒) ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกใบสำคัญยกเว้นครุให้แก่ครุ ซึ่งทำการสอนอยู่ในท้องที่แล้วแจ้งให้หัวหน้าเขตหรือนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครุผู้นั้นทราบ ถ้าครุผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครุผู้นั้นทราบ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับแจ้ง แจ้งให้หัวหน้าเขตหรือนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครุผู้นั้นทราบ ถ้าต่อหนึ่ง ทั้งนี้ให้แจ้งต่อกันภายในกำหนดสามสิบวัน

สำหรับครุซึ่งทำการสอนอยู่ในหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ออกใบสำคัญยกเว้นครุให้ และดำเนินการนัยเดียวกับที่กล่าวในวรคหนึ่ง

ข้อ ๕ ใบสำคัญยกเว้นครุ ให้เป็นไปตามแบบ สด. ๓๗ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

กมล วรรณประภา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๑) ร.จ. ๒๘๒ ตอนที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๑๗ และความในข้อ ๒ ถูกยกเลิกและให้ความใหม่แทนแล้ว โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ฉบับที่ ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ฉบับที่ ๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๗) และฉบับที่ ๖๙ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ๑๐๐ ร.จ. ๘๓ ตอนที่ ๑๗๑ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๖)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการ
ทหาร พ.ศ. ๒๕๘๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

- (๑) ก្រោករាជទរវ ធមប័ណ្ឌទី ៤៦ (ព.ស.២៥៩៨) នូវការតាមគ្រាប់និងព្រមទាំងក្រោករាជទរវ ធមប័ណ្ឌទី ៦៤ (ព.ស.២៥៩៩) នូវការតាមគ្រាប់និង
រៀបចំការងាររដ្ឋបាល ព.ស. ២៥៩៧

(២) ក្រោករាជទរវ ធមប័ណ្ឌទី ៦៥ (ព.ស.២៥៩៩) នូវការតាមគ្រាប់និងព្រមទាំងក្រោករាជទរវ ធមប័ណ្ឌទី
រៀបចំការងាររដ្ឋបាល ព.ស. ២៥៩៧

ข้อ ๒ โรคหรือสภาพร่างกาย หรือสภาพจิตใจ ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ตาม มาตรา ๔๑ คือ

- (๑) โรคหรือความผิดปกติของตา

(ก) ตาข้างหนึ่งข้างใดบอด คือ เมื่อรักษาและแก้สายตาด้วยแว่นแล้วการมองเห็นยังอยู่ในระดับต่ำกว่า ๗/๖๐ หรือ alan สายตาโดยเฉลี่ยแคบกว่า ๑๐ องศา

(ข) สายตามีปีกติ คือ เมื่อรักษาและแก้สายตาด้วยแว่นแล้วการมองเห็นยังอยู่ในระดับ ๖/๒๔ หรือต่ำกว่าทั้งสองข้าง

(ค) สายตาสั้นมากกว่า ๔ ไดออบเตอร์ หรือสายตายาวมากกว่า ๕ ไดออบเตอร์ทั้งสองข้าง

(ง) ต้อแก้วตาทั้งสองข้าง (Bilateral Cataract)

(จ) ต้อหิน (Glaucoma)

(ฉ) โรคขี้ประสาทตาเสื่อมทั้ง ๒ ข้าง (Optic Atrophy)

(ช) กระจากตาอักเสบเรื้อรังหรือขุนทั้งสองข้าง

(ซ) ประสาทการเคลื่อนไหวลูกตาไม่ทำงาน สูญเสียอย่างถาวร (Cranial never 3rd, 4th, 6th,)

(◇) เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฯ ฉบับที่ ๗๖(พ.ศ.๒๕๕๕)ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ◇

คู่มือการปฏิบัติราชการสภากาชาด
การตรวจการจัดทำ

(๒) โรคหรือความผิดปกติของหู

(ก) หูหนวกทั้งสองข้าง คือต้องใช้เสียงในช่วงคลื่นความถี่ ๕๐๐ - ๒,๐๐๐

รอบต่อวินาทีหรือเกินกว่า ๕๕ เดซิเบล จึงจะได้ยินทั้งสองข้าง

(ข) หูชั้นกลางอักเสบเรื้อรังทั้งสองข้าง

(ค) เยื่อแก้วหูหลุดทั้งสองข้าง

(๓) โรคของหัวใจและหลอดเลือด

(ก) หัวใจหรือหลอดเลือดพิการอย่างถาวร จนอาจเกิดอันตรายร้ายแรง

(ข) ลิ้นหัวใจพิการ

(ค) การเต้นของหัวใจผิดปกติอย่างถาวร จนอาจเกิดอันตรายร้ายแรง

(ง) โรคของกล้ามเนื้อหัวใจ ชนิดที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ และอาจเป็น

อันตราย

(จ) หลอดเลือดแดงใหญ่โป่งพอง

(ฉ) หลอดเลือดภายในกระเพาะปัสสาวะโป่งพองหรือผิดปกติชนิดที่อาจเป็น

อันตราย

(๔) โรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือด

(ก) โรคเลือดหรืออวัยวะสร้างเลือดผิดปกติอย่างรุนแรงและอาจเป็น

อันตรายถึงชีวิต

(❖๑)(ก) ยกเลิกข้อความเดิมและใช้ข้อความใหม่แทนโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕)

ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ❖)

(ข) ภาวะม้ามโต (Hypersplenism) ที่รักษาไม่หายและอาจเป็นอันตราย

(๔) โรคของระบบหายใจ

(ก) โรคหืด (Asthma) ที่ได้รับการวินิจฉัยตามเกณฑ์การวินิจฉัย

(ข) โรคทางปอดที่มีอาการไอ หอบเหนื่อย และมีการสูญเสียการทำงานของระบบทางเดินหายใจ โดยตรวจสอบสมรรถภาพปอดได้ค่า Forced Expiratory Volume in One Second หรือ Force Vital Capacity ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของค่ามาตรฐานตามเกณฑ์

(ค) โรคความดันเลือดในปอดสูง (Pulmonary Hypertension) ซึ่งวินิจฉัยโดยการตรวจหัวใจด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง (Echocardiogram หรือโดยการใส่สายวัดความดันเลือดในปอด

(ง) โรคถุงน้ำในปอด (Lung Cyst) ที่ตรวจวินิจฉัยได้โดยภาพถ่ายรังสีทรวงอก หรือ เอ็กซ์เรย์คอมพิวเตอร์ปอด

(จ) โรคหยุดหายใจขณะนอนหลับ (Obstructive Sleep Apnea)
ซึ่งวินิจฉัยด้วยการตรวจการนอนหลับ (Polysomnography)

(❖ (๕) (ก) – (จ) ยกเลิกข้อความเดิมและใช้ข้อความใหม่แทนโดยกฎหมายฉบับที่ ๗๖
(พ.ศ.๒๕๕๔) ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ❖)

(๖) โรคของระบบปัสสาวะ

(ก) ไตอักเสบเรื้อรัง

(ข) กลุ่มอาการไตพิการ (Nephrotic Syndrome)

(ค) ไตวายเรื้อรัง

(ง) ไตพองเป็นถุงน้ำแต่กำเนิด (Polycystis Kidney)

(๗) โรคหรือความผิดปกติของกระดูก ข้อ และกล้ามเนื้อ

(ก) โรคข้อหรือความผิดปกติของข้อ ดังต่อไปนี้

(๑) ข้ออักเสบเรื้อรัง (Chronic Arthritis)

(๒) ข้อเสื่อมเรื้อรัง (Chronic Osteoarthritis)

(๓) โรคข้อและกระดูกสันหลังอักเสบเรื้อรัง (Spondyloarthropathy)

(❖ (ก) ยกเลิกข้อความเดิมและใช้ข้อความใหม่แทนโดยกฎหมายฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๔)
ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ❖)

(ข) แขน ขา มือ เท้า นิ้ว อายุ่งโดยย่างหนึ่งผิดปกติ ดังต่อไปนี้

(๑) แขน ขา มือ หรือเท้า ด้าน หรือพิการ ถึงแม้ว่าจะรักษาด้วยวิธี

ใหม่ที่สุดแล้วก็ยังใช้การไม่ได้

(๒) นิ้วหัวแม่มือด้านจนถึงข้อปลายนิ้วหรือพิการถึงขั้นใช้การไม่ได้

(๓) นิ้วข้อของมือด้านตั้งแต่ข้อปลายนิ้ว

(๔) นิ้วมือในมือข้างเดียวกันตั้งแต่สองนิ้วขึ้นไปด้านจนถึงข้อปลายนิ้ว

หรือพิการถึงขั้นใช้การไม่ได้

(๕) นิ้วหัวแม่เท้าด้านจนถึงข้อปลายนิ้วหรือพิการถึงขั้นใช้การไม่ได้

(๖) นิ้วเท้าในเท้าข้างเดียวกัน ตั้งแต่สองนิ้วขึ้นไปด้านจนถึงข้อปลายนิ้ว
หรือพิการถึงขั้นใช้การไม่ได้

(๗) นิ้วเท้าในเท้าแต่ละข้างตั้งแต่หนึ่งนิ้วขึ้นไปด้านจนถึงข้อปลายนิ้วหรือ
พิการถึงขั้นใช้การไม่ได้

(๙) นิ้วเท้าในเท้าข้างใดข้างหนึ่ง ตั้งแต่หนึ่งนิ้วขึ้นไปด้านจนถึงข้อโคนนิ้ว
หรือพิการจนถึงขั้นใช้การไม่ได้

คู่มือการปฏิบัติราชการสภากาชาด
การตรวจการจัดท่า

- (ค) คอเอียงหรือแข็งทื่อชนิดถาวร
- (ง) กระดูกสันหลังโกร่งหรือคดหรือเอ่นจนเห็นได้ชัด หรือแข็งทื่อชนิดถาวร
- (จ) กล้ามเนื้อเที่ยลีบหรือหดสั้น (Atrophy or Contracture) จนเป็นผลให้อวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดใช้การไม่ได้
- (ฉ) โรคของต่อมรีท่อและภาวะผิดปกติของเมตาบอลิติسم
- (ก) ภาวะต่อมรั้ยรอยด์ทำงานน้อยไปอย่างถาวร
- (ข) ภาวะต่อมพาราซิรรอยด์ทำงานน้อยไปอย่างถาวร
- (ค) ภาวะต่อมใต้สมองผิดปกติอย่างถาวร
- (ง) เบาหวาน
- (จ) ภาวะอ้วน (Obesity) ซึ่งมีดัชนีความหนาของร่างกาย (Body Mass Index) ตั้งแต่ ๓๕ กิโลกรัมต่otorางเมตรขึ้นไป
- (ฉ) โรคหรือความผิดปกติเกี่ยวกับเมตาบอลิติسمของแร่ธาตุ สารอาหาร ดูสารน้ำอีเล็กโทรลัยท์และกรดด่าง ตลอดจนเมตาบอลิติسمอื่น ๆ ชนิดถาวร และอาจเป็นอันตราย
- (ช) ภาวะต่อมรั้ยรอยด์ทำงานมากผิดปกติ (Hyperthyroidism)
- (♦ช) เพิ่มเติมตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ◆
- (ก) โรคติดเชื้อ
- (ก) โรคเรื้อรัง
- (ข) โรคเท้าช้าง
- (ค) โรคติดเชื้อเรื้อรังระยะแสดงอาการรุนแรง ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้
- (๑๐) โรคทางประสาทวิทยา
- (ก) จิตเจริญล่าช้า (Mental Retardation) ที่มีระดับ笨拙ปัญญา ๖๙ หรือต่ำกว่าなん้น
- (ข) ใบ (Mutism) หรือพูดไม่เป็นภาษา หรือพังภาษาไม่รู้เรื่อง (Aphasia)
- ชนิดถาวร
- (ค) ลมชัก (Epilepsy) หรือโรคที่ทำให้มีอาการชัก (Seizures) อย่างถาวร
- (ง) อัมพาต (Paralysis) ของแขน ขา มือ หรือเท้าชนิดถาวร
- (จ) สมองเสื่อม (Dementia)

(ฉบับ) โรคหรือความผิดปกติของสมอง หรือไขสันหลังที่ทำให้เกิดความผิดปกติอย่างมากในการเคลื่อนไหวของแขนหรือขาอย่างถาวร

(ช) กล้ามเนื้อหมดกำลังอย่างหนัก (Myasthenia Gravis)

(๑๑) โรคทางจิตเวช

(ก) โรคจิตที่มีอาการรุนแรงหรือเรื้อรัง

๑) โรคจิตเภท (Schizophrenia)

๒) โรคจิตถ่อมถ่มหลงผิด (Resistant Delusional Disorder, Induced Delusional Disorder)

๓) โรคสquizoaffectionate Disorder)

๔) โรคจิตที่เกิดจากโรคทางกาย (Other Mental Disorder due to Brain Damage and Dysfunction)

๕) โรคจิตอื่น ๆ (Unspecified Nonorganic Psychosis)

(ข) โรคอารมณ์แปรปรวนที่มีอาการรุนแรงหรือเรื้อรัง

๑) โรคอารมณ์แปรปรวน (Manic Episode, Bipolar Affective Disorder)

๒) โรคอารมณ์แปรปรวนที่เกิดจากโรคทางกาย (Other Mental Disorder due to Brain Damage and Dysfunction and to Physical Disorder)

๓) โรคอารมณ์แปรปรวนอื่นๆ (Other Mood (Affective) Disorder, Unspecified Mood Disorder)

๔) โรคซึมเศร้า (Depressive Disorder, Recurrent Depressive Disorder)

(ค) โรคพัฒนาการทางจิตเวช

๑) จิตเจริญล่าช้าที่มีระดับเซาะปัญญา ๗๐ หรือต่ำกว่า (Mental Retardation)

๒) โรคหรือความผิดปกติในการพัฒนาการของทักษะทางสังคมและภาษา (Pervasive Developmental Disorder)

(♦๑๑) ยกเลิกข้อความเดิมและใช้ข้อความใหม่แทนโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ♦)

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานจาร
การตรวจสอบการจัดทำ

(๑๒) โรคอื่น ๆ

- (ก) กระเทย (Hermaphrodisim)
- (ข) มะเร็ง (Malignant Neoplasm)
- (ค) ตับอักเสบเรื้อรัง (Chronic Hepatitis)

(❖) (ค) แก๊ซไขโดยภูมิประทรวงบับบี้ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ❖)

- (ง) ตับแข็ง (Cirrhosis of liver)
- (จ) คนเผือก (Albino)
- (ฉ) โรคลูปัสออริโนมาโตซัสทั่วร่างกาย (Systemic Lupus Erythematosus)
- (ช) ภายในแข็งทั่วร่างกาย (Systemic Sclerosis)
- (ซ) รูปบริตริต่าง ๆ ได้แก่
 - ๑. จมูกโหว่
 - ๒. เพดานโหว่หรือสูงหรือลิ้นไก่สั้นพุดไม่ชัด
- (ฌ) โรคผิวหนังลอกหลุดตัวผิดปกติแต่กำเนิดชนิดเด็กดักแด้ (Lamellar Ichthyosis & Congenital Ichthyosiform Erythroderma)

(❖)(ณ) เพิ่มเติมโดยภูมิประทรวงบับบี้ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ❖)

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(ลงชื่อ) พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ
(ชวลิต ยงใจยุทธ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(ลงชื่อ) เสนาฯ เทียนทอง
(นายเสนาฯ เทียนทอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายของ ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน การกำหนดความพิการทุพพลภาพหรือโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ จึงปัจจุบันถูกยกเลิกไปแล้ว ดังนั้นเพื่อให้การกำหนดความพิการทุพพลภาพ หรือโรคเป็นไปอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงการกำหนดความพิการทุพพลภาพ หรือโรค ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้เสียใหม่ จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายนี้ (กฎหมายฯ นี้ ได้ลังประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๑๘ ตุลาคมที่ ๑๘ ก. ๑๙๘๐ หน้า ๑๑)

กฎกระทรวง

ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๙ (๓) และมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๔ (พ.ศ.๒๕๕๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗

ข้อ ๓ เมื่อกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับแล้ว ให้บุคคลซึ่งเคยได้รับยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการ
ทหารกองประจำการตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๔ (พ.ศ.๒๕๕๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับยังคงได้รับการ
ยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ประวิตร วงศ์สุวรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๔
(พ.ศ.๒๕๕๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗ กำหนดให้บุคคล
ซึ่งไม่มีคุณวุฒิที่จะเป็นทหารได้เฉพาะบางท้องที่ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ตามบัญชีท้าย
กฎกระทรวงดังกล่าว ได้รับยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ เนื่องจากเป็น
ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ห่างไกลความเจริญ มีชนบทธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่าง หรือไม่สามารถใช้ภาษา
ไทยในการสื่อสารได้ จึงเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการรับราชการทหารกองประจำการ แต่ใน
ปัจจุบันปัญหาอุปสรรคดังกล่าวได้หมดไปแล้ว สมควรยกเลิกการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการ
ทหารกองประจำการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คำชี้แจงกรรมการสรรพกำลังกลาโหม

เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงยุติธรรม เกี่ยวกับการจัดทำ ที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๘

๑. ตามที่กฎหมายกระทรวงยุติธรรมซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการ ทหารบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๘ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๗๒ ตอนที่ ๓ ก เมื่อ ๒๑ ม.ค.๕๘ มีผลใช้บังคับแล้ว สรุปได้ดังนี้

๑.๑ กฎหมายกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

๑.๒ ให้ยกเลิกกฎหมาย ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๘

๑.๓ เมื่อกฎหมายกระทรวงนี้ใช้บังคับแล้ว ให้บุคคลซึ่งเคยได้รับยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารของประจำการตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๘ อยู่ในวันก่อนที่กฎหมายกระทรวงฉบับนี้ใช้บังคับ ยังคงได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารของประจำการต่อไป

๒. เพื่อให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ที่เรียกว่าข้าราชการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำ ที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๘ ฉบับนี้ เป็นแนวทางเดียวกัน กรรมการสรรพกำลังกลาโหม จึงขอชี้แจง แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมายที่เกิดก่อน พ.ศ.๒๕๑๙ ที่เป็นชนชาว และมีถิ่นที่อยู่ตามบัญชีท้ายกฎหมาย ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๘ จำนวน ๔๗ หมู่บ้าน กับ ๑ ตำบล ยังคงเป็นบุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารของประจำการต่อไป

๒.๒ ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมายและอยู่ในพื้นที่ตามบัญชีท้ายกฎหมาย ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๑๙) เกิดปี พ.ศ.๒๕๑๙ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุย่างเข้า ๑๙ ปี ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ จะต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ และผู้ที่เกิดหลังปี พ.ศ.๒๕๑๙ จะต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินในปีถัดไปตามลำดับ

๒.๓ บุคคลตามข้อ ๒.๑ หากต้องการเอกสารรับรองของทางราชการ ให้อำเภอ ภูมิลำเนาออกหนังสือรับรองเป็นบุคคลซึ่งไม่มีคุณวุฒิที่จะเป็นทหารได้ ตามมาตรา ๓๓(๓)

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจร
การตรวจสอบการจัดทำ

ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ แล้วให้อำเภอที่ออกหนังสือรับรอง ส่งรายชื่อให้จังหวัดพร้อมสำเนาหนังสือรับรองเพื่อร่วบรวมไว้แจ้งผลในการขอตรวจสอบของ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

จึงชี้แจงให้ทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ผลโภ ดำรงศักดิ์ วรรณกลาง
(ดำรงศักดิ์ วรรณกลาง)

เจ้ากรรมการสรรพกำลังกลาโหม^๑
๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

กฎกระทรวง

การผ่อนผันเข้ารับราชการเป็นพหุกรงนประจำการ แก่บุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาหรือเรียนอีก

พ.ศ. ๒๕๔๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙(๓) และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการพหุกรงน พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๓ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการพหุกรงน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ บุคคลซึ่งจะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๙(๓) คือ

(๑) กรณีการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(ก) นิสิตหรือนักศึกษาในสถานศึกษาของรัฐที่อยู่ในความควบคุมหรือกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาเพื่อรับปริญญา สำหรับนักศึกษาของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นระบบปิดแบบตสาขาวิชาหรือไม่ต้องเข้าชั้นเรียน จะต้องมีผลการศึกษาสอบป้ำได้ภาคละไม่น้อยกว่าเก้าหน่วยกิตทุกภาคการศึกษาติดต่อกัน เว้นแต่ภาคการศึกษาใดขาดสอบ เพราะเหตุสุดวิสัยซึ่งสถานศึกษาให้การรับรอง

(ข) นิสิต นักศึกษา หรือนักเรียน ในสถานศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน แล้วแต่กรณี ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาหรือระดับปริญญา

(ค) นักเรียนหรือนักศึกษาในสถานศึกษาสายอาชีพ หรือสายเฉพาะทางอื่นๆ ที่อยู่ในสังกัด หรืออยู่ในความควบคุมหรือกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานของรัฐ ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา หรือระดับปริญญา

(ง) นักเรียนในสถานศึกษาสายสามัญระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในสังกัด หรืออยู่ในความควบคุมหรือกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานของรัฐ ให้ผ่อนผันจนสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในกรณีตาม (๑) (ก) ถึง (ค) ให้ผ่อนผันจนบุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบหกปีบริบูรณ์ เว้นแต่ นิสิตหรือนักศึกษาวิชาแพทย์ศาสตร์ ให้ผ่อนผันในระหว่างที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือ สถาบันทางแพทย์เพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตาม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมอีกหนึ่งปี

ในกรณีตาม (๑) (ง) ให้ผ่อนผันจนบุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(๒) กรณีการศึกษาตามระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติผู้เรียนรู้ หรือศึกษาตามระบบการศึกษาของรัฐ ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการเรียนรู้หรือศึกษา นอกระบบ ดังนี้

(ก) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับต่ำกว่าปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผัน จนบุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(ข) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจนบุคคล นั้นมีอายุครบยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(๓) กรณีการศึกษาตามอธิรัชตัยตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ผู้เรียนรู้หรือศึกษาตามอธิรัชตัย ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการเรียน รู้หรือศึกษาตามอธิรัชตัย ดังนี้

(ก) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับต่ำกว่าปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผัน จนบุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(ข) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจนบุคคล นั้นมีอายุครบยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(๔) การศึกษาเฉพาะทางตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ผู้ศึกษาตามการศึกษาเฉพาะทาง ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษา ดังนี้

(ก) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับต่ำกว่าปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผัน จนบุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(ข) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจนบุคคล นั้นมีอายุครบยี่สิบสองปีบริบูรณ์

ข้อ ๓ การขอผ่อนผันให้แก่นิสิต นักศึกษา นักเรียน หรือผู้ศึกษาที่เป็นการศึกษาในระบบ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ ให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษา ของรัฐ ส่วนราชการที่เป็นกรมหรือเทียบเท่า หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ตรวจสอบ

คุณสมบัติข้อผ่อนผันแล้วส่างรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันตามข้อ ๒ (๑) (ก) (ค) และ (ง) ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภารกิจสำหรับอยู่ภายใต่องค์กรภาครัฐของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ

ให้นำความในวรรณคดีนั่งมาใช้บังคับแก่สถาบันทางการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามความตกลง
หรือสนธิสัญญา หรือกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีหรือสมาชิก เช่น สถาบัน
เทคโนโลยีแห่งเอเซีย ด้วย

(๒) ในกรณีที่เป็นการศึกษาในสถานศึกษาของเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน แล้วแต่กรณี ให้เป็นหน้าที่ของอธิการบดีหรืออธิการโดยความเห็นชอบของสถานศึกษาเอกชน หรือเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการหรือผู้บริหารโรงเรียนเอกชน แล้วแต่กรณี ตรวจสอบคุณสมบัติแล้วส่งรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒(๑)(ข) ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาหรืออยู่ภูมิลำเนาเดิมกับผู้ที่ได้รับการผ่อนผันแล้วเลือกเข้าห้องประชุม

ข้อ ๔ การขอผ่อนผันให้แก่นักศึกษา นักเรียน หรือผู้ศึกษาฯที่เป็นการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอธิรยาศัย และการศึกษาเฉพาะทาง ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานของรัฐ ที่จัดการศึกษาเฉพาะทาง แล้วแต่กรณี ซึ่งบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันอยู่ระหว่างศึกษาหรือเรียนรู้อยู่ในจังหวัดนั้น ตรวจสอบคุณสมบัติแล้วส่งรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันตามข้อ ๒ (๑) (๓) และ (๔) ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาที่หราอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๙

ພລເວກ ດຣມຮັກໜ້າ ອີສරາງກູງ ປນ ອຸຍະຍາ
ຮັມນົດຮື່ວ່າການກະທຽບການລາຄາ

พลอากาศเอก คงศักดิ์ วันทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๒๒๓ ตอนที่ ๑๖ ก ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๙)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบกฎหมายที่ว่าด้วยการผ่อนผันเข้ารับราชการเป็นพนักงานของประจำการ

แก่บุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาหรือเรียนรู้

พ.ศ. ๒๕๔๙

หลักการ

ปรับปรุงหลักเกณฑ์การผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการเป็นพนักงานของประจำการให้แก่บุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาในสถานศึกษา

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๙(๓) แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗ กำหนดให้บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ได้รับการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการเป็นพนักงานของประจำการ จึงได้มีการออกกฎหมายเพื่อกำหนดให้บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงได้รับการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการเป็นพนักงานของประจำการ แต่ในกฎกระทรวงจะกำหนดเชื่อสถานศึกษา เป็นรายสถานศึกษา ทำให้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่และยังมิได้กำหนดเชื่อสถานศึกษานั้นไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งทำให้บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาในสถานศึกษานั้นฯ ไม่ได้รับการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการเป็นพนักงานของประจำการ และไม่สอดคล้องกับระบบการศึกษาของรัฐในปัจจุบัน ดังนั้น สมควรเปลี่ยนหลักเกณฑ์การผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการเป็นพนักงานของประจำการให้แก่บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาในสถานศึกษาตามลักษณะและประเภทของสถานศึกษาแทน รวมทั้งกำหนดผู้มีสิทธิได้รับการผ่อนผันซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษาตามอัตรากำลัง และการศึกษาเฉพาะทางด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาของรัฐ และกำหนดผู้มีอำนาจตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่จะได้รับการผ่อนผันในแต่ละกรณีให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายนี้

ບັນທຶກຂໍອຕກລອງຮະຫວັງກະທຽບກາໂທມກັບ
ກະທຽບມහາດໄທ

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานจาร
การตรวจสอบการจัดทำ

บันทึกข้อตกลง
ระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย
ในระเบียบการอันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติรับราชการทหาร
พ.ศ. ๒๕๙๗

การลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ

ข้อ ๑ เมื่อมีบุคคลมาแสดงตนขอลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ ตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ ให้นายอำเภอรับลงบัญชีทหารกองเกินตาม (แบบ สด.๑) และออกใบสำคัญตาม (แบบ สด.๙) ท้ายบันทึกนี้ แต่ถ้าออกใบสำคัญไม่ทัน ให้ออกใบรับตาม (แบบ สด.๑๐) ท้ายบันทึกนี้เป็นหลักฐาน แล้วจึงจัดการออกใบสำคัญให้ภายหลังโดยเร็วที่สุด ส่วนในห้องที่ได้ยังไม่ได้กำหนดให้เรียกคนเข้ารับราชการทหารประจำการ เมื่อรับลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้วให้ออกแต่ใบรับ (แบบ สด.๑๐) และให้ส่งบัญชีรายชื่อต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตาม (แบบ สด.๒) ท้ายบันทึกนี้

บุคคลที่รับลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ ให้ส่งบัญชีรายชื่อภายนอกในเดือนมกราคมของปีถัดไป เว้นแต่ถ้าคนใดได้ย้ายภูมิลำเนาทหารไปต่างจังหวัด ก่อนกำหนดส่งบัญชีให้นายอำเภอคัดรายชื่อผู้นั้นส่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อจัดการโอนเป็นราย ๆ ไป ล้วนบุคคลที่รับลงบัญชีทหารกองเกิน ตามมาตรา ๑๘ ให้ส่ง บัญชีรายชื่อภายนอกในกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่วันรับลงบัญชีทหารกองเกินสำหรับบุคคลที่รับลงบัญชีตามมาตรา ๑๙ ให้ส่งบัญชีรายชื่อภายนอกในสามสิบวันนับแต่วันที่สุดลั่นกำหนดวันประกาศของนายอำเภอ

ข้อ ๒ สามແນรเปรียญที่ไม่ต้องไปแสดงตนต่อนายอำเภอตามมาตรา ๒๑ (๑) นั้น ให้นายอำเภอส่งเจ้าพนักงานไปทำบัญชีรายชื่อที่อาرامหรือสำนักสงฆ์ และออก

ไปรับตาม (แบบ สด.๑๐) ส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๑ (๒) ให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมหรือคุณชั่งส่งบัญชีรายชื่อตาม (แบบ สด.๒) ให้ นายอำเภอเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินและออกใบสำคัญหรือใบรับให้แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ถ้าบุคคลใดมีภูมิลำเนาท่าหรอยู่ในท้องที่อำเภออื่น ให้นายอำเภอส่งบัญชีรายชื่อไปให้นายอำเภอตามภูมิลำเนาท่าหรของบุคคลนั้น

ข้อ ๓ เมื่อมีบุคคลมาแสดงตนเพื่อลงบัญชีท่าหรกองเกินใหม่ ตามประกาศของนายอำเภอตามมาตรา ๑๙ ให้นายอำเภอรับลงบัญชีท่าหรกองเกินตาม (แบบ สด.๑) และปฏิบัติการอย่างอื่นตาม ข้อ ๑ และข้อ ๒ โดยอนุโลม ส่วนใบสำคัญหรือใบรับที่ได้ออกให้ไว้แต่เดิมนั้น ให้นายอำเภอประกาศยกเลิกเสีย เมื่อได้ออกใบสำคัญหรือใบรับให้แก่ผู้ใดใหม่แล้ว ให้เรียกใบสำคัญหรือใบรับฉบับเดิมคืนมาจัดการทำลายเสียอย่างให้ผู้ใดนำไปใช้ได้อีกต่อไป

ข้อ ๔ เมื่อนายอำเภอได้รับแจ้งตามมาตรา ๑๕ แล้ว ให้ออกใบรับตาม (แบบ สด.๑๐) การเรียกคนเข้ากองประจำการ

ข้อ ๕ ท่าหรกองเกินที่มีอายุตั้งแต่ลิบเอ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไปและยังไม่ถึงสามลิบปีบริบูรณ์ ซึ่งอยู่ในกำหนดเรียกเข้ารับการตรวจเลือก เพื่อส่งเข้ากองประจำการตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๔๙๘) (๒) นั้น นายอำเภอจะจัดการส่งหมายเรียกไปมอบให้แก่ผู้ถูกเรียก หรือจะเรียกผู้ถูกเรียกมารับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาท่าหรของผู้นั้น ก็ให้นายอำเภอกระทำได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๖ ในเดือนมิถุนายนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งบัญชีจำนวนท่าหรกองเกินที่จะเรียกเข้ารับราชการกองประจำการประจำปีให้ผู้บัญชาการมณฑลหรือผู้บังคับการจังหวัดทราบบกทราบ เพื่อจะได้เฉลี่ยคนในจังหวัดต่าง ๆ ให้เท่ากับส่วนจำนวนคน

ข้อ ๗ การเรียกท่าหรกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการในปีเดือนนี้ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายที่ต้องการคนแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดดังนี้

(๑) สำหรับทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ เป็นหน้าที่ของผู้บัญชาการมณฑลหรือผู้บังคับการจังหวัดทหารบกแล้วแต่กรณี

(๒) สำหรับตำรวจนายจังหวัดอื่น ๆ นอกจากจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้เป็นหน้าที่ผู้กำกับการหรือผู้บังคับกองตำรวจนายจังหวัดนั้น ส่วนจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้เป็นหน้าที่อธิบดีกรมตำรวจนาย

การเรียกนี้ต้องบอกให้ชัดว่าจะต้องการคนเท่าใด กำหนดครับคนเสร็จเมื่อใด ถ้าไม่มีเหตุการณ์ จำเป็นแล้ว ให้แจ้งต่อผู้ว่าราชการการจังหวัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือน

เมื่อผู้ว่าราชการการจังหวัดได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายที่ต้องการคนแล้ว ให้เฉลี่ยคนที่ถูกเรียกในจังหวัดนั้นเป็นจำนวนตามส่วนที่มีคนมากและน้อย และแจ้งจำนวนคนที่เฉลี่ยแล้วให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายที่ต้องการคนทราบก่อนวันตรวจเลือกไม่น้อยกว่าสามเดือน

ข้อ ๔ การขอเรียก ถ้าจำนวนคนที่ขอเรียกไว้นั้นจำเป็นจะต้องเพิ่มขึ้น หรือลดลง ให้ผู้ขอเรียกซึ้งไปยังผู้ว่าราชการการจังหวัดทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ถ้าความจำเป็นนั้นเกิดขึ้นภายหลังที่กำหนดนี้ ให้ผู้ขอเรียกซึ้งตรงต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในคราวรวมคนตรวจเลือกนั้นได้

ข้อ ๕ คนซึ่งต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการนั้น คือ

(๑) คนซึ่งต้องล่งเข้ากองประจำการในวันตรวจเลือก

(๒) คนซึ่งนายอำเภอเขตล่งเข้ากองประจำการภายในวันตรวจเลือก

(๓) คนซึ่งผู้ว่าราชการการจังหวัดล่งเข้ากองประจำการภายในวันตรวจ

เลือก

(๔) คนซึ่งร้องขอเข้ากองประจำการก่อนวันตรวจเลือก ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้รับไว้

สำหรับใน (๑) เจ้าหน้าที่ฝ่ายรับคนเป็นผู้นำขึ้นทะเบียน

สำหรับใน (๒) นายอำเภอท้องที่เป็นผู้นำขึ้นทะเบียน

สำหรับใน (๓) ปลดจังหวัดเป็นผู้นำขึ้นทะเบียน
สำหรับใน (๔) เจ้าหน้าที่ฝ่ายรับคนเป็นผู้นำขึ้นทะเบียน

ทะเบียนกองประจำการให้ใช้ตาม (แบบ สด.๓) ท้ายบันทึกนี้

ข้อ ๑๐ เครื่องหมายประจำตัวทหารหรือตำรวจซึ่งต้องลงในทะเบียนกองประจำการนั้น ให้ใช้ดังนี้

(๑) ให้ลงอักษรย่อแผนกแล้วลงเลขพุทธศักราชต่อท้ายไว้บรรทัดบน และลงอักษรย่อชื่อจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร กับลงเลขประจำตัวบุคคลที่เข้ารับราชการกองประจำการในจังหวัดนั้นไว้บรรทัดล่าง

(๒) อักษรย่อแผนก คือ

ทหารบก	เขียนว่า ท.บ.
ทหารเรือ	เขียนว่า ท.ร.
ทหารอากาศ	เขียนว่า ท.อ.
ตำรวจ	เขียนว่า ต.ร.

(๓) อักษรย่อชื่อจังหวัด คือ

กระบี่	เขียนว่า ก.บ.
กาญจนบุรี	เขียนว่า ก.จ.
กาฬสินธุ์	เขียนว่า ก.ส.
กำแพงเพชร	เขียนว่า ก.พ.
กรุงเทพมหานคร	เขียนว่า ก.ท.
ขอนแก่น	เขียนว่า ข.ก.
จันทบุรี	เขียนว่า จ.บ.
ฉะเชิงเทรา	เขียนว่า ฉ.ช.
ชลบุรี	เขียนว่า ช.บ.
ชัยนาท	เขียนว่า ช.น.

ชัยภูมิ	เขียนว่า ช.ภ.
ชุมพร	เขียนว่า ช.พ.
เชียงราย	เขียนว่า ช.ร.
เชียงใหม่	เขียนว่า ช.ม.
ตัวง	เขียนว่า ต.ง.
ตราด	เขียนว่า ต.ร.
ตาก	เขียนว่า ต.ก.
นครนายก	เขียนว่า น.ย.
นครปฐม	เขียนว่า น.ฐ.
นครพนม	เขียนว่า น.พ.
นครราชสีมา	เขียนว่า น.ม.
นครศรีธรรมราช	เขียนว่า น.ศ.
นครสวรรค์	เขียนว่า น.ว.
นนทบุรี	เขียนว่า น.บ.
นราธิวาส	เขียนว่า น.ธ.
น่าน	เขียนว่า น.น.
หนองคาย	เขียนว่า น.ค.
หนองบัวลำภู	เขียนว่า น.ภ.
บุรีรัมย์	เขียนว่า บ.ร.
ปทุมธานี	เขียนว่า ป.ท.
ประจวบคีรีขันธ์	เขียนว่า ป.ช.
ปราจีนบุรี	เขียนว่า ป.จ.
ปัตตานี	เขียนว่า ป.น.
พระนครศรีอยุธยา	เขียนว่า อ.ย.

คู่มือการปฏิบัติราชการส่ายงานเจร
การตรวจสอบการจัดทำ

พังงา	เชิญน่วง พ.ง.
พัทลุง	เชิญน่วง พ.ท.
พิจิตร	เชิญน่วง พ.จ.
พิษณุโลก	เชิญน่วง พ.ล.
เพชรบุรี	เชิญน่วง พ.บ.
เพชรบูรณ์	เชิญน่วง พ.ช.
แพร่	เชิญน่วง พ.ร.
พะเยา	เชิญน่วง พ.ย.
ภูเก็ต	เชิญน่วง ภ.ก.
มหาสารคาม	เชิญน่วง ม.ค.
มุกดาหาร	เชิญน่วง ม.ห.
แม่ฮ่องสอน	เชิญน่วง ม.ส.
ยะลา	เชิญน่วง ย.ล.
ยโสธร	เชิญน่วง ย.ส.
ร้อยเอ็ด	เชิญน่วง ร.อ.
ระนอง	เชิญน่วง ร.น.
ระยอง	เชิญน่วง ร.ย.
ราชบุรี	เชิญน่วง ร.บ.
ลพบุรี	เชิญน่วง ล.บ.
ลำปาง	เชิญน่วง ล.ป.
ลำพูน	เชิญน่วง ล.พ.
เลย	เชิญน่วง ล.ย.
ศรีสะเกษ	เชิญน่วง ศ.ก.
สกลนคร	เชิญน่วง ส.น.
สุขุมวิท	เชิญน่วง ส.ช.

ສຕູລ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ຕ.
ສມຸຖປະກາງ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ປ.
ສມຸຖສົງຄຣາມ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ສ.
ສມຸຖສາກ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ຄ.
ສະບູຮີ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ບ.
ສະແກ້ວ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ກ.
ສິນທຶນ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ທ.
ສຸໂທທັບ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ທ.
ສຸພຣະນຸງ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ພ.
ສຸຮາຍງວຽງຈານ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ງ.
ສຸຮິນທີ	ເຂົ້ານວ່າ ສ.ຮ.
ອ່າງທອນ	ເຂົ້ານວ່າ ອ.ທ.
ອຸດຮານ	ເຂົ້ານວ່າ ອ.ດ.
ອຸທຣິດົກ	ເຂົ້ານວ່າ ອ.ຕ.
ອຸທີຍຈານ	ເຂົ້ານວ່າ ອ.ນ.
ອຸບລຮາງຈານ	ເຂົ້ານວ່າ ອ.ບ.
ອຳນາຈຈິບ	ເຂົ້ານວ່າ ອ.ຈ.

การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ

ข้อ ๑๙ การตรวจเลือกหัวกงเงินเข้ารับราชการกองประจำการตำรวจ ในจังหวัดที่เรียกคนเป็นทหารให้กระทำการรวมกับการตรวจเลือกคนเป็นทหาร

ข้อ ๑๒ บุคคลที่จะให้เข้ารับราชการกองประจำการนั้นต้องตรวจร่างกายโดยก่อน การตรวจนั้นให้ปฏิบัติตัวนี้

(๑) ตรวจทหารกองเกินในคราวเรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการ กองประจำการ ซึ่งอยู่ในหน้าที่คณะกรรมการตรวจเลือกตามกฎหมาย ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ. ๒๕๑๖)

(๒) ตรวจคนที่ร้องขอเข้ากองประจำการนักเวลาร่วมคนตรวจเลือกประจำปี ให้แพทย์ในหน่วยที่จะรับคนเป็นผู้ตรวจ

(๓) ตรวจทหารกองเกินที่หลักเลี้ยงขัดขืน ซึ่งจะต้องส่งเข้ากองประจำการในปีนั้นตามมาตรา ๓๗ ให้แพทย์ในหน่วยที่จะรับคนเป็นผู้ตรวจ

ข้อ ๑๗ บุคคลที่ไม่นำให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก ตามมาตรา ๒๗ นั้น ให้คณะกรรมการตรวจเลือกปฏิบัติตัวต่อไปนี้

(๑) สำหรับบุคคลที่ไม่นำตามมาตรา ๒๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) นั้น ให้บันทึกไว้ในบัญชีของหมายเหตุแล้วแต่กรณี

(๒) สำหรับบุคคลที่ไม่ได้ตามมาตรา ๒๗ (๕) นี้ ให้จำนวนบัญชีว่าขาดไว้ก่อน แล้วมอบให้นายอำเภอจัดการสอบสวนตามทางการ

(๓) สำหรับบุคคลที่ปรากฏว่าไปเข้าตรวจเลือกที่อำเภออื่นตามมาตรา ๓๒ นั้น ให้บันทึกไว้ในบัญชีของหมายเหตุ

(๔) สำหรับบุคคลที่ป่วยไม่สามารถมาได้นั้น ให้สอบสวนปากคำผู้แทนไว้ให้ชัดแจ้ง และให้บันทึกไว้ในบัญชีของหมายเหตุว่าเป็นคนจำพวกที่ ๓ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ไปพลาสก่อน แล้วมอบให้นายอำเภอจัดการสอบสวนตามทางการ เมื่อสอบสวนได้ความจริงจังให้ปฏิบัติเช่นคนจำพวกที่ ๓ แต่ไม่นับครึ้งให้

ข้อ ๑๕ พระภิกษุที่ถูกเข้ากองประจำการ ถ้ารูปได้ขอผ่อนผัน ยังไม่ลาสิกขา ในวันตรวจเลือก ให้คณะกรรมการการตรวจเลือกผ่อนผันให้ไปลาสิกษาได้ไม่เกิน ๑๐ วัน นับจากวันตรวจเลือกวันสุดท้ายของจังหวัดนั้น โดยให้นายอำเภอเป็นผู้ออกหมายนัดเข่นบุคคลตามมาตรา ๓๔

ส่วนผู้ที่ต้องส่งเข้ากองประจำการในวันตรวจเลือก ให้สัสดีจังหวัด ทำบัญชีรายชื่อตาม (แบบ สđ.๑๘) ท้ายบันทึกนี้ พร้อมกับตัวคนมอบให้ฝ่ายทหาร หรือตำรวจรับไปทันที กับให้ชี้แจงไว้ในท้ายบัญชีให้ทราบด้วยว่า ยังมีพระภิกษุที่

ผ่อนผันให้ไปลักษากอกรูป เมื่อลักษามาขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้ว ให้สัสดีจังหวัดส่งบัญชีรายข้อและมอบตัวให้ฝ่ายรับคน

ข้อ ๑๕ ถ้าผู้ที่ต้องเข้ากองประจำการประสังค์จะยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการขั้นสูงตามมาตรา ๓๑ ก็ให้ยื่นตรงต่อคณะกรรมการขั้นสูงที่เดียว ไม่ต้องผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับขั้น

เมื่อคณะกรรมการขั้นสูงได้รับคำร้องดังกล่าวแล้วหรือรายงานกรรมการตรวจเลือก ให้พร้อมกันพิจารณาและตัดสิน แต่ถ้าเป็นปัญหาที่เกี่ยวด้วยโรคหรือความพิการต้องให้แพทย์แผนปัจจุบันขั้น๑ ไม่น้อยกว่าสามนายที่มิใช่เป็นกรรมการตรวจเลือกซึ่งได้ตรวจสอบผู้นั้นมาแล้ว ตรวจก่อนเสนอความเห็น

การปลดและจำหนี้

ข้อ ๑๖ การปลดทหาร ตำราจอกจากกองประจำการ และการปลดบุคคลซึ่งลำเร็วการฝึกวิชาทหารที่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนให้ปฏิบัติคันธี

(๑) ทหารบก ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่จังหวัดใด ให้ผู้บังคับหน่วยทหารส่งรายชื่อผู้ที่จะครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนต่อผู้บังคับการจังหวัดทหารบก ที่หน่วยทหารนั้นอยู่ในเขตพื้นที่ เพื่อยื่นทางว่าว่านำปลดต่อสัสดีจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร

(๒) ทหารเรือ ให้ผู้บังคับหน่วยทหารส่งรายชื่อผู้ที่จะครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนต่อกิจกรรมกำลังพลทหารเรือ หรือหน่วยที่ผู้บัญชาการทหารเรือมอบหมายให้เป็นหน้าที่ แล้วให้หน่วยที่ได้รับรายชื่อนี้ยื่นทางว่าว่านำปลดต่อสัสดีจังหวัดตามภูมิลำเนาทหาร และส่งรายชื่อต่อผู้บังคับการจังหวัดทหารบกที่จังหวัดภูมิลำเนาทหารอยู่ในเขตพื้นที่ในโอกาสเดียวกันด้วย

(๓) ทหารอากาศ ให้ผู้บังคับหน่วยทหารล่ำรายชื่อผู้ที่จะครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนต่อกรรมกำลังพลทารอากาศ หรือหน่วยที่ผู้บัญชาการทหารอากาศมอบหมายให้เป็นหน้าที่ แล้วให้หน่วยที่ได้รับรายชื่อนี้ยื่นทางว่าวนำ่ปลดต่อแผนกสัสดีจังหวัดตามภูมิลำเนาทหาร และล่ำรายชื่อต่อผู้บังคับการจังหวัดทหารบกที่จังหวัดภูมิลำเนาทหารอยู่ในเขตพื้นที่ในโอกาสเดียวกัน

(๔) ตำรวจ ซึ่งรับราชการประจำอยู่ในท้องที่จังหวัดใด ให้ผู้กำกับการตรวจจับหัวดันนั้น เว้นแต่กรุงเทพมหานคร ให้ผู้บังคับการกองกำลังพลกรรมตำรวจน ล่ำรายชื่อผู้ที่ครบกำหนดปลดเป็นกองหนุนต่อผู้บังคับการจังหวัดทหารบกที่จังหวัดภูมิลำเนาทหารอยู่ในพื้นที่ เพื่อขอทราบลังกัดเมื่อปลดเป็นกองหนุน แล้วจึงยื่นทางว่าวนำ่ปลดต่อสัสดีจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร

การยื่นทางว่าวนำ่ปลดให้ผู้ยื่นล่ำถึงสัสดีจังหวัดก่อนวันครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เว้นแต่ในกรณีที่ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือปลดเป็นพันธุภาพการทหารประเภทที่ ๑ ให้ยื่นทางว่าวนำ่ปลดภายในสามสิบวัน หากว่าวนำ่ปลดให้ใช้ตาม (แบบ สด.๗) ท้ายบันทึกนี้

(๕) การปลดผู้ซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมาย ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมิต้องรับราชการในกองประจำการนั้น ให้กรมการรักษาดินแดนหรือหน่วยซึ่งผู้บัญชาการทหารบกมอบหมายให้เป็นหน้าที่ล่บัญชีรายชื่อของนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการ และนำปลดต่อแผนกสัสดีจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร

บัญชีรายชื่อของนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลดให้ใช้ตาม (แบบ สด.๔๒) ท้ายบันทึกนี้

ข้อ ๑๗ การปลดทหารหรือตำรวจอีกครั้งของประจำการเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ให้ถือวันเข้ารับราชการก่อนขึ้นทะเบียนกองประจำการ หรือตามวันที่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ แล้วแต่กรณี แล้วนับด้วยแต่เดือนที่เข้ารับราชการเป็นต้นไปเป็นรายเดือน

จนครบกำหนด จึงให้นำปลดในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป เช่นผู้ที่ต้องเข้ารับราชการมีกำหนดเดย์ลิบส์เดือน และขึ้นทะเบียนกองประจำการในเดือนเมษายน ๒๕๙๗ จะเป็นวันที่เท่าใดก็ตามต้องปลดในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๙๘ ส่วนผู้ที่กำหนดให้รับราชการประจำการน้อยกว่าที่กล่าวว่า ก็ให้นับวันรับราชการสำหรับการปลดโดยอนุโลมทำของที่กล่าวแล้ว

ข้อ ๑๙ การคำนวณวันรับราชการกองประจำการนั้น ให้นับวันป่วย วันลาตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการลา วันถูกควบคุมหรือต้องโทษเข้ารวมด้วย ส่วนผู้รับราชการยังไม่ครบกำหนดเพระเหตุอื่นนอกจากที่กล่าวแล้ว ต้องให้รับราชการจนครบกำหนดแล้วจึงปลดในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๙ ผู้ที่ครบกำหนดปลดในระหว่างที่ถูกควบคุมหรือต้องโทษอยู่ ให้นำปลดที่เดียวไม่ต้องรอจนพ้นโทษ ต่อเมื่อพ้นโทษแล้วจึงปล่อยตัวไป

ข้อ ๒๐ การปลดทหารหรือตำรวจกองประจำการ สัสดิจังหวัดต้องถือหลักฐานวันรับราชการตามทางว่าวนำปลดประกอบกับวันรับราชการตามที่เบียนกองประจำการ

ทหารที่อยู่ในกองประจำการ ถ้าปรากฏว่าพิการ ทุพพลภาพ หรือมีโรค ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องให้แพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑ เป็นกรรมการอย่างน้อยสามนาย ในจำนวนนี้ต้องเป็นแพทย์ในหน่วยทหารอย่างน้อยหนึ่งนายจัดการตรวจ ถ้าเป็นจริงให้ออก ใบสำคัญตาม (แบบ สด.๖) ท้ายบันทึกนี้ และนำปลดเป็นพันธุราชการทหาร

แต่การปลดตำรวจในกรณีดังกล่าวในวรรคก่อน ถ้าแห่งได้มีแพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ที่จัดการตรวจไม่ครบตามจำนวน ให้จัดแพทย์ชั้นที่ต่ำกว่าสมทบให้ครบจำนวน แต่ต้องให้มีแพทย์แผนปัจจุบัน ชั้น ๑ เป็นกรรมการในจำนวนนั้นอย่างหนึ่งนาย

การปลดผู้ซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหาร สัสดิจังหวัดต้องถือหลักฐานตามบัญชีรายชื่อของนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลด ประกอบกับทะเบียนกองประจำการ และสำเนาหนังสือสำคัญประจำตัวแสดงวิทยฐานะ

ข้อ ๒๑ การปลดทหารกองประจำการมาตรา ๔๐ นั้น ถ้าอายุยังไม่ครบสามสิบปีบริบูรณ์ ให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๒ จนกว่าอายุจะครบสามสิบปีบริบูรณ์ ถ้าอายุครบสามสิบปีบริบูรณ์แล้ว ให้ปลดเป็นกองหนุน ชั้นที่ ๒ หมายเหตุ เช่นเดียวกับการปลดทหารกองเกิน

ข้อ ๒๒ การปลดทหารกองหนุนให้กระทำการด้วยวิธีต่อไปนี้

(๑) ประเภทที่ ๑ ปลดเป็นกองหนุนในเดือนใด ให้นับครบกำหนดปลดชั้นต่อไปในวันที่ ๑ ของเดือนที่ครบกำหนดปลดคนนั้น ไม่ต้องคิดรายวัน

(๒) ประเภทที่ ๒ แม้จะลงบัญชีทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ในวันเดือนปีใดก็ตาม ถ้าอายุครบกำหนดในปีใดให้ปลดในวันที่ ๑ ของปีที่อายุครบไม่ต้องคิดรายวันรับราชการ เช่น บุคคลอายุยี่สิบแปดปีบริบูรณ์ ลงบัญชีทหารกองเกิน เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๙๗ คิดครบกำหนดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๙๘

(๓) ในการเรียกระดมพล การเรียกเข้าฝึกวิชาทหาร หรือในการทดลองความพร้อมพร้อมครัวไಡ ถ้าปรากฏว่าทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดพิการ ทุพพลภาพ หรือมีโรคตามกฎหมายตรวจ ซึ่งจะต้องปลดเป็นพ้นราชการทหารตามมาตรา ๔๑ ให้ออกใบสำคัญ (แบบ สด.๖) แต่ให้แพทย์ที่ตรวจร่างกาย ๑ นายทหารผู้อำนวยการ ๑ และนายทหารลัญญาบัตรซึ่งแทนหน่วยทหารในการนั้น ๑ เป็นผู้ลงชื่อในใบสำคัญ

ข้อ ๒๓ ผู้มีหน้าที่ออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ คือ

(๑) หนังสือสำคัญซึ่งออกให้ตามมาตรา ๙ นั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยลัลลศดิจัจหวัดออกตาม (แบบ สด.๔) ท้ายบันทึกนี้ และลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ

(๒) ใบสำคัญซึ่งออกให้ตามมาตรา ๔๐ นั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยลัลลศดิจัจหวัดออกตาม (แบบ สด.๙) ท้ายบันทึกนี้ แต่ต้องแก้ตำแหน่ง

นายอำเภอ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด และเติมตำแหน่งสังกัดจังหวัดลงด้วย แล้วลงชื่อ
ประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ

(๓) ในกรณีที่ปลดพันธุ์ราชการทหารตามมาตรา ๔๑ นั้น จะต้องพิจารณาว่า การปลดนั้นปลดพันธุ์ราชการทหารประเภทที่ ๑ หรือที่ ๒ ถ้าเป็นการปลดพันธุ์ราชการทหารประเภทที่ ๑ ให้ออกหนังสือสำคัญตาม (๑) ถ้าปลดพันธุ์ราชการทหารประเภทที่ ๒ ให้ออกใบสำคัญตาม (๒)

(๔) ใบสำคัญชี้ง้อกให้ตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ นั้นให้ออกตาม (แบบ สด.๙) และให้นายอำเภอลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ และให้ลงความว่าเป็นการถูกต้องในทั้งใบสำคัญนั้นด้วย

(๕) หนังสือสำคัญสำหรับการปลดตัวราชในจังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการแต่ละพำนัช ให้ออกตาม (แบบ สด.๙) และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงชื่อและประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ กับให้ผู้กำกับหรือผู้บังคับกองตำรวจชื่อในหนังสือสำคัญนี้ด้วย

ข้อ ๒๔ การออกแบบสื่อสำคัญหรือใบสำคัญในหน้าที่สัสดีจังหวัดให้จัดการด้านนี้

(๑) หนังสือสำคัญซึ่งออกให้ตามมาตรา ๕ หรือใบสำคัญซึ่งออกให้ตามมาตรา ๔๐ นั้น ให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ขอปลดเพื่อส่งแก่หน่วยต้นสังกัดจัดการ monopoly ให้ตัวรับไป

(๒) ถ้าหากกองหนุนที่ได้รับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญตามข้อ ๒๓ (๑) หรือ (๒) ไปแล้ว มีเหตุต้องปลดพันราชการทหาร ก็ให้เรียกหนังสือสำคัญ หรือใบสำคัญนั้นมาลงวันปลดพันราชการทหารในด้านหลังหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดจะแลงลักษณะจังหวัดลงชื่อและประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ ลงวันปลดที่ได้ลงไว้เดิม ซึ่งยังไม่ถูกทำหม่นให้ขาดหายและลงชื่อแลงลักษณะจังหวัดกำกับไว้ ส่วนวันปลดที่ได้ลงไว้เดิม

(๓) ทหารกองเกินที่นายอำเภอออกใบสำคัญให้ไว ถ้าต้องปลดพันราชการทหารตามมาตรา ๔๑ ให้ออกใบสำคัญใหม่ตามข้อ ๒๓ (๓) และให้เรียกใบสำคัญเดิมมาทำลายเสีย

ข้อ ๒๕ นายอำเภอท้องที่ได้รับหลักฐานการขอเปลี่ยนชื่อตัวก็ตี ชื่อสกุลก็ตี หรือทั้งชื่อตัวชื่อสกุลก็ตี ตามมาตรา ๑๒ วรรคท้าย เมื่อตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้แก้ใบสำคัญเฉพาะที่อำเภอออกให้ โดยขิดชื่อคำเดิมด้วยหมึกดำ แล้วเขียนคำที่ข้อแก้ลงใต้หรือต่อคำที่ขีดฆ่า แล้วประทับตราประจำตำแหน่งนายอำเภอตรงที่ขีดฆ่า แล้วแก้บัญชี (แบบ สด.๑) ที่อำเภอและบอกให้จังหวัดแก้บัญชี (แบบ สด.๒๗) ไว้ให้ตรงกัน

ส่วนหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญที่จังหวัดออกให้ต้องส่งสำเนาหลักฐานเปลี่ยนชื่อให้จังหวัดแก้ไข โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับวรรคแรก แต่ประทับตราประจำตำแหน่งลักษณ์จังหวัดตรงที่ขีดฆ่า ถ้าที่ได้ยังไม่มีตราประจำตำแหน่งลักษณ์จังหวัดก็ให้ประทับตราประจำตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดแทน

หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญที่ผิดชื่อหรือคำต่าง ๆ ซึ่งต้องแก้ไขให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับวรรคแรก

ข้อ ๒๖ ถ้าผู้ที่ได้รับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญตามข้อ ๒๓ นั้น ต้องจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งจะไม่ต้องถืออีกต่อไปแล้ว ให้จัดการเรียกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญนั้นมาทำลายเสีย ถ้าเรียกไม่ได้ให้สอบถามว่าเรียกไม่ได้ เพราะเหตุใด ถ้ามีต้นข้าวตองบันทึกไว้ในต้นข้าวให้ทราบเรื่องตามหลักฐานในหนังสือหรือบัญชีฉบับใด พ.ศ. ได้ด้วย

ข้อ ๒๗ ทหารหรือตำรวจของประจำการ ทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนตาม ให้จัดการจำหน่ายทะเบียนกองประจำการและบัญชี

การจำหน่ายด้วยนี้ ถ้าเป็นทหารหรือตำรวจของประจำการ ให้หน่วยต้นสังกัดแจ้งต่อสัลกีจังหวัดตามภูมิลำเนาท่าทางของผู้ตาย แล้วให้จังหวัดนั้นแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาท่าทางของผู้ตาย เพื่อจำหน่ายทะเบียนบัญชีตามระเบียบ

ถ้าเป็นพหารกองเกินหรือพหารกองหนุนในจังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการพหาร ให้ นายอำเภอห้องท้องที่ที่พหารนั้นตามแจ้งต่อจังหวัดตามภูมิลำเนาพหารของผู้ด้วย ถ้าเป็น จังหวัดที่ไม่ได้เรียกคนเข้ารับราชการพหาร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งต่อสัสดีจังหวัด ที่ที่ทำการแทนด้วย

ทั้งนี้ ให้แจ้งต่อ กันภายในสามสิบวัน

การย้ายภูมิลำเนาพหารหรือย้ายที่อยู่

ข้อ ๒๘ บุคคลที่ได้ลงบัญชีพหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ วรรค ๑ หรือมาตรา ๑๙ หรือพหารกองเกินหรือพหารกองหนุนย้ายที่อยู่เปลี่ยนตำบล ให้นาย อำเภอแก้บัญชีให้ถูกต้อง

ถ้าไปอยู่ต่างตำบลซึ่วคราวเกินกว่าสามสิบวัน เมื่อนายอำเภอภูมิลำเนาพหารเดิม ได้รับแจ้งการย้ายจากนายอำเภอที่ไปอยู่ซึ่วคราวนั้นแล้ว ให้หมายเหตุบัญชีไว้

ในการรับแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวแล้วก็ต้องหรือการรับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาพหารก็ต้อง ให้นายอำเภอออกใบรับตาม (แบบ สด.๑๐) ให้แก่ผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๙ บุคคลที่ได้ลงบัญชีพหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ วรรค ๑ หรือ มาตรา ๑๙ แล้ว หรือพหารกองเกินหรือพหารกองหนุนที่ต้องโทษตามคำพิพากษา ของศาลนั้น เมื่อรับตัวเข้าคุมข์หรือส่งตัวไปอยู่ในเขตอันมีกำหนด หรือส่งไปกักกัน หรือเมื่อย้ายไปคุมข์ประจำยังเรือนจำ หรือนิคม หรือเมื่อพันโทช เจ้าน้ำที่ควบคุม เดิมและใหม่ต้องแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งไปยัง นายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาพหารของผู้นั้น

ทั้งนี้ ให้แจ้งต่อ กันภายในกำหนดสามสิบวัน

ข้อ ๓๐ การย้ายภูมิลำนาพหารต่างอำเภอหรือต่างจังหวัด สำหรับบุคคลที่ได้ลง บัญชีพหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ วรรค ๑ หรือมาตรา ๑๙ แล้ว หรือ พหารกองเกิน หรือพหารกองหนุนนั้น เมื่อนายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาพหารเดิมได้ รับแจ้งการย้ายจากนายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาพหารใหม่ตาม มาตรา ๑๒ แล้วให้

จัดการสอบสวน เมื่อได้หลักฐานว่าผู้ขอรับไม่ประสงค์จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็ให้แจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของตนทราบ

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับแจ้งแล้ว ให้ปฏิบัติตามนี้

(๑) ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ หรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ที่ปลดจากกองประจำการให้คัดสำเนาทะเบียนล่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดตามภูมิลำเนาทหารใหม่ เดต้าเป็นบุคคลที่ได้ลงบัญชีรายนามทหารกองประจำการและทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ (แบบ สด.๒๖) ให้คัดรายการจากบัญชีนั้นลงในทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) โดยเขียนที่หนีหะเบียนกองประจำการว่า คัดรายการจากบัญชี (แบบ สด.๒๖) และเดต้าเป็นบุคคลที่ได้ลงบัญชีรายนามทหารใหม่

(๒) บุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ วรรค ๑ หรือ มาตรา ๑๘ และ หรือทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ให้ทำบัญชีตาม (แบบ สด.๑๒) ท้ายบันทึกนี้ลงไปยังจังหวัดตามภูมิลำเนาทหารใหม่

จังหวัดที่ได้รับการแจ้งการย้าย ถ้าเป็นจังหวัดที่ไม่ได้เรียกคนเข้ารับราชการทหารให้เก็บหลักฐานการโอนนั้นไว้ แต่ถ้าเป็นจังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการทหาร ให้เก็บสำเนาทะเบียนหรือลงบัญชีรายนามทหารกองประจำการและทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ (แบบ สด.๒๖) หรือบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ไว้ และแต่กรณี

ข้อ ๓๑ การบันทึกจำนวนผู้ที่ย้ายภูมิลำเนาทหารให้ปฏิบัติตามนี้

(๑) จังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการทหาร สำหรับทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ หรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ที่ปลดจากกองประจำการ ให้บันทึกหลังทะเบียนกองประจำการในช่องย้ายภูมิลำเนาทหารหรือจำนวนบัญชีรายนามทหารกองประจำการ และทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ และแต่กรณี

สำหรับบุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ วรรค ๑ หรือ มาตรา ๑๘ และ หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ จำนวนบัญชี

ทหารกองเกิน หรือบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประจำที่ ๒ แล้วแต่กรณี

(๒) จับหัวด้วยมือได้เรียกคนเข้ารับราชการทหาร สำหรับทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ หรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ที่ปลดจากกองประจำการ ถ้ามีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นการบัญชีรายรับรายจ่ายของทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ที่ได้ย้ายภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด.๑๑) หรือถ้ามีบัญชี (แบบ สด.๑๒) อยู่ให้บันทึกในช่องย้ายภูมิลำเนาทหาร หรือข้องหามายเหตุแล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๒ จังหวัดที่มีไดเรียกคนเข้ารับราชการทหาร เมื่อไดรับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหารเข้ามา หรือย้ายออกไป หรือตาย ให้แจ้งต่อสัสดีจังหวัดที่ทำการแทนภายในกำหนดสามสิบวัน คือถ้ารับแจ้งการย้ายเข้ามา ให้ลงสำเนาทะเบียนกองประจำการ หรือบัญชีตาม (แบบ สด.๑๒) และแต่งกระนั่ง ถ้าย้ายภูมิลำเนาทหารออกไป หรือตาย ให้ลงบัญชีตาม (แบบ สด.๑๓) ท้ายบันทึกนี้

การเรียกทหารกองเกินและทหารกองหนนเข้ารับราชการทหาร

ข้อ ๓๓ เพื่อให้การระดมพลเป็นไปด้วยความพร้อมและรวดเร็ว ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเตรียมการล่วงหน้าไว้ และทำความตกลงกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปักครองท้องที่ให้เตรียมที่จะเรียกรدمได้ทุกขณะ เมื่อถึงคราวจะระดมให้ฝ่ายทหารสั่งการตรงต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปักครองท้องที่ในตำแหน่งนั่งได้ ๆ ก็ได้ และเมื่อได้สั่งการไปแล้วต้องรับแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปักครองท้องที่ สำหรับด้วย

ข้อ ๓๔ การเรียกเข้าฝึกวิชาทหาร หรือเข้ารับการทดลองความพร่องพร้อมนั้น ถ้าไม่ใช่ในกรณีพิเศษ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารทำความตกลงกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ท้องที่ก่อนถึงวันกำหนดจะเริ่มอย่างสามเดือน

การออกหนังสือสำคัญใบสำคัญ

แทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย

ข้อ ๓๕ จังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการแต่เฉพาะตำรวจ ไม่มีหน่วยสังสารี หากทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ทำใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ไม่ต้องออกใบสำคัญแทนให้ใหม่ แต่ถ้าเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทำหนังสือสำคัญชำรุดหรือสูญหาย จึงต้องออกหนังสือสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหายให้ใหม่โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งไปยังสังสารีจังหวัดที่ทำการแทนจัดการออกหนังสือสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย ลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งแล้วลั่งคืนผู้ว่าราชการจังหวัด ลงชื่อประทับตราตำแหน่งและจัดการต่อไป

ข้อ ๓๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนที่ไปอยู่ต่างจังหวัดชั่วคราวทำหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญชำรุดหรือสูญหายขอรับใหม่ ให้นายอำเภอที่รับแจ้งจัดการสอบสวน ถ้าได้ความจริงและถ้าหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญที่ชำรุดหรือสูญหายนั้นจังหวัดเป็นผู้ออก ก็ให้บอกไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารโดยผ่านจังหวัดที่มาอยู่ชั่วคราว แต่ถ้าเป็นใบสำคัญที่อำเภอออกก็ให้ร้องขอไปยังนายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมเพื่อจัดการออกให้

ข้อ ๓๗ เงินค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองห้องที่เป็นผู้เรียกเก็บ

บันทึก ณ วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ) พลเอก สถิตยุทธการ

ผู้แทนกระทรวงกลาโหม

(ลงชื่อ) ศ. ไวยวัฒน์

ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย

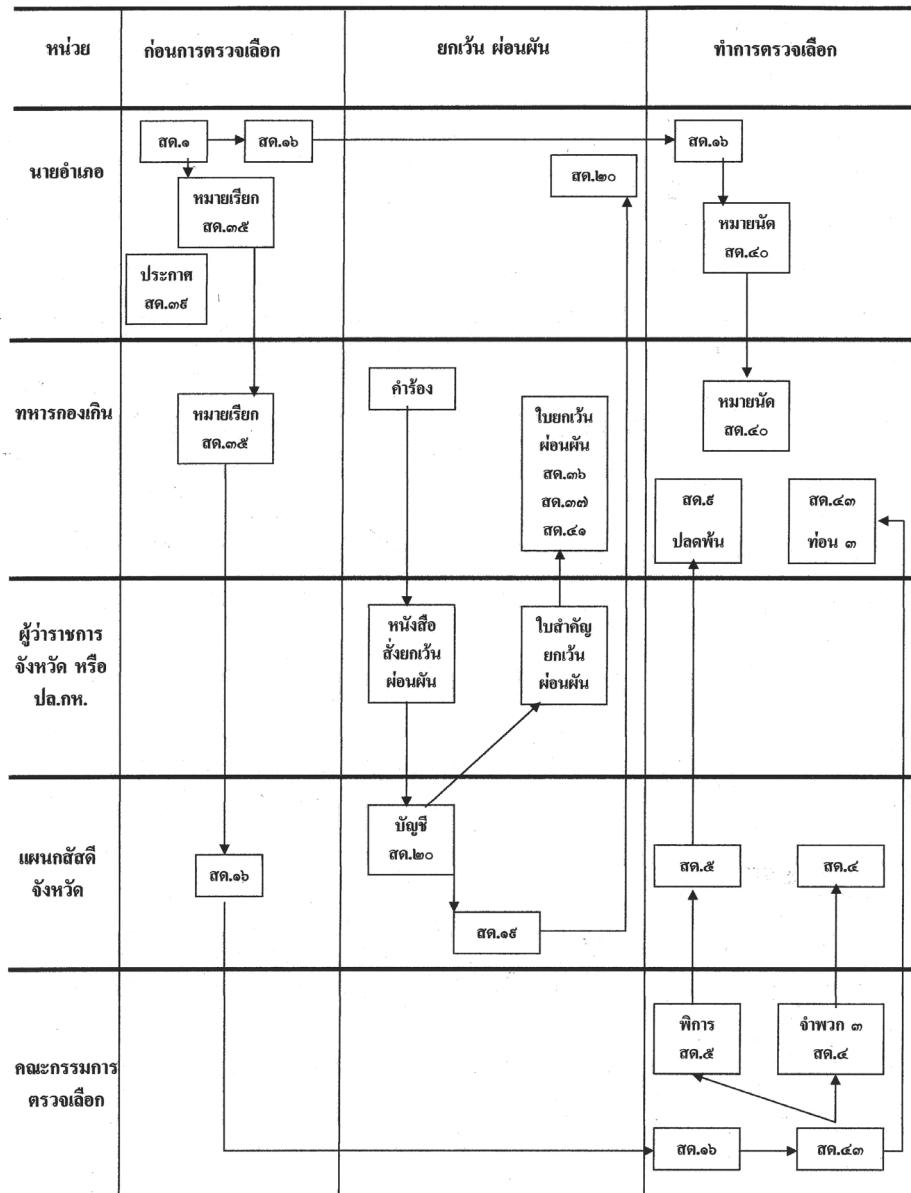

โครงสร้างระบบการตรวจเลือกและ
ระบบบัญชีเอกสารการตรวจเลือก

แผนผังที่ ๑

แบบพิมพ์ สด. ที่ใช้เกี่ยวกับการตรวจสอบลักษณะของเงิน

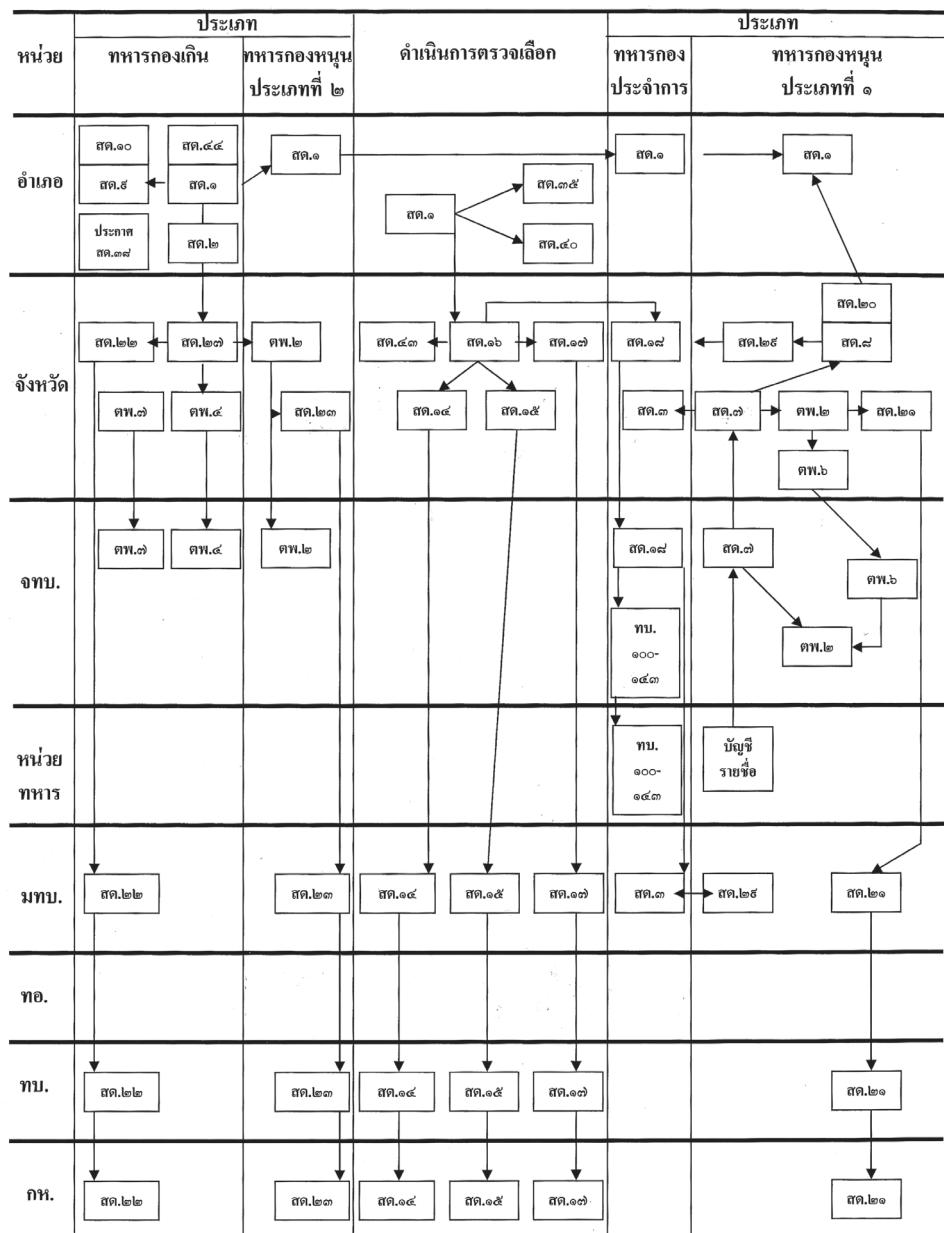

คู่มือการปฏิบัติราชการส่ายงานเจรจา
การตรวจสอบการจัดทำ

แผนผังที่ ๒

สายการควบคุมทางบัญชี ของห้ารากองเกิน ห้ารากองประจำการและห้ารากองหนุน

ແບບពិនិត្យសាយការណ៍សេស្តី

ແບບពិនិត្យសាយការណ៍ស៊ីដី

លំដែង	ແບບពិនិត្យ	វត្ថុប្រសិទ្ធភាព
១.	បញ្ជីឱ្យអារកនកុងកិន (សគ.១)	១. រៀបចំបញ្ជីឱ្យអារកនកុងកិនតាម ម. ១៦, ១៨, ១៩ ២. រៀបចំយោងកុងកិនតាមដូចតាំងការងារ ហាលើឱ្យខ្លួនបាន ជាប្រចាំ ឬវិមី ឬ ឯុំបើក្នុងការងារ ម. ១៧
២.	បញ្ជីឱ្យខ្លួនបានការងារកុងកិន (សគ.២)	១. បើក្នុងបញ្ជីឱ្យខ្លួនបានការងារកុងកិនតាម បញ្ជីឱ្យអារកនកុងកិនតាមដូចតាំង នៃការងារកុងកិនតាម ម. ១៦ ពេលនៅ ម.គ. ភីសិន ន.គ. ខែកុងឆ្នាំ ២. រៀបចំយោងកុងកិនតាមដូចតាំងការងារ កុងកិនតាមការងារ ដូចតាំង ម. ១៨ ៣. រៀបចំយោងកុងកិនតាមដូចតាំងការងារ កុងកិនតាម ម. ១៩
៣.	ទេរីនកុងប្រចាំការ (សគ.៣) ទប.១០១-០១២	ឯកសារប្រចាំការ ឯកសារប្រចាំការ ១. ផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតការងារ នៃការងារកុងកិនតាមការងារ កុងកិនតាម ម. ១៦ ២. នគរបាល នៃការងារកុងកិនតាម ការងារកុងកិនតាម ម. ១៧ ៣. នគរបាល នៃការងារកុងកិនតាម ការងារកុងកិនតាម ម. ១៨

คู่มือการปฏิบัติราชการสภากาชาด
การตรวจสอบการจัดทำ

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
๔.	ใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๓ (สศ.๔) ทบ.๑๐๙-๐๖๓	<p>๓. นร. ทหารเมื่อมีอายุครบ ๑๙ ปี บริบูรณ์</p> <p>๔. ทหารประจำการที่ยังไม่เคยขึ้นทะเบียน กองประจำการ</p> <p>๕. คนร้องขอเข้ากองประจำการก่อน วันตรวจเลือกซึ่งเจ้าหน้าที่ได้รับไว้</p> <p>๖. ผู้ที่เข้ารับราชการ คร. ตามข้อตกลง กับกระทรวงกลาโหม และกระทรวง กลาโหมส่งรายชื่อให้ขึ้นทะเบียน กองประจำการ</p> <p>๗. ผู้ที่อาสาสมัครไปช่วยทำการรบ นอกประเทศที่ กห. กำหนด</p> <p>๘. ผู้ที่ถูกเรียกเข้าฝึกวิชาทหารหรือ ระดมพล โดยวิธีเรียกอย่างทหาร ใหม่ที่รับราชการติดต่อ กันครบ ๑๒ เดือนแล้ว</p> <p>๙. ผู้ที่เข้ารับการฝึกและอบรมเป็น พลอาสาพิเศษ (อาสาสมัครทหาร ปราบ)</p> <p>- ออกให้แก่ทหารกองเกินที่มาเข้า รับการตรวจเลือกที่มีร่างกายยัง ไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการใน ขณะนั้นได้ เพราะป่วยซึ่งจะนำบัด</p>

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
		ให้ทายภัยในกำหนด ๓๐ วันไม่ได้ และกำหนดให้เป็นคนจำพากที่ ๓
๕.	ใบสำคัญสำหรับคนพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับ ราชการทหารได้ (สค.๖) ทบ.๑๐๑- ๐๖๖	- ออกให้แก่ทหารกองเกินที่มาเข้ารับ การตรวจเลือกที่พิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับ ราชการทหารได้
๖.	ทางว่าวนำปลดออกจากกอง ประจำการ (สค.๗) ทบ.๑๐๑-๐๖๗	๑. ทหารที่อยู่ในกองประจำการ ถ้า ปรากฏว่าพิการ ทุพพลภาพ หรือมี โรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการ ทหารได้ตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงฯ ก็ให้นำปลดเป็นพันธุราชการทหาร ๒. สำรวจที่อยู่ในกองประจำการ เช่น เดียวกับ ๑.๑ ๓. ในการเรียกกระดมพล การเรียกพล เพื่อทดสอบความพร้อมพร้อม การ เรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร และการ เรียกพลเพื่อตรวจสอบครัวเรือน ถ้าปรากฏว่า ทหารกองเกินหรือ ทหารกองหนุนผู้ได้พิการ ทุพพล ภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับ ราชการทหารได้ให้ปลดเป็นพันธุ ราชการทหาร

คู่มือการปฏิบัติราชการสภากาชาด
การตรวจสอบการจัดทำ

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
๗.	หนังสือสำคัญ (สด.๙) ทบ.๑๐๑-๐๖๙	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ในการปลดทหารและสำรวจที่รับราชการครบกำหนดออกจากกองประจำการ ฯลฯ
๘.	ใบสำคัญ (สด.๙) ทบ.๑๐๑-๐๖๙	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อได้รับทราบว่า wann นำปลดออกจากกองประจำการ จาก จทบ. กพ.ทร., กพ.ทอ. และทางตำรวจ ๑. ออกให้เป็นหลักฐานแก่ทหารหรือสำรวจที่รับราชการในกองประจำการครบกำหนดตาม พ.ร.บ.รับราชการทหารแล้ว ๒. ออกให้แก่ทหารที่อยู่ในกองประจำการยังไม่ครบกำหนดแต่พิการ ทุพพลภาพ หรือมีโรคที่ไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ต้องปลดพ้นราชการทหารประจำที่ ๑ ๓. ออกให้แก่ผู้ที่ขอรับหนังสือสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย
๙.	ใบรับ (สด.๑๐)	<ul style="list-style-type: none"> ๑. ไม่สามารถออกใบสำคัญ (สด.๙) ให้แก่ผู้ที่ขอลงทะเบียนทหารกองเกินได้ทัน ๒. ผู้แจ้งย้ายที่อยู่ชั่วคราวหรือแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหาร

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
		๓. ผู้แจ้งขอเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล ๔. ผู้แจ้งพ้นจากฐานะยกเว้นหรือผ่อนผัน
๑๐.	หนังสือแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร (สค.๑๒) ทบ.๑๐๙-๐๗๑	- เมื่อทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ประเภทที่ ๒ ย้ายภูมิลำเนาทหาร เป็นหลักฐาน
๑๑.	บัญชีจำนวนคนที่จะเรียกได้ (สค.๑๕) ทบ.๑๐๙-๐๗๒	- เพื่อให้ จทบ. ได้ทราบยอดจำนวน ทหารกองเกินที่ จะเรียกได้แต่ละปี สำหรับเป็นข้อมูลในแบ่งเฉลี่ยเข้า ๑. รวมรวมยอดทหารกองเกิน อายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีที่ จะถูก ^๑ เรียก และอายุ ๒๒-๒๙ ปีที่ อยู่ในกำหนดเรียกเข้ารับการ ตรวจเลือก ส่งต่อสัสดี มหาด. หรือ สัสดี จทบ. ที่ จทบ. นั้น ซึ่งตรงต่อ ทภ. และ พบ.จทบ. ซึ่งจังหวัดนั้น ๆ อยู่ในเขต พื้นที่ภายในเดือน มิ.ย. ก่อนปี ที่จะเรียก ๒. เมื่อมีจำนวนทหารกองเกิน เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้นหรือลด ลงเกินกว่า ๕๐ คนให้ส่งบัญชี เปลี่ยนฉบับใหม่ครั้งสุดท้าย ส่งพร้อมกับบัญชีเทียบจำนวน ที่จะกะเรียก (สค.๑๕)

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจาตรวจสอบการจัดทำ

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
๑๒	บัญชีเทียบจำนวนคนที่จะเรียก (สด.๑๕) ทบ.๑๐๙-๐๗๓	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เป็นบัญชีแจ้งยอดการแบ่งเฉลี่ยจำนวนทหารกองเกินที่จะส่งเข้ากองประจำการออกเป็นอำเภอ ๆ หรือเป็นวัน ๆ ที่ทำการตรวจเลือกในจังหวัดนั้น <ol style="list-style-type: none"> ๑. แจ้งผลการแบ่งเฉลี่ย ส่งบัญชีครรภ์แรกเมื่อได้รับทราบจำนวนที่ฝ่ายทหารขอเรียก (ประมาณเดือน ม.ค. ของปีที่จะเรียก) ๒. เมื่อมีจำนวนคนที่จะเรียกได้เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น หรือลดลงเกินกว่า ๕๐ คน ส่งบัญชีเปลี่ยนแปลงฉบับใหม่ ๓. เมื่อฝ่ายทหารขอลดหรือเพิ่มจำนวนคนที่ขอเรียกส่งเปลี่ยนฉบับใหม่
๑๓.	บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้า กองประจำการ (สด.๑๖) ทบ.๑๐๙-๐๗๔	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เป็นบัญชีรายชื่อทหารกองเกินที่ถูกเรียกเข้ากองประจำการแต่ละ พ.ศ. ที่ทำการตรวจเลือก <ol style="list-style-type: none"> ๑. ทหารกองเกินอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเรียกเข้าตรวจสอบเลือก คัดรายชื่อออกมาจากบัญชีทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (สด.๒๗)

លំដប	ແບບພិមพ័	វត្ថុស្របសង្គម
		<p>២. ទាត់រកការកំណត់អាយុ ២២ ឆ្នាំ ពី ២៨ ឆ្នាំ ដែលត្រូវបានចេញផ្សាយ និងបានបញ្ជាក់ថាបានត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។</p> <p>៣. បានបញ្ជាក់ថាបានត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។</p>
១៤.	បញ្ជាក់ថាបានត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។	<ul style="list-style-type: none"> - ឱ្យបានបញ្ជាក់ថាបានត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។
១៥.	បញ្ជាក់ថាបានត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។	<ul style="list-style-type: none"> - ឱ្យបានបញ្ជាក់ថាបានត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។
១៦.	បញ្ជាក់ថាបានត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។	<ul style="list-style-type: none"> - ឱ្យបានបញ្ជាក់ថាបានត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។ ១. យកវេនដែលមិនត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។ ២. យកវេនដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។ ៣. ដែលមិនត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។ ៤. ដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើង។

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจาตรวจสอบการจัดทำ

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
๑๗.	บัญชียกเว้นหรือผ่อนผัน (สศ.๒๐) ทบ.๑๐๑-๐๗๙	- ใช้เมื่อได้แจ้งให้ ๑. ยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการ ทหารกองประจำการ ๒. ยกเว้นไม่เรียกเข้ากองประจำ การในยามปกติ ๓. ผ่อนผันไม่ต้องมาเข้ารับการ ตรวจเลือก ๔. ผ่อนผันไม่ส่งเข้ากองประจำการ ในคราวที่มีคนพิเศษ
๑๘.	บัญชีจำนวนทหารกองหนุน ประเภทที่ ๑ (สศ.๒๑) ทบ.๑๐๑-๐๗๙	- ใช้ในการรายงานยอดทหารกองหนุน ประเภทที่ ๑ ปีล่าครึ่ง ตัดยอดใน สิ้นเดือน มี.ค.
๑๙.	บัญชีจำนวนทหารกองเกิน (สศ.๒๒) ทบ.๑๐๑-๐๘๐	- ใช้ในการรายงานยอดทหารกองเกิน ปีล่าครึ่ง ตัดยอดในสิ้นเดือน มี.ค.
๒๐.	บัญชีจำนวนทหารกองหนุน ประเภทที่ ๒ (สศ.๒๓) ทบ.๑๐๑-๐๘๑	- ใช้ในการรายงานยอดทหารกองหนุน ประเภทที่ ๒ ปีล่าครึ่ง ตัดยอด ในสิ้นเดือน มี.ค.
๒๑.	บัญชีจำนวนที่มิได้รับราชการ (สศ.๒๖) ทบ.๑๐๑-๐๘๔	- ใช้ในการรายงานจำนวนที่ข้าราชการ ลัสดี ลาป่วย ลาภิจ ลาอุปสมบท และขาดราชการประจำเดือน
๒๒.	บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหาร กองหนุนประเภทที่ ๒ (สศ.๒๗) ทบ.๑๐๑-๐๘๕	- คัดรายชื่อผู้ที่ลงบัญชีทหารกองเกิน ตามที่อำเภอได้ส่งบัญชีรายชื่อคน ที่ลงบัญชีทหารกองเกิน (สศ.๒)

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
		มาให้ตาม พ.ศ. เกิด แต่ละอำเภอ คัดรายชื่อแยกเป็นตำบล ๆ
๒๓.	บัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (สค.๒๙) ทบ.๑๐๑-๐๘๖	๑. เป็นหลักฐานในการรับหนังสือ สำคัญทารกของหนุนประเทศที่ ๑ ที่ส่งไปให้สัดดีอำเภอ หรือหน่วย ทหารเป็นผู้มอบให้เจ้าตัวรับ ๒. เป็นหลักฐานในการรับใบสำคัญ ปลดพันราชการทหารที่ส่งไปให้ สัดดีอำเภอเป็นผู้มอบให้เจ้าตัวรับ
๒๔.	บัญชีปลดย้ายประเทศ (สค.๒๙) ทบ.๑๐๑-๐๘๗	- ใช้สำหรับรายงานการปลดทหาร กองประจำการเป็นทหารกองหนุน ประเทศที่ ๑ และประเทศที่ ๒ ให้ สัดดี มทบ. หรือสัดดี จทบ. ที่ จทบ. นั้นขึ้นตรง ทก. ผู้เก็บรักษา ทะเบียนกองประจำการของทหาร กองประจำการในเขตพื้นที่เพื่อบันทึกปลดในทะเบียนตรงกัน
๒๕.	บัญชีจำนวนตาย (สค.๓๐) ทบ.๑๐๑-๐๘๘	- ใช้สำหรับรายงานต่อสัดดี มทบ. หรือสัดดี จทบ. ที่ จทบ. นั้นขึ้น ตรงต่อ ทก. เมื่อทหารกองหนุน ประเทศที่ ๒ ที่ปลดจากกอง ประจำการตายเพื่อบันทึกทะเบียน กองประจำการไว้ต่อหนึ่ง

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจา
การตรวจสอบการจัดทำ

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
๒๖.	บัญชีคงอยุครอบอายุ ๖๐ ปี (สด.๓๑) ทบ.๑๐๑-๐๙๙	- ใช้ในการรายงานลักษณะที่ มากที่สุด หรือ ส่วนใหญ่ที่สุด ของ นักเรียน ทุกคน ที่มีอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป
๒๗.	รายงานการย้ายภูมิลำเนาทหาร กองหนุน (สด.๓๒) ทบ.๑๐๑-๐๙๐	- ใช้ในการรายงานลักษณะที่ มากที่สุด หรือ ส่วนใหญ่ที่สุด ของ นักเรียน ทุกคน ที่มีภารกิจหนุนย้ายภูมิลำเนา ทหารเข้ามาอยู่ในเขตพื้นที่
๒๘.	บัญชีรายชื่อทหารกองประจำการ ที่หนีราชการ (สด.๓๓) ทบ.๑๐๑-๐๙๑	- ใช้คัดรายชื่อทหารกองประจำการ ที่หนีราชการตามที่หน่วยทหาร หรือ จทบ. แจ้งมาให้ติดตามตัว ล่าลังกัด
๒๙.	ป้ายปิดปากเก็บทะเบียนกองประจำการ (สด.๓๔) ทบ.๑๐๑-๐๙๒	
๓๐.	หมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (สด.๓๕)	- ใช้ในการเรียกทหารกองเกินให้มา เข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหาร กองประจำการประจำปี
๓๑.	ใบสำคัญกเว้นผู้กระทำการใน ศาสนा (สด.๓๖)	- ออกให้แก่ผู้ที่ได้รับการยกเว้นไม่ เรียกเข้ากองประจำการในนาม ปกติ ตาม พ.ร.บ. รับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ ม. ๑๔ (๒)
๓๒.	ใบสำคัญกเว้นครู (สด.๓๗)	- ออกให้แก่ผู้ที่ได้รับการยกเว้นไม่ เรียกเข้ากองประจำการในนามปกติ ตาม พ.ร.บ. รับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ ม. ๑๔ (๔)

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
๓๓.	ประกาศ (ลงบัญชีทหารกองเกิน) (สด.๓๙)	- ประกาศให้ข่ายที่มีลักษณะที่ไทยไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอเมื่อมีอายุครบกำหนด ประกาศนี้กระทำในเดือน ก.ย. ทุกปี ปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและที่เปิดเผยแพร่ตามชุมชนในท้องที่นั้น กับส่งให้กำนันผู้ใหญ่บ้านไปแจ้งราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย
๓๔.	ประกาศ (รับหมายเรียก) (สด.๓๙)	- ประกาศให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี ในพุทธศักราชนั้นไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกาศนี้กระทำในเดือน ต.ค. ทุกปีปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและที่เปิดเผยแพร่ตามชุมชนในท้องที่นั้น กับส่งให้กำนันผู้ใหญ่บ้านนำไปแจ้งแก่ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย
๓๕.	หมายนัดเข้ารับราชการทหาร (สด.๔๐)	- ออกให้แก่ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการในวันตรวจเลือกเพื่อนัดหมายให้มารายงานตัวเข้ารับราชการทหารของประจำการ

คู่มือการปฏิบัติราชการสายงานเจรจาตรวจสอบการจัดทำ

ลำดับ	แบบพิมพ์	วัตถุประสงค์
๓๖.	หนังสือผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหาร (สด.๔๑)	<ul style="list-style-type: none"> - ออกให้แก่ทหารกองเกินที่ขอผ่อนผันไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๙๗ ม. ๒๗ (๒)
๓๗.	หนังสือรายชื่อของนักวิชาชีวะเบียน กองประจำการและนำปลด (สด.๔๒) ทบ.๑๐๑-๐๘๓	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อนำตัวทหารกองเกินที่สำเร็จ วิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการ ส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตาม หลักสูตรการฝึกวิชาทหารดังแต่ ขั้นบันทึก ๑ ขึ้นไป ขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลดเป็นทหาร กองหนุนด่อ <ol style="list-style-type: none"> ๑. ฝ่ายสัสดี มหาบ. หรือฝ่าย การสัสดี จำก. ที่ จำก. นั้น ขึ้นตรง ทภ. ซึ่งมีหน้าที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการแทน แผนกสัสดีจังหวัดภูมิลำเนา ทหาร ๒. แผนกสัสดีจังหวัดภูมิลำเนา ทหาร
๓๘.	ใบรับรองผลการตรวจเลือกทหาร กองเกินเข้ารับราชการทหาร กองประจำการ (สด.๔๓) ทบ.๑๐๑-๑๐๙	<ul style="list-style-type: none"> ๑. ออกให้แก่ทหารกองเกินที่มาเข้ารับการตรวจเลือกประจำปีทุกนาย ในวันทำการตรวจเลือกเป็นหลักฐาน ว่าได้ผ่านการตรวจเลือกแล้ว

លំដែប	ແບບពិមារ	វត្ថុប្រសិទ្ធភាព
		២៩. ការប្រើប្រាស់រាជការសាយការណ៍ទេ ការពារាងការចំណាំ
៣៤.	ឬផែនការសេចក្តីថ្លែងបញ្ជីទារ កង់កិន (ស.ទ.៥៥)	- ការប្រើប្រាស់រាជការសាយការណ៍ទេ ការពារាងការចំណាំ

คู่มือการปฏิบัติราชการส่ายงานเจร
การตรวจสอบการจัดทำ

กรมฯ เรียนเชิญ

๓/๔ อาคารกองบัญชาการกองทัพภาค (มีมวนรังสรรค์)
ถนนราชดำเนินนอก แขวงวัฒนาภิเษก กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

เบตป้อมปราบศัตรูพ่าย โทร. ๐ ๑๒๓๕๖๗ ๘๘๐๐

เว็บไซต์ www.inspectorita.org